

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

36'ncı Birleşim
16 Aralık 2024 Pazartesi

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:162)

2.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2023 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 225 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2023 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2023 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/922) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 163)

A) TİCARET BAKANLIĞI

1) Ticaret Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ticaret Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) HELAL AKREDİTASYON KURUMU

1) Helal Akreditasyon Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Helal Akreditasyon Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) REKABET KURUMU

1) Rekabet Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Rekabet Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI

1) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

1) Gelir İdaresi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gelir İdaresi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU

1) Türkiye İstatistik Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İstatistik Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI

1) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) SERMAYE PİYASASI KURULU

1) Sermaye Piyasası Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sermaye Piyasası Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU

1) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) KAMU İHALE KURUMU

1) Kamu İhale Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu İhale Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU

- 1) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi
- 2) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

İ) SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU

- 1) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi
- 2) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

- 1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, İç Tüzük'ün 160'ıncı maddesinin (6)'ncı fıkrasına ilişkin konuşması
- 2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, İç Tüzük'e göre, hiçbir vekilin bir diğer vekile fiilî müdahale hakkı olmadığına ve hatiplerin Başkanlık Divanı ile Genel Kurula hitap etmesi gerektiğine ilişkin konuşması
- 3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, Tip 1 diyabetli çocukların sensör ihtiyacı için verilen katkıya ve Adıyamanlıların mücbir sebeple ilgili talebine ilişkin konuşması
- 4.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, Meclis binasının hizmete alınma tarihine ve toprak sahiplerine ilişkin konuşması

V.- AÇIKLAMALAR

- 1.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın 162 sıra sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 163 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 2.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 3.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, hukuk sistemine, ekonomiye, EYT'lilere ve Ticaret Bakanına sormak istediği sorulara ilişkin açıklaması
- 4.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, yedinci turda görüşülen bütçelere ve AK PARTİ Grubu adına konuşan hatiplerin 162 sıra sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 163 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadeleri ile Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 5.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, bütçeye, Cumhurbaşkanının dün Erzurum'da yaptığı açıklamalara ve Demokratik Kurumlar Platformunun başlattığı yürüyüşe ilişkin açıklaması
- 6.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in Bakanlığı devralırken yaptığı konuşmaya ve kendisine sormak istediği sorulara ilişkin açıklaması
- 7.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, AK PARTİ ve Saadet Partisi Grupları adına konuşan hatiplerin 162 sıra sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 163 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadeleri ile Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Filistin şehitlerine ilişkin açıklaması
- 8.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 9.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 10.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Mersin ekonomisine, Mersin Ekonomi Çalıştay'ına ve Mersin'deki projelere ilişkin açıklaması
- 11.- İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt'un, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 12.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin Vezirköy'deki elektrik arızasına ilişkin açıklaması
- 13.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 14.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 15.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 16.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Kayseri Milletvekili Sayın Bayar Özsoy'un 35'inci Birleşimde yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 17.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıl'nın, ekonomik problemlere ve bölgesel savaş riskine ilişkin açıklaması
- 18.- Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'ın, Müzisyen Ankaralı Turgut'un vefatına ilişkin açıklaması
- 19.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'e ve bir emeklinin sorusuna ilişkin açıklaması
- 20.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, Çatalca'daki bir fabrikanın işçilerinin taleplerine ilişkin açıklaması

- 21.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, geçen günlerde gözüaltına alınan siyasetçilerle ilgili soruşturmaya ilişkin açıklaması
- 22.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Ortahisar Belediyesine ve Trabzon'daki elektrik kesintilerine ilişkin açıklaması
- 23.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, turizm destinasyonundaki esnafın pos tahsilatlarına ilişkin açıklaması
- 24.- Adana Milletvekili Sadullah Kısacık'ın, hesaplarına bloke konulan Adanalı esnafa ilişkin açıklaması
- 25.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, 6 Şubat depremine ve meydana gelen ölümlerin sorumlularına ilişkin açıklaması
- 26.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Hazine ve Maliye Bakanına sormak istediği sorulara ilişkin açıklaması
- 27.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz'un, Muş adına sormak istediği sorulara ilişkin açıklaması
- 28.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'nın, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in "irrasyonel politikalar" ifadesine ilişkin açıklaması

29.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, önceki gün Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'a sorduğu soruya, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın 35'inci Birleşimde yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Özgür Özel'in Gazeteci Murat Yetkin'e sorduğu soruya ilişkin açıklaması

30.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, İYİ Parti ve DEM PARTİ Grupları adına konuşan hatiplerin 162 sıra sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 163 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

31.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

32.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve bütçeye ilişkin açıklaması

33.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Hazine ve Maliye Bakanına tavsiyelerine ve sormak istediği sorulara ilişkin açıklaması

34.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in finansal okuryazarlık seferberliği başlatacaklarını duyurmasına ve "Biz irrasyonel politikaları bırakacağız." açıklamasına ilişkin açıklaması

35.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, yedinci turda görüşülen bütçelere, ekonomi ve maliye politikalarına, gelir uzmanlarının mağduriyetlerine ve fahiş fiyat artışlarıyla mücadeleye ilişkin açıklaması

36.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in 162 sıra sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 163 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına ve soru-cevap kısmında yaptığı konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

37.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in 162 sıra sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 163 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına ve soru-cevap kısmında yaptığı konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

38.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in 162 sıra sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 163 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına ve soru-cevap kısmında yaptığı konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

39.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Ticaret Bakanı Ömer Bolat ile Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in 162 sıra sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 163 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

40.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve 17 Aralık Şebiarus gününe ilişkin açıklaması

41.- Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in, Muş Milletvekili Sezai Temelli, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

VI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Mardin Milletvekili Salihe Aydeniz'in, Van ilinde kaybolan bir üniversite öğrencisinin hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/19795)

2.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, Mardin'in Artuklu ilçesinde bulunan bazı parsellerle ilgili çıkarılan imar planına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/19797)

3.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, hakkında hapis cezası verilmiş bir konuşmacı sebebiyle üniversitede yapılacak söyleşinin iptal edilmesine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/19998)

4.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin, On İkinci Kalkınma Planı'na dayanak teşkil eden raporların yayımlanmamasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/19999)

16 Aralık 2024 Pazartesi

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.02

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Sibel SUIÇMEZ (Trabzon), Adil BİÇER (Kütahya)

----- 0 -----

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 36'ncı Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Sayın milletvekilleri, gündemimize göre 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi üzerindeki görüşmelere devam edeceğiz.

Program uyarınca bugün yedinci turdaki görüşmeleri yapacağız. Yedinci turda Ticaret Bakanlığı, Helal Akreditasyon Kurumu, Rekabet Kurumu, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, Türkiye İstatistik Kurumu, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, Sermaye Piyasası Kurulu, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Kamu İhale Kurumu, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu bütçe ve kesin hesapları yer almaktadır.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:162)¹

2.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2023 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 225 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2023 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2023 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/922) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 163)²

A) TİCARET BAKANLIĞI

- 1) Ticaret Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Ticaret Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) HELAL AKREDİTASYON KURUMU

- 1) Helal Akreditasyon Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Helal Akreditasyon Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) REKABET KURUMU

- 1) Rekabet Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Rekabet Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI

- 1) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

- 1) Gelir İdaresi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Gelir İdaresi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU

- 1) Türkiye İstatistik Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye İstatistik Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI

- 1) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) SERMAYE PİYASASI KURULU

- 1) Sermaye Piyasası Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sermaye Piyasası Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU

- 1) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) KAMU İHALE KURUMU

- 1) Kamu İhale Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Kamu İhale Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU

- 1) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU

¹ 162 S. Sayılı Basmayazı ve Cetveller 9/12/2024 tarihli 29'uncu Birleşim Tutanağı'na eklidir.

² 163 S. Sayılı Basmayazı ve Cetveller 9/12/2024 tarihli 29'uncu Birleşim Tutanağı'na eklidir.

- 1) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince, tur üzerindeki görüşmelerde siyasi parti gruplarına ve İç Tüzük'ün 62'nci maddesi gereğince istemi hâlinde görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye yetmişer dakika söz verilecek, bu süreler birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir ve şahsı adına yapılacak konuşmaların süresi ise beşer dakika olacaktır. Ayrıca, konuşmalar tamamlanınca soru ve cevap işlemi on beş dakika soru, on beş dakika cevap olarak yapılacak ve sorular gerekçesiz olarak yerinden sorulacaktır.

Bilgilerinize sunulur.

Yedinci turda siyasi parti grupları, yürütme ve şahısları adına söz alanların adlarını sırasıyla okutuyorum:

Adalet ve Kalkınma Partisi: Necmettin Erkan, Kırşehir; Abdulkadir Akgül, Yozgat; Mestan Özcan, Tekirdağ; İbrahim Ethem Taş, Antalya; Hüseyin Altınsoy, Aksaray; Mustafa Oğuz, Burdur; Şaban Çopuroğlu, Kayseri; Hasan Çilez, Amasya; Ahmet Fethan Baykoç, Ankara; İrfan Çelikaslan, Gaziantep; Büşra Paker, İstanbul; Derya Ayaydın, İstanbul; Adem Yıldırım, İstanbul; Şengül Karslı, İstanbul.

Saadet Partisi: Bülent Kaya, İstanbul; Selim Temurci, İstanbul; Mesut Doğan, Ankara; Doğan Demir, İstanbul; Şerafettin Kılıç, Antalya; Mustafa Kaya, İstanbul; Birol Aydın, İstanbul.

İYİ Parti: Erhan Usta, Samsun; Lütfü Türkkkan, Kocaeli; Lütfullah Kayalar, Yozgat,

Milliyetçi Hareket Partisi: Ahmet Özyürek, Sivas; Cumali İnce, Niğde; Ramazan Kaşlı, Aksaray; Mevlüt Karakaya, Ankara; Mustafa Baki Ersoy, Kayseri; Naci Şanlıtürk, Ordu.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi: Gülcan Kaçmaz Sayyigüt, Van; Ömer Faruk Gergerlioğlu, Kocaeli; Osman Cengiz Çandar, Diyarbakır; Hakkı Saruhan Oluç, Antalya; Ali Bozan, Mersin; Adalet Kaya, Diyarbakır; Sinan Çiftiyürek, Van; Nejla Demir, Ağrı; Sabahat Erdoğan Sarıtaş, Siirt; Ömer Faruk Hülakü, Bingöl; Kezban Konukçu, İstanbul; Öznur Bartin, Hakkâri.

Cumhuriyet Halk Partisi: Cevdet Akay, Karabük; Mahir Polat, İzmir; Orhan Sümer, Adana; Faik Öztrak, Tekirdağ; Talat Dinçer, Mersin; Ayça Taşkent, Sakarya; Ümit Özlale, İzmir; Tahsin Becan, Yalova; Türker Ateş, Bolu; Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu, İstanbul; Rifat Turuntay Nalbantoğlu, İzmir; İsmet Güneşhan, Çanakkale.

Şahıslar adına, lehte olmak üzere, Burak Dalgın, Balıkesir.

Yürütme adına Ömer Bolat, Ticaret Bakanı; Mehmet Şimşek, Hazine ve Maliye Bakanı.

Şahıslar adına, aleyhinde olmak üzere, Bekir Başevirgen, Manisa.

BAŞKAN - Teşekkürler.

İlk söz Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kırşehir Milletvekili Sayın Necmettin Erkan'a aittir.

Buyurun Sayın Erkan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

AK PARTİ GRUBU ADINA NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aziz milletimizi ve onu temsil eden Gazi Meclisimizi saygıyla selamlarken Ticaret Bakanlığımızın 2025 yılı bütçesinin ülkemize, milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Bir yılı daha geride bırakırken katil İsrail'in Gazze'de öldürdüğü sivil sayısı 50 bine ulaştı. İşgal nedeniyle 1 milyon 900 bin Filistinli yurdundan edildi. Şu bir buçuk yılda yaşananlar göstermiştir ki İsrail sadece soykırım değil aynı zamanda "tarihin en cani devleti" ünvanını aldı. İstikbali ve istiklalini kana ve gözyaşına borçlu bu canavar öldürüyor, tecavüz ediyor ve en korkuncu da bunu yaparken hukuka, insan haklarına ve insanlığı bir arada tutan tüm sözleşmelere meydan okuyor.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Necmettin Bey, seni mi sevmiyor grup, grupta mı bir arıza var? Kimse yok, kimse gelmemiş dinlemeye seni!

NECMETTİN ERKAN (Devamla) - Burada, burada.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Hani? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

NECMETTİN ERKAN (Devamla) - Yüce Meclisimiz de bir kez daha dünyanın görmek istemediği bu katliamı kınarken Filistinli mücahit kardeşlerime selam göndermek istiyorum. Bir selamı da özgürlük mücadelesini Esad'ın kirli rejimini yıkarak taçlandıran Suriyeli kardeşlerime göndermek istiyorum. Eminim ki Suriye terör örgütlerinden arındırılacak ve en kısa sürede istikrara kavuşacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; pandemiyle başlayan, Rusya-Ukrayna savaşıyla devam eden ve nihayetinde domino etkisiyle pek çok ülkeyi tesiri altına alan siyasi krizler son iki yıldır tüm ekonomileri derinden etkilemiştir. Bu tesirin neticesi olarak küresel ekonomide geçmiş dönem ortalamalarının altında büyüme rakamları kaydedilmiştir. Küresel ekonomideki zayıf seyre, bölgemizde yaşanan jeopolitik çatışmalara ve asrın felaketi 6 Şubat depremine rağmen Türkiye üretmeye, istihdamda ve ihracatta büyümeye devam etmiştir. Türkiye, 2022 yılında yüzde 5,5; 2023 yılında yüzde 5,1 ve 2024 yılının ilk yarısında yüzde 3,2'lik büyüme oranını yakalamıştır. Türkiye ekonomisi bu açıdan pek çok ülke ekonomisinden pozitif yönde ayrılırken kaydedilen iyileştirme göstergeleri 2025'e dair beklentileri de yükseltmiştir; yukarıya doğru ivmelenen ihracat performansı, finansman destekleri, Bakanlığımızın geliştirdiği projeler ve dünyaya örnek olan yenilikçi dijital uygulamalarla 2025 yılında çok daha yukarı çıkacaktır. Bu sayede dış ticaret açığımızda yaşanacak gerileme cari işlemler açığındaki düşüşü büyük oranda destekleyecektir. Özellikle kültürel ve yaratıcı endüstrilerin desteklenmesi, üretim danışmanlığı ve daha birçok farklı sektörde geliştirilen projeye bu düşüş önümüzdeki dönemlerde çok daha yüksek oranda gerçekleşecektir. Bakanlığımız, bu olumlu tablonun desteklenmesi adına ihracatçının önünü açan, tacirlerimizi, esnaflarımızı destekleyen ve ekonomik dengelenme için fiyat istikrarının sağlanması adına pek çok çalışma yürütmektedir. Ekonomilerin bu anlamda en büyük gücü tarih boyunca ticaret bölgeleri olmuştur. Ekonomik faaliyetleri artıran, yatırım

çeken, istihdamı artıran serbest bölge sayımız her geçen yıl da artmaktadır. Batı Anadolu Serbest Bölgesi'nin faaliyete geçmesiyle birlikte bu sayı 19'a ulaşmıştır.

Bakanlığımız, ticaret diplomasisinin gelişmesi için çalışmalarını büyük bir titizlikle yürütmektedir. Türkiye, bu titiz çalışmanın ve gayretin neticesinde dünyanın en yaygın diplomasi ağına sahip nadir ülkelerden biri hâline gelmiştir. Ticaret müşavirlerimiz ve ataşelerimiz dünyanın dört bir yanında iş insanlarımıza bulundukları ülkelerle ilgili bilgi vermekte ve sorunlarına çözüm bulmaktadır. Böylelikle ekonomik ve ticari anlamda ülkemiz iç ve dış yatırımlarla zenginleşmekte ve ticaret hacmimizi yükseltmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu kürsüde sadece Kırşehir Milletvekili olarak değil uzun yıllar Ticaret Bakanlığında görev yapmış, uzun yıllar esnaf örgütleriyle ilgilenmiş, onların dertleriyle dertlenen, sevinciyle sevinen bir isim olarak yer alıyorum. Bakanlığımız bu anlamda ticari hayatın kolaylaştırılması adına esnaflarımıza, kooperatiflerimize teknolojinin sunduğu imkânlarla hizmet vermektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

NECMETTİN ERKAN (Devamla) - Öyle ki Ticaret Bakanlığımızın verdiği bu hizmetler çağın gereklerine uygun olarak dijital ortama taşınmış, vatandaşlarımıza ve şirketlerimize sunulan bu elektronik hizmetler pek çok ülkeye örnek olmuştur. Bu konuda Ticaret Bakanımız Ömer Bolat'a ve bürokrat arkadaşlarıma esnaf ve tacirlerimize sundukları destekler için teşekkürlerimi sunuyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ticaret Bakanlığımızın 2025 yılı bütçesinin ülkemize, milletimize hayırlı olmasını diliyorum, aziz milletimizi ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Erkan.

İkinci söz Yozgat milletvekili Sayın Abdulkadir Akgül'e aittir.

Buyurun Sayın Akgül. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Esnafın durumu kötü Başkan.

AK PARTİ GRUBU ADINA ABDULKADİR AKGÜL (Yozgat) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ticaret Bakanlığımızın 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, ekran başında bizleri izleyen aziz milletimizi ve Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ hükümetleri olarak bugün kesintisiz 23'üncü bütçemizi yapıyoruz. Bundan önce hazırladığımız 22 bütçede Türkiye'nin her alanda ihyasını ve inşasını el birliğiyle gerçekleştirdik, millettten aldığımız her bir kuruşu yine milletimize kaynak ve hizmet olarak döndürdük. İnşallah, 23'üncü bütçemiz de yatırımı, istihdamı, üretimi ve ihracatı destekleyen bir bütçe olarak ülkemizin Türkiye Yüzyılı yürüyüşüne büyük katkılar sunacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ticaret Bakanlığımız "üreten güç, büyük Türkiye" hedefiyle ülke olarak ihracat rakamlarında rekorlar kırmaya devam ediyor, böylece istihdamımız artıyor ve kişi başına düşen millî gelirimiz yükselişini sürdürüyor. Sizlere bu hususta bazı bilgiler vermek istiyorum.

2002 yılında 238 milyar dolar olan gayrisafı yıllık hasıla 2023 yılında 1 trilyon 130 milyar dolara çıktı, 3.608 dolar olan kişi başına düşen millî gelir bugün 13.243 dolara yükseldi.

Yine, 2002'den 2023'e kadar mal ve hizmet ihracatımız 7 kat arttı. Mal ihracatımız 2023 yılında 255,6 milyar dolara, 2024 yılı son verilerine göre 262,2 milyar dolara çıktı. Hizmetler ihracatımız ise 2023 yılında 106 milyar dolara, 2024 yılı son verilerine göre 112 milyar dolara yükseldi.

İstihdamda 2002 yılında aktif çalışan sayısı 19 milyon civarındayken 2024 yılında bu rakam 32 milyon 800 bine yaklaştı. İşte, bu rakamlar büyümenin ve kalkınmanın en büyük göstergesidir. Türkiye, pandemi, bölgesel savaşlar, deprem felaketi gibi birçok olumsuzluğa rağmen "güçlü ekonomi, büyük Türkiye" hedefi doğrultusunda yoluna emin adımlarla ilerliyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemiz devler liginde ihracat, üretim ve istihdam rekorlarına imza atarken diğer yandan da esnaf ve sanatkarlarını unutmuyor. Rızkını kazanan, istihdam sağlayan, devletine yük olan değil büyüyen Türkiye'nin lokomotif gücü olan esnaf ve sanatkarlarımıza yönelik önemli hizmetlere imza atıyor. Kefalet verebilen kooperatif sayısı, esnaf ve sanatkarın hizmetinde olan kooperatifler 402 iken 2024 yılında bini geçti. Kredi kullanımı da...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Esnaf kan ağlıyor Başkan.

ABDULKADİR AKGÜL (Devamla) - Teşekkür ederim.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sen de biliyorsun, Allah da biliyor!

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Esnafın primini 7200 güne düşürelim Başkan.

ABDULKADİR AKGÜL (Devamla) - 2002 yılında 5 bin lira iken 750 bin liraya çıktı.

HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Kocaeli) - Kepenk kapadı, kepenk.

ABDULKADİR AKGÜL (Devamla) - Eснаflarımıza 1,5 milyon Türk lirasına kadar iş yeri edindirme ve taşıt edindirme kredisi kullanılmakta. Usta girişimciler, genç girişimciler ve kaybolmaya yüz tutan meslekler için 300 bin liraya kadar sıfır faizli kredi kullanılmakta. Bursa'da daha çoğunu kullanıyorum ben, Bursa'da.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Bu 7200'den de bahset Başkan, 7200. Esnaf hâlâ o primi bekliyor.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - 9000 günü de 7200 güne düşürelim Başkan, primi 7200 güne düşürelim esnaflar için. Biz destek vermeye hazırız.

ABDULKADİR AKGÜL (Devamla) - 2002 yılına kadar esnaf kredisi kullanımı 152 milyon liraydı Türkiye'de, o günkü şartlarda Türkiye'de 64 bin kişi kullanabiliyordu. Bugün, günümüzde 544 milyar devlet destekli kredi kullanıldı. Bugün, kaynaklar 64 bin esnafın değil 1,5 milyon esnaf ve sanatkarın ulaştığı kredi hâline geldi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Son iki yılda, 2023 yılında 164 milyar lira, 2024 yılında ise 95,6 milyar lira kredi kullanıldı.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Ya, ha bire borç alıyorlar, başka ayakta duramıyor.

ABDULKADİR AĞÜL (Devamla) - Bu vesileyle, esnaf ve sanatkârlarımızın her zaman yanında olan Sayın Cumhurbaşkanımıza sonsuz teşekkürlerimizi arz ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yine, 2002 yılından bugüne kadar görev almış, bugün de görevlerini başarıyla sürdürmekte olan Ticaret Bakanımıza ve bürokratlarına, Hazine ve Maliye Bakanımıza ve bürokratlarına, Halk Bankası Genel Müdürlüğüne ve bürokratlarına esnaf ve sanatkârlar adına teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Esnaf ve sanatkârlarımız üretmeye, ürettikçe büyümeye, büyüdükçe Türkiye'ye güç katmaya devam edecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDULKADİR AĞÜL (Devamla) - Bitirdim esnafı.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Bursa) - Hayırlı olsun(!)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Esnafı bitirdiniz, evet, doğru Sayın Başkanım.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Bursa) - Esnaf harbiden bitti.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Şu 7200 güne bir düşürelim primleri.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

ABDULKADİR AĞÜL (Devamla) - Sözlerimin sonunda, Yozgat'ımızın AK PARTİ'yle yaşadığı değişimi de anlatmak istiyorum. Yiğitler şehri Yozgat'ımız da 2002'den bugüne kadar devlet yatırımını alan ilk 10 arasındadır. Mega projelerinde Bozok Üniversitesi, Türkiye'nin ilk şehir hastanesi, "Kara tren gelmez ola." sözlerine karşılık hızlı tren, çevre vilayetleri kısındıran havalimanı, altmış yıllık beklenti olan İnandık Barajı ve büyük yatırımlar yiğitler şehri Yozgat'ımıza AK PARTİ'yle kazandırıldı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Bursa) - Bu kısmı doğru.

ABDULKADİR AĞÜL (Devamla) - Yaptıklarımız yapacaklarımızın teminatıdır diyerek Süleyman kardeşimle birlikte Yozgat'a hizmet etmeye devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu vesileyle, 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin bir kez daha ülkemize ve milletimize hayırlar getirmesini diler, hepinizi saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Ağıl.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - 7200 günü söyleseydin Maliye Bakanı duyardı, Maliye Bakanına diyecektin "7200 güne prim düşürün."

BAŞKAN - Üçüncü söz Tekirdağ Milletvekili Sayın Mestan Özcan'a aittir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

Buyurun Sayın Özcan.

AK PARTİ GRUBU ADINA MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin Helal Akreditasyon Kurumu bütçesi üzerinde AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisimizi ve bizleri ekranları başında izleyen değerli hemşehrilerimizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime, Suriye'de yıllardır baskı ve zulüm altında öz vatanlarında parya muamelesi gören kardeşlerimizin zaferini en kalbî duygularıyla kutlamak ve bu zaferi selamlayarak başlamak istiyorum. Mazlumların felahına, iyilerin zaferine selam olsun, yenilgi yenilgi büyüyen zafere selam olsun, sürgün ülkeden başkentler başkentine doğru yürüyen yiğitlere selam olsun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

1963'te İktidara gelen Baas Partisinin altmış bir yıllık kanlı iktidarı çöktü ve Esed başkentten kaçtı. Sednaya Hapishanesinde ilk elden gelen görüntü ve bilgiler bu dönemin nasıl bir zulüm, işkence ve insan hakları ihlalleriyle dolu olduğunu göstergesi. Suriye'de tüm kurumların arşivleri özenle korunmalı ve tüm insan hakları ihlalleri tespit edilip mazlumlara hakları iade edilmeli ve bu insanlık dışı suçları işleyenler cezalandırılmalıdır.

Yaklaşık on dört yıldır Suriyeli kardeşlerimizi misafir etmenin ne demeye geldiğini bu süreçte çok daha net anlamış olduk. Sözde Türk milliyetçiliği ve Atatürkçülük adı altında bu mazlum insanları yıllardır siyasetine meze yapan ahlak yoksunu ve vizyonsuzların acziyetlerini ve zavallılıklarını, bunun karşısında Cumhurbaşkanımızın basiret ve ferasetini de tüm açıklığıyla müşahade etmiş olduk. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın Türk halkına ve savunmasız halklara Yüce Allah'ın nasıl bir lütfu olduğunu yeniden idrak ettik. Mevla Celle Celalühü, Cumhurbaşkanımızın basiret ve feraset ve ömrünü ziyade eylesin inşallah.

Zulmün payidar olmayacağının ve sonunun ne olduğunu da bu gelişmeler vesilesiyle yeniden görüldüğü ortada. Sıra, inşallah, insanlık düşmanı Netanyahu'ya gelmiştir. Özgür Suriye'yi gördük, Filistin'de de başkenti Doğu Kudüs olan bağımsız bir devleti de göreceğiz inşallah çünkü Türkiye, mazlumların sesi, adaletin kalesidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bu vizyonun en önemli yapı taşlarından biri, ticareti ahlak ve güven temelinde yeniden inşa etmektir. İşte, bu noktada, Helal Akreditasyon Kurumu (HAK) sadece bir denetim mekanizması değil, Türkiye'nin uluslararası ticarette güven, ahlak ve itibarı inşa eden bir kurumu olarak öne çıkmaktadır. HAK, helal uygunluk değerlendirme faaliyetleri yürüten kuruluşları uluslararası standartlar çerçevesinde denetleyip akredite eden ülkemizde bu alanda etkili tek kamu organıdır. "Helal" olarak belgelendirilen bu ürünün ya da hizmetin güvenilirliği yalnızca tüketicinin doğru bilgilendirilmesini sağlamakla kalmıyor, uluslararası ticaretimizi de itibarımızı da artırıyor. Bugün, HAK'ın akreditasyon sistemine dâhil olan 2 binden fazla tesis Türkiye'nin uluslararası ticarette ahlaki liderliğini temsil etmektedir.

Değerli milletvekilleri, bugün dünyanın dengesi değişiyor; ticaretin ve paranın merkezi Batı'dan Doğu'ya doğru kayıyor. Türkiye, Müslüman Türk cumhuriyetlerinden Orta Doğu'ya, Güneydoğu Asya'dan Afrika'ya kadar olan geniş bir coğrafyada yalnızca ticaret değil, güven ve ahlak bağları kuruyor. Helal Akreditasyon Kurumu gibi stratejik kurumlarımız bu bağları güçlendiren köprülerdir. HAK'ın faaliyetleri yalnızca helal belgelendirme ile sınırlı değil; Kurum, Türk ürünlerinin uluslararası pazarlardaki güvenilirliğini artırarak ihracatımızı rekor seviyelere taşımaktadır. Bugün, Türkiye, helal ürünler meselesinde tüm Müslüman coğrafyalarla ticari ilişkilerini güçlendirmiştir. HAK'ın uluslararası alanda oluşturduğu güven sayesinde Türk malları artık daha fazla tercih edilmekte, ticaret yolları Türkiye üzerinden yeniden şekillenmektedir. Cumhuriyet Halk Partisi ve muhalefetin bu büyük dönüşümü anlamakta zorlandığını görüyoruz. Bugün Suriye'de mazlumların yanında olan Türkiye'ye "Esed'le masaya oturun."

demek milletin vicdanına sırt dönmektir. Biz, adaleti savunmaya, mazlumların sesi olmaya devam edeceğiz çünkü bu millet adaletini ve ahlakın kalesi olmaya her zaman adaydır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün üzerinde konuştuğumuz mesele yalnızca bir bütçe meselesi değil, Türkiye'nin medeniyet yürüyüşünün en önemli yapı taşlarından biri olan adalet, ahlak ve güven temelinde yükselen bir vizyonun parçasıdır. Tarih, bu milletin omuzlarına yalnızca bir coğrafyanın değil, üç bin yıllık bir medeniyetin sorumluluğunu yüklemiştir. Biz, adaleti, güveni ve ahlaki önceleyen bu medeniyetin varisleriyiz. Bugün burada yaptığımız her iş, yalnızca bugüne değil, geleceğe yön vermektedir.

Helal Akreditasyon Kurumu bütçesi Türkiye'nin bu vizyonunun bir parçasıdır; bu bütçe, sadece bir kurumun değil, Türkiye'nin geleceğinin teminatıdır. Türkiye'yi dünyanın en itibarlı ve güçlü ülkesi yapma yolunda bu bütçeyi destekleyen herkese şükranlarımı sunuyorum, yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Özcan.

Dördüncü konuşmacı Antalya Milletvekili Sayın İbrahim Ethem Taş.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır Sayın Taş.

AK PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM ETHEM TAŞ (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakanlarım; 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi kapsamında Rekabet Kurumu bütçesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım.

Rekabet Kurumu, kartelleşmeyi ve tekelleşmeyi engelleyen, serbest piyasa ekonomisinin sağlıklı bir şekilde işlemesine katkı sağlayan ve uluslararası rekabet gücünün artırılmasında stratejik öneme sahip bir kurumumuzdur. Bildiğiniz üzere, ülkemiz Paris İklim Anlaşması'nı onaylayarak küresel hedeflere uyum sağlama yönünde önemli adımlar atmıştır. Rekabet Kurumu da sürdürülebilir kurumsal vizyonumuzun kilit unsurlarından biri olarak belirlenmiştir. Ayrıca, bu Kurumun görev ve yetkileri ekonomik aktörlerimizin performansını, inovasyon kabiliyetini ve tüketicilerimizin refah düzeyini de doğrudan etkilemektedir. Piyasalardaki ideal rekabet tüketicinin lehine işleyen, üreticiyi kalite, yenilik ve verimliliğe teşvik eden bir mekanizma olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu kapsamda, Rekabet Kurumumuz 2024 yılında tamamlanan 131 adet soruşturmada ihlal gerçekleştiren şirketlere yaklaşık 5 milyar TL idari para cezası uygulamıştır. Ayrıca, 2024 yılının ilk altı aylık sürecinde tüketicilerimize sağlanan toplam fayda 49,24 milyar TL'ye ulaşmıştır. Bu sonuçlar, ülkemizde adil rekabetin güçlenmesi, ekonomik istikrarın korunması ve tüketicilerin haklarının güvence altına alınması açısından önemli bir göstergedir. Bizler de AK PARTİ olarak Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde 2002'den bu yana piyasaları canlandıran, girişimciliği teşvik eden ve rekabet gücümüzü artıran adımlar attık. Bu süreçte, özel sektörümüz uluslararası arenada daha güçlü hâle geldi ve ihracatımızın yapısı katma değeri yüksek ürünlere evrildi. Rekabetçi bir piyasa yapısının ekonomik kalkınmanın temel taşlarından biri olduğunu bir kez daha görmekteyiz. Bu noktada Rekabet Kurumu, piyasanın hakemi ve düzenleyicisi olarak kritik bir rol üstlenmektedir. Bugün görüşmekte olduğumuz bütçe Rekabet Kurumunun kurumsal gücünü geliştirmesi için önem taşımaktadır. Bu sayede Rekabet Kurumumuz daha dinamik ve yenilikçi bir yapıya kavuşacak hem üreticimiz hem de tüketicimiz kazançlı çıkacaktır.

Sözlerime son verirken nitelikli bir rekabetin sadece serbest piyasada değil siyaset arenasında da yaşanmasını arzu ettiğimizi özellikle ifade etmek istiyorum. Ancak geride bıraktığımız yirmi iki yılda Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğinde AK PARTİ istikrarlı şekilde iktidar sancağını yükseltirken muhalefet ne yazık ki siyasi rekabetin bu topraklarda yeşermesine imkân dahi tanımamaktadır. Ülkemizi geleceğe taşıyan, reformlarla güçlendiren ve sahada varlık gösteren AK PARTİ'mizin karşısında milletimizin beklentilerine cevap veremeyen vizyonsuz bir rakip görmekten üzüntü duyuyoruz. Milletimiz bize iktidar yetkisini verdi, muhalefete ise bazı belediyelerin yönetim yetkisini verdi. Siz önce SGK borçlarınızı ödeyin, bir de seçim bölgem Antalya dâhil AK PARTİ'den devraldığınız belediyelerde bizim yaptığımız hizmetlerin boyasını yapın, badanasını yapın, yamasını yapın; size yeter. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yıllardır, rakipsiz bir şekilde iktidarda oluşumuz milletimizin ferasetini, basiretini bir kez daha kanıtlamaktadır. Bu vesileyle, geride bıraktığımız tüm sınavlarda yanımızda duran, her defasında inancıyla bize güç veren aziz milletimize en derin şükranlarımı sunuyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyor, 2025 yılı bütçesinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Taş.

Beşinci söz Aksaray Milletvekili Sayın Hüseyin Altınsoy'a ait. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

Buyurun Sayın Altınsoy.

AK PARTİ GRUBU ADINA HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve Maliye Bakanlığı bütçesi üzerinde söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi yatırımı, istihdamı, üretimi ve ihracatı destekleyen, sosyal refahı artıran bir yaklaşıma sahiptir. Bütçemizde büyümenin sağladığı imkânların toplumun bütün kesimleriyle paylaşılması esas alınmıştır.

Değerli milletvekilleri, yakın coğrafyamız başta olmak üzere dünyanın farklı bölgelerinde güven ve istikrarı tehdit eden pek çok gelişme yaşanmaktadır. Bu tarihî dönemde arka arkaya gerçekleşen hadiseler insanlığın, toplumların ve ekonomilerin köklü bir dönüşüm noktasına geldiğine işaret etmektedir. Ortalama yıllık büyüme açısından değerlendirildiğinde dünya ekonomisi bu süreçte yüzde 2,6 oranında büyürken Türkiye ekonomisi yüzde 5,9 oranında büyümeyle dünya ortalamasının 2 katından daha fazla büyümeyi başarmıştır. Bu sonuçlar, Türkiye'nin ekonomik gücünü ve dirençli yapısını açıkça ortaya koymaktadır. Hükûmetlerimiz döneminde bir taraftan mali disipline kararlılıkla devam edilirken diğer taraftan da bütçeyi faiz bütçesi olmaktan çıkararak hizmet bütçesi hâline getirdik. 2002 yılında millî gelire oranla yüzde 14,3 olan faiz giderlerini oldukça düşük seviyelere indirdik. Nitekim, 2025 yılı bütçesinde faiz giderlerinin yüzde 3,2 seviyesinde olması öngörülmektedir. Türkiye'nin risk primi CDS, Mayıs ayında 700 baz puanının üzerinde iken bugün 250 baz puanının altına inmiştir. Bu düşüş, Türkiye'yi benzer ülkelere göre daha iyi bir konuma getirmiş, ayrıca dış borçlanma maliyetleri de önemli ölçüde düşüş göstermiştir. Kapanan ve açılan iş yeri sayısına baktığımızda,

2024 yılı Ekim ayı itibarıyla 95.367 şirket kurulmuş, 21.656 şirket terkin edilmiştir. Bu yıl sonuna göre mal ihracatımızın 262 milyar dolar olarak gerçekleşeceği öngörülmektedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Yine, Hazine ve Maliye Bakanlığımızın 2025 yılı bütçesinin ise 6 trilyon 599 milyar lira olacağı öngörülmüştür. Ülkemizde vergi yükünün yüksek olduğu algısı, gerçeği yansıtmamaktadır. Toplam vergi yükü sıralamasında yüzde 23,5'le 38 OECD ülkesi arasında en düşük vergi yüküne sahip 5'inci ülkeyiz. Vergi yükü ortalaması, OECD ülkelerinde yüzde 34 iken AB ülkelerinde yüzde 40 seviyelerindedir. Bütçemizde 2023 yılında depremlerin yol açtığı hasarların bertaraf edilmesi amacıyla 2024 yılında 1 trilyon 28 milyar TL tutarında deprem harcaması yapıldığı da öngörülmektedir.

Değerli milletvekilleri, kalkınmanın en temel unsurlarından olan eğitimi 2002 yılından beri bütçelerimizde en öncelikli alan olarak gördük. Bütçe teklifimizle merkezî yönetim bütçesinden 2025 yılında eğitime yüzde 14,8 oranıyla en büyük pay ayrılmaktadır.

Yine, Hükümetlerimiz döneminde en fazla önem verdiğimiz konulardan biri de sağlık hizmetleridir. Vatandaşlarımızın sağlık hizmetlerinden en iyi şekilde yararlanmalarını sağlamak amacıyla merkezî yönetim bütçesine sağlık hizmetleri için 2025 yılında 1 trilyon 106 milyar lira kaynak ayırıyoruz.

Değerli milletvekilleri, sosyal yardımlar için ayrılan bütçe, 2025 yılında 650,9 milyar liraya çıkarılmaktadır. Yine tarıma ayrılan kaynak 705,6 milyar lirayla en yüksek seviyelere ulaşmıştır. Ulaşım alanında yapılan çalışmalar neticesinde demir yolu hat uzunluğumuz 2024 yılı Eylül sonu itibarıyla 13.919 kilometreye ulaşmıştır.

Sayın Bakanım, ülkemizin kuzeyini güneyine bağlayacak Aksaray-Ulukışla-Yenice Hızlı Tren Hattı, yolcu ve yük taşımacılığı açısından hayati öneme sahip bir projedir. Bu projenin yapım ihalesinin bir an önce yapılmasını Aksaray ili olarak talep ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

HÜSEYİN ALTINSOY (Devamlı) - Yine, 2024 yılı Ekim ayı itibarıyla 29.623 kilometreye ulaşan bölünmüş yol ağımla 77 ilimizi birbirine bağladık.

Turist sayısına baktığımızda 61 milyon ziyaretçi ve 60 milyar dolar turizm gerçekleştirmesi öngörülmektedir.

Yine, 2002 yılında 62 savunma projesi yürütülürken proje sayımız 16 kat artarak binin üzerine çıkmıştır. Savunma sanayisinde yerli ve millî oranımız yüzde 80'lere ulaşmıştır.

Değerli milletvekilleri, 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ve 2023 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi görüşmeleri Plan ve Bütçe Komisyonumuzda otuz dokuz gün, iki yüz otuz beş saat, 21 birleşim ve 81 oturumda tamamlanmıştır.

Ben burada sözlerime son verirken Hazine ve Maliye Bakanlığımızın bütçe hazırlıklarında emeği geçen başta Sayın Bakanımız Mehmet Şimşek olmak üzere tüm bürokratlarımıza, üyesi olmaktan onur duyduğum Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanımız Mehmet Muş'a ve Komisyon üyelerimize, katkı veren milletvekillerimize teşekkür ediyor, 2025 yılı bütçemizin ülkemize ve milletimize hayırlı uğurlu olmasını diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Altınsoy.

Altıncı söz Burdur Milletvekili Sayın Mustafa Oğuz'a aittir.

Buyurun Sayın Oğuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA OĞUZ (Burdur) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2025 yılı Hazine ve Maliye Bakanlığımıza ait bütçe üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi ve yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

2025 yılı bütçemiz ülkemiz ve milletimiz için hayırlı uğurlu olsun.

Görüşmekte olduğumuz bu bütçenin hazırlanmasında başta Sayın Bakanımız Mehmet Şimşek ve emeği geçen bütün Bakanlık personeline ve yine Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi arkadaşlarımıza teşekkür ediyor, ayrıca yine Bakanlığımız nezdinde ülkemizin her bir köşesinde çalışan kamu çalışanlarımıza da kolaylıklar diliyorum. Ekonomik istikrar ve sosyal refahı önceleyen istikrar, icraat ve kalkınma bütçesi olması yanında aynı zamanda Türkiye Yüzyılı'nda pek çok alanda hayata geçirmeyi hedeflediğimiz yapısal dönüşüm adımlarımızı destekleyecek olan 2025 yılı bütçesi AK PARTİ hükümetlerimizin 23'üncü, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin 7'nci bütçesidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye ekonomisinde 2002-2022 döneminde yıllık ortalama yüzde 5,5 seviyesinde büyüme gerçekleşirken 2023 yılında yaşanan deprem felaketi ve zayıf dış talep koşullarının yol açtığı olumsuzluklara rağmen ülkemiz yüzde 5,1 oranında büyüme kaydederek güçlü bir görünüm sergilemeyi başarmıştır. Dünya ekonomisi 2020-2023 döneminde yani dört yıllık bir dönemde yüzde 11 oranında büyürken aynı dönemde Türkiye ekonomisi yüzde 25,9 büyüme kaydetmiştir. 2024 yılının ilk yarısında ise uygulanan enflasyonla mücadele politikalarının etkisiyle büyümede daha dengeli bir görünüm sergilenmektedir. Bu bağlamda, fiyat istikrarının yeniden tesis edilmesiyle vatandaşlarımızın refahının iyileştirilmesi ve finansal istikrarın güçlendirilmesi Eylül ayında yayımlanan Orta Vadeli Program'ın en önemli hedeflerindendir. Yine, bu süreçte, Türk lirası varlıklara duyulan güven ve talep artarken mal ve hizmetlere yönelik iç talep zayıflamakta, dış talebin büyümeye yönelik pozitif katkısı devam etmektedir. Böylelikle, dış dengedeki toparlanma ve cari işlemler açığındaki düşüş, azalan finansman ihtiyacı makroekonomik istikrara katkı sağlayarak enflasyonla mücadele sürecini desteklemektedir. Bu bakımdan, cari işlemler dengesinde gelişmeler enflasyonla mücadele süreciyle uyumlu bir görünüm sergilemektedir. Önümüzdeki dönemde de para, maliye ve gelirler politikalarının eş güdüm içerisinde uygulanmasıyla haziran ayı itibarıyla başlayan dezenflasyon sürecinin 2025 yılında da devam etmesi ve sonunda yıllık enflasyon oranının 2026 yılında tek haneye düşürülmesi hedeflenmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ hükümetlerimiz döneminde, çalışanlarımızın ve emeklilerimizin aylık ve ücretlerinde enflasyonun oldukça üzerinde reel artışlar yaptık fakat biliyoruz ki bu dönemde emekli maaşları diğer ücretlere oranla düşük kalmıştır. Bununla alakalı 2025 ve 2026 yıllarında özellikle ücret dengesi yönünden toplumumuzun tüm kesimlerinin refahını iyileştirecek adımları bütçe imkânlarımız çerçevesinde atmaya devam edeceğiz.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sefalette eşitlemeyin de.

MUSTAFA OĞUZ (Devamla) - Sayın Türkoğlu, ben bitireyim, sonra siz konuşursunuz.

Yine, bu süreçte, vergi alanında birçok düzenlemeler yapılarak vergi adaleti konusunda temel yaklaşımımız "çok kazanan çok, az kazanan az vergi alınması"dır. Bu kapsamda, vergilemede adaleti ve bütçe gelirleri içerisindeki doğrudan vergilerin payını artıracak çalışmalar yürütülmektedir.

Değerli arkadaşlar, bundan önceki bütçelerimizde olduğu gibi bu bütçemiz de doğrudan milletimizin beklentileri esas alınarak hazırlanmış olup hem işçimizin emeğine hem işverenimize, esnafımızdan çiftimize, teknolojik girişimcilerimizden mühendislerimize, genciyle, yaşlısıyla, emeklisıyla, çalışanıyla toplumun her kesimine sahip çıkmakta, milletimize hitap etmektedir; dolayısıyla bu bütçemiz, büyüyen Türkiye'nin, güçlü Türkiye'nin bütçesidir.

AK PARTİ hükümetlerimiz döneminde, yirmi üç yılda, seçim bölgem olan Burdur'umuzda da eğitimden ulaşım, sağlıktan adalet, spordan altyapıya, enerjiden sanayiye ve daha birçok alanda toplam 60 milyar 417 milyon TL yatırım yapılmıştır ve yine ayrıca, İstiklal Marşı Şairi Mehmet Akif Ersoy'un adını taşıyan üniversitemiz de bu dönemde ilimize kazandırılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

MUSTAFA OĞUZ (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde yirmi üç yıldır gerçekleştirdiğimiz reformlarla Türkiye Yüzyılı vizyonumuz doğrultusunda yolumuza emin adımlarla devam ediyoruz. Bundan sonra da çalışmalarımıza yine Cumhurbaşkanımızın önderliğinde devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bu vesileyle, Hazine ve Maliye Bakanlığımızın 2025 yılı bütçesinin ülkemize, milletimize, devletimize hayırlı olmasını temenni ediyor ve Genel Kurulu bir kez daha saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Oğuz.

Yedinci söz Kayseri Milletvekili Sayın Şaban Çopuroğlu'na aittir.

Süreniz beş dakikadır.

Buyurun Sayın Çopuroğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ŞABAN ÇOPUROĞLU (Kayseri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Kıymetli Bakanlarım, bakan yardımcılarım; gündemimiz bütçe, üzerinde konuşacağımız konu Gelir İdaresi Başkanlığı.

Evet, 50-100 milyon değil, 1 milyar hiç değil, tamı tamına 1,7 milyardan fazla beyannameyi elektronik ortamda alarak 850 milyon lira tasarruf etmeyi başarmış kurumun adıdır Gelir İdaresi Başkanlığı; bugün üzerinde konuşup oylayacağız inşallah. Ne iş yapar Başkanlığımız? Vergi gelirlerinin tam ve zamanında toplanması için çabalar, gayret eder. Ne kadar bütçeyle, kaç kişiyle yapar bu işi? Toplam 41.697 kişiyle canla başla çalışır; 47,5 milyar bütçeyle inşallah 2025 yılını da önceki başarıları gibi tamamlayıp devam ettirecek. Teknolojiye yatırımlarıyla, insan kaynağıyla, birçok ülkenin başaramadığı dijitalleşmeyle ön plana çıkan kurumumuz son yıllarda birçok ilke imza atmıştır; peki, nedir bunlar? Dijital vergi dairesi üst başlığında e-tebligat, hazır beyan, e-yoklama, e-arşiv, e-fatura, e-defter gibi birçok yenilikçi sistemi kurmuş ve işletiyor. Yeri gelmişken öyle ufak tefek, 3-5 kişinin kullandığı bir sistem de değil, uygulamaların her birinden 1,5 milyondan fazla mükellef yararlanıyor; kurulan sistem dünyaya bir örnek. Hemen her konuda Türkiye'nin sıralamasını, internette okudukları -doğru, yalan bilemiyoruz- o haberlerle gündeme getiren "Türkiye şu kadar ülke arasında şurada." diyen kişilere de buradan sormak istiyorum: Bu teknolojik hizmetleri hayatın merkezine koyan kurumumuz dünya ölçeğindeki ülkeler arasında kaçınıcı sırada hiç merak edip araştırdınız mı acaba? Dünyanın kaç ülkesinde, hayatı kolaylaştıran yenilikçi projelere imza atmış vergi daireleri var diye sormak istiyorum. Olur ya araştırdığınızda, dünya ölçeğinde örnek alınacak bir yerde olduğumuzu öğrendiğinizde, bu sefer bir değişiklik yapıp kurumumuzun bütçesine kabul oyu verir misiniz diye sormak geçiyor içimden. Gerçi, siz kabul etseniz de etmeseniz de Gelir İdaresi Başkanlığımız dünyanın birçok ülkesine örnek olmaya devam edecek ve Başkanlığımız bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da değişen teknolojilere uyum sağlayarak kendini yenilemeye devam edecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; malum gündemimiz bütçe, birçok hatibimiz hazırlanıp geliyor, konuşmalarını kürsüden irat diyorlar. Yine bazı hatipler eften püften konulara itiraz edecek; tabii, bu beklenen bir şey. "Şu bakanlığın bütçesi toplam bütçenin yüzde şu kadarı." diye eleştiri yaptılar, yapacaklar diye tahmin ediyorum. Hani gönül isterdi ki Bakanlığın sunumlarını okuyarak dört işlem yapmak yerine vizyonlarını koyabilselerdi. Sadece iktidarı eleştirerek muhalefet yapmak sizin tercihiniz ama tahminim odur ki...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Kur korumalı mevduat vizyonu, değil mi?

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - Dinle, dinle; dinlemezsen öğrenemezsin, dinleyeceksin.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - 1,5 trilyon lirayı kur koruma için... Hâlâ vizyondan bahsediyorsun ya, hâlâ vizyondan bahsediyorsun!

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - Sadece iktidarı eleştirerek muhalefet yapmak sizin tercihiniz ama tahminim odur ki sizin seçmenleriniz de sizin vizyonunuzu görmek istiyor.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Memleketi batırdınız, hâlâ vizyondan bahsediyorsun sen ya, hâlâ vizyondan bahsediyorsun.

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - Ha, bu arada bir şeyi hatırlatayım: Bir ara gölge bakanlarınız vardı, sahiden o gölge bakanlar duruyor mu; kapatınız mı, çalışıyorlar mı?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Birazdan gelecekler, görürsün; birazdan gelecekler, görürsün gölge bakanları!

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - Madem gölge bakanları ihdas etmiştiniz, onların bütçelerini ne yaptınız, görüştünüz mü? Böyle bir şey var mı? Bütçelerini yaptılar mı acaba diye merak ediyorum.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Vizyondan bahsediyor, insan biraz utanır ya! Faiz ne oldu ya, enflasyon ne oldu ya, hayat pahalılığı ne oldu? Hâlâ vizyondan bahsediyorsun ya!

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - Tam yeri gelmişken de lafı gediğine koymak lazım diye düşünüyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yoksa bunlar sadece göstermelik bir çaba mıydı, merak ediyorum.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sen bir pazara git de gör bakalım vizyonu!

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - Gölge bakanların şu anda ne yaptıklarını bilmiyorum ama...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ama senin ne yaptığın belli.

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - ...bazı belediyelerin "bütçe" deyince akıllarına iki kelimedenden oluşan dokuz harfli bir söz geliyor.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sen derdini anlat, derdini.

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - Tam da bildiniz, nedir o? "Okkalı zam." Aslında doğruya doğru, okkalı zam yapanların da haklarını yememek lazım. En küçük bir detayda iktidara veryansın ederken şu an kendilerinde olan belediyelerde fahiş fiyat artışlarına tek söz edemiyorlar, konu oraya gelince sessizliğe bürünüyorlar.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Tabii, tabii; mazot zammını yap, biz otobüsü bedava çalıştıralım!

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - Ha, bu arada "okkalı zamlar" deyince ufak tefek fiyat artışlarıyla uğraşmıyorlar.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Allah akıl fikir versin, Allah akıl sağlığı versin.

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - İsimlerine yakışır olması ve büyükşehir olmaları sebebiyle kendilerine yüzde 3-5 yakışmaz, ayıp olur diye öyle 3'le 5'le uğraşmayıp direkt yüzde 100, yüzde 110 hatta daha fazlasını yaptılar, yapmaya devam ediyorlar ama devamında suspus oluyorlar.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Şu yaptığın konuşmaya bak ya! Ya bu mudur? Hazırlandın, hazırlandın; bu konuşmayı mı yapıyorsun ya!

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - Ne de olsa büyükşehir, adı üstünde, zamlar da büyük olmalı ama iş iktidara geldiğinde kesintisiz yorum yaparken konu okkalı zam olunca sükûnet hâkim oluyor.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sükûnet hâkim olmuyor, cevap veriyoruz sana. Mazota zam yapma, dövize zam yapma, işine bak.

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - Ben de diyorum ki iktidara gelince cevap yetiştirirken -evet, size diyorum- kendinize gelince suspus oluyorsunuz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Suspus olmuyoruz, cevap veriyoruz bak!

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - Bu olmuyor, yanlış yoldasınız.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Enflasyon kaç, enflasyon? Enflasyon kaç? Mazot kaç lira?

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - Seçimlerde kol kola çalıştığınız büyükşehirinize de aynısını söyleyin de görelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Hayat pahalılığı nasıl?

BAŞKAN - Buyurun, bitirin lütfen.

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - Su faturaları çok yüksek...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Belediye zam yapıyor mu?

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; birkaç yıl önce Karabağ'ın özgürlük mücadelesiyle anılan liderimiz Recep Tayyip Erdoğan şimdi de Suriye için gayretleriyle anılıyor. Bakalım önümüzdeki yıllarda hangi güzellikleriyle anılacak. Buradan kabul edelim, siz de yapılanları takdir edip beğeniyorsunuz ama söyleyemiyorsunuz.

Ha, bu arada, evet, gülmeniz de doğru tabii ki yani.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, o kadar komiksin ki gülmekten başka ne yapabiliriz yani?

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - Dışavurum bu, dışavurum.

Ha, bu arada, birçok ülke liderinin hiç umurunda olmayan, kargaşadan rahatsız olmayıp aksine memnuniyet duyanlar varken bir yiğit çıkıyor, iki ülkenin liderini bir araya getirip uzlaştırıyor.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sefalet Endeksi'nde yüzde kaçta memleket ha?

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - Sonuçta liderler mutlu, ülkenin vatandaşları mutlu; huzur iklimini kim inşa ediyor? Recep Tayyip Erdoğan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ha, aferin, aferin(!)

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - Böyle bir Türkiye her geçen gün dünya ülkesi olma yolunda emin adımlarla ilerliyor. Gelin, bu süreçte şöyle olmayalım: Hani telefonla birini ararsınız da ulaşamazsanız ne der: "Aradığınız kişiye şu anda ulaşamıyorum. Lütfen daha sonra deneyiniz." Siz de aynen öylesiniz; işinize geldiği yerde açıklama yapıyorsunuz, işinize gelmediği yerde -aynı telefonla arayıp ulaşamadığımız insanlar gibi- "Aradığınız kişiye ulaşamıyorum."

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, ne kadar yaratıcı bir konuşma bu ya! Ne kadar yaratıcı bir konuşma bu ya! Bütçe konuşması yaptın öyle mi sen şimdi?

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Çopuroğlu.

Sekizinci söz Amasya Milletvekili Sayın Hasan Çilez'e aittir.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Teşekkür ederim, Sayın Başkanım.

Değerli milletvekillerimiz, Kıymetli Bakanlarım ve ekranları başlarında bizleri izleyen aziz ve asil milletim; hepinizi saygı ve hürmetlerimle selamlıyorum. Rabb'imizin rahmeti, bereketi hepimizin üzerine üzerine olsun inşallah.

Bu arada tabii şunu da söyleyeyim: Genel Kurulda arkadaşlarımız konuşurken bazen araya girip laf atıyorum, konuşmam esnasında da çok fazla kürsüye çıkmıyorum ama bütçede konuşma imkânı buldum, laf atmak isteyenler demokratik haklarını kullanabilirler, serbesttir efendim. (AK PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bravo Hasan!

HASAN ÇİLEZ (Devamla) - Evet, değerli arkadaşlarım, ben TÜİK bütçesi hakkında konuşma aldım. TÜİK, tabii, spekülasyonlara çok açık hâle getirilmeye çalışılan bir kuruluş ama TÜİK'e şöyle bir randevu alıp, gidip soruşturduğunuz zaman veyahut da bir bilgi notu istediğiniz zaman TÜİK'in aslında ne kadar şeffaf olduğunu çok rahat bir şekilde herkes görecek.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Valla, Allah sana yardım etsin!

HASAN ÇİLEZ (Devamla) - Şimdi, fazla konuşma alamamaktan da şikâyetçi değilim aslında ama şu kısa dört dakikalık süre içerisinde, kalan dört dakikada TÜİK nasıl veri topluyor, ne yapıyor; bunları kısaca izah etmeye çalışacağım. Özellikle de TÜFE dediğimiz yani Tüketici Fiyat Endeksleri halkımızı birinci derecede ilgilendiren ki enflasyonist ortamlarda bu daha çok gündeme gelen bir konudur, o konuda da sizlere bilgi aktarmaya çalışacağım.

Evet, TÜFE, bir ekonomide tüketim harcamalarına konu olan mal ve hizmetlerin fiyatlarında zaman içinde meydana gelen değişimleri ölçmek için kullanılan bir göstergedir. TÜFE'nin amacı, enflasyon oranını hesaplamak ve fiyatlar genel seviyesindeki değişimi anlamaktır. Bu endeks, bireylerin veya belirli grupların harcamalarını, alışkanlıklarını değil ülke genelindeki ortalama tüketim yapısını inceler. Türkiye İstatistik Kurumu, TÜFE'yi uluslararası standartlara uygun olarak hesaplamaktadır. TÜİK, şeffaflık, bilimsel tarafsızlık ve mesleki bağımsızlık ilkelerine bağlı olarak TÜFE hesaplamalarını gerçekleştirir. Bu süreçler uluslararası geçerliliği olan yöntem ve kavramlarla yürütülür ve bu sonuçlar hem ulusal hem de uluslararası uzmanların değerlendirmesine her daim açıktır. Tüketici Fiyat Endeksi, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından Türkiye'nin 81 ilinde 227 ilçeden derlenen fiyatlarla bu hesaplamaları yapmaktadır ve burada en çok kullandığı metodlardan biri de hane halkı bütçe anketi verileridir. Yani vatandaşlara gün gün parasını nereye harcadığı sorulmakta ve TÜFE sepeti de her yıl bu şekilde belirlenmektedir. Şimdi, hane halkı bütçe anketlerini burada kullanıyoruz. Hane halkı bütçe anketlerinde, örnek veriyorum, sebzeler ve ekmek gibi, gaz gibi, doğal gaz gibi, kira gibi, su gibi temel ihtiyaç maddeleri hane halkı harcamalarında yüksek paya sahip olduğu için sepetteki ağırlık ortalamaları da daha yüksektir yani vatandaşımızın yaşadığı, hissettiği enflasyon en üst seviyede burada yer bulmaktadır, değer bulmaktadır.

Yine, burada, uluslararası bir sınıflandırma olan "COICOP" dediğimiz, amaca göre kişisel tüketim harcamaları sınıflaması da kullanılmaktadır. Harcamaların oransal dağılımına yani harcamaların paylarına göre mal ve hizmetler sıralanır ve belirli bir oranın üzerinde payı olanlar sepete dâhil edilir. Yine, ağırlıklarının da güncellenmesi... TÜFE ağırlıkları her yıl en güncel tüketim yapısını yansıtacak şekilde revize edilir. Yani hep deriz ya "Pinpon topu sepette var." İşte, o güncellemede belli bir oranın üzerinde ise pinpon topu girer ama yoksa o yıl sepetten düşer. Bunlar gerçeklerdir.

Şimdi, TÜİK ne yapıyor? Türkiye genelinde 28.852 iş yeri, 5.246 konuttan da kira, 406 madde, 913 madde çeşidi için her ay yaklaşık 609 bin veriyi alıyor ve bunu en hızlı, en seri şekilde her ayın 3'üncü günü -dünyada en hızlı şekilde- bu verileri ilan ediyor ve söylediğim gibi, uluslararası ve ulusal olarak her yerde herkesin rahatlıkla ulaşabileceği standartlarda verileri veriyor ve bunda, bakınız, anketör de kullanılmıyor, insan eli değmeden yani marketten, pazardan direkt olarak fiyat alıyor. Sepetin yaklaşık yüzde 50'sini, yaklaşık 300 bin veriyi direkt olarak sisteme ulusal marketler giriyor ve "barkod" dediğimiz kasadan çıkan parayı giriyor yani benim cebimden, sizin cebinizden, vatandaşımızın cebinden çıkan para buraya yansımış oluyor; bu kadar gerçekçi bir yapı aslında burada.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, bitirin lütfen.

HASAN ÇİLEZ (Devamla) - Şimdi, "indirim marketleri" diye de bazen duyuyoruz burada, indirim marketlerinden mi baz alınıyor? Kesinlikle böyle bir şey yok. Ve burada Gelir İdaresi Başkanlığımızdan alınan ciro verilerine göre yani cirosu yüksek olan, daha çok vatandaşımızın kullandığı işletmelerden bu veriler alınıyor ve söylediğim gibi, bunları kendileri giriş yapıyor bu noktada; onun özellikle bilinmesini istiyorum. Söylediğim gibi, gerçekten uluslararası standartlarda bir enflasyon sepetimiz var ve bu, çok seri bir şekilde herkesin ulaşmasına, bu bilgileri elde etmesine imkân tanıyor. Ha, bazı kuruluşlar var mı? Var. Ha, siz ona inanmak istiyorsanız o kuruluşların raporlarını alabilirsiniz; ne uluslararası geçerliliği var ne de bilimsel olarak net dayanağı var.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Piyasayı görüyoruz, piyasayı ya! Vallahi bravo, tebrik ediyorum(!)

HASAN ÇİLEZ (Devamla) - Sayın Türkoğlu...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ya, şu sepeti bir açıklasanıza ya. Allah aşkına, şu sepeti bir açıklasanıza.

HASAN ÇİLEZ (Devamla) - Şimdi, olay şu: Yani arkadaşlar, TÜİK, sana göre, bana göre değil, gerçeklere göre, bilimsel verilere göre çalışır...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Bunu açıklayın, neyi saklıyorsunuz? Neden saklıyorsunuz, neden korkuyorsunuz, açıklayın rakamları.

HASAN ÇİLEZ (Devamla) - ...yüz yılı aşkın tarihiyle şerefli ve onurlu bir kurumdur.

Ben buradan, bu çalışmaları yürüten TÜİK başta olmak üzere, Hazine ve Maliyede görev alan tüm arkadaşlarıma görevlerinde başarılar diliyorum.

Saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Çilez.

Dokuzuncu konuşmacı Ankara Milletvekili Sayın Ahmet Fethan Baykoç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Hasan Bey, Amasya'da ev kiralari nasıl, bir kilo et kaç para; TÜİK ne diyor bu konuda?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Açıklayıversinler, niye saklıyorlar?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Yalnız, suya çok zam geldi.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Niye saklıyorlar?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Yüzde 3 bin suya zam geldi, onda sıkıntı çekiyoruz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Doğru, doğru, çok haklısın çünkü enflasyon ve döviz; haklısın!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Suya çok zam geldi.

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Özelleştirme İdaresinin bütçesi üzerine AK PARTİ'miz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, bizleri vekil tayin eden aziz milletimiz başta olmak üzere her birinizi saygıyla selamlıyorum.

1986 yılından günümüze kadar kamu kaynaklarının daha etkin ve verimli kullanılmasını sağlamak, özel sektörün dinamizmini ekonomimize entegre etmek ve kamu maliyesine katkıda bulunmak Özelleştirme İdaresi Başkanlığımızın temel misyonu olmuştur. Böylece rekabetçi bir piyasanın oluşması sağlanmış, atıl durumda bulunan değerler ekonomiye kazandırılmış ve yerli-yabancı birçok yatırımcıya faaliyet alanı açılmıştır. Bugüne kadar gerçekleştirilen özelleştirme projeleri yalnızca kamu maliyesine kaynak sağlamakla kalmamış, aynı zamanda ülkemizin ekonomik altyapısını da güçlendirmiştir. Özelleştirme sürecinin temelinde kamu yararını gözetten bir anlayış yatmaktadır. Stratejik sektörlerde devletin düzenleyici ve denetleyici rolü korunmuş, sosyal etkiler her zaman dikkate alınmış ve çalışan hakları gözetilmiştir. Böylelikle özelleştirme sonrası sağlanan verimlilik artışlarının olumlu muhatabı bizatihi milletimizin kendisi olmuştur. Kamu eliyle yürütülen bazı hizmetlerin özel sektöre devredilmesiyle işletmeler modernizasyon süreci geçirmiş ve yeni teknolojilerle ekonomimiz daha dinamik, rekabetçi bir yapıya kavuşmuştur. Özelleştirme süreçleri her aşamada hukuki ve mali denetimlere tabi tutulmaktadır. Böylelikle, kamu yönetimi anlayışımızın temel prensipleri olan şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkelerine bağlı kalınarak kamu güveni korunmuştur.

Saygıdeğer milletvekilleri, 1986 yılından 2002 yılına kadar 8 milyar dolar olan özelleştirme uygulamalarının toplam tutarı, iktidara geldiğimiz 2002 yılından günümüze kadar 64 milyar dolara, toplamda ise 71,5 milyar dolara ulaşmıştır. 105 kuruluşta bulunan kamu hisseleri blok satış, halka arz ve borsada satış yoluyla; 12 liman, 106 elektrik santrali, 10 şeker fabrikası, 40 tesis ve işletme; 12 otel, sosyal tesis; 4.685 taşınmaz ve 37 maden sahası ile araç muayene hizmetleri, varlık satışı ve işletme imtiyaz devri yoluyla; 4 gemi, 6.808 kalem makine, teçhizat, demirbaş ve hizmet vasıtası ile bu kuruluşlar adına tescilli 156 adet isim hakkı ve marka da varlık satışı yoluyla özelleştirilmiştir.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı enerji, üretim, limancılık gibi birçok sektörde faaliyet yürütmektedir. 2012 yılından 2024 yılı Aralık ayına kadar geçen süreçte yaklaşık 6 bin megavat kurulu güçteki 11 termik santral ile 1.601 megavat kurulu güçteki 97 HES özel sektöre devredilmiş olup gerçekleştirilen elektrik üretim özelleştirmelerinin işlem büyüklüğü 27,8 milyar TL tutarına ulaşmıştır. Sonuçta ise özelleştirilen elektrik üretim tesislerinde hem çalışan sayısı hem de üretilen elektrik miktarı artmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; limanlar ve otoyollar ülkemizin ekonomik büyümesinin lokomotifleridir. Özellikle limanların modernizasyonu ve kapasitelerinin artırılması dış ticaretteki rekabet gücümüzü artıracaktır. Bu nedenle özelleştirme yoluyla limanlara yeni yatırımlar yaparak ülkemizi küresel ticarete daha etkin bir oyuncu hâline getirmeyi hedefliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Devamla) - Teşekkür ediyorum.

Bu hedefler doğrultusunda limanlara işletici firmalar tarafından yapılan yatırımların tutarı 2,8 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır. Bu yatırımlar sayesinde limanlarda verimlilik artmış, modern işletme tekniklerinin kullanılması sağlanmış, teknoloji transferi gerçekleştirilmiş ve limanlarımızın uluslararası alanda rekabet edebilme potansiyeli artmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Verimliliğin, rekabetin, yatırım ve istihdamın artmasında büyük rol oynayan özelleştirme uygulamalarına bundan sonraki süreçte de aynı şeffaflık ve kararlılıkla devam edilmesi en temel gayemizdir.

Bu gerçekler ışığında, bütçe görüşmelerimizin ülkemize, milletimize ve geleceğimize hayırlı olmasını diliyor, her birinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Baykoç.

Onuncu konuşmacı Gaziantep Milletvekili Sayın İrfan Çelikaslan.

Buyurun Sayın Çelikaslan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İRFAN ÇELİKASLAN (Gaziantep) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sermaye piyasalarını düzenleyen ve denetleyen Sermaye Piyasası Kurulunun 2025 yılı bütçesi üzerine AK PARTİ'miz adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu, ekranları başında bizi izleyen aziz milletimizi ve bütçesi görüşülen Bakanlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Bilindiği üzere, Sermaye Piyasası Kurulu, ülkemizin ilk bağımsız, düzenleyici ve denetleyici kurumu olarak kurulduğundan bu yana ülkemizde sermaye piyasası faaliyetlerinin istikrara kavuşmasında önemli bir rol oynamıştır; aynı zamanda, birçok benzer kurumun kurulmasına da örnek olmuştur.

Sermaye Piyasası Kurulu, yatırımcıların güvenini artıran, finansal istikrarı güçlendiren ve piyasalarda şeffaflığı sağlayan çalışmalarıyla sadece ulusal düzeyde değil, uluslararası alanda da önemli bir yer edinmiştir.

SPK'nin etkin düzenleme anlayışının finansal sonuçlarını kısaca özetlemek isterim: 2023'te 54 şirket halka arz edilmiş ve piyasaya toplam 79,3 milyar lira fon sağlanmıştır. Ülkemiz, 2023'te halka arzdan sağlanan fon büyüklüğüne göre dünyada 10'uncu, Avrupa'da ilk sırada yer almaktadır. 2024 yılı itibarıyla halka arzı tamamlanan 31 şirket piyasadaki toplam 55,9 milyar lira tutarında fon sağlamıştır. Şirketlerimiz 2023'te 888,7 milyar lira borçlanma aracı ve kira sertifikası ihracı yapmıştır. Kasım 2024 sonu itibarıyla 1 trilyon 606,4 milyar lira borçlanma aracı ve kira sertifikası ihracı gerçekleşmiştir. Girişim sermayesi yatırım fonlarının büyüklüğü 192,3 milyar liraya çıkmış, girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının aktif büyüklüğü 41,1 milyar lira olmuştur. Borsada işlem gören şirket sayısı 2021 yılı sonunda 443 iken hâlihazırda yüzde 28,7 artışla 570'e yükselmiştir. Aynı dönemde, portföy yönetim şirketlerinde yönetilen yatırım fonu büyüklüğü 11 kat artışla 4 trilyon lira seviyesine çıkmıştır. Aynı zamanda, SPK, dijital dönüşüm vizyonu çerçevesinde e-Başvuru Sistemi projesini hayata geçirmiştir. Proje sayesinde, sermaye piyasası kurum, kuruluş ve ortaklıklar başvurularını daha hızlı ve etkili bir şekilde yapabilecek ve süreçleri hızlandırarak piyasalara erişim kolaylaşacaktır.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; sermaye piyasasının gelişimi açısından son dönemde önemli mesafeler kaydedilmiştir. Yatırımcıların piyasalara ilgi ve talepleri giderek artmaktadır. Pay senetlerinde 7 milyon, yatırım fonlarında 5,4 milyon, yatırımcıyla birlikte tahvil, bono, bireysel emeklilik sistemi ve benzeri araçlar yoluyla yaklaşık 36 milyonu aşan vatandaşımız doğrudan veya dolaylı olarak sermaye piyasalarının yatırımcısı konumundadır.

Saygıdeğer milletvekilleri, çap böyle büyük olunca Sermaye Piyasası Kuruluna iki tane önemli görev düşmektedir. Birincisi, sermaye piyasalarını düzenlemek, buradan istifade edecek vatandaşlarımızın yatırımlarını doğru bir şekilde yönlendirmek, zarara uğramalarına engel olmaktır. Tabii, burada vatandaşlarımıza da çok önemli bir görev düşmektedir, o da finansal okuryazarlık. Dünya artık çok ciddi anlamda dijital bir ortamdır. Vatandaşlarımız cep telefonlarından emtia, değerli metal ya da borsadan hisse alıp satabilmektedir, bu çok kolaylaşmıştır ancak burada vatandaşlarımızın zarara uğramaması için önemli bir konu finansal okuryazarlıktır. Bir şirketin hissesini almak demek o şirkete ortak olmak demektir. İşte bu noktada, vatandaşımız, hissesini alacağı şirketin bilançolarını çok iyi incelemelidir; kârlılığını, cirosunu, bunun gibi birçok finansal değerini Sermaye Piyasası Kurulu yayınlamaktadır. Vatandaşlarımıza bu noktada Sermaye Piyasası Kurulu ciddi anlamda eğitim vermektedir. Bu konuda Sermaye Piyasası Kurulumuzun memurlarımıza yönelik de bir çalışması vardır. Finansal okuryazarlık konusunda, Hükûmetimiz, Sermaye Piyasası Kuruluna bu noktada bir görev vermiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İRFAN ÇELİKASLAN (Devamla) - Sayın Başkanım, bitiriyorum.

BAŞKAN - Buyurun, bitirin lütfen.

İRFAN ÇELİKASLAN (Devamla) - Okuryazarlık Platformu'nun "web" sitesinde yer alan videoları 4,3 milyon memurumuzun zorunlu bir şekilde izlemesi kararlaştırılmıştır. Bu projeye, inşallah, 4,3 milyon memurumuz, kardeşimiz binbir emekle kazandıkları yatırımlarını doğru şekilde değerlendirecek, koruyacak ve artıracaktır.

Meclis çatısı altında Dilekçe Komisyonu Başkanlığı bünyesinde de Türkiye'de Finansal Okuryazarlığın Yaygınlaştırılması ve Düzeyinin Artırılması Alt Komisyonu kurulmuştur. Ayrıca, geçenlerde Meclisimiz bir yasa çıkararak kripto varlıklara yönelik bir düzenleme oluşturmıştır.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; buradan SPK Başkanımız ve ekibine teşekkür ediyorum bu düzenlemelerden dolayı. SPK'nin 2025 bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Çelikaslan.

On birinci söz İstanbul Milletvekili Sayın Büşra Paker'e aittir.

Buyurun Sayın Paker. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA BÜŞRA PAKER (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletim; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2025 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi kapsamında Hazine ve Maliye Bakanlığımıza bağlı Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Bankacılık sektörü ülkelerin ekonomik istikrarı için büyük önem arz etmektedir çünkü güçlü bir mali yapı, nitelikli insan kaynağı ve uluslararası itibara sahip olan bir bankacılık sektörü demek küresel ekonominin arenasında da başarının anahtarı demektir. Türk bankacılık sektörü de son yıllarda tüm dünyada yaşanan çalkantılı olaylar düşünüldüğünde krizlerden alınının akıyla çıkmayı başarmıştır. Güçlü bir bankacılık sektörü ekonomik büyümenin ve toplumsal refahın sürdürülebilirliği için vazgeçilmezdir. Bu noktada ekonomimizin belkemiğini oluşturan finansal sistemimizin düzenlenmesi, denetlenmesi ve istikrarın sağlanması gibi hayati görevleri üstlenen BDDK, yalnızca bankacılık sektörünün değil aynı zamanda vatandaşlarımızın ekonomik güvenliğinin de teminatıdır. BDDK'nin bu çalışmaları aynı zamanda ülkemizin ekonomik istikrarını ve uluslararası güvenliğini de güçlendirmektedir.

Faaliyete geçtiği 2000 yılında sadece bankaların gözetim ve denetiminden sorumlu olan BDDK, yıllar içinde, finansal kiralama, finansman, factoring, varlık yönetimi, tasarruf finansman şirketlerini de kapsayacak şekilde görev alanını genişletmiştir. 63 banka, 19 finansal kiralama şirketi, 48 factoring şirketi, 22 finansman, 28 varlık yönetim şirketi, 6 tasarruf finansman şirketi ile 36 yabancı banka temsilciliği, 32 bağımsız denetim şirketi, 152 bankalara değerlendirme hizmeti vermeye yetkili kuruluş, 1 yetkili derecelendirme kuruluşu, Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu kapsamında faaliyet izni verilen 6 kuruluş da dikkate alındığında, bugün görev ve yetki alanında 413 kuruluş bulunmaktadır.

Saygıdeğer milletvekilleri, bankacılık sektörünün dayanıklılığını gösteren sermaye yeterliliği, likidite, kredi takibe dönüşüm oranı ve kârlılık gibi başlıca finansal verilerin uluslararası standartlarda kabul görmüş düzeylerde olması son derece önemlidir. Bu göstergeler, enflasyon, faiz, kur gibi ekonomik göstergelerle birlikte bir ekonominin istikrarı hakkında bilgi sağlamakta ve yabancı yatırımcılar açısından da büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda ülkemizdeki verilere baktığımızda, Türk bankacılık sektörünün son derece başarılı bir büyüme performansı sergilediği görülmektedir; yüzde 42 oranındaki aktif büyüklük artışı ve kredi hacmindeki yüzde 38'lik yıllık büyüme, sektörün hem genişlediğini hem de ekonomik faaliyetlere katkısını artırdığını göstermektedir. Bu oranlar, özellikle dalgalı ekonomik koşullarda, sektörün ve finansal sistemimizin dayanıklılığını ortaya koymaktadır. BDDK'nin tüm bu verileri FinTürk uygulaması başlığı altında şeffaf bir şekilde paylaşması da kamuoyunun bilgilendirilmesi noktasında dikkate değer görülmektedir.

Saygıdeğer milletvekilleri, içinde bulunduğumuz çağ gereğince tüm iş ve işlemler teknolojinin etkisi altında yapılmaktadır. Dolayısıyla tüm hayatımızda etkilerini hissettiğimiz bulut bilişim, yapay zekâ gibi konular bankacılık sektöründe de hızlı bir şekilde yer almaktadır. Bu durum bazı riskleri de beraberinde getiriyor. Bankacılık uygulamalarından yararlanan herkesin, başta dolandırıcılık olmak üzere tüm siber tehditlere karşı korunması son derece önemlidir. BDDK bu konuda hassasiyetle hareket etmektedir. Düzenleme altyapısının oluşturulması, bankaların teknoloji risklerinin yönetilmesi ve operasyonel dayanıklılıkların artırılması amacıyla yerinde denetim yaklaşımlarının güçlendirilmesi ile belirtilen tehditlerin önlenmesine yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

Dijital dönüşümle birlikte finansal sektörün odağındaki stratejik bir diğer konu da yeşil dönüşümdür. Bu dönüşüm, düşük karbon emisyonuna dayalı sürdürülebilir bir ekonomiye geçişi ifade etmektedir ve enerjide dışa bağımlılığın azalması, uluslararası fonlara erişimin artması, dış ticaretin korunması ile iklim risklerinin etkin yönetimi gibi alanlarda büyük öneme sahiptir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, bitirin lütfen.

BÜŞRA PAKER (Devamla) - BDDK, 2021 yılında Sürdürülebilir Bankacılık Stratejik Planı'nı hayata geçirerek yeşil dönüşüm konusunda önemli bir adım atmıştır. Bu kapsamda, Yeşil Varlık Oranı Tebliği Taslağı ve İklimle Bağlı Finansal Risklerin Bankalarca Etkin Yönetimine İlişkin Rehber Taslağı gibi düzenlemeleri yayımlayarak sektörün yeşil dönüşümüne yönelik önemli bir aşama kaydedilmiştir. Tüm bu çalışmalar göz önünde bulundurulduğunda BDDK, Türk bankacılık sektörü tasarruflarının ve diğer ekonomik kaynakların verimli yatırımlara yönlendirilmesini sağlayarak ekonomimizin güçlenmesine katkı sunmaya devam edecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu yönde yapılan çalışmaların ve 2025 yılı bütçemizin hayırlı olmasını diliyor, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Paket.

On ikinci konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Derya Ayaydın.

Buyurun Sayın Ayaydın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

AK PARTİ GRUBU ADINA DERYA AYAYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2025 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin Kamu İhale Kurumu bütçesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Sözlerime başlarken yüce Meclisi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, malumlarınız olduğu üzere, bütçelerin hazırlanması ve harcamaların denetlenme yetkisi kaynağını cumhurdan yani milletimizin iradesinden almaktadır. Milletimizin büyük teveccühüyle yirmi iki yılı aşan AK PARTİ iktidarlarında eğitimden sağlığa, ulaşımdan enerjiye, sanayiden tarıma, spordan sosyal desteklere kadar hayatın her alanında çok büyük hizmetlere imza atılmıştır; ülkemizin kaynakları milletimizin emrine sunulmuştur. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde cumhuriyet tarihimizin en köklü demokrasi ve kalkınma atılımlarını hayata geçirmekle kalmadık, Türkiye Yüzyılı vizyonumuzla ülkemizin geleceğini taçlandırmaya talip olduk. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bugüne kadarki tüm AK PARTİ bütçelerinde olduğu gibi 2025 yılı merkezî yönetim bütçesi de yatırımı, istihdamı, üretimi ve ihracatı destekleyen, sosyal refahı artıran bir anlayışın ürünüdür. Aynı zamanda, görüşmekte olduğumuz bütçe, sürdürülebilir ekonomik büyüme, büyümenin toplumun tamamına refah artışı olarak yayılması ve mali disiplinin korunması esasları üzerine inşa edilmiştir. Bir başka ifadeyle, 2025 yılı bütçesi, Türkiye Yüzyılı vizyonu ile daha güçlü, daha müreffeh bir Türkiye için hazırlanmıştır. Zira "AK PARTİ" demek daha fazla eser demek, daha fazla kamu hizmeti demektir; bu yüzden yaparsa AK PARTİ yapar, yaparsa Recep Tayyip Erdoğan yapar diyoruz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Saygıdeğer milletvekilleri, şüphesiz ki yirmi iki yılı aşkın iktidarlarımız boyunca böylesine sayısız hizmet ve eserin ortaya konulabilmesinde mali disiplin anlayışımızın katkısı büyüktür. Mali disiplin, Sayın Cumhurbaşkanımızın tabiriyle olmazsa olmazımızdır. Mali disiplin, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik, verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılması, hesap verebilirlik ve mali saydamlık esaslarına dayanmaktadır. Hazine ve Maliye Bakanımız Sayın Mehmet Şimşek de bu esasların üzerinde hassasiyetle durmakta, gerek kamu gelirlerinde gerekse kamu harcamalarında etkinliği tesise yönelik uygulamaları hayata geçirmektedir.

Sayın milletvekilleri, kurulduğu günden bugüne Kamu İhale Kurumumuz kamu alımlarının verimli yatırımlara, teknoloji transferiyle kalkınma ve yerleşme yönünde millî bir adıma dönüşmesine katkı sağlamaktadır. Bu çerçevede, 2024'te 2 trilyon lirayı aşması beklenen kamu alımlarının rekabet, saydamlık ve verimlilik ilkeleri temelinde gerçekleştirilmesi Kamu İhale Kurumunun esas amacı olmuştur. Aynı zamanda, Kurum, mevzuatın hazırlanması ve uyuşmazlıkların çözümü, uygulamanın yönlendirilmesi konularında görev ve sorumluluğunu yürütmektedir.

Değerli milletvekilleri, Kamu İhale Kurumu, kendi alanındaki iş ve işlemlerde piyasanın niteliğine uygun bir şekilde, sürekli kendini yenileyerek faaliyetlerini sürdürmektedir. Kurum, Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden e-ihale, e-eksiltme, e-teklif, itirazın şikâyet başvurularının elektronik ortamda yapılması gibi yenilikçi uygulamaları hayata geçirmiştir. Uluslararası alanda da ilgiyle takip edilen bu teknolojik dönüşüm kamu alımlarına erişimi kolaylaştırmış, işlem maliyetlerini azaltarak rekabetin ve şeffaflığın artmasını sağlamıştır. Bu anlayışla, yirmi iki yıldır değişimi önemseyen ve öncelik veren AK PARTİ, kamu ihale mevzuatımızda da günün gelişen ihtiyaç ve gelişmelerine göre kamu harcamalarında etkinlik, verimlilik ve şeffaflık anlayışından taviz vermeden güncellemeler gerçekleştirmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde ülkemizin her alanda çehresini değiştiren AK PARTİ iktidarı, milletimizden güç olan siyasetiyle, dinamik, yenilikçi vizyonu ve de Cumhuriyet ruhuyla Türkiye Yüzyılı'nı da başarıyla inşa edecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

DERYA AYAYDIN (Devamla) - Bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son verirken 2025 yılı merkezî yönetim bütçemizin ülkemize, milletimize hayırlı olmasını temenni ediyor; bütçe sürecinde emeği geçen herkese teşekkürlerimi sunuyor; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Ayaydın.

On üçüncü konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Adem Yıldırım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Hatibin kürsü önüne rögar kapağı maketi koyması)

BAŞKAN - Sayın Yıldırım, onu bir görebilir miyim?

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Sen öne koy, öne.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Yasaktı Sayın Başkan; Adana Milletvekili Ayhan Barut'un getirdiği makete Bekir Bozdağ izin vermedi.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, İç Tüzük'ün 160'ıncı maddesinin (6)'ncı fıkrasına ilişkin konuşması

BAŞKAN - Arkadaşlar, İç Tüzük 160'ın (6)'ncı fıkrasında bu iş düzenlenmiş, birtakım kriterler konulmuş, bütün arkadaşlar oradan bakabilirler.

Meclisi yöneten Sayın Başkan Vekilleri, onun, oturumun huzurunu bozucu olup olmadığını takdirle yetkili. Ben bu konudaki inisiyatifimi ve takdirimi, anlatımı kuvvetlendirecek her türlü görsel öğelerin vekil tarafından kullanılmasından yana kullanıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Değerli Grup Başkan Vekilimize hatırlatın bunu.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Bravo Sayın Başkan.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Bravo Sayın Başkan.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Sayın Başkanım, sizin demokratikliğinize bir şey demiyoruz ama Bekir Bozdağ'ın tarafsız olmadığını, demokratik olmadığını ispatıdır.

BAŞKAN - Bekir Bozdağ dünde kaldı, bugün ben varım.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Demokrasiyi görün, öğrenin. Demokrasi böyle bir şey.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:162) (Devam)

2.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2023 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 225 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2023 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2023 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/922) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 163) (Devam)

A) TİCARET BAKANLIĞI (Devam)

1) Ticaret Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ticaret Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) HELAL AKREDİTASYON KURUMU (Devam)

1) Helal Akreditasyon Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Helal Akreditasyon Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) REKABET KURUMU (Devam)

1) Rekabet Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Rekabet Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI (Devam)

1) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Gelir İdaresi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gelir İdaresi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (Devam)

1) Türkiye İstatistik Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İstatistik Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) SERMAYE PİYASASI KURULU (Devam)

1) Sermaye Piyasası Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sermaye Piyasası Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Devam)

1) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) KAMU İHALE KURUMU (Devam)

1) Kamu İhale Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu İhale Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU (Devam)

1) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Devam)

1) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - Buyurun Sayın Yıldırım.

AK PARTİ GRUBU ADINA ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Kıymetli Bakanlarımız; sizleri ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu bütçesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Tabii, Kamu Gözetimi Kurumu, çok fazla bilinmeyen, özellikle Amerika'da başlayıp Avrupa'da kurulan, akabinde Avrupa uyum yasaları çerçevesinde de ülkemize gelen standart üstü şirketlerin denetimiyle alakalı asla bir gözetim kurumudur. Ülkemizde de bu şekilde 14 bin civarında şirketimiz vardır. Bu şirketlerin haricinde, kamu ağırlığı olmayan, özel sektör ağırlığı olan şirketleri gözetir. Bu bakımdan, "belediyelere ait iştirakler" diye tabir ettiğimiz şirketleri de Kamu Gözetimi Kurumu gözetimi altında tutar, bununla ilgili uluslararası muhasebe standartlarına uygun raporlar temin eder. Aslında bu raporlar şirketlerimizin uluslararası anlamda daha güvenli iş yapması açısından da ciddi bir referansı ifade eder. Bu anlamda da ciddi ve güzel bir Kurum olduğuna, burada da bu Kurumun değerlendirilmesi gerektiğine ve şirketlerimizin de bu Kurum üzerinden raporlar temin etmesi gerektiğine dair düşüncelerimi ifade ediyorum.

Peki, bunu, Sayıştay 2023, İstanbul Büyükşehir Belediyesi kapsamında değerlendirdiğimiz zaman -Kamu Gözetimi Kurumu ile Sayıştay raporunu- bunlar arasında da aslında gözetim bakımından önemli, ciddi detaylar olduğunu görüyoruz. Muhalefet partisi, özellikle CHP'li arkadaşlar her zaman Sayıştay raporu üzerinden gelirler, burada bizi eleştirirler, şimdi sıra bizde: Men dakka dukka. Sayıştay raporunun İstanbul'la ilgili 2023 raporu burada; İstanbul Büyükşehir Belediyesi hakkında tam 154 başlıkta, İETT hakkında da 44 başlıkta usulsüzlük tespit edilmiş yani -usulsüzlük diye yumuşatıyorum, aslında yolsuzluk var içerisinde- 22 adedi İSKİ olmak üzere 220 konu başlığında usulsüzlük tespit edilmiştir. Mesela İSPARK: İSPARK'la alakalı -biliyorsunuz- 2019'da İBB Başkanı milletimizi, İstanbulluyu, 16 milyon İstanbulluyu kandırmıştır; "Park et, devam et." diyerek saati 6 TL'lik ücreti bugün 150 TL'ye çıkararak binde 2.500 zam yapmıştır.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Maliye Bakanından öğrenmiştir.

ADEM YILDIRIM (Devamla) - Öbür taraftan "Ekmek bedava, su bedava, süt bedava. Ya, kardeşim, biz havadan para mı alıyoruz?" diyerek...

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Vallahi, onu da alacaksınız da alamıyorsunuz.

ADEM YILDIRIM (Devamla) - "Sudan neden para alıyoruz?" diye Belediyeye gelen bu zihniyet, bugün itibarıyla suya yüzde 1.038 zam yaparak bugün suyu elektrikten daha fazla hâle getirmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Buna rağmen borçlanmalar devam etmektedir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - AKP'li belediyeler hiç zam yapmıyor mu, bedava mı veriyor?

ADEM YILDIRIM (Devamla) - Borçlanmaya bakıyoruz; kısa vadeli yabancı borçlanmalar 45 milyar, uzun vadeli yabancı borçlanmalar 105 milyar, iç borçlanmalar 100 milyar, bugün itibarıyla 250 milyar, 2024'ün borcu da 300 milyarı aşkın olarak görülmektedir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - AKP'li belediyelerde bedava mı?

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Merkezî idare borçları nereden nereye geldi!

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - AKP'li belediyeler almıyor mu?

ADEM YILDIRIM (Devamla) - Peki, ne yapıyorsun, borçlanıyorsun da ne yapıyorsun? Borçlanıyorsun da borcunu mu ödüyorsun? SSK borcunu ödemiyorsun. Temel mi atıyorsun? Temel atmıyorsun; temel atmama törenleriyle ağaç yapraklarının alkışlaması için konserler düzenliyorsun, sonra da kalkıp atar yapıyorsun, yok "Beni silkeleyeceklermiş..."

SERKAN SARI (Balıkesir) - Yazlık, kışlık saray mı yapmış? Ne yapmış, saray mı yapmış?

ADEM YILDIRIM (Devamla) - Evet, seni İstanbullu öyle bir silkeleyecek ki seni kündeden atıp minderin dışına atacak; onu hep birlikte göreceğiz. (CHP sıralarından gürültüler)

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Nasıl silkeleydi gördük!

ADEM YILDIRIM (Devamla) - Ayrıca, ihalelerle ilgili ciddi bir yolsuzluğun ve usulsüzlüğün olduğunu görüyoruz.

HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Kocaeli) - 5'li çetede mi?

ADEM YILDIRIM (Devamla) - Hani, bize torba yasayla ilgili eleştiri getiriyorsunuz ya, bugün İstanbul Büyükşehir Belediyesi torba ihale yapıyor, torba ihale; önce kendi şirketine ihale ediyor, 100 milyara ihale ediyor, onu alt şirketlere 50 milyara veriyor, 50 milyarı cukka yapıyor, cukka.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Yüzlerce defa İhale Kanunu'nu değiştiren iktidar mı söylüyor bunu?

ADEM YILDIRIM (Devamla) - Nereye yapıyor? Kendi yandaşlarına ve parti içi operasyon yapmak için bu parayı kullanıyorlar.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Sizin yaptığınız kanunlar bunlar sizin.

ADEM YILDIRIM (Devamla) - Depreme gitmesi gereken para Ekrem'e gidiyor. O yüzden diyorum ki: İstanbul'un depremden daha büyük Ekrem problemi var. Bunu buradan milletimize söylüyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TALAT DİNÇER (Mersin) - Sen depremden topladığın parayı ne yaptın? O kadar para topladın depremden, ne oldu?

ADEM YILDIRIM (Devamla) - Diğer taraftan, araçlarla ilgili, biliyorsunuz, 2019 yılında araçlarla alakalı Yenikapı'da böyle gösterişler, nümayişler yaptılar, araç arayışına çıktılar. Evet, Sayıştay araç aramış arkadaşlar, 1.137 tane aracı bulamamış.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Sarayın bahçesine baksaydı bulurdu.

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Bütün belediyelerde var o Sayıştayın tespiti.

ADEM YILDIRIM (Devamla) - Burada Sayıştayın hata yaptığını düşünüyorum; 1.137 araç değil, 1.136 araçtır çünkü aracın 1'i Sayın Gökhan Günaydın'da. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)
(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ADEM YILDIRIM (Devamla) - Kayıp araç 1.137 değil 1.136'dır, aracın 1'i Sayın Gökhan Günaydın'dadır. Sayın Gökhan Günaydın 1.136 aracın nerede olduğunu bizimle ve milletimizle paylaşır diye düşünüyorum.

TALAT DİNÇER (Mersin) - Sen saraydan başla, saraydan, sıkıyorsa saraydan başla.

ADEM YILDIRIM (Devamla) - Evet, ben buraya kapak getirdim. Kapak budur, bu rögar kapağı. Biliyorsunuz, metrobüste rögar kapağı metrobüs kapısını kırarak insanımızın yaralanmasına sebep oldu. Bu da -biliyorsunuz- Sayıştayın raporu. Bu, aslında İstanbul Büyükşehir Belediyesinin ve CHP belediyeciliğinin beceriksizliğinin, iş bilmezliğinin resmi, resmi. Resim buradadır, kapak buradadır.

HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Kocaeli) - Gel, Kocaeli'ye gel, gel Kocaeli'yi gör.

ADEM YILDIRIM (Devamla) - Sizleri saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Bütçemizin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Sayın Günaydın, tamamen sizin isteğinize göre davranacağım. Bir konuşmacı var, o da bitirsin, ondan sonra mı cevap hakkınızı kullanırsınız, şimdi mi?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Estağfurullah, siz nasıl takdir ederseniz, hiç fark etmez.

BAŞKAN - O zaman konuşmaları bitirelim, ondan sonra...

Son konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Şengül Karslı.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - İstisnasız yirmi üç yıldır art arda kendi adına bütçe yapma yetkisini bize emanet eden aziz milletimizi ve Gazi Meclisimizi saygı ve hürmetle selamlıyorum.

Kendi yolunu açan, kendi hikâyesini yazan bir ülke olarak vatandaşlarımızın güvenini tesis edecek, geleceğini garanti altına alacak uygulamaları kararlılıkla hayata geçirmeye devam ediyor, ülkemizin ve milletimizin ekonomik istikrarını güçlendiren adımları atmayı sürdürüyoruz.

17 milyon katılımcının bulunduğu, 300 binden fazla vatandaşımızın emekli olduğu bireysel emeklilik sistemi de bu anlayışın somut örneklerinden biri. Bu yıl yaptığımız düzenlemeyle bireysel emeklilik sistemindeki devlet katkısını yüzde 30'a çıkardık yani vatandaşımız 100 lira yatırırsa devletimiz de yatırımını teşvik etmek adına 30 lira ona katkı sağlıyor.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Emeklilerimize de katkı sunsanız keşke.

ŞENGÜL KARSLI (Devamla) - İktidarlarımızdan önce birileri çıkıp "Sen emekliliğin için para biriktireceksin, devlet de katkı yapacak." dese çoğu kimse buna inanmazdı.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Devlete güvenip de emekli olanlara da katkı...

ŞENGÜL KARSLI (Devamla) - Ancak bir vizyonun, memleket sevdasının ve vatandaş odaklı siyaset anlayışının sonucu bu mümkün oldu.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Türkiye gibi deprem kuşağında yer alan bir ülke için afetlere karşı hazırlıklı olmak hayati önem taşımakta. Deprem, sel, yangın gibi doğal afetler karşısında sigorta sisteminin kritik rolünü geçen yıl yaşadığımız, gönüllerimizi yakıp kavuran asrın felaketinde bir kez daha gördük. Bu süreçte devletimizin hızlı müdahalesiyle sadece sigorta sistemi aracılığıyla 40 milyarı aşkın hasar ödemesi yapılmış, vatandaşlarımızın yaralarının sarılmasında önemli bir destek sağlanmıştır.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Yüzlerce cana mal oldu sizin müdahaleniz. Bırakın da belediyeler yönetsin, artık siz beceremiyorsunuz. Sıkışınca belediye başkanlarına... Bırakın, belediyelerimiz hâllerde; bütçeleri devredin, nasıl hizmet yapılıyor, gösterebilir belediye başkanları.

ŞENGÜL KARSLI (Devamla) - Zorunlu deprem sigortasıyla bugün itibarıyla 11 milyondan fazla konut sigorta kapsamına alınmıştır. Tabii, sigortacılık konusu hayatımızın pek çok alanını doğrudan etkiliyor.

SERKAN SARI (Balıkesir) - O müdahaleniz yüzünden binlerce insan canından oldu, hâlâ insanlar konteynerde, sokakta yatıyor.

ŞENGÜL KARSLI (Devamla) - Sanayiden ulaşıma, turizmden konut ve iş yerine kadar geniş yelpazede toplumun her kesimine dokunan sigortacılığı, tarım ve hayvancılık sektöründe de etkin bir şekilde uygulamaktayız. Üreticilerimizin emeğini, alın terini zayi etmemek, tarım ve hayvancılık sektörünü desteklemek için hayata geçirdiğimiz devlet destekli tarım sigortası, dolu, kuraklık, aşırı yağış, hastalık, yabani hayvan saldırıları gibi pek çok kalemde çiftçimizi ve hayvancılıkla uğraşan vatandaşlarımızı beklenmedik risklere karşı koruyan hayati bir mekanizmadır. 2024 yılında 16 milyon dekinden fazla tarım arazisi sigorta kapsamına alınmış, böylece toprağını işleyerek üreten vatandaşlarımızın emekleri korunmuştur.

Birilerinin sıkça eleştirdiği bu sistemlerle geçmişte milletimizin taleplerine kulak tıkayan anlayışların aksine her koşulda vatandaşımızı desteklemeyi sürdürüyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Eğer bugün bazılarının özlemini duyduğu dönemlerin uygulamaları olmasaydı deprem sonrası yaraları bu kadar hızlı sarabilir miydik? Milletimizin alın terine böylesine güçlü bir kalkan olan uygulamaları hayata geçirebilir miydik? Devlet destekli gelir koruma sigortasıyla çiftçimize ve esnafımıza bu kadar çok can suyu olunabilir miydi?

Değerli milletvekilleri, bizim insanımız, bir evladın gözlerindeki umut, bir annenin kalbindeki güven, bir babanın alın terindeki emek demektir. İşte, bizim siyaset anlayışımızın temel taşı da budur. Burada oylanan bütçelerin gayesi de insanımızın

hayallerine dokunmak, endişelerini azaltmak, yarınlara daha güçlü ve güvenli bir şekilde bakmasını sağlamaktır. Biliyoruz ki aziz milletimizin duaları ve desteğiyle attığımız her adım, geleceğin Türkiye'sine bırakılan bir mirastır. Bu anlayışla, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde Türkiye'yi güçlü yarınlara taşımak için gece gündüz çalıştık, çalışmaya da devam ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Yirmi iki yılı aşkın bir süre önce, her alanda zor bir dönem geçiren Türkiye'den bugün geldiğimiz noktada dünya mazlumlarının güvencesi, bir çocuğun gülümsemesinin teminatı olan güçlü bir Türkiye var çünkü Türkiye ülkelerden bir ülke değildir. Ülkemizin ve milletimizin en büyük güvencesi olan Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde attığımız tüm adımların geleceğimizi daha parlak kılacağına gönülden inanıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ŞENGÜL KARSLI (Devamla) - Bu duygu ve düşüncelerle Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu bütçesinin bereketli ve hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Müsaadenizle, sürem varken laf atan arkadaşlara iki cümle sarf etmek isterim. Geçen yıl 11 şehrimiz yıkıldı, ondan önce Simav, Van, İzmir'i de biz ayağa kaldırdık. Kim vardı? (AK PARTİ sıralarından alkışlar) 1999 depremini hatırladınız mı? Batan bankaları hatırladınız mı? Maaşı yatacak mı diye bekleyen memurları, emeklileri hatırladınız mı? Hastanede parası yüzünden rehin tutulan hastaları hatırladınız mı?

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Karlı.

Sayın Günaydın, yerinizden mi, kürsüden mi konuşmak istersiniz?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yerimden.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Günaydın.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın 162 sıra sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 163 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Evet, teşekkür ederim.

Şimdi, tabii, iftira siyasetiyle bir yere ulaşabilmenin Türkiye'de mümkün olmadığını hep beraber gördük ancak o kafa sizin, o duvar sizin.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Tebrik ediyorum, bravo(!)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Dolayısıyla o kafayı o duvara defalarca vurma konusunda özgürlüğünüz var.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Nihayet bunu da anladınız, tebrikler(!)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Birkaç şeyi hatırlatayım: 2019'da kazandığımız seçimi iptal ettirdiniz. 13 bin farkla kazanmıştık, hazıranda bir daha girdik, kimileriniz gittiniz mitil attınız.

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Arabayı söyle, arabayı!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - O zamanki İçişleri Bakanınız her gün bir yerde, her gün bir ilçede miting yaptı. Farkı 800 bine aldık, 800 bin farkı yediniz. Sonra dört yıl süreyle ne teröristliğimiz kaldı ne hırsızlığımız kaldı, her türlü iftirayı attınız ve geldik 2024'ün Martına; 2024 Martında 800 bin olan fark, oldu 1 milyon kardeşim.

MUSTAFA OĞUZ (Burdur) - Arabaya gel, arabaya.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Dolayısıyla vatandaşın iradesine bir kere saygılı olmayı öğrenin. Birinci söyleyeceğim bu.

İkinci söyleyeceğim, bizi silkeleyecekmiş... Bak, sana bir rakam vereyim; Erdoğan da söylüyor, sen de söylüyorsun, sana bir rakam vereyim: İstanbul'da 39 ilçeden...

MUSTAFA OĞUZ (Burdur) - Araba...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Arabayı şimdi birazdan anlatacağım sana. İftira siyasetiyle bir yere varamazsınız.

İstanbul'da 39 ilçenin 26'sı bizde, Ankara'da 25 ilçeden 16'sı bizde, İzmir'de 30 ilçeden 28'i bizde; bu size bir şey hatırlatıyor mu? Türkiye'de 414 belediye kazandık, 37,8'le de 1'inci olduk. Yapılan anketler belediyelerde bugün seçim olsa yüzde 58 oy alacağımızı gösteriyor.

MUSTAFA OĞUZ (Burdur) - Araba nerede, araba?

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Hiç bir şey vaat etmemişsin!

MUSTAFA OĞUZ (Burdur) - Araba nerede, araba?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - İftira siyasetiyle bir yere varamazsınız.

Gelelim SSK borcu ve konser meselesine. Arkadaşlar, kaçacak bir şey yok, biz hiçbir şeyden kaçmıyoruz. Burada araştırma önermeleri verdik, dedik ki -Sayın Mehmet Şimşek'e de buradan sesleniyorum- "2000 yılından bu yana hangi belediyenin ne kadar SSK borcu varsa saptayalım ve bunu 1 Temmuz itibarıyla dolar bazına çevirelim."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, bitirelim lütfen.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Dolayısıyla kim SSK borcu yapmış görelim, aynı şeyi konserler için yapalım.

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Ödeyecek misiniz?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Kim konser harcaması yapmış, bunun dolar bazında hesaplamasını yapalım. Niye kaçtınız? Araştırma önermeleri veriyoruz, araştırma önermelerine cevap verin, gerçek ortaya çıksın. Pandemi döneminde o sanatçılara, yandaşlarınıza hangi paraları nasıl sattınız; bunun da soru önermelerini veriyoruz, bunlara bir cevap verin.

Ha, gelelim araç meselesine. Bir milletvekilinin kullandığı araç, Genel Sekreterliğe gidersin, kayda bakarsın, o kayıta bellidir.

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Kayda aldırmadıysan nereden belirleyelim?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - O kayda inanmıyorsan Meclisin aha burada bir sürü garaı var, onları da dolaşırsın, onları da görürsün. Bu iftirayı atan adamı zaten mahkemeye verdim, mahkemede süründüreceğim. Benim eski şoförümü satın alıp iftira atarak bir yere varamazsınız, beni kendinizle karıştırmayın. (CHP sıralarından alkışlar) Ben Meclisin bana...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA OĞUZ (Burdur) - Sizin şoförler ile korumalara güven olmuyor.

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Allah'a şükür ki karıştırmadık.

BAŞKAN - Bitirelim lütfen.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Satılık kişiler vardır, satın alan adam da vardır.

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Satılık kişiler yoktur, öyle deme ya! Bizde yok yani.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Maalesef, maalesef, maalesef bunu yaptınız. Ha, Şunu söyleyeyim: 60 yaşındayım, bu 60 yaşı tamamını geride bir kuruşluk hesap bırakmadan geçirdim. Senin gibi adamlar, yedi sülaleniz de gelseniz bana hesap soramazsınız, hesabımın hepsini de sonuna kadar vermeye hazırım. Hodri meydan! Anladın mı? (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Günaydın.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Başkanım... Başkanım...

SERKAN SARI (Balıkesir) - Yandaş şirketlerin de vergileri tahsil ediliyor mu, primleri tahsil ediliyor mu Sayın Bakan?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Akbaşıoğlu, buyurun.

2.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de hepinizi hürmetle selamlıyorum.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Başkanım, bana sataşma var, "yedi sülalen" diyor.

BAŞKAN - "Yedi sülalen gelsin, hesap vermeye hazırım." diyor. Bunun için sana söz mü vereyim?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Ama iftira atıyor.

BAŞKAN - Sülaleni getir, sor hesabını.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Hayır, hayır, Başkanım, iftira atıyor.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ne sözü kardeşim! Hayır, hayır, böyle bir şey olamaz gerçekten ya!

BAŞKAN - Hayır, hayır, iftira miftira atmadı. Ben dinliyorum ya, lütfen...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Söylediğime "iftira" diyor.

BAŞKAN - Bir dakika, oturun. "İftira" diyecek, sen de bir şey söyledin, cevap verdin.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Tamam, ben de iftira olmadığını söyleyeceğim.

BAŞKAN - Bitti, o iş bitti.

Buyurun Sayın Akbaşıoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Şunu ifade etmek isterim ki biraz evvel değerli milletvekilimiz grubumuz adına konuşmasında 2023 yılı Sayıştay raporlarındaki bulgulara, tespitlere istinaden bir konuşma yaptı ve daha önce Yenikapı'da "Araç fazlalığı var." diyerek şov gösterilerinde bulunan Sayın Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun Sayıştay raporlarında bu rakamı, daha önce "Fazlalık var." dediğinin 2 misline yakın bu araç sayısını artırdığını ama 1.137 aracın ise...

BAŞKAN - Sayın Akbaşıoğlu, özür dilerim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bir saniye... Bir saniye... Ben sözlerimi bitireyim, sonra siz değerlendirirsiniz.

BAŞKAN - Hayır, ben siz niye söz istediniz onu anlamaya çalışıyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Şöyle...

BAŞKAN - Size bir sataşma yok.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Var. "İftira siyaseti yapıyorsunuz." sözü sataşma değil mi?

BAŞKAN - Buradan gönderilen şey...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bir dakika... Şöyle...

BAŞKAN - Bir izin verin, izin verin lütfen.

Grup Başkan Vekillerine söz vereceğim Sayın Akbaşıoğlu. Bu şekil polemiklerle bir yere varamayız. Yetmiş dakika konuşulacak, ondan sonra tekrar.

İkinci sıkıntılı bir konu daha var, hem arkadaşımıza da siz vurguladınız "Sayıştay raporlarına istinaden." diye. E, Sayıştay raporlarında Sayın Grup Başkan Vekilinin araba aldığı mı yazıyor? Yazmıyor. Onun için bana izin verirseniz bir on beş dakika ara vereyim, Grup Başkan Vekillerine söz verdiğimde siz de düşüncelerinizi dile getirin.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkan, bakın, grubumuza yönelik olarak "İftira siyaseti güdüyorsunuz." dedi. 2019 seçimleri...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Akbaşıoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Gökhan Günaydın Bey, biraz evvel konuşmasında, sadece konuşmacımıza değil grubumuza dönük olarak da genel değerlendirmelerde bulundu. "2019 belediye seçimlerini iptal ettirdiniz, iftira siyaseti yapıyorsunuz." dedi; bu, açık sataşmadır.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ettirmediniz mi ya? Ettirmediniz mi be kardeşim ya? Allah Allah ya!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Açıklayayım. "Ettirmediniz mi?" diyor. Açıklama fırsatı verirsiniz açıklayacağım.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Ya, vallaha bıktık, yeter ya!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yani "Yapmadık." de de kurtul be kardeşim! Ne anlatıyorsun burada ya! Ya, gerçekle bağınızı bu kadar kopartmayın be! Ondan sonra millet iradesi, millet iradesi... Ayıptır be!

SERKAN SARI (Balıkesir) - Seçimi iptal ettirdiniz, etmedik, kim etti?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2019'da hep beraber belediye seçimlerini icra ettik. Orada Yüksek Seçim Kurulu...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Tabii, Yüksek Seçim Kurulu etti, sizin hiç dahliniz yok yani!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Müsaade ederlerse açıklayacağım.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, ayıptır, gerçekten ayıptır, insan bir özür diler be kardeşim ya!

BAŞKAN - Arkadaşlar, Sayın Grup Başkan Vekili konuşuyor, dinleyelim lütfen.

Buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Hiç günahınız yok hakikaten!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ne günahları olur ya, çocukların ne günahları olur ya!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sesim de kısık olduğu için, sizlerden istirhamım...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Ben sizi dinledim, bakın, Gökhan Bey...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, "2019 seçimlerini iptal ettirmedik." dersin niye dinleyeyim ben seni ya!

BAŞKAN - Buyurun, toparlayın lütfen.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Ben söyleyeceğim.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - İptal ettirmedin mi 2019 seçimlerini? Neyi söyleyeceksin ya!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Ben söyleyeceğim, bak, bir dakika...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Söyle, hadi bakalım, söyle. "Ben yapmadım, YSK yaptı." diyeceksin.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Dinleyin.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Onu diyeceksin, başka ne diyeceksin!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Yok, yok, öyle değil.

BAŞKAN - Sayın Akbaşıoğlu, aranızda konuşacaksanız biz çekilelim.

Genel Kurula hitap edin lütfen.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Siz oraya bakın, siz Gökhan Günaydın Bey'e söyleyin.

BAŞKAN - Siz de müdahale etmeyin.

Buyurun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Aslında daha iyi olur, arka tarafta izah etse daha iyi olur.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Onlar çekilsin Başkanım, biz niye çekilelim; burası Meclis, onlar gitsin, kendi odalarında konuşsunlar.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bana cevap vereceğine... Ona söylerseniz ben konuşabileceğim.

BAŞKAN - Efendim, ben size mikrofon açmışım, siz muhatap almayın; hatipler Genel Kurula hitap eder, diğer arkadaşlara da saygı gösterelim.

Buyurun lütfen.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2019 seçimleri neden iptal edildi?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Dört oy pusulasından 1'i iptal edildi.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ben de bilmiyorum, niye?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Orada, belediye başkanlığı, belediye Meclis üyeliği, il genel meclisi üyeliği ve muhtar pusulası; 4 ayrı oy kullanıldı.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Aynı zarftaydı ya, aynı zarftaydı, 4'ü aynı zarftaydı.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ee?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Ve aynı zarftaydı.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ee?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Ve orada kamu görevlisi olmayan sandık başkanları vardı.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Hâlâ mı aynı noktadasın ya, hâlâ mı aynı noktadasın ya?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - 30 bine yakın oyla ilgili fark sandıkların yüzde 10'unun sayılmasıyla 12 bin küsura indi, yüzde 10.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ama yalnızca büyükşehir iptal edildi değil mi? İlçeleri niye iptal ettirmedin?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Tabii, 4 tane...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Niye ilçeleri iptal ettirmedin?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Niye ilçeler? Çünkü o konudaki tutanaklarla ilgili orada farklılıklar vardı.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yazıklar olsun!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sadece büyükşehir belediye başkanlığı tutanakları farklıydı...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, hâlâ savunmaya çalışıyorsun ya! Bari sessizlikle geç be kardeşim ya!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - ...yapılan sayım sonucunda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERKAN SARI (Balıkesir) - Sayın Başkan, oradan çıkamazsın ya, hiç girme oraya!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, çıkamasa ne olur ki ya, çıkamasa ne olur ki, onun için ne fark eder yani?

BAŞKAN - Arkadaşlar, biraz sessiz lütfen.

Son defa uzatıyorum. Sizin de dört dakika edecek, Sayın Günaydın'a da dört dakika verdim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Ben konuşmadım ki hiç. Açıldı ama konuşulmadı.

BAŞKAN - Efendim, onu kullanacaksınız.

Buyurun.

Son bir dakika, lütfen.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Ya, beş yıldır anlatamadınız, neyi anlatacaksın üç dakikada? Yaptığınız iş değil.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Yüzde 10'u sayıldı, fark 30 binden 13 bine indi.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - E, sonra ne oldu, müdahale ettiniz ne oldu?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Ve orada Büyükşehir Belediye Başkanlığıyla ilgili...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Akbaşıoğlu, ne anlatıyorsun ya! Az büyü kardeşim!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - ...bütün tutanaklarda bu farklılık görüldüğü için oraya itiraz edildi, o sebeple böyle bir karar verildi.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, yazıklar olsun, yazıklar olsun, hâlâ bunu savunabiliyorsun ya! Hâlâ bunu savunabiliyorsun ya, yazıklar olsun ya!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Şunu ifade edeceğim: İftira siyasetini ortaya koyan...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - İşte, iftira siyaseti bu yani.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - ...şov siyasetini ortaya koyan kendileridir. Biz eser ve hizmet siyasetini...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bir de "Erdoğan" diye bağır. Akbaşıoğlu, haydi, bir de "Erdoğan" diye bağır.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - ...ortaya koyduğumuz için millet bizi tekrar iktidara getirmiştir.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - "Recep Tayyip Erdoğan" haydi Akbaşıoğlu, haydi bakalım, hah! Bravo!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sonuç budur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum arkadaşlar.

Kapanma Saati: 12.45

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.07

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Sibel SUIÇMEZ (İstanbul), Adil BİÇER (Kütahya)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 36'ncı Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:162) (Devam)

2.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2023 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 225 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2023 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2023 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/922) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 163) (Devam)

A) TİCARET BAKANLIĞI (Devam)

1) Ticaret Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ticaret Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) HELAL AKREDİTASYON KURUMU (Devam)

1) Helal Akreditasyon Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Helal Akreditasyon Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) REKABET KURUMU (Devam)

1) Rekabet Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Rekabet Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI (Devam)

1) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Gelir İdaresi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Gelir İdaresi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- E) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (Devam)
- 1) Türkiye İstatistik Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye İstatistik Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- F) ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)
- 1) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- G) SERMAYE PİYASASI KURULU (Devam)
- 1) Sermaye Piyasası Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sermaye Piyasası Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- Ğ) BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Devam)
- 1) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- H) KAMU İHALE KURUMU (Devam)
- 1) Kamu İhale Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Kamu İhale Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- I) KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU (Devam)
- 1) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- İ) SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Devam)
- 1) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesap Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

AK PARTİ Grubu adına konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi Saadet Partisi Grubu adına ilk konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Bülent Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, bugün bütçe görüşmeleri sebebiyle yüce Meclisimizi teşrif eden çok saygıdeğer Bakanlarımız ve bürokratları; hepinizi grubum adına saygıyla selamlıyorum.

Sayın Hazine ve Maliye Bakanımız, Cumhurbaşkanımızın geçen günkü açık beyanlarından anlaşıldığı üzere, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanımıza belediyeleri silkeleme görevi vermişti. Bütçe okumalarınızdan anladığımız kadarıyla da size de vatandaş silkeleme görevi verilmiş olsa gerek çünkü bu bütçe rantiyeyi kayıran ama vatandaş silkeleyen bir bütçedir, bu bütçe patronları kayıran ama işçiyi silkeleyen bir bütçedir, bu bütçe faizciyi kayıran ama emekçiyi silkeleyen bir bütçedir, bu bütçe ihale çetelerini kayıran, çiftçiyi, köylüyü ise silkeleyen bir bütçedir yani, Sayın Bakanım, kısaca, tek kelimeyle bütçenizi özetlemek gerekirse bu bütçenin adı vatandaş silkeleme bütçesidir.

Sayın Bakan, geçenlerde küçük birikimlerin önemini vurgulamak için sigara üzerinden bir örnek vermiştiniz. Aslında verdiğiniz örnek tam da ekonominizin ve bütçenizin kısa bir özetidir. Ne diyordunuz: "Ben 1 paket sigaranın kaç para olduğunu bilmiyordum, arkadaşlara sordum, onlar da bilmiyordu. Bakan Yardımcısına sordum, 'Araştırayım, bildireyim, ben de bilmiyorum efendim.' dedi." Sonra, 1 sigara fiyatının ortalama 75 TL olduğunu söylediniz. Sayın Bakan, öncelikle, bütçenizin en büyük velinimetisi olan sigara içicilerine bu kadar yabancı olmanız gerçekten son derece üzücü çünkü bu bütçe bu sene sigaradan dolayı ÖTV'den 400 milyarı aşkın para toplayacak. Bir de hadi, Bakanlarınız ve siz, arkadaşlarınız 1 sigaranın fiyatını bilmiyor olabilir ama ortalama 75 TL'lik 1 paket sigaradan 61 TL vergi aldığınızı da mı bilmiyorsunuz Sayın Bakanım? Yani, vatandaş 1 paket sigara içmek için size 4 paket sigara almak zorunda. En otlakçı bile 1 dal sigaraya karşılık 1 dal sigara ister, siz 1 paket sigaradan 4 paket de kendiniz içiyorsunuz yani aslında en büyük tiryaki sizlersiniz Sayın Bakan. Siz sigarayı bırakmayı düşünüyor musunuz? Çünkü vatandaş 1 paket sigara içmek için çalışıyor, çabalıyor ama siz "Her 1 paketten 4 paket de bize vereceksiniz." diye onları suçluyorsunuz. Sayın Bakanım, aslında sigara örneğimizin ilk dersi vergi adaletsizliğimizi ve aşırı vergi yükünü anlatmak için yeterli bir sebep.

Dolaylı vergilerle vatandaşın sırtına vergileri yüklüyorsunuz. Hani az kazandıktan az, çok kazandıktan çok vergi alacaktınız? 1 paket sigara içen zenginden de fakirden de aynı vergileri alıyorsunuz, "Bu, az kazanıyor; bu, çok kazanıyor." demiyorsunuz. Dolayısıyla, dolaylı vergilerle siz aslında vergileri fakirden fukaradan, işçiden, emekliden alıyorsunuz ama sildiğiniz vergi borçlarıyla, vergi muafiyetleriyle, teşviklerle asıl zenginlerden, maalesef, vergi almamayı tercih ediyorsunuz.

Sayın Meclis Başkan Vekilimiz de aslında bu verginin mağdurlarından birisi olarak belki birkaç kelime etmek ister ama İç Tüzük bu konuda görüş serdetmesine imkân vermediği için ben onun yerine de bu adaletsiz vergiyi burada dile getirmiş olayım.

2023 Ocak-Ağustosta 102 milyar ÖTV aldınız sigara içenlerden Sayın Bakan.

ÖMER FETHİ GÜNER (Niğde) - Sigara sağlığa zararlı yalnız, onu belirtelim.

BÜLENT KAYA (Devamla) - 2024'te yüzde 90 artırdınız, sigara içenlerden bugüne kadar 192 milyar vergi aldınız. 2025 yılında sigaradan 456 milyar vergi almayı planladınız, rakamlarınız bunu söylüyor. Peki, Sayın Bakan, bu kadar tiryakiyken sizin bu paradan vazgeçmeniz mümkün mü? Hadi, vatandaş sigara içmekten vazgeçti de siz vazgeçebilecek misiniz bu vergiden, bu vergiyi almaktan? Bu vergi faiz giderlerinizin yüzde 25'i, bu vergi bütçe açığının yüzde 25'i. Vatandaş sigara içmeyi bırakır, paraları bankaya koyarsa ona faizleri nereden ödeyeceksiniz? Bu bütçedeki 456 milyar açığı nasıl kapatmayı düşünüyorsunuz? Doğrusu ben de merak etmiyor değilim.

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Bıraksınlar o zaman.

BÜLENT KAYA (Devamla) - Siz şahsen içmiyor olabilirsiniz ama emin olun en büyük tiryakinin devlet olduğunu herhâlde siz de benden daha iyi biliyorsunuz.

Sigara örneğinin bütçenizin ve uyguladığınız ekonominin çarpıklığına dair ikinci dersi ise ülkeyi bir faiz cenneti hâline, faiz merkezi hâline getirmiş olmanız. Bu ülkede 27.300 TL mevduata para yatırıp yüzde 40'tan fazla faiz almak hangi ülkenin gerçeğiyle uyuyor? Mevduata yüzde 40 faiz ödeyen banka bu parayı tüccara, kredilere yüzde kaçla satacak? Yüzde 50-60. Peki, yüzde 50-60'la kredi dağıtan bankaların olduğu, mevduattan yüzde 40 para kazanılan bir ülkede kim yatırım yapar Sayın Başkan? Gariban sigara içicisini bile bankacıların kârlarını fonlamak için teşvik ediyorsunuz. Sizin ekonomimizin en kârlı sektörü bankacılık, en cazip yatırımı ise maalesef faiz. Bu sigara dersinden aslında bize Türkiye'deki en geçerli akçenin faiz olduğunu bir kez daha ortaya koymuş oluyorsunuz. Bütçeniz bir faiz bütçesidir, Bakanlığınız da maalesef faizcilerin tahsildarı hâline gelmiştir. 2023 yılında 674 milyar, 2024'te 1 trilyon 254'e çıktı, 2025'te ise "1 trilyon 950 milyar" diyorsunuz Sayın Bakanım. Buraya dikkat çekiyorum çünkü gerçekten "2 trilyon" dememek için son derece mahir davranmışsınız çünkü 2 trilyonun herhâlde psikolojik etkisini siz de biliyor olsanız gerek, 1 trilyon 950 milyarda tuttunuz ama ben o algınıza yenilmeyeceğim, 2 trilyondan 50 milyar eksik faiz alıyorsunuz Sayın Bakanım bu senenin bütçesinde. Bu ne demek? Saatlik 222 milyon, bir dakikada 3 milyon 700 bin. Yani Sayın Başkan şimdi bana on bir dakikalık bir süre tanıdı, bu on bir dakikada siz fakir fukaranın tam 40 milyon 700 bin TL parasını rantiyecilere, faizcilere verdiniz. Biz burada on bir dakika konuşurken bu ülkeyi 40 milyon 700 bin lira tekrar soydunuz, haberiniz var mı? Ne âlâ memleket, ne güzel memleket!

Bir başka ders, iktidarınızın herkesi faizci olmaya özendirdiği gerçeğidir. Faizden başka cazip bir yatırım aracı bırakmadınız maalesef. Kredilerle, kredi kartlarıyla hemen hemen bütün vatandaşlarımıza faize alıştırdınız. Şimdi de sigara içen garibanları yoldan çıkarmaya çalışıyorsunuz. Sayın Bakanım, sigara İslam ulemasının çoğunluğuna göre mekruh ama faiz ise - bütün İslam ulemalarının ittifakıyla- haram. Siz mekruh işleyen insanlara "Ya, bu mekruhu bırak, git faize para yatır, haram işle." diyorsunuz. E, "Sayın Cumhurbaşkanı, nassın olduğu yerde sana bana laf söylemek düşer mi?" diyorsunuz. Sayın Bakanım, siz gariban sigara içicilerini bile faiz almaya teşvik ederken nassı neresine koyuyorsunuz bu işin? (Saadet Partisi sıralarından alkışlar) Gerçi Sayın Cumhurbaşkanı da "nas" derken faiz yüzde 8,5'tu, şimdi yüzde 50 oldu. Sayın Cumhurbaşkanı nassı nereye koyacak, onu merak etmiyor değilim.

Sayın Bakanım, size verilen görev para bulmak, para toplamak ama başarılı bir ekonomi yönetimi para toplamaktan daha ziyade parayı nereye harcadığınızla ilgilenir. Parayı siz topluyorsunuz, ülke ülke geziyorsunuz: "Ne olur, gelin Türkiye'ye. Biliyorum, uzun vadeli yatırım yapmanın koşulları yok ama ülkemiz bir faiz cenneti. Dolayısıyla sıcak parayı getirin, beş altı ay, bir yıl sonra yüzde 30-35-40 civarında döviz bazında bu ülkenin kanını emin gidin, yeter ki bu ülkeye sıcak para getirin." diyorsunuz ama topladığınız paralar...

BİROL AYDIN (İstanbul) - Bülent Bey, şu arkadaşşı ikaz et de çekilsin oradan; şu arkadaş, konuşuyor ya Bakan Bey'le.

BÜLENT KAYA (Devamla) - Sayın Başkan, Bakanlarımıza pek hitap etme imkânı bulamıyoruz dertleşmek için. Sayın Bakan...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Genel Kurula hitap et, Genel Kurula.

MEHMET BAYKAN (Konya) - "Arkadaş" diyorlar da milletvekiliyim. (AK PARTİ ve Saadet Partisi sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BİROL AYDIN (İstanbul) - Bu arkadaşşı buraya...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Genel Kurula hitap etsin, Genel Kurula.

BİROL AYDIN (İstanbul) - Milletvekili konuşuyor, Bakana konuşuyor ve siz orada duramazsınız. Saygısızlık yapıyorsun.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Sen kendi işine bak ya! Sen ne karışyorsun her şeye!

MEHMET BAYKAN (Konya) - Ben de milletvekiliyim, konuşurum.

BİROL AYDIN (İstanbul) - Olmaz.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Konuşurum... Konuşurum...

BİROL AYDIN (İstanbul) - Olmaz... Olmaz...

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Niye olmuyormuş? Niye olmuyormuş? Niye olmuyor kardeşim? Niye olmuyor?

BAŞKAN - Arkadaşlar... Arkadaşlar...

BİROL AYDIN (İstanbul) - Zaten orası boş.

BAŞKAN - Arkadaşlar...

BİROL AYDIN (İstanbul) - Sayın Bakana yüz yüze söylesin o zaman.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Sen mi karar vereceksin? Sen mi karar vereceksin ya?

MEHMET BAYKAN (Konya) - Saygılı ol!

BİROL AYDIN (İstanbul) - Orası boş, orası, orası.

BAŞKAN - Arkadaşlar, Birol Bey; şu idare işini bana bıraksanız ne güzel olur.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Başkan, bir de sen de idare etsen...

BAŞKAN - Sayın Baykan, sizi de yerinize alalım, Sayın Bakanın dikkatini dağıtmayalım. Çok önemli bir şeyi ara verdiğimde benim odada anlatabilirsiniz. Buyurun lütfen, sizi bekliyoruz Sayın Baykan.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Konuşmayın Bülent Başkanım, konuşmayın; susun, konuşmayın.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Konuşmasın, ne yapalım! Konuşmasın Başkan, ne yapalım yani! Bu ilk defa mı oluyor? Ayıp değil mi ya! Yakışır mı!

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sana cevap vermeyeceğim.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Sayın Başkanım, muhalefetin yönlendirmesinden önce görseydiniz, önce söyleseydiniz...

BAŞKAN - Efendim, lütfen...

Buyurun.

BÜLENT KAYA (Devamla) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dolayısıyla Sayın Bakanım, parayı nereden topladığınız önemli değil. Ne kadar büyük gayretler içerisinde bu parayı topladığınızın farkındayım.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Yani yakışır mı bir milletvekiline...

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Size cevap vermeyeceğim. Biraz sonra yine sizinle hesaplaşacağım, merak etme.

(AK PARTİ sıralarından "Bize mi anlatıyorsun, Bakana mı?" sesi)

BÜLENT KAYA (Devamla) - Size anlatmıyorum, Bakana anlatıyorum çünkü bu işlerin müsebbibi Bakan. Sizin bir yetkiniz...

Neyse Sayın Vekilim, ben...

(AK PARTİ ve Saadet Partisi sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN - Arkadaşlar, kürsüde hatip var, lütfen...

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Aynısını yaparsınız, aynısını yaparsınız. Ayıp ya, çok ayıp!

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Merak etme, ne yapacağımı göreceksin. Bütçede göreceksin sen. Daha neler söyleyeceğim, göreceksin sen.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Parmak sallama! Parmak sallama!

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Ben kolay kolay sinirlenmem, konuşma!

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Edepsizlik yapma! Edepsizlik yapma! Ne parmak sallıyorsun! Sen kimsin bana parmak sallıyorsun!

BAŞKAN - Arkadaşlar, lütfen...

BÜLENT KAYA (Devamla) - Sayın Bakanım, arkadaşlarınız size hitap etmemden rahatsızlar ama ben bu ekonominin başında olan sizler olarak istirhamımı sizlere iletiyorum.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Ben milletvekiliyim, senin gibi milletvekiliyim; üstelik partimden seçildim, kiralık bir yerden gelmedim tamam mı?

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Ayıp! Ayıp! Nezaketsiz konuşma!

MEHMET BAYKAN (Konya) - Hocam, lütfen...

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Ayıp!

MEHMET BAYKAN (Konya) - Hocam, ben size saygı gösterip birçok eleştirinize laf atmıyorum.

BAŞKAN - Bir dakika...

Sayın Özdağ, yerinize lütfen.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Ne demek "kiralık", ne demek "kiralık"?

MEHMET BAYKAN (Konya) - Lütfen... Nereden, nereden seçildin?

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Nereden seçildim... Buradaki arkadaşlar nereden seçildi?

MEHMET BAYKAN (Konya) - Ben AK PARTİ'den seçildim, bitti.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Nereden seçildi oradaki arkadaşlar? Diğer arkadaşlar nereden seçildi?

MEHMET BAYKAN (Konya) - Ben AK PARTİ'den seçildim.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Nereden seçildi?

BAŞKAN - Sayın Özdağ... Selçuk Bey... Selçuk Bey, lütfen...

MEHMET BAYKAN (Konya) - Size yakışmıyor.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sana da yakışmıyor o ifade.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Size yakışmıyor. Bundan sonra görürsünüz.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Çok ayıp! Sözlerini geri al!

MEHMET BAYKAN (Konya) - Bundan sonra konuşursunuz, görürsünüz!

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Tehdit var, tehdit var.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Görüşürüz. Ne olacak görüşürsek? Buyurun konuşalım. Biz sözlerimizle konuşuruz.

BAŞKAN - Sayın Özdağ, lütfen...

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Efendim, konuştuğu kelime çok ağır.

BAŞKAN - Efendim, ama ayağa kalkıp müdahale edemezsiniz.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - "Kiralık milletvekillerisiniz" ifadesini kullanıyor. Çok ayıp bir şey.

BAŞKAN - Hayır, lütfen, siz yerinize buyurun, burada ben varım, buyurun.

MEHMET BAYKAN (Konya) - "Arkadaş" demesine bir şey demiyorsunuz.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - "Arkadaş" demesi kötü bir şey değil.

BAŞKAN - Sayın Özdağ, lütfen...

MEHMET BAYKAN (Konya) - Madem adaletli davranacaksınız "şu arkadaş" dediği zaman itiraz edeceksiniz Hocam! Sizi bir büyüğümüz olarak gördük her zaman.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - "Arkadaş"ın karşılığı "kiralık vekil" olmaz.

BAŞKAN - Sayın Özdağ, lütfen...

Bakin, kürsüdeki arkadaşın bütün insicamı bozuldu.

Sizin kalan sürenizi sonra vereceğim.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - "Arkadaş"ın karşılığı "Lütfen bana 'milletvekili' diye hitap edin." olur. "Arkadaş"ın karşılığı "kiralık milletvekili" olmaz.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Sizi her zaman bir büyüğümüz olarak gördük. "Şu arkadaş..." Alelade bir ifade "şu arkadaş..."

BAŞKAN - Bir dakika...

Sayın Özdağ, ısrar ederseniz dışarı çıkaracağım. Lütfen...

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkanım, beni çıkarmadan önce ona bir uyarıda bulunmanız gerekiyor.

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

BÜLENT KAYA (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; özetle, Sayın Bakanım, para toplamak için göstermiş olduğunuz gayreti gerçekten takdire şayan buluyorum ama lütfen, şu israf, şu yolsuzluk, şu şeffaf olmayan ihaleler, şu adrese teslim ihalelerle sizin kan ter içerisinde kalarak bulduğunuz paraların nereye harcandığıyla da biraz ilgilenin lütfen.

Bütçe açığı 1 trilyon 930 milyar. Burada da büyük bir maharet göstermişsiniz, "2 trilyon" dememek için kendinizi zorlamışsınız. Ben, yine, bu maharetinize karşılık, 2 trilyondan 70 milyar eksik bir bütçe açığıyla bu ülkeyi baş başa bıraktığınızı ifade ediyorum. Vergi ödemeyen kişileri açıkladınız Sayın Bakan; bu, elbette son derece önemli ve kıymetli. Keşke vergisi silinen imtiyazlı yüzüzler de açıklasınız da bu memleket kimlerin vergisini sildiğini de görse. Dolayısıyla siz, sadece vergisini ödeyemeyen ki bunların içerisinde ekonomik sıkıntılar sebebiyle ödeyememiş olanlar da vardır... Dolayısıyla vergisini ödeyemeyen, ekonomik sebeple değil, devleti dolandırmak için vergi ödemeyen yüzüzler açıkladığınız gibi vergisi silinen ki bunların bir kısmı vergi kanunları gereğince haklı olduğu için vergileri silinmiştir ama imtiyazınızla vergisi silinenlerin kimler olduğunun şeffaf bir şekilde denetlenebilmesi için de vergisi silinen yüzüzler açıklamak zorundasınız.

Diğer önemli hususlardan bir tanesi Sayın Bakanım, bu bütçede kayıt dışıyla mücadele söz konusu değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

BÜLENT KAYA (Devamla) - 300 milyara yakın kayıt dışı ekonomisi olan bir ülkeden bahsediyoruz ve siz bu kayıt dışı ekonomiyi vergilendirecek yollara tevessül etseniz, emin olun, birçok ek vergiden, motorlu taşıtlar vergisini birden fazla kez almaktan hatta kredi kartı limitlerinden yani insanların para harcama umudunu dahi vergilendirmekten vazgeçer ve bu ülkenin bütçe açığını bile kapatabilirsiniz. Ama maalesef, siz, kaçak çalışmayı vergilendirmek, kayıt dışılığı ortadan kaldırmaktan ziyade kayıt dışında olan asgari ücretliye, kayıt içinde olan memura, kayıt içinde olan işçiye yani sabit gelirlielerin sırtına sopayı vurdukça vurmaya devam ediyorsunuz. Bunun da adil olmadığını buradan bir kez daha ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, İç Tüzük'e göre, hiçbir vekilin bir diğer vekile fiilî müdahale hakkı olmadığına ve hatiplerin Başkanlık Divanı ile Genel Kurula hitap etmesi gerektiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Arkadaşlar, İç Tüzük'te -ben muhalefetten ya da hatipten talep gelince, huzuru ve akışı bozmamak için uyarıda bulunuyorum ama- hiçbir vekilin bir diğer vekile fiilî müdahale hakkı yok; bir.

İkincisi: Arkadaşlar İç Tüzük'e bakınca görecektir ki hatip bakana ya da komisyona dönük konuşmaz, bunun için özel bir talepte bulunmanız gerekmiyor, "Hatip, Genel Kurula ve Başkanlığa dönük konuşur." der, o daha önceki selamlama bahsi de bu yüzden bir üyenin Başkanlık Divanına ve Genel Kurula hitap eder, bunu böyle bilmekte fayda var. Ben akış bozulmasın diye zarf bir ricada bulundu ama kalkıp müdahale falan kabul edilebilir bir şey değildir, bunu da bu vesileyle belirtmiş olayım.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Efendim, o zaman Sayın Bakan soruları nasıl cevaplandırarak?

BAŞKAN - Efendim, kulak denen bir şey var, sizi dinler.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Sayın Bakan niye burada o zaman Sayın Başkan?

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkanım, herhangi bir hakaretimiz, saygısızlığımız yok, meramımızı anlatmaya çalışıyoruz.

BAŞKAN - Hayır, hayır; göz teması kurmanız gerekmiyor. Bazı yetenekli insanlar vardır, 3 işi birden yapabilirler. Konuşma tutanağınızı isteyebilirler yani ille ben sizin ruberu temasınızı sağlamaya muhtar değilim yani. Onun için...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Doğru ama Sayın Başkan, ben de Sayın Bakanlardan bize bakmalarını talep etmedim, sadece ben baktım.

BAŞKAN - Tamam, tamam.

Size de, efendim, işte, İç Tüzük'te tarif edilmiş "Genel Kurula ve Başkanlığa hitap ederler." diye.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Böyle bir şey yok Sayın Başkan.

BAŞKAN - Madde 60, eğer hafızam beni yanıltmıyorsa, bakın bakalım madde 60'ta nereye hitap eder?

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Öyle bir şey yok.

BAŞKAN - Bir bakın efendim, peşin peşin şey etmeyin.

Arkadaşlar, İç Tüzük madde 60: "Konuşma, Başkanlığa ve Genel Kurula hitap ederek kürsüden yapılır." Madde 60, üçüncü fıkra.

Teşekkür ederim.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Efendim, onlar da Genel Kurulda Başkanım.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:162) (Devam)

2.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2023 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 225 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2023 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2023 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/922) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 163) (Devam)

A) TİCARET BAKANLIĞI (Devam)

1) Ticaret Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ticaret Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) HELAL AKREDİTASYON KURUMU (Devam)

1) Helal Akreditasyon Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Helal Akreditasyon Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) REKABET KURUMU (Devam)

1) Rekabet Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Rekabet Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI (Devam)

1) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Gelir İdaresi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gelir İdaresi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (Devam)

1) Türkiye İstatistik Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İstatistik Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) SERMAYE PİYASASI KURULU (Devam)

1) Sermaye Piyasası Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sermaye Piyasası Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Devam)

1) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) KAMU İHALE KURUMU (Devam)

1) Kamu İhale Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu İhale Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU (Devam)

1) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Devam)

1) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - Efendim, ikinci konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Selim Temurci. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SELİM TEMURCİ (İstanbul) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri, değerli Bakanlarımız, kıymetli bürokrat arkadaşlar; Gelecek-Saadet Grubu adına Hazine ve Maliye Bakanlığımızın bütçesi üzerine görüşlerimi ifade etmek üzere huzurlarınızdayım. Aziz milletimizi ve yüce heyetinizi saygıyla, muhabbetle selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, merkezî yönetim bütçemizin âdeta aslan payını aldığını düşündüğümüz bir Bakanlığın bütçesini konuşuyoruz, bütçenin neredeyse yüzde 45'i Hazine ve Maliye Bakanlığımıza tahsis edilmiş. Şimdi, bu rakama bile tek başına baktığımızda, ilginç bir tevafuk, sadece iki yıl önce yani 2023 yılında merkezî yönetim bütçemizin toplamı bugün Hazine ve Maliye Bakanlığımızın bütçesine denk; 6,6 trilyonluk bir bütçeyi konuşuyoruz. Bu bile, bu rakam bile Türkiye'deki yaşanan ekonomik krizin aslında kamu maliyesi üzerindeki etkisini, enflasyonun devlette bütün dengeleri nasıl bozduğunu bize çok net bir şekilde gösteriyor. Bugün, yine, çok güzel bir tevafuk, eş zamanlı olarak esnafın sanatkârın, tüccarın derdine derman olacak bir Bakanlığın, Ticaret Bakanlığımızın bütçesini konuşuyoruz. Çok güzel bir tevafuk dedim çünkü uygulanan ekonomik programın ticaret alanında, tüccarda, sanayicide nasıl etkiler meydana getirmiştir; bunu da açıklama imkânımız olur. Tabii, biraz gergin başladık, ben "Hafızayıbeşer nisanla maluldür." diyerek şöyle 2018'den bu tarafa şu altı yılda gerçekten biz ne yaşadık, ne yaşadık ve bu sıkıntılara nasıl geldik; buraya bir ışık tutmak istiyorum. Tabii, arkadaşlar, son altı yılda göreve gelen her bir Hazine ve Maliye Bakanımız o kadar ilginç şeyler söylediler ki sanırsınız ki her değişimde bu ülkede bir iktidar değişimi oldu ve her gelen Hazine ve Maliye Bakanımız bir önceki ekonomik uygulamalardan kurtulmak için bir gayret sarf etti. Böyle baktığımızda, benim kanaatimce, ekonomide irrasyonelitenin, akıl dışılığın temellerinin atıldığı dönem 2018 ve 2020'dir. Bakın, sadece hazinenin tarumar edilmesi, döviz kaynaklarımızın eritilmesi, Merkez Bankası rezervlerimizin tüketilmesinden bahsetmiyorum, daha geniş bir irrasyoneliteden bahsediyorum. Kasım 2020'de, çok iyi hatırlıyorum, Merkez Bankasının net rezervleri, swaplar hariç, eksi 77 milyar dolara kadar inmişti ve yine hatırlayın, o Merkez Bankasının olağanüstü hâller için kullanacağı o yedek akçeler bile kullanılmıştı; biz geldik buradan Kasım 2020'ye. Kasım 2020 ve Aralık 2021 tarihleri arasında aslında biz ekonomiyi toparlayabilirdik çünkü değerli Bakanımız Mehmet Şimşek Bey, bugün "Mali disiplin" diyor, "Enflasyonla mücadele etmemiz gerekiyor." diyor. O gün de aynen böyle bir ekip göreve geldi ama maalesef ömürleri çok kısa oldu; işte, bundan sonra Türkiye'de her şey rayından çıktı.

Bakın, Aralık 2021 ve Haziran 2023 seçimlerine kadar bu ülkede ekonomi politikalarında âdeta irrasyonelitede nirvanaya çıktık. Sadece kur korumalı mevduattan bahsetmiyorum. Bakın, bu kürsüye çıkan, ekonomiyle ilgili konuşan her kıymetli milletvekilimiz "Bu ülkede gelir adaletini düzeltelim." dedi. Gelir adaletinin kalıcı ve katı hâle gelmesinin sebebi nedir? Sadece bir örnek vereyim, bu yıllardan örnek vereyim: Bakın, bu ülkede faizler yüzde 8,5'a indirilip enflasyonun yüzde 70'leri aştığı bir ortamda kamu bankaları aracılığıyla yüzde 10'larla olağanüstü bir finansman sağlandı; Türkiye'de gelir adaletini bozdu. O parayı alan dövize gitti, gayrimenkule gitti ve Türkiye'de âdeta bir servet transferi gerçekleştirilmiş oldu. Ve sizler, Sayın Bakanımız Mehmet Şimşek Bey, Cumhurbaşkanlığı sisteminin 4'üncü Bakanı olarak göreve başladınız. Tabii, biraz gergin başladık. Böyle gerginlik olunca Mehmet Şimşek Bey'e her baktığımda -biraz gülelim diye söylüyorum- aklıma rahmetli Erdal İnönü Bey geliyor. Rahmetli Erdal İnönü Bey, bilirsiniz, fizik profesörüydü, böyle siyasi hırsları olmayan nüktedan da bir kişiydi. Genel Başkan seçildikten sonra bir gazeteci ona "Siyaseten neden atıldınız?" diye bir soru sormuştu. O da dönüp demişti ki: "Bu güzel ülkemi benden daha kötüler yönetmesin diye siyasete atıldım." Sayın Bakanım, o kadar kötü bir yönetim sergilendi ki şu sizden önceki beş yılda, gerçekten ehliyet ve liyakat konusunda o kadar büyük fütursuzca işler yapıldı ki maalesef bu yük hepimizin üzerine kaldı. 2018'de hatırlayın, temmuz ayında dolar bu ülkede 4,5 TL idi, siz geldiğinizde 21 TL'yi aşmıştı. Beş yılda bir ülkenin para birimi eğer 5 kat değer kaybederse bu ülkede çok olağanüstü işler olmuş demektir. Bakın, enflasyon yüzde 15'le alındı, siz geldiğinizde yüzde 40'lara dayanmıştı, ülkede her şey raydan çıkmıştı ve yeni ekonomi yönetimine inanın bana sadece iktidar değil, 85 milyon vatandaşımız ümidini bağlamıştı, geleceğini bağlamıştı ve sizleri bir kurtarıcı olarak görmüşü.

Özetle şunu söylemek istiyorum: Tarihimizi unutursak, şu beş altı yılı unutursak geleceğe dönük ortak politikalar üretemeyiz diye bunu anlatıyorum. 2018 Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle birlikte bu ülkede ekonomi politikalarıyla ilgili olarak "yeni" diye başlayan her bir program bu devleti iflasa sürükleyen ve milleti fakirleştiren bir işlev görmüştür. Üzülerek ifade ediyorum, "Çin modeli" diyerek kendi ulusal parasının değerini düşürmeyi kendine vazife edinen bakanlar gördü bu millet ve şu anda Mehmet Şimşek Bey ve ekibinin kurtulmaya çalıştığı o kur korumalı mevduatı olağanüstü bir ekonomik buluş olarak bu millete sunan bakanlar gördü maalesef. Ve ben bir milletvekili kardeşiniz olarak -ben milliyetçi muhafazakâr çizgide siyaset yaptım, her daim böyle oldu-beni en fazla üzen ve benim gibi düşünen insanları en fazla üzen ne olmuştur diye sorarsanız, inancımız, değerlerimiz, her şey bu hatalı ekonomik politikaları ve ehliyet ve liyakat noksanı bu kişileri korumak için kullanıldı. Bunu bizim kabul etmemiz mümkün değil, artık kendimize gelme zamanı diyorum. Dolayısıyla şuraya geleyim: Olağanüstü büyük yanlışlar yapıldı ve deyim yerindeyse hatalı ekonomik politikalarla ülkeyi iflasa sürükleyen, milleti sefaletle sürükleyen insanlar yemeği yediler, hesabı ödemededen çekip gittiler ve maalesef şu anda şöyle bir sorunumuz var: Sadece Mehmet Şimşek Bey ve şu andaki Bakanlarımız değil 85 milyon olarak şu anda hesabı ödemekle sorumlu koskoca bir ülke var. Buradan hareketle, bu ülkede, değerli milletvekilllerimiz, birbirini tetikleyen ve birbirinden ayrılmaz 5 ekonomik gerçeği, 5'li bir problemi yaşıyoruz. Nedir bu? Bütçe açığı yaşıyoruz, bütçe açığı borçları getiriyor, borç faizi getiriyor; bunları karşılamak için artırılan vergiler ve vatandaşın canına tak eden zamlar geliyor. Bu 5'li Türkiye'yi şu anda bir ekonomik felaketin eşiğine getirdi. Peki, biz bu hesabı nasıl ödüyoruz? Zaman kısıtlı, ben faiz üzerinden bir iki örnek vermek isterim. Bakın, 2017'de bu ülkede devletin toplam faiz yükü 57,6 milyar TL'ydi, şu anda bu yıl ödeyeceğimiz faiz 1 trilyon 950 milyar. 2017'yle karşılaştırıldığında yani yedi yıldan bahsediyorum değerli milletvekilleri, 35 kat artmış bir faiz yüküyle karşı karşıyayız. Bu faiz yükü kanımızı nasıl emiyor, devletimizin, milletimizin kanını nasıl emiyor? Bakın, uzun yıllar özel sektörde bulunmuş bir kardeşiniz olarak ifade edeyim, önümüzdeki 2025 yılı için devletin şirketlerden, kurumlardan toplayacağı kurumlar vergisi rakamı 1 trilyon 637 milyar TL. Türkiye'deki bütün şirketler çalışacaklar, üretecekler, devlet onlardan 1 trilyon 637 milyar lira vergi alacak. Aldığımız vergi yılda ödeyeceğimiz faizi karşılamıyor. Şimdi, biz, "Bu bütçe, bu ekonomi kime çalışıyor?" sorusunu sorduğumuzda hakikaten o geçmiş maziyi size neden hatırlattığımı tekrar tekrar lütfen düşünün. Buradan hareketle, vergiler, borçlanmalar, bu hatalı ekonomik politikaların açığını kapatmaya yetmiyor. Şu ana kadar çok ifade edilmedi. Mesela size şöyle bir rakam vereyim. Özelleştirme; öyle ya, borç, faiz, vergi yetmiyor bu açıkları kapatmaya; ne yapacağız? Özelleştirme yapacağız. Elde avuçta ne varsa satıyoruz.

Bakın, 2025, 2026 ve 2027'de orta vadeli programda devletin satacağı menkullerden, gayrimenkullerden elde edeceği gelir toplam 90 milyar TL. Peki, 2025'te bu devlet aylık ne kadar faiz ödeyecek? Aylık 162,5 milyar TL. Üç yıl elimizdeki avucumuzdakileri satacağız 90 milyar TL, 2025'te o 90 milyar TL aylık faizi karşılamayacak. İşte bu ülkeyi, bu devleti bu hâle

getirenlerin hakikaten bir hesap vermesi lazım. Tarih unutmaz, millet unutmaz ve buradan hareketle, bu cendereden çıkmamız gerektiği konusunda hepimiz hemfikiriz.

Şimdi, tabii, bu ekonomik travmayı... Pandemi oldu, deprem oldu, elbette çok önemli olaylar oldu. En son IMF'nin Ekim 2024 Raporu'na baktık yani nasıl gidiyor bu işler diye. Hani bizim şu an bir enflasyon meselemiz var. Bizim yaşadığımızı dünyada hiçbir ülke yaşamadı. Onlar sıkı para politikasıyla kontrol altına aldılar enflasyonu ve 2025'te dünyada gelişmiş ülkelerde beklenen enflasyon yüzde 2, bizim de aynı ligde olduğumuz gelişmekte olan ülkelerde yüzde 5,9 olarak IMF 2024 Ekim Raporu'nu açıklamış oldu yani dünya Mersin'e giderken biz tersine gittiğimiz için bugün bu ülkede enflasyon hâlâ yüzde 50'ler seviyesinde maalesef.

Bütün bu açıklamalardan sonra Sayın Mehmet Şimşek Bey'e, ekonomi yönetimize bir talebimi iletmek isterim. O da şudur: Bakınız, eğer 2023 Haziranında bu milletle bir helalleşebilseydik, "Ey millet, biz hatalar yaptık." diyebilseydik, bu özrü yapabileseydik inanın yeni bir başlangıç yapabiliirdik. Neden? Bakın, kasım ayında Merkez Bankamız hane halkı enflasyon beklentileriyle ilgili bir anket yaptı ve bu ankete göre 2025'in sonunda vatandaşın enflasyon beklentisi, değerli milletvekillerimiz, yüzde 64,1. İşte diyorum ki samimi bir yüzleşme yapılsaydı vatandaşın beklediği enflasyon sizin beklediğiniz enflasyonun 3 katı kadar olmazdı.

Peki, değerli milletvekillerimiz, yeni ekonomi yönetimimiz özetle bize ne söylüyor, ne vad ediyor? "Sürdürülebilir yüksek bir kalkınma" dedi, "daha yüksek, daha iyi bir gelir adaleti" dedi, "cari açığın azaltılması" dedi ve bütün bunların yapılabilmesi için de şunu söyledi: "Eğer biz enflasyonu aşağıya indiremezsek, kötülüğün anası olan enflasyonu ortadan kaldıramazsak biz bunlarla mücadele edemeyiz." Tabii, şunu söylemek gerekiyor: Yeni ekonomi yönetimimiz bütün bunları söyledikten sonra -gerçekten biraz sonra hızlıca söyleyeceğim- çok başarılı olduğu alanlar var, Allah hepsinden razı olsun. Bakın, önce Merkez Bankasının rezervleriyle başlayalım. Göreve geldiklerinde eksi 60 milyar net rezervler, şu anda en son veriler 48,5 milyar dolar artı net rezervimiz var; Allah razı olsun. Tabii, burada yüksek faiz, kur korumalı mevduattan çıkışın özendirilmesi, dövizin baskılanması elbette etkilidir ama Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının eksi 60 milyardan alınıp 48,5 milyar dolara getirilmesi de bir başarıdır; bunu tespit etmek lazım. Elbette ülkenin risk primi meselesi, 800'lerden 250'lerin altına indirildi, beş yılda bu ilk kez gerçekleşen bir şey; gri liste garabetinden kurtulduk. Elbette şu soru akla gelebilir: Bu hâle nasıl geldik? İşte bu hâle 2023 öncesi beş yılda getirildik. Tabii, kredi derecelendirme kuruluşları ülkemizin notunu artırıyorlar, henüz daha yatırım yapılabilir bir noktaya gelmedik, inşallah geliriz. Tüm bunlar daha ucuz borçlanmamızın yolunu açacak ve Türkiye inşallah bu sıkıntılardan çıkacak. Ancak ben burada iktidar mensubu arkadaşlarımız, başta Sayın Bakanlarımız olmak üzere şu cari açıkla ilgili meseleye bir dikkat çekmek istiyorum. Cari açık 50 milyar dolarlardan alınıp 10 milyar dolarların altına indirildi, bu iyi bir gelişme; gayrisafi millî hasılanın yüzde 1'inin altında, iyi bir gelişme. Ama arkadaşlar, bakın, şunu unutmayın, pembe tabloyu çizelim ama gerçeği de görelim. Nedir bu gerçek? Dış ticaret açığına ve cari açık ayağına baktığımızda, ithalat kalemlerine baktığımızda bu ülkede sanayi mallarının ithalatı ve ham madde ithalatı düşerken ithalatta tüketim malları yüzde 12'nin üzerinde artmış yani bizim dış ticaretimiz de enflasyonu besliyor. Bakın, bunu görmek lazım ve şunu da görmek lazım, bir ülkede ekonomi durgunluğa girmişse, bir ülkede büyük bir yavaşlama varsa zaten cari açık düşer. Onun için, cari açık probleminin kalıcı olarak bitirilmesi için bu ülkede üretim, yatırım, istihdam politikalarına çok daha fazla önem vermek zorundayız. Şu andaki cari açığın düşürülmesi elbette önemlidir ama bunu bir pembe tablo olarak koyup "Bu böyle gidecektir." demenin yolu üretim ve yatırım ekonomisine bir an önce dönmektir. Neden bunu söylüyorum? Çünkü değerli milletvekillerimiz, Türkiye ekonomisi son iki çeyrekte küçülüyor. Biz bu küçülmeyi sanayi ve imalat sektöründe görüyoruz. Bakın, şubat 2024'ten bu yana sanayi aşağı doğru iniyor, küçülüyor. Eylül ve ekim aylarında sırasıyla yüzde 2 ve yüzde 3 sanayide büyük bir daralma oldu. Sayın Bakanımıza buradan soralım, yani sanayi yüzde 2, yüzde 3 son on aydır küçülürken 2025 yılında biz yüzde 4 ekonomik büyümeyi nasıl gerçekleştirmiş olacağız?

Değerli milletvekilleri, elimizdeki tüm veriler, parasal politikalar, sıkılaştırılmış para politikası, dezenflasyonist süreç, uyguladığımız bütün politikalar bize şunu söylüyor: Para politikası tarafında bazı iyi gelişmeler var ama bu uygulanan program üretime, yatırıma, sanayiye ve istihdamı yeteri derecede artırmaya maalesef iyi gelmemiştir; bunu görmemiz gerekir. Milleti büyütmeyen bir büyümenin sürdürülebilir olacağını asla düşünmüyoruz ve şunu da söyleyelim: Sayın Bakanımız Plan Bütçede ifade ettiler, 2025 ve sonrası için artık üretim ve yatırıma daha fazla destek olacağını söylediler. Bunun ben önemli bir gelişme olduğunu düşünüyorum ama burada -Ticaret Bakanımız da aramızda- içinden geldiğim şu KOBİ'lere bir ışık tutmak istiyorum: Bakın, KOBİ'lerin -bunun A partisi B partisi yok- şu anda bir finansmana erişim sorunu var; bu, ülkenin bir sorunu. Hazine ve Maliye Bakanımız ile Ticaret Bakanımız el ele verip, kafa kafaya verip bunu masaya yatırmak zorunda. Yani bu ülke 2021 ile 2023 arası o yüzde 10'larla enflasyonun yüzde 70 olduğu dönemde kredi dağıtılabiliyordu da bugün bu firmaların ayakta kalması için bizim yeni bir stratejiye ihtiyacımız var.

Bakın, 2025'te tüm reel kesim desteklerinin toplamı devlet tarafından -tüm reel kesim; tüccar, sanayici, çiftçi, hepsi bunun içinde- ödeyeceğimiz rakam 561 milyar TL. Bakın, bütçede 561 milyar TL tüm reel kesim desteklerine vereceğiz ve bunun 3,5 katını bu devlet faize ödeyecek. Peki, böyle olunca biz sanayiciye, tüccara, esnafa yeteri derecede sermaye aktarılmış diyebilir miyiz; diyemiyoruz. Bunu nereden görüyoruz? Değerli milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti tarihinde ilk kez çok olağanüstü rakamlar yayınlanıyor. Neden diyemiyoruz? Adalet Bakanlığımız icra iflas dairelerindeki dosya sayılarını açıkladı. 2023'te önceki yıllardan gelen toplamlarla birlikte icra iflas dosya sayıları 39 milyona dayanmış; ya, 85 milyonluk bir ülkede eğer böyle bir tablo varsa hem Ticaret Bakanımızın hem Hazine ve Maliye Bakanımızın bu yangını görüp reel sektörle ilgili olarak "Artık adım atma zamanı gelmiştir." demesi gerekir.

Gelelim, ekonominin en önemli ayağına çünkü Sayın Mehmet Şimşek Bey ve ekibi göreve gelirken "dezenflasyonist süreç" dedi "Enflasyonla Mücadele Programı" dedi ve geldiğinde Haziran 2023'te bu ülkede değerli milletvekillerimiz, enflasyon yüzde 38,21 idi. Yüzde 38,21 idi, ne yaptık biz? Plan ve Bütçe daha görüşmelerine başlamadan 2024 ve 2026 Orta Vadeli Programı yayınladık. 2024 Orta Vadeli Programa göre, bu yıl, ilk duyduğumuz rakam "Yüzde 33 enflasyonla 2024'ü bitireceğiz." idi. Sonra geldik Merkez Bankamız dedi ki: "Biz, bunu alt bandı 36, üst bandı 42'ye çıkartalım." Bu da yetmedi, birkaç ay önce Merkez Bankası Başkanımız çıktı, dedi ki: "Alt bant 44, üst bant enflasyonda 46 olacak." 2024 için konuşuyorum, değerli milletvekilleri. Bakınız, şu anda bu ülkede kasım ayı enflasyonu yüzde 47,09; ENAG yüzde 86,76; İTO yüzde 57,99; seç, beğen, al, hangisini beğenirsen?

Bakın, bu noktada, Sayın Bakanımıza ve ekibine şunu hatırlatmak istiyorum: Bu ekonomi yönetiminin en büyük zaafı Türkiye İstatistik Kurumunun rakamlarının şeffaf hâle getirilmesi konusunda atmadıkları adımlardır. Bu konuda mutlaka daha fazla bir şey yapmamız gerekir. Peki, şimdi, biz, yüzde 33'e yola çıkıp "Bir yılda yüzde 46 enflasyon olabilir." dediğimizde; ya, kardeşim, enflasyon hedefinin 13 puan -yüzde 13- yukarısında gerçekleşmiş. Yüzde 13 demek, OECD ülkeleri arasında -biz zaten buralarda şampiyonuz, kimseye kaptırmıyoruz bu şampiyonlukları- 13 puan fark yani bizim fark olarak ortaya çıkarttığımız enflasyon o ülkelerin yıllık enflasyonundan birkaç kat büyük. Şimdi, 2025'e geldik, 2025'e ilgili olarak Sayın Bakanımızın bize şu konuda cevap vermesi lazım: 2025'te enflasyonda ne bekliyoruz? Eylül ayında 2025-2027 Orta Vadeli Program açıklandı, denildi ki: "Yüzde 17,5 enflasyon." Eyvallah, önceki orta vadeli program revize edildi, yüzde 17,5.

Değerli milletvekilleri, bakın, tam iki ay sonra Merkez Bankası Başkanımız çıktı ve dedi ki: "Ben bu yüzde 17,5'i revize ediyorum; alt bant yüzde 21, üst bant yüzde 26 olacak." Bakın, yüzde 17,5; yüzde 26; arada yüzde 48,5 fark var. Arada yüzde 48,5 iki ayda açıklanıyorsa yani hakikaten bu ekonomi yönetiminin nasıl bir koordinasyonu var? Bu millet, bu esnaf, bu tüccar, bu bankacılar, bizler nasıl güveneceğiz bu rakamlara? İki ay içinde yüzde 48,5 sapma mı olur ya! Buraları bizim mutlaka açıklamamız lazım.

Sonuç olarak, şuraya gelmek isterim: Yüzde 38'le alıp neredeyse 10 puan yukarıda bir buçuk sene sonra Sayın Mehmet Şimşek Bakanımız ve ekibi buradaysa... Hiç kimse kusura bakmasın birçok şeyde başarımız var, adaletin bir gereği olarak söyledim ama enflasyonla mücadelede bir buçuk sene sonra aldığınız rakamın neredeyse 10 puan yukarısında buraya gelip "Biz enflasyonda başarılı olduk." diyemezsiniz. Daha önemlisi, siz göreve geldiğinizde dolar 21 kısırdı, bugün 35; Türk lirasının yüzde 65 devalüe olduğu bir ortamda "Biz başarılı olduk." diyemezsiniz. Onun için, bizim reel ekonomi tarafına çok daha fazla vurgu yapmamız gerekiyor.

Sayın milletvekilleri, zamanım azaldı, tabii biz neden en önemli alanda, enflasyonla mücadelede başarısız olduk? Ben böyle görüyorum. Ümit ediyorum hedefler gerçekleşir, ümit ediyorum 2027'lerde tek rakamlara ineriz. Kötü yönetim; sistemin rehabilitasyonu mutlaka şart. Neden başarısız olduk? Ehliyet ve liyakat. İsraf; bütün bunlar çok önemli ama ayağını yorganına göre uzatmayan bir devletimiz var. Bakın, ben şöyle bir şey söyleyeceğim: Şimdi, Merkez Bankasına dedik ki: "Enflasyonla mücadele edeceksin." Bana dünyada bir tane ülke gösterebilir arkadaşlarımız ve Sayın Bakan "Enflasyonla mücadele et." dediğimiz Merkez Bankasına dönüp kur korumalarının bütün yükünü ona aktarıp geçtiğimiz yıl ona 830 milyar lira zarar ettirdi yani ona para bastırdı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

SELİM TEMURCİ (Devamla) - Ben şöyle bir öneride bulunayım: Faiz şu anda 1 trilyon 950 milyar lira mı? Buyurun, çıkarın onu bütçeden, zaten bütçe açığı ortadan kalkar; Merkez Bankası basın parayı, ödesin faizi, bütçe açığımız ortadan kalksın. Ya, böyle bir yönetim olur mu? Normalde bütçenin içinde olması gereken o 830 milyar lira bütçe birliğini bozdu. Bütçenin içinde olması gerekiyor ki bu devlet ayağını yorganına göre uzatıyor mu, bilelim. Bakın, bu noktada bir hatırlatma yapmak istiyorum: Bu ülkede AK PARTİ iktidara geldiğinde bizim en önemli hedefimiz, kamuda çiftliğe dönen o fonları, o vakıfları, şunları bunları ortadan kaldırmaktı. Biz bunu gerçekleştirdik, biz bunu gerçekleştirdik ve şu anda maalesef, bu fonları, bu ajansları, bu vakıfları yine kamuda kurduk, yapılan hataları tekrar ettik; ümit ederiz bu hatalar tekrar olmaz.

Ben burada konuşmama son verirken bütçelerin Bakanlıklarımız için hayırlara vesile olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Sayın Şerafettin Kılıç.

Buyurun.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ticaret Bakanlığımızın 2025 yılı bütçesi üzerinde grubumuz adına söz aldım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri takip eden aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, Sayın Bakanlarımız, değerli milletvekilleri; rızkın onda 9'u ticaretdedir ve helal olan 1, haram olan 5'ten büyüktür. İnancımız, ticaretin nasıl olması gerektiğini gayet açık ifade etmektedir. Bu gereklilik şahsi hayatımızda, eylemlerimizde, kararlarımızda, yönetirken veya yönetilirken hassasiyet göstermemiz gereken bir husustur.

Siz yöneticilerin hassasiyet göstermesi gereken hususları nasıl kolaylıkla çiğnediğinizi de üzülmeye görüyoruz. Devleti yönetirken kul hakkı yemenin, geliri adil paylaşmamanın, vatandaşın her sabah fırından aldığı ekmeğe kadar faiz bulaştırmanın bu denli normal hâle getirilmiş olmasını biz normal göremeyiz, bunu kabul edemeyiz.

Ticaretteki tavır ve tutumlar önemlidir çünkü parayla olan ilişkisine bakarak bir kişi hakkında kolaylıkla fikir sahibi olabilirsiniz. Zira, Hazreti Ömer (RA) bu durumu şöyle ifade etmiştir: "Bir kişinin namazı ve orucu sizi aldatmasın. Onun dirhemle ve dinarla olan ilişkisine bakın." Hazreti Ömer'in bu sözü onun adaletinden dem vuranların, Kenar-ı Dicle'deki kuzudan bahsedenlerin gerçekte kim olduklarını açıklar vaziyettedir. Yaptığınız işleri kazanç sağlar mı sağlamaz mı diye sorguladığınız kadar, helal mi değil mi diye sorgulamakla mükellefsiniz.

Sayın Başkan, Sayın Bakanlar, değerli milletvekilleri; biz her zaman önce ahlak ve maneviyat diyoruz. Sosyal yaşamda önce ahlak, siyasette önce ahlak ve elbette ticaretle de önce ahlak diyoruz. Dünyanın en azgın terör örgütü olan İsrail ile doğrudan veya dolaylı olarak yapılan ticareti ahlaki bulmadığımız gibi vicdani de bulmuyoruz, insani de bulmuyoruz. Uluslararası kamuoyunun tescillediği katil İsrail ve eli kanlı yöneticileriyle her türlü ilişkinin sonlandırılması gerektiğini defalarca ifade ettik, ediyoruz. Belgelerle ve kendi sitelerinizde yer alan rakamlarla konuşuyoruz fakat siz bu gerçekleri sadece inkâr ediyorsunuz. Rakamlara, belgelere ve itiraf ettiğiniz gerçeklere inanmayalım ama inkârınızı kabul edelim istiyorsunuz. "Petrol ticaretinde varil başına 1 dolar 27 sent komisyon alıyoruz." diye burada kendiniz itiraf ettiniz. Son bir yılda Filistin'e yapılan ihracatın yüzde 20 bin oranlarında artmış olmasını normal karşılamamızı bekliyorsunuz. Türkiye İhracatçılar Meclisinin resmi verileri, işte, burada değerli arkadaşlar, bir yıl içerisinde Filistin'e yapılan ihracat rakamlarını gösteriyor. Bunlara binaen size soruyorum: Filistin'de hiç kimsenin haberdar olmadığı devasa bir devrim mi yaşanıyor ki Filistin'e çelik ihracatımız yüzde 11.045 artmıştır? Filistin, İsrail işgalinden kurtuldu mu ki Filistin'e

hazır giyim ve konfeksiyon ihracatımız yüzde 29.915 oranında artmıştır? İşgal altındaki Filistin'de çok büyük bir imar ve inşaa süreci mi başladı ki Filistin'de çimento, cam, seramik ve toprak ürünleri ihracatımız yüzde 11.778 oranında artmıştır? Gazze'de soykırım sonlandı mı ki Filistin'e halı ticaretimiz yüzde 25.799 oranında artmıştır? Hayır, üzülerək ifade ediyorum ki Gazze'de İsrail soykırımı devam ederken bu mallar Filistin adı altında İsrail'e gidiyor. Soykırımın dört yüz otuz altıncı günü ve 45 binden fazla vefat, 110 binden fazla yaralı var. Gazze her sabah yeni bir katliama uyanıyor. Siz bu ticareti kesmekten aciz misiniz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞERAFETTİN KILIÇ (Devamla) - Tamamlayacağım Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun efendim.

ŞERAFETTİN KILIÇ (Devamla) - Hem "Dünyaya meydan okuyoruz." diyeceksiniz hem de ülkemiz 1 dolar 27 sente muhtaçmış gibi hareket edeceksiniz. Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu? Gerçekler er ya da geç ortaya çıkıyor. Gerçekleri ifade edenleri yaftalamakla bir yere varamazsınız. Sizin de bu durumdan rahatsız olduğunuzu sanıyorum tüm yetkilileri şahsiyetli bir davranış sergilemeye davet ediyorum. Necip milletimize bu utancı daha fazla yaşatmayın. Bu tavrınız ülkemize ve milletimize hakarettir, bir an önce bundan vazgeçin. Öyle bir duruş ortaya koyun ki hep beraber sizi takdir edelim, ayakta alkışlayalım. Unutmayın, İsrail'le ticaret başta Filistin olmak üzere bütün insanlığa ihanettir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Yalan söylemek daha büyük ihanettir!

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kılıç.

Sıradaki konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Doğan Demir.

Süreniz on dakikadır. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA DOĞAN DEMİR (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2025 yılı Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesi üzerine grubumuzu temsilen görüşlerimi ifade edeceğim.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, Türkiye'nin ekonomik istikrarı ve ülkemizin sağlıklı bir ekonomiye kavuşabilmesi için hayati öneme sahiptir. Bugün, burada, yalnızca eleştiri yapmak için değil, mevcut sorunları tespit ederek bu sorunlara çözüm önerileri sunmak için bulunuyorum. Hepimiz biliyoruz ki bütçe sadece sayılardan ibaret bir tablo değil, aynı zamanda halkımızın yaşam standartlarını yükseltecek, ekonomik refahı artıracak, geleceğimizi şekillendirecek bir yol haritasıdır. Türkiye ekonomisi uzun yıllardır, yüksek enflasyon, döviz kuru dalgalanmaları, bütçe açıkları ve gelir adaletsizliği gibi yapısal sorunlarla karşı karşıya. 2025 bütçe teklifine baktığımızda özellikle şu başlıklarda ciddi risklerle karşılaştığımızı görüyoruz: Bunların en başında gelen, maalesef enflasyon ve alım gücü. Enflasyon, halkımızın alım gücünü her geçen gün daha da azaltmaktadır. TÜİK verilerine göre açıklanan rakamlar ne olursa olsun halkın hissettiği enflasyon çok daha yüksektir. Bu durum, temel ihtiyaçların bile karşılanmasını zorlaştırmakta ve gelir adaletsizliğini derinleştirmektedir. Üzülerək ifade etmeliyim ki paramız pul oldu. Asgari ücretli geçinemiyor, bu konuda artık ciddi bir iyileştirme yapılması gerekiyor. Emeklilerimiz geçinemiyor, emekli olduktan sonra çalışmak mecburiyetinde kalan binlerce emeklimiz var. İnsanlar markete, pazara gidip eli boş dönüyor, vatandaş artık çok çaresiz. Yabancı ülkelerden emekliler ülkemize tatile geliyor, bizim emeklimiz o gelenlere hizmet ediyor. En düşük emekli maaşı, 1 asgari ücret kadar olmalıdır, emekli maaşları iyileştirilmek zorundadır. Dul ve yetim maaşları yerlerde; engelli maaşları çok komik rakamlar, 3 bin lira engelli maaşı var. Bu 3 bin lirayla engelli bireyin hiçbir masrafı zaten karşılanmıyor. Bugün bir tekerlekli sandalye bile 5 bin lira iken engelli bireylere reva görülen maaş gerçekten çok komik bir rakamdır.

İkincisi ise bütçe açığı ve borçlanma. Bütçe açığının giderek büyümesi ülkemizin borçlanma ihtiyacını artırmaktadır. 2025 bütçesi faiz giderlerinin toplam bütçe içindeki payının yine yükseldiğini göstermektedir. Hazine ve Maliye Bakanlığının bütçesi içerisinde yer alan en büyük rakamlar cari transferler ve faiz giderleridir. Cari transferler içerisinde diğer kurumlara aktarılabacak olan ödenekleri barındırmaktadır. Faiz giderlerinin yüksekliği ise bütçenin önemli bir kısmının faize gittiğinin göstergesidir. Bu, kaynakların üretken yatırımlara yönlendirilmesi yerine faiz ödemelerine harcandığını ortaya koymaktadır. Bu durum da az önce bahsetmiş olduğum gibi enflasyonu yükseltecek ve alım gücünü düşürecektir.

Üçüncüsü ise üretim ve ihracat sorunları. Türkiye'nin üretim kapasitesini artıracak, dışa bağımlılığı azaltacak bir sanayi politikası oluşturulmamıştır. Özellikle katma değeri yüksek üretime yönelik yatırımlar çok yetersiz kalmaktadır. Girdi maliyetlerinin yüksek olması da ayrı bir konu, o da zaten üretimi ve üreticiyi mahvetmiş durumdadır.

Değerli arkadaşlar, tüm bu sorunların çözümü için yalnızca eleştiri değil uygulanabilir çözüm önerileri sunmak zorundayız. İşte bu bağlamda, Hazine ve Maliye politikaları açısından önerilerimi sizinle paylaşmak istiyorum. Öncelikle enflasyonla mücadele ve alım gücünün korunması konusunu ele alırsak, para politikaları ile mali politikaların uyumlaştırılması gerekiyor. Enflasyonla mücadelede Merkez Bankasının bağımsızlığını güçlendirecek adımlar atılmalıdır. Para politikaları ve mali politikalar birbirini destekleyecek şekilde yeniden tasarlanmalıdır. Gelir dağılımı ve vergi adaletini sağlamak zorundayız. Vergi sisteminde adaleti sağlamak için KDV ve ÖTV gibi dolaylı vergilerin oranları azaltılmalı, dolaysız vergilere ağırlık verilmelidir, özellikle yüksek gelir gruplarından alınan vergiler artırılmalı, düşük gelirli vatandaşlar üzerindeki vergi yükü bir an önce hafifletilmelidir. Sosyal yardımlar güçlendirilmelidir. Sosyal yardımlar gerçek ihtiyaç sahiplerine ulaşacak şekilde artırılmalı ve yaygınlaştırılmalıdır ancak bu yardımlar uzun vadede yoksulluğu çözmeye yönelik kalıcı programlarla desteklenmelidir. Bütçe açığı kontrol altına alınmalıdır, bu konuda bir kere, faiz giderlerinin azaltılması gerekmektedir; bu kaçınılmaz bir gerçektir. Faiz ödemelerini azaltmak için borçlanma stratejisi yeniden gözden geçirilmeli, iç ve dış borç yönetiminde ileriye dönük yöntemler uygulanmalıdır. Kamu harcamaları etkinleştirilmelidir, kamu kaynaklarının israf edilmesinin önüne geçilmelidir, özellikle büyük altyapı projelerinde şeffaflık sağlanmalı, maliyet-fayda yani daha açık bir tabiriyle fiyat-performans arazileri mutlaka yapılmalıdır. Dijitalleşme ve teknoloji kullanımının yaygınlaştırılması gerekiyor. Kamu maliyesinde dijitalleşmeye gidilmeli, gelir tahsilatları ve harcamalar daha etkin bir şekilde yönetilmelidir. Böylece, vergi kaçakçılığı ve yolsuzluklarla mücadele de güçlendirilmiş olacaktır.

Diğer bir konu ise bir an önce üretim ekonomisine geçilmelidir, bu konuda en önemli unsur katma değeri mal üretimi ve bunun teşvikidir. Tarım, sanayi ve teknoloji alanlarında katma değeri yüksek ürünlerin üretimine yönelik teşvikler artırılmalıdır. Örneğin, teknoloji odaklı girişimler desteklenmeli, yenilenebilir enerji üretimine yatırımlar artırılmalıdır. KOBİ'lere destek artırılmalıdır,

küçük ve orta ölçekli işletmelere finansman erişimi kolaylaştırılmalıdır, özellikle ihracata yönelik üretim yapan firmalara teşvikler verilmelidir.

Diğer bir önemli konu ise tarım ve gıda politikalarıdır. Gıda fiyatlarındaki dalgalanmaların önüne geçmek için tarımsal üretim desteklenmeli, çiftçilerin girdi maliyetleri azaltılmalı ve etkin bir planlama yapılmalıdır. Girdi maliyetleri üreticilerimizi çok yormuş durumda. Çiftçilerimiz için vergi sistemi düzenlenmeli ve üreticinin yükü mutlaka hafifletilmelidir.

Dışa bağımlılığın mümkün mertebe azaltılması gerektiği de sugötürmez bir gerçektir. Türkiye'nin enerjide dışa bağımlılığını azaltmak için yerli ve yenilebilir enerji kaynaklarına yatırım yapılmalıdır. Bu, hem cari açığı azaltacak hem de ülkemize stratejik bağımsızlık sağlayacaktır. Ara malı ithalatına dayalı üretim yapısından kurtulmak için yerli üretim desteklenmelidir. Bu amaçla sanayide yerleştirme projeleri devreye sokulmalıdır.

İş gücü planlamasını da gözden geçirmemiz gerekiyor. Gençlerimizin eğitimleriyle iş gücü piyasasının ihtiyaçları arasındaki uyumu güçlendirmeliyiz. Bu noktada mesleki eğitim programları yaygınlaştırılmalı, yenilikçi sektörlerde istihdam artırılmalıdır. Beyin göçünü önleyici politikalar izlemek zorundayız. Yüksek nitelikli gençlerimizin yurt içinde tutmak için çalışma koşulları iyileştirilmeli ve yenilikçi projelere daha fazla kaynak ayrılmalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tüm bu çözüm önerilerinin hayata geçirilmesi için en önemli unsur yapısal reformlardır. Ülkemizde artık ekonominin ve refah düzeyinin iyileştirilebilmesi için kapsamlı yapısal reformlara ihtiyaç duyulmaktadır. Nedir bu yapısal reformlar? Hukukun üstünlüğü, kurumsal şeffaflık ve liyakate dayalı bir kamu yönetimi anlayışı ekonomik istikrarın temel taşlarıdır. Özellikle yatırımcı güveninin yeniden tesis edilmesi için şeffaflık ve hesap verilebilirlik öncelikli hâle getirilmelidir. İşte, bütün bunları sağlayabilirsek kapsamlı bir reform gerçekleştirmiş oluruz. Yabancı yatırımcıları ülkeye çekebilmenin, girdi maliyetlerini düşürebilmenin öncelikli yolu hukuki güvenceler sağlayabilmekten geçiyor.

Değerli arkadaşlar, 2025 yılı bütçesi mevcut sorunları çözmek için bir fırsat, halkımız için bir umut kaynağı olabilir ancak bu fırsatı değerlendirmek için siyasi çekişmeleri bir kenara bırakarak ortak akıl ve uzlaşmayla hareket etmeliyiz. Halkımız bizlerden boş vaatler değil, somut çözümler beklemektedir. Son yıllarda vatandaşlarımız ekonomik olarak çok darboğazdan geçiyor. Üzülerek ifade etmeliyim ki bu gerçekleri görmezden ve duymazdan gelmek bu ülkeyi her gün daha da geriye, ekonomiyi daha da dönölmez bir bataklığa sürüklemektedir. Bizler kavga gürültü için değil, halkımızın sesi olmak ve onların haklarını savunmak için buradayız.

Bu duygu ve düşüncelerle bütçe teklifinin ülkemiz için hayırlı olmasını diliyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Demir.

Sıradaki konuşmacı Ankara Milletvekili Sayın Mesut Doğan. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MESUT DOĞAN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sekiz gündür 2025 Merkezi Yönetim Bütçesini konuşuyoruz. Elbette ki bütçeye baktığımız zaman da ilk dikkatimizi çeken bütçede var olan açık. Gelirimiz 12 trilyon 800 milyar, gider 14 trilyon 730 milyar olarak görülüyor ki 2025 yılı içerisinde açığımız 1 trilyon 930 milyar. Bakanlığın Komisyonunda yapmış olduğu sunumdan gördüğümüz kadarıyla, açık bundan sonra da devam edecek çünkü 2026 yılında da 2027 yılında da yaklaşık 2 trilyonun üzerinde açık olacağı ifade ediliyor. Zaten AK PARTİ iktidarı döneminde, yirmi iki yıldır yapılan tüm bütçelerde açık var. Hepimiz biliyoruz ki denk bütçe demek bir ülkenin ekonomik olarak bağımsızlığını ilan etmesi demek ama açık bütçe yapmak demek ise para baronlarını, dolar baronlarını veya küresel baronları ülkeye davet etmek anlamına geliyor. Belki de tam da bu noktada iktidara sormamız gereken soru şu: Açık bütçe bir ihtiyaçtan dolayı mı yoksa bir tercihten dolayı mı yapılıyor? Eğer biz bu açık bütçeyi ihtiyaçtan dolayı yaptığımızı söyler isek bunu iki nedenle kabul etmemiz mümkün olmaz. Bir; yer altı kaynakları bakımından, coğrafi özellikleri bakımından, tarihî ve doğal güzellikleri bakımından, genç nüfusu bakımından ve bunların yanında ekonomiyi olumlu etkileyen tüm nimetlere sahip olma bakımından Türkiye'nin imkânlarının ihtiyaçlarını karşılayamayacağını söylemek sadece büyük bir komedi olur ama diyelim ki açık var, bir mecburiyetten dolayı açık var. Bu açık şu anda giderin yüzde 13'ü civarında olduğuna göre kendimizi çok fazla sıkmadan her yıl yüzde 3 kemer sıkılmış olsa dört beş yıl içerisinde bu açık ortadan kaldırılabilir, bertaraf edilebilir. Demek ki bu noktada net bir tercih var ama bu tercihin de bedeli, hepimiz hep beraber yaşıyoruz ki çok ağır ve bunun bedelini çocuklarımız ödüyor, gençlerimiz ödüyor, kadınlar ödüyor, işçi, çiftçi, memur, emekli ödüyor yani 85 milyon insan hep beraber ödüyoruz. Nasıl ödediğimizin görülmesi bakımından, bu tercihin doğurmuş olduğu sorunlardan sadece ikisini sizlerle paylaşmak isterim.

Birincisi: Bu tercih sonrasında hep beraber ciddi manada borçlanıyoruz, bugün olduğu gibi. İnsanımız borçlu, esnafımız borçlu, tüccarımız borçlu, devletimiz borçlu, insanlar âdeta nefes alamayacak hâle geldiler. İnsanlarımızın bırakın eşine dostuna, kendine bile söylemekten çekindiği sorunları var, sıkıntıları var. Şu anda dış borcumuz 512 milyar dolar, brüt olarak. Arkadaşlar, hepinizin dikkatini çekmiştir, Birleşmiş Milletler Suriye'yle ilgili yayımlamış olduğu raporda diyor ki: "Suriye'nin -yani harap olmuş Suriye'nin- ihya edilmesi için gerekli olan para miktarı 400 milyar dolar." Ama bizim brüt olarak sadece dış borcumuz 512 milyar dolar. Bunun TL karşılığı 17 trilyon 920 milyar. Bunun yanında, iç borcumuz yaklaşık 4,5 trilyon, bunun yanında hane halkı borcumuz -siyasal, finansal manada- 3 trilyon 750 milyara çıkmış bir vaziyette. Bunun yanında reel sektörün borcu ise 14 trilyon 340 milyar. Ülke olarak dört kaleme toplam borcumuz 40 trilyon 500 milyar. Bunun içerisinde, sadece reel sektörün dış borcu ve brüt dış borcumuzun kesiştiği noktada 4 trilyon var ki bu 4 trilyonu geri çektiğimiz zaman devletin, reel sektörün ve hane halkının toplam borcu 36,5 trilyon demektir.

Arkadaşlar, 36,5 trilyon ne demek? Bu ülkede her ailenin ortalama 1,5 milyon borcu var demek. Şimdi, böylesine karanlık bir fotoğrafın yaşandığı bir dönemde ben Sayın Bakandan bu fotoğrafı nasıl düzelteceğine dair planını öğrenmek isterim, yol haritasını öğrenmek isterim, çözümünü duymak isterim ama kafasında taşımış olduğu çözüm, o gençlere yaptığı tavsiyeden yani faizden geçiyor ise faiz bir çözüm değil, tam tamına bir intihardır. Bu arada parantez içerisinde şunu da ifade etmek isterim: O gence yapmış olduğu tavsiyede de büyük bir yanılğı var. Genç, sigara içmeyi bırakacak, parasını bankaya yatıracak. Peki, o faizi o gence kim verecek? Banka verecek. Peki, bankaya faizi kim verecek? Devlet verecek. Peki, devlete o faizin karşılığını kim ödeyecek? Yine, o genç ödeyecek çünkü "devlet" dediğiniz zengin, eli cebi şişkin, yakışıklı bir iş adamı değil ki, devlet sizsiniz, biziz yani 85

milyon insanız ve bu faizi siz bize ödetiyorsunuz zaten; elektrik faturasına, bunun yanında telefon faturasına veya yakıtın içerisinde yerleştirmiş olduğunuz vergilerle bize ödetiyorsunuz.

Yapmış olduğunuz tercihin doğurmuş olduğu en büyük sorunlardan olan faizle ilgili de birkaç kelam etmek isterim. İfade edildi; 2025 yılında ödenecek olan faizin toplamı 1 trilyon 950 milyar. Bu, söylendiği zaman çok kolay gelen bir cümle ama bunun ne anlama geldiğini ifade etmek için bir örnek vermek isterim arkadaşlar: Biliyorsunuz, şimdi, biz merkezî yönetim bütçesini yapıyoruz; sadece biz değil, belediyeler de bütçelerini yaptılar. 81 ilin 2025 bütçesinin toplamı ne kadar, bileneğiniz var mı arkadaşlar? Bu söyleyeceğime lütfen dikkat edin: İstanbul, Ankara, İzmir, Kars, Şırnak, 81 ilin 2025 yılı bütçe toplamı 1 trilyon 610 milyar. Sadece faize ne kadar vereceğiz? 1 trilyon 950 milyar. Eğer bir ülkenin 81 ilinin bütçesinin toplamı faizin yüzde 80'i ise biz bittik demektir, nefes alamıyoruz demektir. Bakın, Türkiye'nin nüfus bakımından ortalamasına karşılık gelecek Eskişehir Büyükşehir Belediyesinin 2025 bütçesinin toplamı 13 milyar yani iki buçuk günlük faiz parası demektir. Küçük bir ilden örnek vereyim: Sinop. Sinop'un 2025 bütçesinin toplamı 850 milyon TL yani üç buçuk saatlik faiz parası demektir. İşte, başşehirdeyiz; Ankara Büyükşehir Belediyesinin 2025 yılı toplam bütçesi 151 milyar yani yirmi sekiz günlük faiz parası demektir. Ve bütün bunların yanında, AK PARTİ iktidarı döneminde ödemiş olduğumuz faizin toplamı 22 trilyon 800 milyar. 22 trilyon 800 milyar ne demek, biliyor musunuz arkadaşlar? Türkiye'nin üzerinden uçaktan bu parayı serpseniz aile başına 900 bin lira para düşecek demektir ya da bu parayı sadece Ankara'da uçaktan dökmüş olsanız aile başına 12,5 milyon para düşecek demektir.

SEZÂİ TEMELLİ (Muş) - Saraya düşer o paralar.

MESUT DOĞAN (Devamla) - Sonuç: Şu anda -biraz önce de ifade edildi- bu yaşamış olduğumuz ekonomik felaketin sonunda yaşadığımız sonuç nedir biliyor musunuz arkadaşlar? Mahkemelerde 22 milyon adet -bugün itibarıyla söylüyorum-adet icra ve iflas dosyası ve yirmi iki yılda boşanan 3 milyonun üzerinde aile ve binlerce intihar eden insan ve ülkesinde yaşamak istemeyen gençlerimiz -ki yapılan çalışmalarda gençlerimizin yüzde 75'i bir fırsat bulduklarında yurt dışında yaşamak istediklerini söylüyorlar- ve bu oluşturmuş olduğunuz ekonomideki karanlık tablonun sonunda kırk yıl devlete hizmet eden insanlar çocuklarının cebine harçlık veremeyecek hâlde geldiler veya evlerine ekmeği 3 kuruş ucuz alabilmek için sabahın erken saatlerinde ekmek kuyruğuna girecek vaziyete geldiler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, bitirelim lütfen.

MESUT DOĞAN (Devamla) - Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Sıradaki konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Kaya. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; Saadet-Gelecek Grubu olarak Ticaret Bakanlığının bütçesi üzerine grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Sizleri saygıyla selamlıyorum.

Bugün Ticaret Bakanlığının bütçesini konuşurken aslında hep beraber ticaretin, uluslararası ticaretin nasıl artırılması gerektiğine, dış ticaretin nasıl desteklenmesi gerektiğine dair kanaatlerimizi bir kere daha revize etmemizde fayda var. Şu anda temel sorun... Türkiye'nin en büyük ihracat yaptığı ülkeler Avrupa Birliği ülkeleri; Almanya, İngiltere, İtalya, Fransa... Dolayısıyla biz bu ihracatı yaparken çoğunlukla kara yollarını kullanıyoruz. Aynı anda, Türkiye'nin doğu kapısı Artvin, Ardahan illerimizden yapılan ihracatla da genelde Orta Asya'ya yaptığımız ihracatımızı gerçekleştiriyoruz. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne yaptığı ihracatın toplamda ihracat payındaki oranı yaklaşık yüzde 45; şu anda Orta Asya'ya yaptığımız ihracat ise yaklaşık 12 milyar dolar fakat değerli arkadaşlar, Sayın Bakanım, en büyük problem şu anda gümrük kapılarında bekleyen tırlar. Saatlerce, günlerce gerek Doğu sınırında gerek Batı'da, Macaristan'da, Hırvatistan'da, Sırbistan'da insani koşullardan arındırılmış şekilde oralarda, yollarda sersefil olan tır şoförleri var ve bu insanlar bu kadar önemli bir vazifeyi üstleniyorken gerek Avrupa'ya yapılan ihracat gerek Orta Asya'ya yapılan ihracatta Türkiye'nin üretimini, Türkiye'nin ekonomisini belli bir noktaya taşımak için mücadele ederken onlara devlet olarak, Bakanlık olarak gerekli kolaylaştırıcılığı yapamıyor olmak... Gerçekten çok büyük bir akıl tutulması olduğunu düşünüyorum.

Size de bu bilgiler muhakkak geliyordu; birçok video oradan, Avrupa'dan gazeteci arkadaşlarımız tarafından bizlere ulaştırıldı. Bunu geçtiğimiz günlerde, basın toplantılarında milletvekilleri de ifade etti. Bir kere daha şunu ifade etmek istiyorum: İnsani krize dönüşen tır şoförlerinin karşı karşıya bulunduğu bu risklerin bir an önce üst bir akılla birlikte çözüme kavuşturulması gerekir. Buna, tabii ki sadece tır şoförleri için değil ama yazın özellikle Avrupa'dan ülkemize gelen yüz binlerce vatandaşımızın yaşadığı sorunları da ilave ettiğinizde, daha böyle üst bir akıl üzerinden değerlendirilmesi, problemin yıl boyunca masaya yatırılması gerektiğinin şart olduğu ortada. Neler yapılabilir? En başta peron sayılarının artırılması mutlaka gündeme getirilmeli. Macaristan, Sırbistan, Hırvatistan, Bulgaristan; buradaki yetkililerle, bakanlıklarla, muhataplarla mutlaka detaylı toplantılar yapılmalıdır. Ayrıca yol güzergâhında Avrupa'ya ulaşırken insanlarımızın gönül huzuruyla girip dinlenebileceği, otel hizmetinin olduğu, gerekirse konsolosluk hizmetlerinin yapılabilirdiği, ayrıca sağlık hizmetinin verilebildiği çeşitli alanlarda -oradaki devletlerle görüşülerek oralarda dinlenme tesisleri formatında- bu insanlarımızın güvenli bir şekilde, huzurlu bir şekilde görevlerini yerine getirmesi temin edilebilir.

Ayrıca, diplomatik girişimler mutlaka güçlendirilmelidir. Yani, şu anda sizler çok daha yakın biliyorsunuz, Macaristan Başbakanı Viktor Orban, Sırbistan Cumhurbaşkanı Vucic çok rahatlıkla, çeşitli vesilelerle Türkiye'ye sıcak mesajlar göndermekten imtina etmiyorlar, Türkiye'de iktidarda olan yakın ilişkilerini bazen basında demeçlerle sürekli destekliyorlar ancak böylesine bir atmosfer olmasına rağmen, böylesine iddia edildiği gibi güçlü ilişkilerin olduğu söylenmesine rağmen Macaristan'da da Sırbistan'da da aynı sıkıntılar hâlâ yaşanıyor; tır şoförleri günlerce oralarda beklemek ve gümrük kapılarından geçmek durumunda kalıyorlar. Şunu söyleyerek sözlerimi tamamlamak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MUSTAFA KAYA (Devamla) - Teşekkür ederim.

Ayrıca, burada güvenlikle alakalı sıkıntılar var; yol güzergâhlarında yaşanan bazı yoğunluklardan kaynaklı, o ülkelerin zaman zaman ortaya çıkardığı yoğunluklardan kaynaklı problemler var. Burada insanlarımızın yaşamış olduğu bu stres, aynı

zamanda onların işlerini sağlıklı yapmasının önündeki en büyük engellerden biridir. Ben bu vesileyle, Sayın Ticaret Bakanımıza bu konu özelinde özel bir gayret gösterilmesi gerektiğini ve bu sorunun aşılması adına hem kısa vadeli planların hem de uzun vadeli planların yapılmasının zorunlu olduğunu, bu insanlara verilecek desteğin onların şahıslarına destek vermek anlamına gelmeyeceğini, aynı zamanda ülkedeki üreticiye de önemli bir moral ve motivasyon kaynağı olacağını ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kaya.

Saadet Partisi adına son konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Birol Aydın.

Süreniz beş dakikadır.

Sayın Aydın, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA BİROL AYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Saadet-Gelecek Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım.

Bütçe görüşmelerinin şanındandır, ben de birçoğunuzun uzunca zamandır görmediğini, unuttuğunuzu zannettiğim bazı malzemelerle kürsüye geldim. Bu gördüğünüz 5 kuruş, bu gördüğünüz 10 kuruş...

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Piyasada var mı Hocam onlar, nasıl buldunuz?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Tedavülde mi onlar?

BİROL AYDIN (Devamla) - ...bu gördüğünüz 25 kuruş, bu gördüğünüz 50 kuruş, bu da 1 lira; bunlar da kâğıt paralarımız. Bugüne kadar enflasyon ve alım gücü değerlendirmeleri genellikle 200 liralardan üzerinden yapıyordu ama biliyorsunuz, bir zincirin gücü en zayıf halkanın gücü kadardır. Dolayısıyla, bir ülkenin para değeri en küçük parasının alım gücüyle alakalıdır. En küçük paramız ne kadar değerliyse o ülke o kadar değerli ve kıymetli bir parayı bulunduruyor demektir, bunun için bunu söyledim. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Bu gördüğünüz paralar zaten tedavülden kalktı, basılmıyor; piyasanın da beklentisi 500 liralık ve 1.000 liralık banknotlardır, bunu da biliyoruz, 5 liralık madenî paralar da zaten piyasaya sürülmüş durumda.

Değerli milletvekilleri, değerli arkadaşlar; parayı pek çok açıdan tanımlayabiliriz ama gerçekte para en temelde bir hak ölçüsüdür, para temelde bir hak ölçüsüdür. İnsanlar gelecekte yapacakları yatırımlar için ya da tasarruflar için parayı bir hak ölçüsü olarak gördükleri için tutarlar, devletle bağlarını, yönetimle bağlarını bu güven üzerine, bu hak ölçüsü üzerine ikame ederler. Gerçekte para bir ülkenin gücüdür ya da parasının gücü, mali gücü o ülkenin aynı zamanda siyasi gücüdür; tarih boyunca hep böyle olmuştur. Bir ülke mali açıdan güçlüyse siyasi açıdan da güçlü olagelmıştır. Bugün kabul edelim ki ülke ve millet olarak sağlam bir para birimine sahip değiliz. Biz artık ülkemizde TL değil de başka yabancı döviz kurları üzerinden planlamalar yapıyoruz; bu da ne kadar kırılgan ve zayıf olduğumuzu göstermektedir.

Değerli arkadaşlar, ben şunu sormak isterim: Bir iktidar ya da bir Hazine ve Maliye Bakanı ne yaparsa başarılı kabul edilebilir? O iktidar ya da o Maliye Bakanı ne yaptığında başarılıdır deriz; nereden olursa olsun para bularak mı, paramızı güçlendirecek politikaları devreye sokarak mı? Başarı nasıl olursa olsun vergi toplamak mı, yoksa toplanan vergiyi adil şekilde paylaşmak mı? Nedir başarı? Elimize tutuşturulan reçeteyi harfiyen uygulamak mı yoksa bu millet için bize ait, bize özgün bir reçeteyi realize edip yeni bir paradigmayla milletin derdine derman olmak mı? Başarının ölçütü nedir? Bu aslında, gerçekte kendinize neyi referans aldığınızla yani neyi mihenk taşı olarak belirlediğinizle, hangi paradigmayla iş yaptığınızla alakalı bir şeydir.

Değerli milletvekilleri, kıymetli arkadaşlar; çokça tedavülde olan bir kavramımız var: "Bereket." Sokağımızda, hazinemizde, çarşıımızda pazarımızda, cebimizde bereket yok. Bereket, azın çoğa yetmesidir; bereket, görünmeyen çokluktur; bereket, normalde 1 kişinin doyacağı yemekle 2 kişinin de doyabilmesidir ama bereketin olabilmesi için doğru bir paradigmaya, dürüstlüğe, samimiyete ihtiyacımız var. Bu konularda önemli eksiklerimizin olduğunu biliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BİROL AYDIN (Devamla) - Yaklaşık 2 trilyonla bereket olmadığı için, sağlam bir paradigma ve dürüstlük olmadığı için...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Söz talep ederseniz bir dakika bahşeder Sayın Başkan.

BİROL AYDIN (Devamla) - Lütfen...

BAŞKAN - Buyurun, buyurun.

BİROL AYDIN (Devamla) - Siz parayı adil toplamaz, parayı harcarken de ölçsüz harcarsanız yaklaşık 2 trilyon bütçe açığını daha şimdiden ilan eder 2 trilyon lira faiz ödemesi yapmak zorunda kalırsınız. İşte, bu anlayışın, zincirin en zayıf halkalarını zorladığını ve zincirin kopma tehlikesiyle karşı karşıya olduğumuzu ifade ediyorum. Yoksulluğu ve borçluluğu globalleştiren dünya sisteminin Türkiye temsilciliği anlayışıyla Türkiye'nin dertlerine derman olamayacağımızı, şu cümleyi söylüyorum: "Alta kalanın canı çıksın." anlayışı olan neoliberal ekonomik anlayışla Türkiye'nin refaha, felaha ulaşamayacağını ifade ediyor, sizleri saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Aydın.

Böylece Saadet Partisi Grubunun konuşmaları sona erdi.

Sayın Grup Başkan Vekilleri, iki oturumda bir Grup Başkan Vekillerine söz vereceğim. Şimdi mi istersiniz, diğer oturumun başında mı kullanmak istersiniz?

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Siz nasıl lütfederseniz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Benim için fark etmez, kesemden çıkan birşey yok.

Buyurun Sayın Özdağ, size söz veriyorum.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, hukuk sistemine, ekonomiye, EYT'lilere ve Ticaret Bakanına sormak istediği sorulara ilişkin açıklaması

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 2 bakanlığın bütçesini görüşüyoruz.

Devletler üç şeyle yönetiliyorlar. Bir, hukukla yönetiliyorlar; iki, ekonomiyle; üç de dış politikayla yönetiliyorlar. Bugün hukukun olmadığını gözlemliyoruz. Zaman zaman keyfiliklerin olduğunu, zaman zaman da hukukun ihlal edildiğini, büyük balıkların yırtıp geçtiği, küçük balıkların da takıldığı bir hukuk sistemiyle karşı karşıyayız. Peki, "Ekonomiye baktığımız zaman nedir?" dediğimiz zaman da ekonomide de şöyle bir tabloyla karşı karşıyayız: Gelir dağılımında adaletin olmadığını gözlemliyoruz. Eskiden bir Hazine ve Maliye Bakanı vardı "Ekonomimiz pık yaptı." ve "Biz aya gideceğiz, 2 gidiş, 2 geliş yol yapacağımızı bu millete söylesek bu millet bize inanır." diyordu ve ardından da enflasyonun, faizlerin çok yükseklerde olduğunu gözlemlemeye başladık. Bu millet artık size 2 gidiş 2 geliş aya yol yapacağınızı değil de köy yollarını bile yapamadığınızı gözlemlediğini 31 Martta göstermişti.

Şimdi, gelinen noktada parlamenter sistemi beğenmediniz "Bir Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçelim." dediniz ve bir Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçtik. O zaman faizler yüzde 6, yüzde 7 civarında; enflasyon yine aynı şekilde yüzde 5, yüzde 7 civarında seyreliyordu yani çok kısa bir zaman dilimi içerisinde 2016, 2017'li yıllardı bu. Ardından da bakıyoruz ki bugün faizlerin İTO'ya göre başka, ENAG'a göre başka, TÜİK'e göre başka; ki bu TÜİK de şöyle bir şey: Sayın Süleyman Soylu eskiden şöyle söylüyordu: "Bu, Tayyip'i üzmemi istatistik kurumu." ve bakıyoruz, bu enflasyon sepetini bile mahkemeye göndermiyor. Hukukla başladım konuşmama biliyorsunuz. Enflasyon sepetini niye göndermiyorsunuz ki mahkemeye, niye milletimizden saklıyorsunuz? Hani, demokrasi açıklık ve şeffaflık rejimiydi? Ama görüyoruz ki siz açıklığı ve şeffaflığı bir karanlık olarak değerlendiriyorsunuz ve milletimize de kötülük yapıyorsunuz ve ardından bakıyoruz EYT'lilerle ilgili şöyle söylüyordu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sadece 2 kez uzatacağız, öyle şey kaldık; bu birincisi.

Buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Ve EYT'lilerle ilgili, yıllarca bu EYT'lileri süründürdünüz, daha sonra da bu EYT'yi çıkardınız. Çok uzun söylemeyeceğim, bilinen şeydir ama 5000 prim günüyle ilgili, 3600 kısmi emeklilikle ilgili hâlâ daha çile çeken insanlar var. Bunları da görmeyi istiyoruz. Konuşmamı da bütçe kapanırken orada tamamlamak isterim.

Ve gelelim Ticaret Bakanına. 7 Ekim ile 31 Aralık 2023 tarihleri arasında Filistin'de çok dramatik şeyler oldu ve biz, buradan "Ticaret yapıyorsunuz." dediğimiz zaman bize "Yalan söylüyorsunuz ve yalancısınız." diye hitap ediyordu iktidar partisindeki arkadaşlar ve ardından yalan söylemediğimiz ortaya çıktı. Dediniz ki siz: "Filistin'e, biz Filistin'e gönderiyoruz İsrail limanlarından." Ardından kısıtlama getirdiniz, daha sonra da Filistin'e göndermediğinizi, İsrail'e gönderdiğinizi itiraf ettiniz ve "Kapatıyoruz bunu." dediniz.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı 1,9 milyon ton oraya malzeme gittiğini söyledi ve ben Ticaret Bakanından bugüne kadar ne malzeme gönderildi, bunların neylerini istedim, göndermedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Soru önergesi verdim, araştırma önergesi verdim, reddettiniz ve de yine aynı şekilde basın toplantısı yaptım. Şimdi buradan soruyorum kendisine: Onların içinde ne vardı?

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - "2 kez" dediğiniz için kurala uydum efendim.

BAŞKAN - Buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sağ olun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Devam et.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Devam edeyim mi efendim? "2 kez" dediniz.

BAŞKAN - Artık geçti.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Hayır, siz "2 kez"...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Başkan, hak yemeye başladın, böyle değildin sen eskiden.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Ben, 2 kez açtınız, "Kapatın." deyince...

BAŞKAN - Efendim, ben o zaman bitirin ya da toparlayalım diyorum. Ben size "Buyurun." dedim, siz teşekkür ettiniz.

Hadi buyurun, toparlayalım, bitirelim.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Başkanım, bu çözüm sürecinin ihtimali bile sizi değiştirdi.

BAŞKAN - Efendim?

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Çözüm sürecinin ihtimali bile sizi...

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Etkiledi.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Etkilemiş diye yani olumlu manada, olumsuz söylemiyorum. Sırf barış için...

BAŞKAN - Bu olmadı Sayın Kaya.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sırf barış için tabii ki.

BAŞKAN - Bu tür ihtimaller belirdiğinde bize genellikle cezaevi yolu gözüküyor, onun için...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sonuçları öyle, süreçlerde değil de.

BAŞKAN - Ama biz bunlarla etkilenecek insanlar değiliz.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Süreçlerde değil efendim, sonuçlarda oluyor onlar.

BAŞKAN - Anlamazlığa geleyim yoksa çok üzülürüm bu ithamınızdan.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Geriye aldım Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Eyvallah.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Maksudını aşan ifade olarak değerlendirin.

BAŞKAN - Buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Açalım mikrofonu.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Bugüne kadar Sayın Bakan bize cevap vermedi. Bu 1,9 milyon ton yani 1 milyon 900 bin ton malzeme nelerdi, bunları açıklamanız gerekiyor. Tarih şöyledir: Bir gün hakikatlerin ortaya çıktığı bir ilim dalıdır, bir gün hakikatler ortaya çıkacak ve mahcup olacaksınız. Aynı zamanda, siz Ticaret Bakanısınız, ihracat yapıyoruz. Ben Muğla Milletvekiliyim ama Manisalıyım, uzun yıllar Manisa Milletvekilliği yaptım. İhraç ettiğimiz ürünler, sebzeler ve meyveler Türkiye'ye tekrar geri gönderiliyor Batı tarafından. Niye? Kullanılan ilaçlar insan sağlığına zarar verdiği için. Peki, bu geri gönderilen malzemeler, sebzeler ve meyveleri kim kullanıyor? Biz kullanıyoruz. Aynı tarlanın ürünleri 8 numara, 9 numara, 10 numara kirazlar Avrupa'ya giderken 6 numara, 7 numara kirazlar da Türkiye'de bu vatandaşlara veriliyor. Bununla ilgili olarak itibarımızın sarsıldığını düşünmüyor musunuz? Neden Türkiye'den bu mallar giderken incelemeler yapılmıyor ve geri döndürüldüğü zaman da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Ben teşekkür ederim.

Bu sefer bitti.

Sayın Kavuncu, buyurun.

4.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, yedinci turda görüşülen bütçelere ve AK PARTİ Grubu adına konuşan hatiplerin 162 sıra sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 163 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadeleri ile Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, ben, tabii, soru sormayacağım her 2 Bakana da. Arkadaşlarımız birazdan söz alacaklar, diğer siyasi partilerin mensupları da Bakanlıklarla ilgili sorularını yöneltiyorlar. Ben her 2 Bakanlığa da öncelikle yeni bütçenin hayırlı olmasını diliyorum.

Biraz üslup ve usul üzerinde duracağım. Bakın, ben sabah ilk söz alan AK PARTİ Grubunu büyük bir dikkatle dinledim çünkü sizlerin söyledikleri aslında bizlerin söylediğinden Bakanlar üzerinde çok daha etkili olabilir. Eğer tabii, cesaret gösterip de eksik olan, yanlış giden, hatalı bulduğunuz uygulamaları söylerseniz belki bir nebze etki edersiniz ama maalesef hiçbirinizden o konuda tek bir cümle duymadık. Cumhurbaşkanına iltifatlar, AK PARTİ Genel Başkanına methiyeler dışında bir tane milletvekiliniz, ondan da Allah razı olsun, Burdur Milletvekili kalktı dedi ki: "Biz emekliyi ezdik. Emekliye az maaş ödedik." Onu tebrik ediyorum.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Öyle mi dedi ya?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Öyle demedi.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Bugüne kadar bakanlık konuşmalarında cesaretle bir tespiti yapan Burdur Milletvekiliniz var, burada değil ama gelirse de kalkıp, elini sıkıp tebrik edeceğim.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Adamı attıracağsın şimdi. Attıracağsın adamı.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Bilmiyorum, belki de apar topar dışarı çıkarılmış olabilir, burada göremiyorum.

Şimdi, "Eften püften itirazlar yapacak muhalefet partileri." dendi, bir milletvekili rögar kapağını çıkarttı, gösterdi. Cumhuriyet Halk Partili belediyelerle ilgili konuyu Cumhuriyet Halk Partililer kendileri savunurlar ama burada bir çelişkiye dikkat çekeceğim. Bir kaza üzerinden oraya rögar kapağını çıkarıyorsunuz, ben bütün muhalefete bir öneride bulunuyorum: Bu ülkede depremde can veren bütün vatandaşlarımız için her çıkan milletvekili o Murat Kurum'un ilan ettiği imar barışıyla çıksın oraya. On binlerce insandan bahsediyoruz, bir rögar kapağıyla buraya çıkmak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - ...iş kazalarından, tedbirsizliklerden, alınan bütün bu yanlış kararlardan dolayı onu oraya çıkarmak çok çok hafif kalıyor; onu söylüyorum.

2019 seçimleriyle ilgili Sayın Grup Başkan Vekili uzun uzun açıklamalar yaptı, 2019 seçimlerinin neden iptal edildiğiyle ilgili. Buna sürekli devam edin, ne olur her gün bununla ilgili açıklama yapın, çok faydası oluyor. Her gün 2019 seçimlerini neden iptal ettiğinizi bol bol, sık sık anlatın, bundan biz çok memnun oluyoruz; bunu sürekli tekrar etmeniz de çok ciddi fayda var diyorum!

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kavuncu.

Sayın Temelli, buyurun.

5.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, bütçeye, Cumhurbaşkanının dün Erzurum'da yaptığı açıklamalara ve Demokratik Kurumlar Platformunun başlattığı yürüyüşe ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bir kere sabahki AKP Grubunun konuşmalarını dinleyince ben de şunu anladım ki Hazine ve Maliye Bakanı AKP Grubuna bütçeyi anlatmamış çünkü bizim elimizdeki bütçe ile arkadaşların anlattığı bütçe arasında gerçekten çok fark var. Bir kere, her şeyden önce bunu nereden anlıyoruz? Birçok veriden anlıyoruz ama en son bir şeyden bahsedeyim. Mesela dün Cumhurbaşkanı Erdoğan Erzurum'da gençlerle konuşuyor, diyor ki: "Yurt dışına gidenlerin çoğu hayal kırıklığına uğradı, geri dönüş yollarını arıyorlar." Vallahi kimse hayal kırıklığına uğramamış, giden memnun yerinden ama gitmek isteyenler vize kuyruklarındalar. Dolayısıyla bu göç devam ettiği sürece ülke çoraklaşıyor. Peki, neden bu göç var? Bir kere, bütçeye baktığınızda bunu anlarsınız

çünkü gençlere kaynak ayırmamışsınız. Dolayısıyla eğitime ayırdığınız kaynağın giderek azaldığı ve ne kadar aslında kifayetsiz olduğu ortada. Yine aynı konuşmada "Gençler birbirini beğenmediği için evlenmiyor." dedi Cumhurbaşkanı. Ya, gençlerin kaynağı yok; aile kuracak, bir arada bir hayatı oluşturacak bir kaynak yok; gençlerin işi yok, geliri yok. Üniversitede ve işte olmayan genç nüfus oranı yüzde 40'lara ulaşmış, "Gençler birbirini beğenmiyor." diyor. Bunun tabii ki yaşadığımız gerçeklikle hiçbir alakası yok.

Diğer taraftan, bütçeye baktığınızda kaynakların nereye gittiğini, nasıl gittiğini; vergi yükü hesabı olsun, diğer hesaplar olsun bakıldığında, aslında bütün yükün gençlerin, emekçilerin üzerine yığıldığını görüyoruz. Bu, aslında topluma uygulanan bir iktisadi şiddettir, bir yoksulluk krizidir. Ülkenin içinde bulunduğu bütün krizlere eklenmiş çok ciddi bir krizdir. Maalesef, Şimşek bütçelerinin dün olduğu gibi bugün de yoksullarla, emekçilerle, emeklilerle, engellilerle işi yoktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, toparlayalım lütfen.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Hep sermayenin bütçesini önümüze getiriyor. Dolayısıyla da bu bütçe de aynı şekilde kendini tekrar ediyor. İşte, buna karşı biz de diyoruz ki: Çatışmaya, şiddete, savaşa son verecek bütçelere ihtiyacımız var. Bu amaçla da Demokratik Kurumlar Platformu "Demokratik Çözüm ve Özgürlük Yürüyüşü" adı altında Amed'den Ankara'ya bir yürüyüş başlattı. Burada birçok sivil toplum örgütü var, Tevgera Jinen Azad var; Barış Anneleri, aydınlar, sanatçılar ve halkımız bu yürüyüşe katılıyor. Mevcut krizlerin tümüne karşı "Barış!" demeye, içinde yaşadığımız bu adaletsizliğe, eşitsizliğe karşı çıkmak için "Barış!" demeye devam ediyorlar. 20'sinde Ankara'da olacaklar, o gün bütçenin kapanış konuşmaları burada yapılırken, yine, Ankara'da, burada "Barış!" sesi yükselecek çünkü biz barışın bütçesini yaptığımız zaman, biraz önce bahsettiğimiz bütün krizlere o zaman çözüm üretebiliriz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim.

Ama barışın bütçesini yapmayıp bu kaynakları savaşa, şiddete ayırmaya devam ettiğimiz sürece ne gençler evlenebilir ne gidenler geri gelebilir ne de bu toplumun sorunlarına çözüm bulabiliriz. O yüzden ısrarla "Barış!" demeye devam ediyoruz.

Yola düşenlere de buradan selamlarımızı yolluyoruz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Temelli.

Buyurun Sayın Günaydın.

6.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in Bakanlığı devralırken yaptığı konuşmaya ve kendisine sormak istediği sorulara ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Şimşek, 4 Haziran 2023 günü Maliye Bakanlığını devralırken devir teslim töreninde şöyle bir konuşma yaptınız: "Türkiye'nin rasyonel bir zemine dönme dışında bir seçeneği kalmamıştır" dediniz. Siz bu konuşmayı yaparken Nureddin Nebati yanınızdaydı. Devir teslimi ondan yaptığınıza göre Nebati'nin dönemini "irrasyonel" olarak tanımlıyorsunuz. Ben baktım Nebati'nin gözlerine, her zamanki gibi parlıyordu yani "Bu Bakan bana ne diyor?" diye bir tereddüt içerisinde hiç olmadı. Belki Nebati şunu düşünüyor olabilir çünkü bu iktisat politikaları -tırnak içinde iktisat politikaları- kendine ait politikalar değildi; bu, Erdoğan'ın politikalarıydı. "Faiz neden, enflasyon sonuç." diyerek faizi yüzde 8,5'a kadar düşürüp enflasyonu yüzde 70'e kadar çıkardılar. Sonra 1,2 katrilyon TL'yi de kur korumalı mevduata gömdüler.

Şimdi, siz bu irrasyonel politikaların sahibiyle birlikte çalışıyorsunuz. Acaba açıklamak ister misiniz sizden evvelki irrasyonel politikalar neydi? Neyi kastettiniz? Ve şu anda da rasyonel politikalara dönmüş müsünüz?

Mesela, bugün biraz evvel bir haber düştü; Adana, Ankara, İstanbul, İzmir, Mersin ve Şişli Belediyelerinin hesaplarına SGK borçları nedeniyle haciz konulmuş. Siz bunu rasyonel buluyor musunuz? Sebep ne biliyor musunuz? Mesela, biz Denizli'yi devraldığımızda 12 milyar TL borçla devraldık. Bu borç kimin borcu? Biz Antalya'yı 2019'da devraldığımızda 6,8 milyar TL borçla devraldık. Bu borç kimin borcu? Tüm SGK borçları içerisinde belediyelerin borç oranı yüzde 3 düzeyindeyken âdeta bir siyasi iletişim vasıtasıyla iktisat politikasını, maliye politikasını, vergi politikasını bir vulgar siyasi malzemeye dönüştürüyorsunuz ve bununla bir rasyonalite arıyorsunuz öyle mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin, lütfen, toparlayalım.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ben size söyleyeyim: 8 milyon asgari ücretli bu memlekette 17 bin lira maaş alıyor, ocaktan bu yana, on iki aydır; 8 milyon emekli 12.500 lira para alıyor, hazirandan bu yana, altı aydır. Türkiye'de geniş tanımlı işsizlik 11 milyona ulaştı yani 27 milyon insan ayda 15 bin lira civarında parayla geçinmeye çalışıyor. Türkiye'yi Sefalet Endeksi'nde ilk 10'a soktunuz yani bu makropolitikalara, rasyonel politikalara eğer dönebildiyseniz de bu politikalar işçinin, emekçinin sırtından geçiniyor. Bununla bu memleketi patlatmadan götürebileceğinize inanıyor musunuz? Bu açıklamalarınızı sizden bekleyeceğiz.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Günaydın.

Sayın Akbaşıoğlu, buyurun efendim.

7.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, AK PARTİ ve Saadet Partisi Grupları adına konuşan hâtiplerin 162 sıra sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 163 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadeleri ile Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Filistin şehitlerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi hürmetle selamlıyorum.

Bugün iki grubumuzun değerlendirmelerini dinledik. Bu konuda bu değerlendirmeleri yapan arkadaşlarımıza teşekkürlerimi sunuyorum, faydalı birtakım değerlendirmeler hakikaten oldu, bununla beraber düzeltilmesi gereken yönleri olan birtakım değerlendirmeler de yapıldı.

Bu bağlamda kayda geçmesi, kamuoyunun doğru bilgiye erişmesi anlamında şu hususları ifade etmek istiyorum: "Bu, faiz bütçesi." dendi. Faiz harcamalarıyla ilgili nereden nereye geldiğimize ilgili şu tespitleri yapmamız gerekiyor, faiz harcamalarının millî gelire oranına bakmamız lazım doğru değerlendirme için. Faiz harcamalarının millî gelire oranı son yirmi iki yıldır devamlı düşüyor. Bakın, faiz harcamaları 2002 yılında yüzde 14,3'ken millî gelire oranı, millî gelir 100 lira ise faiz harcamaları yüzde 14,5'muş; bütçe harcamalarının yüzde 43'ü, vergi gelirlerinin de yüzde 87'siymiş, 100 liranın vergi gelirinin 87 lirası faize gidiyordu 2002'de. Evet, 2024 yılında millî gelire oran olarak faiz harcamaları yüzde 2,9 seviyesine düştü, yüzde 2,9; son yirmi iki yılın ortalaması yüzde 4,5. Orta vadeli program sonunda biz bu oranı yüzde 3 seviyesinde tutmayı inşallah hedefliyoruz. Faiz harcamalarının vergi gelirlerine oranı yüzde 17, inşallah, bu yıl sonu itibarıyla yüzde 17 ama yüzde 87'yi 2002'de.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEMAL ENGİNYURT (İstanbul) - Yirmi yıldır neredesiniz?

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Yani AK PARTİ hükûmetleri, 100 liralık verginin 87 lirası faize giderken yaptığı başarılı bütçelerle bunu 17 liraya kadar düşürmüş durumda. Biz bunları daha da aşağı düşüreceğiz.

Şunu ifade etmek isterim, her iki Bakanımız da Plan ve Bütçe Komisyonlarında bütün bu sorulan sorulara detaylı, müdellel cevapları vermişler, okudum hepsini. Şunu ifade edeyim: AK PARTİ Hükûmetine hâlâ "İsrail'le ticaret yapıyorsunuz." demek ancak bir iftiradır. Dün bu konuyla ilgili, Ticaret Bakanlığımızın bütün kamuoyunun bilgisine sunduğu çok detaylı, her soruya, gündeme getirilen her konuya müdellel, apaçık cevapları var, bunu herkes biliyor. Biz Filistinli kardeşlerimizle, 625 koduyla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, mikrofonu son defa açıyorum Sayın Akbaşıoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bakın, İsrail'in gümrük kodu 624. Bu tamamen kapandı.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Ne zaman kapandı?

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Ne zaman kapandı?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - 9 Nisanda 1.019 ürüne kısıtlama getirilmişti.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Ne zaman kapandı? Hasan Bey konuşurken kapanmamıştı.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - 2 Mayıs 2024'te ithalat, ihracat tamamen kapatıldı.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Vekil kürsüde ne zaman konuştu? "Yalan." diyordunuz. 12 Aralıkta ne diyordunuz? O gün de itiraz ediyordunuz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Hâlâ bunu tekrar etmek bir iftira olabilir. Bir yalanı tekrarlamakla yalan hakikate asla ve kata dönüşmez.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Bir gerçek de "Yalan." demekle ortadan kalkmaz Sayın Akbaşıoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Filistin gümrük kodu 625'tir ve Filistinli Ekonomi Bakanı El-Amur şunu ifade ediyor: "Türkiye'ye bu konuda asılsız iddialar ortaya koymak ancak İsrail Hükûmetini sevindirir." Bunu da takdirlerinize sunuyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Çelik ihracatınız neden o kadar büyük? İnsanlar ekmek bulamıyor Filistin'de, çeliği ne yapsın?

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sizin söylemleriniz milletimizi üzüyor.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bu arada, Rim'in dedesi Halid Nebhan'ın da -hani torununu "Ruhumun ruhu." diye seven- şehit olduğu haberini almıştık. Bu vesileyle, Filistin şehitlerimize buradan tekrar rahmet ve minnet dileklerinizi ifade ediyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

CEMAL ENGİNYURT (İstanbul) - Sataşma var, sataşma var...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkanım, bir izahatta bulunmam lazım.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kaya.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Şöyle...

BAŞKAN - Bir duyayım.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Bizim, Filistin'le ilgili eleştirilerimize "Ancak bu, İsrail'i sevindirir." diye bir beyanda bulundu ve "İftira." dedi. Onunla ilgili açıklamada bulunacağım efendim.

BAŞKAN - Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Ben demedim, Sayın Başkanım, ben demedim; Filistin Ekonomi Bakanı El-Amur'un sözünü naklettim.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Ya, siz kendinize güvenmiyor musunuz da Filistin Ekonomi Bakanından örnek getiriyorsunuz?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Kendileri iftira atıyorlarsa, bunu kabul ediyorlarsa buyurun.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Ne kadar büyük laf ettin!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun.

8.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Cumhurbaşkanını katılmış olduğu İslam İşbirliğı Teşkilatı toplantısında dedi ki Müslüman ülkelere hitaben: "İsrail'in bu pervasızlığının temel sebeplerinden bir tanesi İslam ülkelerinin gereğini yapmamasıdır." Az yapmışlardır çok yapmışlardır, ülkemizde de elbette İsrail'le ilgili bir kısım yatırımlar vardır. Daha fazlasını talep etmek İsrail'i sevindirmez, İsrail'e atılan bu adımları ülkenin yeterli görmediğı noktasında ancak İsrail'i korkutur. Saldırganlıkla sorulara cevap veremezsiniz.

12 Aralıkta Hasan Bey burada "İsrail'le ticaret yapıyoruz." dediğı zaman Sayın Akbaşıoğlu'nun arkadaşları sıra kapaklarına vurarak "Yalan söylüyorsunuz!" diyordu. Buradan söylüyorum: Ne zaman ticareti kestiniz? "2 Mayıs." diyor.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Hayır, devam ediyor hâlâ.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Ya, 12 Aralık nere, 2 Mayıs nere!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Hayır, devam ediyor hâlâ, devam ediyor!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - 12 Aralık ile 2 Mayıs'ta devletin o meşhur retçi "Asla olmadı!" diye inkârcı dilini kullanacaksınız, sonra da insanların size güvenmesini mi bekliyorsunuz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum..

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bülent Bey, eksik söylediniz, lütfen... Devam ediyor hâlâ!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Akbaşıoğlu.

9.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Geçen sene olan hadise şuydu...

BAŞKAN - Hayır, ben sizi bir duyayım.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Şöyle, şu ifade edildi: "12 Aralıkta 'Bize yalan söylüyorsunuz ticaret olduğı hâlde.' dedi..." Ama burada bir çarpıtma var, açıklama yapmak istiyorum.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Kendisi söyledi, "2 Mayıs" dedi.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - 12 Aralıktaki konuşmada şu söylendi: "Silah satıyorsunuz İsrail'e." diyorlardı.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Silah parçaları...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bu, apaçık iftiradır, apaçık iftiradır!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Silah parçası, doğru söylüyor.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Yalan söylediler, bu apaçık iftiradır!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Silah parçaları... Demir çelik gönderiyorsunuz.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - O çelikle Filistinli çocuklar bombalanıyor!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ben de şahidim, silah değil silah parçası, doğru söylüyor.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - İsrail'e hiçbir zaman silah satışı Türkiye'den yapılmamıştır.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - O çeliklerle yapıyor o bombalar!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Biz bunu iftira ve yalan olarak ifade ettik!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Silah değil silah parçası, tel örgü!

BAŞKAN - Teşekkürler.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.53

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 15.26

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Sibel SUIÇMEZ (Trabzon), Adil BİÇER (Kütahya)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 36'ncı Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:162) (Devam)

2.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2023 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 225 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2023 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2023 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/922) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 163) (Devam)

A) TİCARET BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Ticaret Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Ticaret Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- B) HELAL AKREDİTASYON KURUMU (Devam)
- 1) Helal Akreditasyon Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Helal Akreditasyon Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- C) REKABET KURUMU (Devam)
- 1) Rekabet Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Rekabet Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- Ç) HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI (Devam)
- 1) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- D) GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)
- 1) Gelir İdaresi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Gelir İdaresi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- E) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (Devam)
- 1) Türkiye İstatistik Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye İstatistik Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- F) ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)
- 1) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- G) SERMAYE PİYASASI KURULU (Devam)
- 1) Sermaye Piyasası Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sermaye Piyasası Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- Ğ) BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Devam)
- 1) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- H) KAMU İHALE KURUMU (Devam)
- 1) Kamu İhale Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Kamu İhale Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- I) KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU (Devam)
- 1) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- İ) SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Devam)
- 1) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi, arkadaşlar, birkaç Grup Başkan Vekilinden bir iki öneri geldi ve dikkatimizi çektiler, ben Genel Kurulla paylaşmak istiyorum. Kürsüde hatip varken hatibin önünden veya arkasından geçmezse arkadaşlar, başka bir güzergâhtan diğer tarafa geçerlerse iyi olur. Özellikle televizyon yayınında çok sakil durduğunu söylediler, ben de sizinle paylaşmış olayım.

Sayın Adnan Ekmen'in mikrofonunu açalım, sonra Sayın Bülent Kaya'ya...

Sayın Adnan Ekmen'in mikrofonunu açın.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Mehmet Emin efendim.

BAŞKAN - Adnan nereden çıktı?

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Bugün adlar, soyadlar hep karıştı Başkanım.

BAŞKAN - Evet, evet, eski...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

10.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Mersin ekonomisine, Mersin Ekonomi Çalıştayı'na ve Mersin'deki projelere ilişkin açıklaması

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Efendim, Allah rahmet eylesin, Adnan Bey'in ruhu bir Fatiha istedi belki.

BAŞKAN - Canı rahmet istedi, evet.

Buyurun.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Allah rahmet eylesin.

Türkiye ekonomisinin etkin iki Bakanına Mersin ekonomisinin "SOS" verdiğini üzümlere ifade etmek isterim. TÜİK'in 12 Aralıkta yayınladığı 2023 gayrisafi yurtiçi hasıla verilerine göre 0,07 büyümeyle Mersin, Türkiye ortalamasının altında kalan 29 ilden 1'i olmuştur.

Yine, bugün, MESİAD Başkanı Sayın Adnan Gündoğdu'nun Mersin tekstil fabrikalarının Ürdün, Fas ve Mısır'a göç ettiği haberi de özellikle iş gücü ve istihdam açısından ciddi bir negatif sinyaldir. Oysa Mersin yıllardır en çok vergi ödeyen 6'ncı il, gayrisafi tarım hasılasında ise 3'üncü ildir. Sayın Bakan, üzümlere ifade etmek isterim ki böyle giderse Mersin'den istediğiniz kadar vergiyi toparlayamayacaksınız.

Sayın Bolat, Mersin Ekonomi Çalıştayı için hazırlıklar oldukça iyi gidiyor. Sizin de bu süreci iktidar politikalarına dönüşecek şekilde sahiplenmenizi bekliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Enginyurt...

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Başkanım, rahmetliden dolayı söze giremedim. Bir cümleyle tamamlayayım.

CEMAL ENGİNYURT (İstanbul) - Rahmetirahman'a ersin.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın Sayın Ekmen.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Tekrar teşekkür ediyorum.

Son olarak, başta Akdeniz Sahil Yolu ve Pamukluk Barajı olmak üzere, Mersin'in gecikmiş altyapı yatırımlarına ve tarım sulama projelerine bu yıl yeteri kadar ödenek aktarınız. Unutmayın ki Mersin'e 1 lira yatırım yaparsanız Mersin size 10 lira vergi öder ve bir muammaya dönüşen 100 kilometre içerisinde aynı anda sürdürülen 3 ayrı ana konteyner limanı projesini teke indirerek bu tartışmayı sonlandırınız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Biz teşekkür ederiz.

Tekrar rahmet olsun Sayın Adnan Ekmen'e, ağabeyimizdi.

Buyurun Sayın Enginyurt.

11.- İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt'un, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

CEMAL ENGİNYURT (İstanbul) - Sayın Başkan, Muhammet Emin Akbaşıoğlu Beyefendi söze her başladığında "2002" diyor. 2002 yılında Milliyetçi Hareket Partisi Ordu Milletvekiliyim. 2002 yılında iktidardan gidilirken faizler yüzde 25, enflasyon yüzde 29'du. Akbaşıoğlu'na tavsiyem, 2002 yılına gitmesine gerek yok, Mehmet Şimşek Beyefendi Maliye Bakanı olduğunda faizler 8,5'tu, bugün faizler yüzde 60, enflasyon yüzde 47. Dolayısıyla yirmi iki yıldır iktidarda Adalet ve Kalkınma Partisi var. Sayın Akbaşıoğlu, en azından Milliyetçi Hareket Partisi ortağınıza saygı gösterin de sürekli 2002 yılını kötülemeyi bırakın.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler...

Sayın Uğur Bayraktutan'a da bir mikrofon açalım.

12.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin Vezirköy'deki elektrik arızasına ilişkin açıklaması

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, sadece Urfa'da elektrikler kesik değil, Mahmut Tanal'a nispet olsun. Artvin merkez köylerimizden - Vezirköy- Vazriya köyünde de yetmiş altı saattir elektrikler kesik. 60 haneli Vezirköy Artvin'e sadece 7 kilometre uzakta olmasına rağmen, köy sakinleri üç gündür köyün elektrik arızasının giderilmesi için ilgili mercilere başvurmasına rağmen bir türlü sonuç alamadılar, mağduriyetlerinin giderilmesini istiyorlar. 1.800 rakımlı, yaşlı nüfusun yaşadığı, 1 metre kar altında, aç kalan hayvanların evlerin yanında dolaştığı köy de yaban hayat da tehdit altındadır. Kapıya çıkmanın tehlikeli olduğu bilgisini köyün sakinleri iletmektedir. Köy sakinleri buz dolaplarındaki yemeklerin ve derin dondurucudaki gıdaların bozulmaya başladığını ifade ederek arızanın bir an önce giderilmesini yetkililerden talep etmektedirler.

Size ve Meclise saygılarımı sunuyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Bayraktutan.

Sayın Sümeyye Boz burada mı? Yok.

Sayın Çiçek Otlu? Yok.

Sayın Burcuğül Çubuk? Yok.

Bütün söz taleplerini karşıladık.

Şimdi Sayın Kaya, buyurun.

13.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkanım, Sayın Mahmut Tanal ve Sayın Uğur Bayraktutan herhâlde bu gidişle sizi Enerji Bakanı yapacaklar, bütün elektrik sorunlarını da sizden talep ediyorlar.

Sayın Başkanım, bir önceki oturumda Konya Milletvekilimiz Sayın Mehmet Baykan'ın herhâlde maksadını aşan bir ifadesi oldu. "Ben milletvekiliyim, senin gibi milletvekiliyim. Üstelik partimden seçildim, kiralık bir yerden gelmedim tamam mı?" şeklinde sözleri oldu. Bildiğim kadarıyla kendi partisinden değil de Adalet ve Kalkınma Partisi listelerinden de vekil olan arkadaşlarımız var. Bu konuya bir açıklık getirmesini, özür dilemesini, değilse sizin İç Tüzük gereğince bir uyarı ya da kınama cezası vermenizi, eğer bu konuda bir tutum almayacaksanız bu konuda bir izahat yapmak istiyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Tutanağı alıp bir bakayım Sayın Kaya.

Teşekkür ederim.

Sayın Baykan, bir açıklama getirmek ister misiniz?

MEHMET BAYKAN (Konya) - Tabii Başkanım.

Buyurun.

14.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET BAYKAN (Konya) - Başkanım, tabii, tek taraflı olmaz bu işler, öncesinde ne olduğunu da ifade etmek istiyorum, Bülent Bey kürsüde olunca orayı kaçırdı galiba.

Bülent Bey kürsüdeyken, ben Maliye Bakanımızla görüşürken Sayın Birol Aydın Vekilin "Bülent Bey, şu arkadaşı ikaz et de çekilsin oradan. Şu arkadaş konuşuyor ya Bakan Bey'le." gibi, bir milletvekilini üçüncü şahıs olarak ifadelendirirken saygı sınırlarına çok uymayan bir yaklaşım ve vücut dili oldu. Ben bu salonda milletvekillerimizin, görevlilerin, Divanın olduğunu bilen birisi olarak "şu arkadaş" ifadesini ve hâl tarzını doğrusu çok hoş karşılamadım ve sadece o milletvekilini hedef alarak bir ifade kullandım. Bu ifade maksadını aşmış olabilir Başkanım, konu budur.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz, sağ olun.

Sanırım maksat hasıl oldu.

Sayın Akbaşıoğlu, söz talebiniz mi var?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Evet.

BAŞKAN - Buyurun efendim; nedir, niyedir?

15.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - İsmim zikredildiği için bu konuda bir ifadede bulunmak istiyorum, açıklama getireyim, herkesin merakı gitsin.

2002'de iktidara geldiğimiz için orayı baz alarak 2002'den son ana kadarki kıyaslamaları yapıyoruz. Yoksa bizim Cumhuriyet İttifakı'mız MHP'yle aramızı kimse açamaz. Milliyetçi Hareket Partisiyle, Sayın Devlet Bahçeli ile Sayın Genel Başkanımız Recep Tayyip Erdoğan ve gruplardaki bütün arkadaşlarımızla, hakikaten, büyük ve güçlü Türkiye'nin temellerini atmış vaziyetteyiz. Türk Devletler Teşkilatı'yla Turan'ı gerçekleştirmiş vaziyetteyiz. Çok daha büyük hedeflere, Türkiye Yüzyılı hedefine beraber yürümekteyiz.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Yaşasın Başbuğ Türkeş!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bunun için bütün arkadaşlarıma teşekkürlerimi sunuyorum. [AK PARTİ, MHP sıralarından alkışlar; İYİ Parti sıralarından alkışlar (!)]

HAKAN ŞEREF OLGUN (Afyonkarahisar) - Bravo, tebrik ediyorum (!)

BAŞKAN - Sayın Akbaşıoğlu, ben size dedim ki: "Niye konuşacaksınız?" Siz konuşmaya başladınız. Neyse usul yerini bulmuş olsun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Milletvekilimize latife olsun diye...

BAŞKAN - Değerli Grup Başkan Vekillerinin izniyle ben de iki şey belirtmek istiyorum.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, Tip 1 diyabetli çocukların sensör ihtiyacı için verilen katkıya ve Adıyamanlıların mücbir sebeple ilgili talebine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Birincisi: Profesör Şükrü Hatun Hocanın bu Tip 1 diyabetli çocuklar için neredeyse kendini adayarak yürüttüğü epey uzun soluklu bir talebi vardı. Her siyasi partiden birçok milletvekili arkadaşımız buna omuz verdi; bunların içinde benim gibi kendi ailesinde Tip 1 diyabetli çocukları olan aileler vardı, olmayan aileler vardı. Sayın Mehmet Şimşek meseleye duyarlılık gösterdiler. Huzurunuzda tüm Tip 1 diyabetli ailelere sensör katkısı için ben teşekkür etmek istiyorum kendisine. (AK PARTİ, CHP, Saadet Partisinden alkışlar) Bu oran bazen şöyle oluyor Sayın Bakan: Bazen vermemek vermekten iyi bile oluyor çünkü adı geçen

katkı bu derdi karşılamaktan uzak olmuşken bu katkırı biraz daha gözden geçirmeniz ricasıyla, Sayın Şükrü Hatun Hocaya da buradan teşekkürlerimizle böyle bir duyarlılığa kendini adadığı için.

Bir diğeri, Sayın Bakan, Grup Başkan Vekillerinin hoşgörüsüne sığınarak yine arz edeyim. Adıyamanlıyım ben ve sabahdan beri telefonlarımız durmuyor; bu mücbir sebep meselesinde vergi ve diğeri uygulamalarla alakalı şu an bir askıda duruyor mesele. Bu konuda da özellikle Adıyaman bir hayli yetim kaldı; herkes Maraş'a bakıyor niyeyse, Adıyaman'a bakan yok. Bunu da bütün Adıyamanlılar adına iletmış olayım.

Teşekkür ediyorum tekrar.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:162) (Devam)

2.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2023 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 225 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2023 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2023 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/922) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 163) (Devam)

A) TİCARET BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Ticaret Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Ticaret Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) HELAL AKREDİTASYON KURUMU (Devam)

- 1) Helal Akreditasyon Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Helal Akreditasyon Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) REKABET KURUMU (Devam)

- 1) Rekabet Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Rekabet Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Gelir İdaresi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Gelir İdaresi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (Devam)

- 1) Türkiye İstatistik Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye İstatistik Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) SERMAYE PİYASASI KURULU (Devam)

- 1) Sermaye Piyasası Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sermaye Piyasası Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Devam)

- 1) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) KAMU İHALE KURUMU (Devam)

- 1) Kamu İhale Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Kamu İhale Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU (Devam)

- 1) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Devam)

- 1) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

BAŞKAN - Şimdi İYİ Parti Grubu adına konuşmalara geçiyoruz.

Sayın Usta ilk konuşmacı.

Samsun Milletvekili Sayın Erhan Usta, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz otuz dakikadır.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakanlar, muhterem vatandaşlar; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bugün Ticaret Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Tekrar hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, cumartesi günü Çalışma Bakanlığı bütçesi üzerine konuşurken bazı şeyleri yetiştirememiştim. Söz vermiştik sosyal medyadan -özellikle bu Sayın Maliye Bakanımızı ilgilendiriyor- toplumda, çalışanların, herkesin zaten bir sorunu var; onların sorunlarını dile getireceğiz diye, getirememiştik. O kesimler bize dedi ki: "Üzülmeyin, problem değil, zaten Çalışma Bakanı, Çalışma Bakanı gibi davranmıyor, o zaten Maliye Bakanı gibi davranıyor; bu işi engelleyen de Maliye Bakanı, onun bütçesinde söylemeniz daha uygun olur." Ben, dolayısıyla aslında kendi konuşmamım tam o metnine geçmeden önce bu kesimlerin sorunlarını söyleyeceğim.

Sayın Bakan, yani hakikaten Türkiye'de, çalışanların -yani zaten işsiz durumu berbat, emeklinin durumu berbat, çok sıkıntılılar- çok ciddi sorunları var. Yani bir bakıyorsunuz, aynı odada oturan bir kişinin kadrosu var, diğerinin yok; statüleri aynı, maaş farklılıkları var, emeklilikle ilgili ciddi farklılıklar var. Ondandır, aynı zamanda aynı statüde girilmiş; mesela, sözleşmelilerde aile bütünlüğü açısından birisine bir hakkı vermişsiniz, diğerine vermemişsiniz. Ek gösterge konusunda yine adaletsizlikler var, bu adaletsizliklerin çözülmesi gerekiyor. Mesela bu kesimler kimler? Şöyle hızlı hızlı okuyacağım: Hastane bilgi yönetim sistemi çalışanları, kiralık araç şoförleri, Karayolları çalışanları, radyoloji ve MR çalışanları, laboratuvar tekniker ve teknisyenleri, ziraat mühendisleri, tarım danışmanları -tarım danışmanları asgari ücretin yarısı kadar para alıyor; böyle bir şey olabilir mi ya, devlet asgari ücretin altında insan çalıştırır mı- sosyal tesis çalışanları, müşavir firma çalışanları, kamu çağrı merkezi çalışanları, biyomedikal teknikerleri, KİT ve vakıf çalışanları, şehir hastanesi çalışanları, PTT, TELEKOM çalışanları, yemekhane, mutfak çalışanları, fizyoterapistler, belediye şirket işçileri, güvenlik çalışanları, 4B'liler, bir günde on yedi yıl kaybeden EYT'liler, vekil imamlar, fahri Kur'an kursu öğreticileri, biyologlar, diş protezi çalışanları, sterilizasyonda çalışanlar, ASM grup elemanları, 3600 ek gösterge mağdurları gibi liste uzayıp gidiyor. Ya, böyle bir devlet yönetimi olabilir mi? Bütün çalışanların ayakta olduğu, hepsinin huzursuz olduğu bir şekilde siz devlet yönetiyorsunuz ve bunu bir şey zannediyorsunuz, bunların dertlerine kulak tıkamak bir marifet zannediliyor. Hâlbuki bu insanların bu meselelerin peşinde koşmasından dolayı devletin işi yürümüyor.

Arkadaşlar, önümüzde 14,7 trilyon liralık bir bütçe var. Sayın Bakan burada, ben şimdi soruyorum: Şu okuduğum listeden bu 14,7 trilyon liralık bütçeyle, yaklaşık 350 milyar dolarlık bütçeyle şu kesimlerden bir tanesinin sorununu çözecek misiniz; sadece bir tanesinin sorununu çözecek misiniz, bana bunu söyleyin.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Söz vermişler Sayın Başkanım, söz vermişler!

ERHAN USTA (Devamla) - Dolayısıyla işte, biz o yüzden bu bütçeye, haksızlıklara "Dur!" demeyen bir bütçe anlamında "zulüm bütçesi" diyoruz. Bu bütçe zulmediyor; bu bütçe çalışanına da zulmediyor, vatandaşına da zulmediyor, emeklisine de zulmediyor. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Türkiye'nin nasıl bir makroekonomik görünümü var, önce, oradan bir devam edelim. Enflasyon çok yüksek, bir miktar düşme trendine girdi fakat beklenen ölçüde düşürülemediğini hepimiz biliyoruz. Sayın Mehmet Şimşek de enflasyonu düşürmekten herhâlde artık biraz umudunu kesti ki mevcut yöntemlerle... Onun da Berat Albayrak gibi -bugünkü beyanatı var- polisiye tedbirlerle enflasyonun düşürülmesi yönünde beyanatlara var. Sayın Bakan, hakikaten, sizin kredibilitenize, sizin itibarınıza zarar veriyor bu tür şeyler. Onlar zaten yapılar, onları Ticaret Bakanları fazlasıyla açıklıyor ama sizin kendi işinize odaklanmanız lazım. Dolayısıyla, enflasyon yüksek, büyüme yavaşladı, son iki çeyrektir Türkiye bir önceki çeyreğe göre negatif büyüyor arkadaşlar. Bu nedir? Teknik anlamda resesyondur, Türkiye resesyona girdi. Resesyona giriyorsun ama hâlâ bir taraftan da 47 enflasyonun var. GSMH'nin alt kalemlerinde problem var, hâlâ tüketim kaynaklı bir büyüme var; büyümeyi sürükleyen tüketim. Kimin tüketimi? 12.500 lira alan vatandaş ne tüketebilecek? 17.500 lira alan asgari ücretli ne tüketebilecek? Bu, zenginlerin tüketimi yani sizin yanlış politikalarınızla -birazdan oraya geleceğim- zengin ettiğiniz bir kesim var, onların özel tüketim harcamaları. Bugün enflasyonu azdıran, enflasyonu kontrolden çıkaran veya enflasyonu istediğiniz ölçüde yavaşlatamamanızın temelinde bu var; bunu mutlaka görmeniz lazım.

Arkadaşlar, son üç yıldır, on iki çeyrektir stok değişiminin büyümeye katkısı negatif. Biraz teknik bir konu ama bu nasıl bir stokmuş da on iki çeyrektir azalmıyor hâlâ? Harcıyoruz, harcıyoruz, stoktan harcıyoruz. TÜİK size bağlı; millî gelir rakamları bu ülkede yanlış ölçülüyor Sayın Bakan. Üretim yöntemiyle millî gelir ile harcama yöntemiyle millî gelir arasında bağlantı kopmuş durumda. On iki çeyrektir stok değişiminin negatif olmasını bana teknik olarak lütfen izah edin.

Şimdi, geldik Ticaret Bakanlığına. Sayın Ticaret Bakanı açıklama yaptı, "Cari açık sorun olmaktan çıkmıştır." dedi. Ben onu artık Mehmet Şimşek Bey'e havale ediyorum. Hakikaten bir problem var. Siz, bir enflasyon için üç dört yıl süre veriyorsunuz; Sayın Ticaret Bakanı, otuz yılın problemi olan cari açığı üç beş ay içerisinde bitirdi. Böyle bir şey olabilir mi? Yani "Beş aydır Türkiye cari fazla veriyor." diyor. Arkadaşlar, bakın, Türkiye'yi hangi kadrolar yönetiyor, buna iyi bakmak lazım. Geçmiş rakamları bilmezseniz böyle konuşursunuz tabii. 98-99'da Türkiye 11 ay üst üste cari fazla verdi, Türkiye'nin cari fazla sorunu mu çözüldü? 2019'da 9 ay cari fazla verildi bu ülkede üst üste, cari açık sorunu mu çözüldü? 2019'da yine 7 ay üst üste cari fazla verdi bu ekonomi. Bunlar kriz karakteristiktir. Ya ekonominin krizde olduğundan haberinizi yok veya bir kısım başka meselelerden dolayı cari fazlaya, küçük bir cari fazlaya döndük diye "Cari açık sorun olmaktan çıkmıştır." diyen bir Ticaret Bakanı bu ülkede Bakan. O yüzden, Sayın Mehmet Şimşek'in mutlaka söyleyeceği bir şey olması lazım yani birinizden birinde bir problem var. Siz enflasyona dört yıl süre veriyorsunuz ama Ticaret Bakanı "Ben cari açık meselesini çözdüm." diyor, onu aranızda konuşmanızda fayda var diye düşünüyorum.

İsrail'le ticaret de bir yandan devam ediyor. Değerli arkadaşlar, bugün yine Sayın Akbaşıoğlu "Devam etmiyor." filan dedi. Bakın, biz burada söyledik "İsrail'le ticaret var." dedik, "Yok." dediniz, yedi ay sonra İsrail'le ticareti kısıtladınız. İsrail'in enerji meselesini burada ilk söyleyen kişi benim. "İsrail'in enerjisi Türkiye'den gidiyor." dedik o zaman, "Yok." denildi ama en sonunda bakıldı ki ticareti kısıtlandılar. Ticaret kısıtlandı, "Ticaret hâlâ devam ediyor." dedik, Plan ve Bütçe Komisyonunda bunu şemalarla, grafiklerle, tüm rakamlarıyla kanıtladık, "Filistin üzerinden, Mısır üzerinden, Yunanistan üzerinden ticaret devam ediyor." dedik, "Yok." dediler. Şimdi ne yaptılar? Filistin'le olan ticareti Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri üzerinde topladılar. Ya, madem bir problem yoktu, niye orada topluyorsunuz? Dolayısıyla önce inkâr, sonra kabul. Bu şekilde olmaz, ihracatta Filistin'e, buralara bakmak lazım. Sayın Ticaret Bakanının, hele bugün bir de makroya ilişkin bir kısım açıklamaları olmuş yani bence o sizin işiniz değil, siz işinize odaklanın, meselelerinizi çözün.

Şimdi, makro çerçeveye tekrar geri dönüyoruz. Türkiye'nin görünümü nedir? Buralara nasıl geldiğimizi birazdan anlatmaya çalışacağım dilimin döndüğü kadar. Kamu açıkları çok yüksek, çok ciddi hatalar yapıldı, bunların detaylarını vereceğim ve bu çok ciddi bir yük getirdi. Bunları da bu kendi yaptıkları hataları da milletin üzerine koydukları vergilerle kapatmaya çalışan bir iktidar anlayışı var. Faiz yüksek ve yüksek faiz sürüyor. Yüksek faiz bir maliyettir, bir bedeldir. Bunu daha fazla sürdüremezsiniz ama bunun da aşağı çekilebilmesi için gerekli ekonomik ortam da maalesef hâlâ hazırlanabilmiş değil. Döviz kurlarının uzun süre sabit kalması, bu seviyede sabit kalması... Yarın faiz indirim sürecini başlattığınızda bu biriken enerjiyle nasıl bertaraf edeceksiniz, nasıl yöneteceksiniz? Yani yeniden bir kur şoku olduğunda, enflasyon-kur kısır döngüsünden bu ülkeyi nasıl çıkaracaksınız? Bunun bir tane ilacı var, bir tane reçetesi var; güvendir. Bu güvenin oluşması da sözle olmaz, yapısal reformla oluşur ama sizin ajandanızda yapısal reform yok.

Şimdi, dolayısıyla makrodan baktıktan sonra biraz daha mikroya geliyoruz. Gelir dağılımı bozuk ve giderek bozuluyor. Türkiye bir barınma krizi içerisinde. Mesela, bunun için şu bütçede bir konut desteği, kira desteği var mı kimseye? Yok. Konut sahiplik oranları düşüyor arkadaşlar yani mevcutlar da niye... Bugün "Ev alanlar, satanlar var." filan diye açıklama yapılmış, yine Ticaret Bakanının açıklaması var. Ya, rakamları iyi analiz etmek lazım. Bir evi olan ikinci evini alıyor, üç evi olan dördüncüyü alıyor; sıfırdan ev alan kimse yok bu ülkede, millet kirasını ödeyemiyor ki ev alsın. Dolayısıyla bunlara bakmak lazım. Bu bütçede bunlara bir ilaç var mı? Maalesef yok. Gençler ülkede kalmak istemiyor, gençler uyuşturucu, kumar bataklığına düşmüş; bunun için, bağımlılıkla mücadele için öngördüğünüz bütçe sadece 12 milyar lira. 14,7 trilyon liralık bütçede bu problemlerin çözümü için öngörölmüş rakam sadece 12 milyar lira.

Değerli arkadaşlar, tabii, bu duruma nasıl geldik? Türkiye kendiliğinden gelmedi bu duruma. Biraz geriye gideceğim. Türkiye'nin nasıl bir yönetim felaketi... Yani "Deprem felaketi, şu bu..." falan diyorlar ya, deprem meprem değil; Türkiye'nin sorununun yönetim olduğunu, nasıl bir yönetim felaketi yaşadığını sizlere ifade etmeye çalışacağım. Şimdi, biliyorsunuz, Haziran 2018 öncesinde Mehmet Şimşek, Sayın Şimşek bu ülkede ekonomiden sorumlu Başbakan Yardımcısıydı esasında. Sayın Mehmet Şimşek başarılıydı, başarısızdı, oraya çok fazla girmeyeceğim ama 2017 ve 2018'de Türkiye'nin makro dengeleri de yeniden bozulmaya başlamıştı aslında, şimdi onları konuşmuyoruz da. Yani Kredi Garanti Fonu üzerinden o kredi genişlemesinin ekonomide yarattığı ciddi bir tahribat vardı, enflasyon falan yükselmeye başlamıştı. Biz o dönemde çok ikaz ettik kendilerini. Daha sonra da yeni hükümet sistemine geçildi 2018'de, Berat Albayrak Bakan oldu. Sayın Mehmet Şimşek'e bakanlık teklif edildi, edilmedi, orasını ben bilmem, aday yapılıp yapılmadığını da bilmem ama Berat Albayrak ve Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi geldi; işte, esas felaket burada başladı. Hemen -bismillah- Rahip Branson krizinin yarattığı bir belirsizlik, itibar kaybı ve güvensizlik oluştu ama bunlardan daha önemlisi, Berat Albayrak bu ülkede, ülke içerisinde ciddi bir borçlanma politikası hatasına düştü. Bir yandan "rekabetçi kur" deyip kur artsın diye uğraştı, enflasyonu azdıracak hamleler yaptı ama öbür taraftan, gitti iç borçlanmayı Türk lirasıyla sabit faizli yapmak yerine ya TÜFE'ye endeksli yaptı ya gitti altın cinsinden veya altına endeksli yaptı ya da döviz cinsinden, dövizde endeksli yaptı ve bugün işte, hazine olarak tefecilerin eline düştüğümüz meselelerin tohumları o zaman atıldı. Bu, bundan sonra da devam ettirildi sonraki hükümetler döneminde.

Diğer bir mesele, döviz rezervlerin yakılması. "128 milyar dolar" diye sembolleşti ama bu 200 milyar doları da geçti. Bunlar Berat Albayrak döneminde yapılmış ciddi politika hatalarıdır, ciddi yanlışlardır. Tabii, buna sadece "politika hatası" deyip böyle masumane de geçirmemek lazım; aslında bu, yandaşı zengin etme, bir kesim insanı zengin etme, düşük kurdan dolar verme, ondan sonra doları fırlatma operasyonuydu. Cari denge bu dönemde çok bozuldu, dengesiz bir büyüme oldu ama o zaman "dengesiz büyüme" demediler, "Büyümemiz çok yüksek." diye onunla övündüler. Ondan sonra kurumların içerisi boşaltıldı, Türkiye'nin politika yapan kurumları yok edildi; denetim kurumları ya yok edildi ya da içleri boşaltıldı; ehliyet, liyakat rafa kaldırıldı.

Sonra pandemi dönemi geldi, pandemi dönemi olağanüstü kötü yönetildi. Biz bunları defalarca Komisyonunda da burada da uyardık, "Yanlış mücadele ediyorsunuz." dedik. Bütün dünya gelir kaybını telafi ederken Türkiye ne yaptı? Kredi genişlemesine gitti. O kredi genişlemesi emlak fiyatlarını yani konuttur, gayrimenkuldür, iş yeridir; buraların fiyatlarını patlattı. Aslında, işte, bugünkü barınma krizinin temelleri o zaman atılmıştı. Ondan sonra da araba fiyatları aldı başını gitti. Enflasyon dinamikleri iyice bozuldu; esnaf yoksullaştı, işsizlikte ciddi bir artış oldu pandeminin iyi yönetilmemesi nedeniyle.

Tabii, sonrasında esas alevlerin yükselmesi ne zaman? 2021 yılı Mart ayında Merkez Bankası Başkanı görevden alındı, 2021 yılı Eylül ayında da Türkiye'nin ekonomik temellerinden bağımsız bir şekilde, hiç alakası olmayacak bir şekilde "Nas var." denildi, "Faiz sebep, enflasyon sonuç." denildi ve yüzde 19 olan politika faizini kademeli bir şekilde yüzde 8,5'a düşüren süreç başlatıldı. İşte, esas o zaman olan oldu; kur fırladı, kur enflasyonu tetikledi; ondan sonra enflasyonun hızlı yükselmesi ve vatandaşlara para vermemeniz vatandaşları yoksullaştırdı; ondan sonra Türkiye, bir kur korumalı mevduat batağına saplatıldı. Kamu bankalarında ciddi görev zararları, enerji KİT'lerinde, TMO'nun buğday satışları nedeniyle ciddi görev zararları doğdu. Kamu- özel iş birliği yükümlülükleri zaten vardı, artıyordu; dolar kurunun iyice patlamasıyla TL cinsinden oralar da ciddi bir şekilde arttı. Tabii, bir de bir şey daha oldu, küresel emtia fiyatlarının, enerji fiyatlarının da yükselmesiyle birlikte bir yönetim hatası daha yapıldı Sayın Bakan - bu çok önemli, 2 Bakanlığı da ilgilendiriyor- 2021 yılının son çeyreğinde Türkiye'nin 16 milyar metreköplük doğal gaz alım anlaşması bitiyordu, bu anlaşmalar yenilenmedi, ondan sonra da fiyatlar yükselince... Bu anlaşmanın yenilenmemesi için hiçbir neden yoktu, Rusya bizim kapımıza geldi "Gelin kardeşim, şu anlaşmaları yenileyelim." dedi ama ülkeden ülkeye almaktan ziyade spottan almayı,

birilerini zengin etmeyi kendilerine amaç edinmiş olduğu için bu Hükûmet, ondan sonra ne yaptılar? Anlaşmaları yenilemediler, sizin hatalarınız, sizin geçmiş hükûmetlerinizin hataları yüzünden bu millet 300 dolara alacağı doğal gazı 1.300 dolara, 1.500 dolara almak zorunda kaldı. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Şimdi, biz bunları söylediğimiz zaman hep bir bahanenin arkasına saklanılıyor; "Efendim, deprem oldu." "Efendim, EYT oldu." "Efendim, Rusya-Ukrayna savaşı oldu." deniliyor. Yahu "Rusya-Ukrayna savaşı" diyorsunuz, bizim enflasyon yüzde 75'lere, yüzde 85'lere kadar çıktı, şu anda yüzde 47'de; savaştaki Rusya'nın enflasyonu yüzde 8,9; Ukrayna'nın enflasyonu yüzde 11,2. Savaşta olan ülkelerin paraları bizim paramız karşısında bile değer kazanıyor arkadaşlar. Nasıl böyle bir bahanenin arkasına sığınabilirsiniz? Bu pandemi, adı üzerinde "pandemi" sadece Türkiye'de mi var? Bütün dünyayı etkileyen bir şey. Başka ülkeler enflasyonlarını yüzde 2'lere getirdi de biz niye hâlâ yüzde 45, yüzde 50 enflasyon yaşıyoruz? Bunlara bir şey söylemeleri lazım.

Şimdi, 6 Şubat depremi meselesi önemli bir meseledir. Allah bu felaketi bir daha bizim milletimize yaşatmasın elbette ama "deprem harcamaları" deniliyor fakat bakın, sadece ve sadece deprem gerekçe gösterilerek artırılan vergilerden hiç kimse bahsetmiyor. Halbuki "Millî Dayanışma Paketi" denildi ismine, yüzde 18'lik KDV yüzde 20'ye çıkarıldı, ÖTV'ler artırıldı, ek motorlu taşıtlar vergisi verildi; bunlardan hiç bahseden yok. Yani oradaki, 11 tane ildeki insanları bir anlamda minnet altında bırakan... Hâlbuki, politikalar uygulanıyor, sözler sarf ediliyor; bu, kabul edilemez. Millet depremin yaralarını fazlasıyla sardı, birazdan rakamları size vereceğim.

Şimdi, EYT meselesini hep söylüyorum, yine söylüyorum; EYT'yi hiç kimse günah keçisi yapmaya çalışmasın. Verdiğiniz rakamların hepsi abartılıdır. "Teknik olarak gelin çalışalım." diyoruz, karşımıza bir kişi çıkıp çalışmıyor. 300 milyar liradır 2024 yılı içerisinde EYT'nin bu ülkeye maliyeti. Elbette maliyeti olacak, yaptığınız her işin maliyeti olacak çünkü bu insanlar zaten primlerini ödemişlerdi. Kur korumalı mevduatın bir yıllık maliyeti -arkadaşlar, mukayese için söylüyorum- 2023 yılı için maliyeti -bakın, 24-25'i bilmiyoruz, ülkede şeffaflık yok- 893 milyar lira. Ya, "Deprem, deprem..." dediğinizin maliyeti, 2023 yılı maliyeti 960 milyar lira. Esas depremi biz kur korumalı mevduatta yaşamışız. Hadi, deprem Allah'tan geldi, kur korumalı mevduat kimden geldi? Bana birisi bunun cevabını versin. Böyle bir şey olabilir mi? (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Kamu bankaları, KİT'ler... Bakın, ciddi bir şekilde buraya kaynak transfer ediliyor. Geçmişte de vardı, geçmiş trendinin üzerine -arkadaşlar, bakın, verilen tüm parayı söylemiyorum- son dönemdeki yanlış politikalar nedeniyle sadece yıllık verdiğimiz para 311 milyar lira. Bakın, bir EYT kadar parayı biz kamu bankalarında yapılan hatalar nedeniyle fazladan veriyoruz.

Yine, "tasarruf paketi" dediğiniz paketten 100 milyar lira çıktı ya; o kadar bağırdınız "tasarruf paketi" diye. Sadece kamu bankalarına ekstra verdiğiniz para, yıllık para 311 milyar lira. Mesela faiz giderleri... Son dönemdeki yanlış politikalar nedeniyle, az önce söyledim, Berat Albayrak'ın yanlış borçlanma politikaları nedeniyle faiz giderlerinde ciddi bir artış oldu, 719 milyar lira yıllık ilave yükü var yapılan yanlışların. Yani o hatalar yapılmıyaydı bugün 1,950 değil de 1,200'ler civarında bir faiz ödemesinden bahsedecektik. Yazık, günah değil mi? Esas felaket buralar değil mi değerli arkadaşlar?

"Cebimizden 5 kuruş çıkmayacak." denilen köyler için de 202 milyar liralık bir ödenek ayrıldı. Şimdi, köyler için mesela, sadece köyle mukayese için söylüyorum: 202 milyar lira ödenek isteyen Hükûmet, Bağımlılıkla Mücadele Programı için sadece 12 milyar lira istiyor arkadaşlar. Az önce bahsettik, gençler kumar batağında, uyuşturucu batağında, diğer bağımlılıklar var; 12 milyar lira vereceksiniz, 3 tane müteahhite 202 milyar lira vereceksiniz, üstelik "Hiç para vermeyeceğiz." dediğiniz bir iş için bir yılda.

AR-GE ve Yenilik Programı için 64 milyar lira ödenek ayırmışsınız; çocukların korunması, gelişmesinin sağlanması için 41 milyar lira; üretim ve yatırımların desteklemesi için 129 milyar lira ödenek istiyorsunuz. Dolayısıyla görüldüğü gibi Hükûmetin önceliği gençlerimiz, çocuklarımız, sanayicilerimiz değil; Hükûmetin önceliği maalesef yandaşlarıdır.

Burada daha önce bahsettiğim için detayına girmeyeceğim ama bir kez daha kayıtlara geçmesi açısından söylüyorum: Tek bir projede bu ülkede 10 milyar dolarlık soygun yapıldı; Osmangazi Köprüsü Projesi'nden bahsediyorum. Bunu ben kaç defa Ulaştırma Bakanlarının yüzlerine karşı konuştum; Komisyonunda daha fazla vaktimiz vardı, ikili tartışma imkânımız vardı, hiçbirisi bu sorumuza cevap veremedi. Bunu iddia ettik, söyledik, bu sorumuza cevap veremedi. Ancak bana diyor ki: "40 bin araçlık şeyimizi aştık." Ya, onu aşmadın demiyorum ki ben ama onun dışında verdiğiniz diğer tavizlerden bahsediyorum. Bir projede 10 milyar dolar soyarsanız bu millet fakirleşir.

Şimdi, bu depremle ilgili olarak sadece bir yılın rakamını vereceğim. Bakın, "Deprem, deprem..." deniliyor, "Bütçe depremden bozuldu." deniliyor. Değerli AK PARTİ'li arkadaşlar, bu sizler açısından da önemli; bakın, 2025 yılında öngörülen, Sayın Bakanın getirdiği bütçede deprem harcaması 584 milyar lira, bir yıl için söylüyorum, 2025 yılı için. Deprem bahane edilerek, deprem gerekçe gösterilerek konulan vergilerden gelecek para 1 trilyon 46 milyar lira. Yani paranın yarısı depreme ancak ayrılmış durumda, anlatabiliyor muyum? Dolayısıyla, bu Hükûmet, depremi fırsata çevirmiş bir Hükûmettir, bunu net bir şekilde ortaya koymamız lazım. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar) Şimdi, buraya kadar sonuç şu: Enflasyon başta olmak üzere bütün makro dengeler bozuldu, bütçe açıkları olağanüstü boyutlara ulaştı, gelir dağılımı bozuldu, yoksulluk arttı, yüksek enflasyonda ucuz kredi üzerinden müthiş bir servet transferi oldu, bozulan enflasyon araçları nedeniyle bazı sektörlerde aşırı kârlar oluştu.

Geldik, genel seçimlere. Milletimizin takdiridir, yapacak bir şey yok. Hiçbir hazırlığı olmamasına rağmen Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı bu millet yeniden Cumhurbaşkanı yaptı, ona da diyecek bir şeyimiz yok. Uygulayacağı politikalar belli değildi, Bakanı dahi belli değildi; Sayın Mehmet Şimşek zar zor ikna edildi, Bakan yapıldı, ikinci Mehmet Şimşek dönemi başladı. Şimdi, Haziran 2023'te göreve başladı, "İrrasyonel politikalardan vazgeçmekten başka çare kalmamıştır." dedi. İlk göreve başladığında, iki buçuk ay içerisinde yüzde 40'a yakın kur artışı yaşadı, birinci hatası bence buydu yani 12 Mayıs'ta kur 19,56 iken 27 Temmuz 2023'te, iki buçuk ay sonra 27 liraya çıktı. Bu, enflasyonu yeniden artırdı; enflasyonda yüzde 75'e kadar, Sayın Şimşek döneminde 38'de aldığı enflasyonu 75'e çıkardı, şimdi de 47'lere düşürdü. Yani burada sevinilecek bir şey var mı, ona da tabii bakmak lazım.

Şimdi, bir program uygulandığı ifade ediyor değerli arkadaşlar, bunun bir defa bir dezenflasyon programı yani mükemmel bir dezenflasyon programı olduğunu söylemek mümkün değil çünkü onun unsurlarını taşıyor; vaktim olursa onlara birazdan geleceğim. Ama esas önemli olan, uygulanan bu programın tabii kamu maliyesini düzeltecek bir program olması lazım, onun olduğunu iddia ediyorlar; evet, o da var. Bu kimin üzerinde? Programın temel problemi o. Yani bu işler yapılırken bir program uygulayacaksınız, bir kemer sıkma politikası uygulayacaksınız, bunun yükünü toplumun hangi kesimine yükleyeceksiniz? Şimdi,

bakıyorsunuz, bir tane gariban vatandaş var, bir Renault arabası vardı, ek MTV'yle birlikte bir yıl içerisinde 4 tane MTV ödedi. ÖTV'leri artırdınız, 1.100 liraya doldurduğu deposunu 2.200 liraya doldurabildi. Genel KDV oranını artırdınız; ya, tuvalet kâğıdının KDV oranı yüzde 8'den yüzde 20'ye çıktı, yeniden değerlendirme oranı denildi, her şeyi artırdı. Geçen yıl aracını muayeneye götürdüğünde 1.130 lira vermişti, şimdi yeniden götüreceği zaman 2.621 lira verecek. Geçen yıl çocuğuna ehliyet alırken 2.490 lira harç ödemişti, sadece harç parası, kurs parası yok içinde; on beş gün sonra küçük çocuğu için ehliyet almaya gittiğinde 5.678 lira ödeyecek. Kredi çekecekti, BSMV'yi artırdınız; dertlenip bir sigara yakacak, sigarası 2 katı fiyatına çıktı. Şimdi, yeter mi? Yetmez. "Ya, limitin var." dediniz, kredi kartı limitinden 750 lira para almaya kalktınız; Allah'tan, gelen tepkiler üzerine vazgeçtiniz. Ama yani şimdi "tasarruf" diyorsunuz; biz bakıyoruz, bakanlarda bir tasarruf yok, bakanlıklarda bir tasarruf yok. Bunların detaylarını konuştuğumuz için -vaktim kısıtlı- burada girmeyeceğim ama isterseniz rakam da verebilirim yani şu anda temsil ağırlama giderleridir, mal ve hizmet giderleridir; arkadaşlar, hepsi on bir ayda yıllık bütçeyi aştı, kimisi yüzde 140'ına kadar yükseldi. Ya, tasarruf yapacaksın bütçeden daha az harcaman lazım ki... Yıl bitmeden bütçeden fazla harcıyorsunuz ama millete "Sigara alma, parayı bankaya yatır." filan diyorsunuz; böyle bir şey olamaz, bu kabul edilemez.

Şimdi, zengine ne getireceklerdi? Gelir İdaresi çalışma yaptı, "Nereden buldun?" diye soralım." dedi, kanun teklifine dahi girmede; o yok. Ondan sonra, kanun teklifine limanların KDV istisnasının kısıtlanması girmişti, bir baktık ki Plan ve Bütçe Komisyonunda çıkarıldı. Niye? Çünkü orada yandaşlar var, onlardan bir miktar para alınacaktı. Sahibi belli değil, kim vurduya gitti; kanun teklifini imzalayanlar bile savunamadı, ezik bütük bir şekilde kanun teklifinden o maddeyi çıkardılar. Ucuz kredi alanlar zaten ihya olmuştu. Şimdi biz bunları söylediğimizde Sayın Mehmet Şimşek diyor ki: "Efendim, kurumlar vergisi oranını yüzde 20'den 25'e çıkardık." Ya, arkadaş, bunu yüzde 33'ten 20'ye zaten siz düşürmüştünüz. Yani şimdi 25'e çıkarmakla mı övünüyorsunuz veya "Zengin kesime vergi getirdik." diyorsunuz? Veya "Gelir vergisinde en üst vergi dilimini şimdi yüzde 35'ten 40'a çıkardık." diyor Sayın Mehmet Şimşek. Ya, bunu zaten yüzde 45'ten 35'e siz düşürmüştünüz. Şimdi bir miktar işler sıkıntıya girdi, düzeltmeye çalışıyorsunuz, bunu da bize "Zenginin üzerine veya varlıklı kesimlerin üzerine biz vergi getiriyoruz." diye takdim ediyorsunuz; böyle bir şeyi kabul etmek mümkün değil.

Özetle şu arkadaşlar: Bakın, yapılan bu mali konsolidasyonla yani bu bütçe disiplini anlamında yaptığı işlerde 100 liralık bir iyileştirme yapıldıysa bunun 85 lirası gariban vatandaşa, 15 lirası biraz daha varlıklı kurumsal kesime geldi bu ülkede. Bu kadar adaletsiz bir program uygulandı. Tekraren söylüyorum, bütçedeki her 100 liralık düzelmenin 85 lirası garibandan düzeltildi, 15 lirası sadece zengin kesiminden düzeltildi. Daha bunun içerisinde de vatandaşın kirasındaki artış nedeniyle yaşadığı sıkıntılar veya enflasyon farkının düşük ölçülmesi nedeniyle düşük ücret ödemeleri veya ne bileyim, yeniden değerlendirme oranının güncellemesinden kaynaklanan meseleler falan, bunların hiçbirisi yok.

Ha, bu mülakat mağdurları meselesi -evet, mülakat mağdurlarını az önce de okumayı unuttum ben- Millî Eğitim Bakanlığındaki ciddi bir problemdir. Tabii, ehliyete, liyakate önem verilmediği için mülakat mağdurları da maalesef unutulmuş oldu.

Şimdi, zengin, KKM'den servetine servet kattı; devlet garibandan aldı, zengine verdi. Halka yansıyan program bu, program dedikleri bu değerli arkadaşlar. Şimdi, burada -biraz daha detaylı bir şekilde programda olması gerekenler vardı ama onlara şimdi çok fazla girmeyeceğim- tasarrufun bir defa gerçek tasarruf olması lazım. Birinci ayağı, kamu maliyesinin yanında tasarruf. Harcamadan tasarruf olması lazım, harcamalardan tasarruf yapılmıyor. Özellikle mal, hizmet harcamalarında, hemen kesebileceğiniz harcamalarda "Almıyorum kardeşim." diyeceksiniz. Yatırımı kısıtığınız zaman bu, tasarruf değil yani o yatırıma ihtiyaç var. Köy yolunu bugün yapmazsan, içme suyu kanallarını bugün yapmazsan yarın yapacaksın veya işte, tarımsal sulama kanallarını... Yani bunu tasarruf filan diye adlandıramayız ama cari giderler tasarruf yapılacak giderlerdir. Para politikası kullanılıyor ama bu yüksek faiz sürdürülebilir değil. Bu yüksek faiz artık ekonomiyi tahrip eder ama bunu bugün düşüreyim deseniz ortalık allak bullak olacak. Bunu nasıl düşürebilirsiniz? Güven ve istikrarla, yapısal reformla düşürebilirsiniz. Yapılan işlerin içerisinde bir tane yapısal reform yok. Sayın Bakan, bak, siz geleli bir buçuk yıl oldu, hani hükümet yirmi iki yıllık filan da... Ya, Allah aşkına, bir-bir buçuk yıl içerisinde yapısal reform maliyetli bir tane yaptığınız işi söyleyin bize. Bu, bu kadar mı zor? Bunun listesini biz buradaki konuşmalarımızda defalarca söyledik "Şunlar, şunlar, şunlar yapılmalı." diye. Yani kamu ihale mevzuatıyla ilgili bir şey mi yapıldı, vergi cennetleri meselesini mi çözdünüz; hangi meseleyi çözdünüz bu ülkede? Hiçbirini çözmediniz. Denetim sistemini mi çözdünüz? Yolsuzluklar artıyor, sürekli yolsuzluk oluyor; bunları mı çözdünüz? Hiçbirini çözmediniz; hiçbirini de maalesef listelerinize, sizin kendi programınıza, ajandanıza almadınız.

Şimdi, bu Varlık Fonu meselesi var. Komisyonunda gördük bunu, daha önceden biz hissedememiştik işin doğrusu. Değerli arkadaşlar, Varlık Fonundaki... Varlık Fonu ne yapıyor biliyor musunuz? Bu bahis oyunlarından şans oyunları vergisi filan var ya, oralarda KDV'yi alıyor, meğer Hazineye yatırmıyormuş ya. Varlık Fonu Hazinesinin parasına çöküyor ya! Bu devlet böyle yönetiliyor, böyle bir şey olabilir mi? Yani siz vatandaştan toplayacaksınız KDV'yi ama götürüp idareye yatırmayacaksınız. Bunu normal bir vatandaş yapmış olsa çanına ot tıklarlar ya! Böyle bir şey olabilir mi? Ama bunları gördük biz bu ülkede. E şimdi bakıyorsunuz, "Kurala dayalı." diyor, çok güzel bir şey söylüyor Sayın Bakan -beraber de çalıştık daha önceden- kurala dayalı olması lazım politikalarımızın; kurala dayalı, öngörülebilir politikalar uygulamamız... Ya, mevcut kuralı uyguluyorsunuz. "Tarımsal destekleme programları için millî gelirin yüzde 1'i kadar." diyor -yüzde 1'i- ama sizin verdiğiniz 0,22'si yani kuralı uygulamış olsanız, kanunu uygulamış olsanız 615 milyar lira vermeniz gerekirken bugün 135 milyar lira veriyorsunuz, yaklaşık 480 milyar lira tarım kesimine alması gerekenin altında para veriyorsunuz. Kural... Yani o kural olsa ne olacak -yok da kural- mevcut kurallar da uygulanmıyor zaten. Ha, siz bunu teorik olarak söylüyorsunuz. Sizin kanaatinizin bu konuda ne olduğunu ben biliyorum, eleştirim tabii ki sadece sizin şahsınıza yönelik filan değil, Hükümetin uygulamalarına yönelik ama maalesef bunları biz göremiyoruz.

Şimdi, bu "carry trade"çiler tabii, ciddi bir şekilde zengin oldular. Profesör Doktor Özgür Orhangazi'nin çok güzel bir ifadesi var arkadaşlar, "havuz problemi" diyor. Hani havuz problemi vardı ya çocukken, işte, okullarda öğretilirdi, "Üstten 3 tane musluk akıyor, alttan da 2 tane boşaltıyor, bu havuz ne kadar zamanda dolar?" Bu yabancı yatırım meselesi Türkiye'de bir havuz problemi hâline gelmiştir. Bu havuz mümkün değil dolmaz. Bakın, 2023 yılında bu ülke 18 milyar dolar dış borç faizi ödedi arkadaşlar, 18 milyar dolar. Aynı trend devam ederse -ilk on aylık data var elimizde- tahmin yaptığımızda bu yıl ödenecek dış borç faizi -geçen yıl 18 milyar doların üzerinde- 23 milyar dolar olacak. Yani siz ihracatınızın yüzde 10'u kadar dışarıya bu dış faiz ödemesini yaparsanız

bu havuz mümkün değil dolmaz, bir yandan geliyor ama öbür taraftan alıyor götürüyor. "Carry trade" de böyledir, dışarıdan gelen para da böyledir. O yüzden uzun dönemli paraların, doğrudan yatırımların teşvik edilmesi gerekir diyoruz; maalesef onlar yapılmıyor. Şeffaflığın olmadığı bir ülkede bu şekilde paraların zaten gelmesi o anlamda baktığınızda da mümkün değil.

Dolayısıyla şu şeylere gelelim, yine EYT ve deprem meselesine. Bahane uyduruyorlar, hep dedik ya... Değerli arkadaşlar, bakın, bizim hesabımıza göre hatalı politikalar bile 2023-2025 döneminde deprem ve EYT'nin en az 1,5 katı kadar. Bakın -esas problem- "Deprem oldu ve EYT yaptık, o yüzden bozuldu." deniliyor ya, ama şu 4 kalem, bakın; KKM, kamu bankaları, KİT, faiz; bunlarda yapılan yanlışların getirdiği maliyet -üç yıl için söylüyorum, hepsi üç yıl, toplamı olarak söylüyorum- deprem ve EYT'nin maliyetinin 1,5 katı kadar. Dolayısıyla Türkiye'nin yaşadığı bir deprem felaketi değil, Türkiye bir yönetim felaketi yaşıyor esas itibarıyla. Bunu net bir şekilde görmemiz gerekiyor. Şimdi, vatandaş da diyor ki: "Arkadaş, KKM'ye para var, KÖİ'lere para var, her şeye para var, emekliye geldiği zaman emekliye para yok." Ha, Cumhurbaşkanı da "Bunların sırtında küfe yok." falan dedi, "Dengeler bozulur." filan... Yani yandaş trilyonlarca parayı aktardığınızda hiçbir denge bozulmuyor ama işte, en düşük emekli maaşını 12.500 liradan bir miktar artırmaya çalıştığınızda "Dengeler bozulur." diye karşımıza bunlar çıkarılıyor.

Şimdi, her iki Bakanlığı birlikte ilgilendiren bir konuyu da... Bak, soygun çarkı da devam ediyor bu arada, Trendyol meselesi; burada konuştuk Trendyol'u. Çıkmış bir kanun var, hiçbir şey yapılmasa kasamıza 2025'in Martında 46 milyar lira ilave para gelecek bugünküne göre. Değerli arkadaşlar, esas önemlisi, paradan da daha ziyade, e-ticaretin kartelleşmesinin önüne geçilecek. Ya, burada bunun için kanun çıkardılar bu 46 milyar lirayı Çinli Trendyol'un cebine koymak için. Siz, ondan sonra, vatandaşa gelince "Para yok." diyorsunuz. Çinli Trendyol'a, 46 milyar lira daha az para ödesin diye kanun çıkaranlar, vatandaşa üç kuruş vermek gerektiği zaman para vermiyorlar.

EPDK'deki büyük vurgun... Nedir bu vurgun? Burada da söyledik, tekrar söyleyelim, bunları söylememiz lazım. Bu depolama lisansına müracaat edenlere rüzgâr ve enerjide üretim lisansı verildi, hiçbir yarıştırma yapılmadan bunlar verildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın Sayın Usta.

ERHAN USTA (Devamla) - Neye göre verildi? Erken gelen oturur yani kim müracaat ettiyse... Tabii, kanuni düzenleme çıkmadan, yönetmelik düzenlemesi çıkmadan önce de yandaşlara söylediler, onlar müracaat etti... Çok net bunlar artık. Bak, bunu ben Bakanlara anlattım, Yüce Divanda yargılanacaksınız, bu iddialarıma cevap verin dedim; burada Bakanlar oturuyordu, hiçbirisi kalkıp cevap veremedi, Plan ve Bütçe Komisyonunda da cevap veremedi. Bakın, sadece buradan yapılan vurgun 3 milyar dolardır değerli arkadaşlar, 3 milyar dolar. Dolayısıyla paralar buralara harcanırsa vatandaşa para kalmaz.

Özetle; bu bütçe bir zulüm bütçesidir, bu bütçe haksızlıkları gideren bir bütçe değildir. Hükümet yandaşını kayırıyor, bedelini millete ödetiyor; Hükümet yanlış politika uyguluyor, bedelini millete ödetiyor; Hükümet kuru inat, kara cehaletle hareket ediyor, bedelini yine millete ödetiyor; bakanlar işlerini yapmayı ihmal ediyor, bedelini millet ödüyor; iktidar sahipleri yolsuzluk yapıyor, bedelini millet ödüyor; mülakatta haksızlık yapılıyor, bedelini gençlerimiz ödüyor; enflasyonu düşük gösteriyorlar, bedelini işçiye, memura, emekliye ödettiriyorlar; deprem oluyor, bedelini millet canıyla, maliyla ödüyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Devamla) - ...ve bu kadar bedel ödetilen bir millete zulmediliyor; işte o yüzden biz bu bütçeye "zulüm bütçesi" diyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) - Başkanım, bu arada otuz dakikaya da bir dakika veriyorsunuz, beş dakikaya da bir dakika veriyorsunuz; bu taksimi kurt yapmaz kuzular şah olsa. Yani otuz dakikaya orantılı yaptığınızda bana altı dakika uzatma vermeniz lazım.

BAŞKAN - Şimdi, Sayın Usta...

MEHMET DEMİR (Kütahya) - 265 milletvekilinin olduğu yerde biz de beş dakika konuşuyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) - Efendim?

MEHMET DEMİR (Kütahya) - 265 milletvekili olarak, bir grup olarak biz de beş dakika konuşuyoruz.

BAŞKAN - Size sormadı arkadaşlar, böyle atlamayalım lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) - Ben kaç dakika konuştuğunuzu sormuyorum, başka bir şeyden bahsediyorum. Tabii, anlamada problem olduğu için genel olarak...

BAŞKAN - Şimdi, bu bir müktesep hak değil Sayın Usta, bunu siz en az benim kadar iyi biliyorsunuz, yıllarca Grup Başkan Vekilliği yaptınız. Bu bir dakikalar, bir orana binaen verilen bir uygulama değil. Konuşmacı toparlayamamışsa ister bir dakika olsun ister bir saat, hani son sözü ağızda kalmasın. Yoksa bu oranlamayı yaparsak "Otuza yüzde 10, üç dakika eder; bir dakikaya yüzde 10, on saniye eder etmez..." Bak, matematiğim de sizin kadar kuvvetli değil. O yüzden bunu böyle bir hak ve size yapılanı hak ihlali gibi değerlendirmeyin, İç Tüzük de çok açık.

ERHAN USTA (Samsun) - İç Tüzük de aksini söylemiyor zaten, onu da söyleyeyim.

BAŞKAN - Eyvallah, teşekkür ederim.

Sayın Tanal, sizin ne derdiniz var?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Efendim, İç Tüzük 60'a göre Şanlıurfa bölgeyle ilgili pek kısa, önemli bir sorum var, onun için söz istirham ediyorum sizden.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Tanal.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

16.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Kayseri Milletvekili Sayın Bayar Özsoy'un 35'inci Birleşimde yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Değerli Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Dünkü bütçe görüşmelerinde bu kış döneminde Şanlıurfa'daki elektrik kesintilerini gündeme getirdim, Kayseri Milletvekili Sayın Bayar Özsoy konuşmam sırasında sataşmada bulundu. Sayın Özsoy'un kullandığı kelimeler aynen şu, kaçak elektrik suçlamasında bulundu yani tüm Şanlıurfa'yı töhmet altında bırakarak bir hırsızlık suçlamasında bulundu. Sayın Bayar'ın Şanlıurfa halkından özür dilemesini bekliyorum. AK PARTİ'li Şanlıurfa milletvekillerinin bu konudaki düşünceleri nedir, bunu dile getirmelerini istirham ediyorum. Şanlıurfalıların ekmeğini yedi, suyunu içti; Şanlıurfalılarla ne alıp veremediği var Sayın Bayar'ın? Çünkü bu düpedüz bir nankörlüktür. Şanlıurfalıları "hırsız" demek hem ahlaki hem insani değerlerle bağdaşmayan, kabul edilemez bir hakarettir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Şanlıurfalıları tarih boyunca onuruyla, dürüstlüğüyle, emeğiyle tanınmıştır; hırsızlıkla değil. Biz hırsız değiliz! Biz hırsız değiliz! Biz hırsız değiliz!

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Tanal, sağ olun.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:162) (Devam)

2.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2023 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 225 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2023 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2023 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/922) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 163) (Devam)

A) TİCARET BAKANLIĞI (Devam)

1) Ticaret Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ticaret Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) HELAL AKREDİTASYON KURUMU (Devam)

1) Helal Akreditasyon Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Helal Akreditasyon Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) REKABET KURUMU (Devam)

1) Rekabet Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Rekabet Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI (Devam)

1) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Gelir İdaresi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gelir İdaresi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (Devam)

1) Türkiye İstatistik Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İstatistik Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) SERMAYE PİYASASI KURULU (Devam)

1) Sermaye Piyasası Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sermaye Piyasası Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Devam)

1) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) KAMU İHALE KURUMU (Devam)

1) Kamu İhale Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu İhale Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU (Devam)

- 1) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- İ) SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Devam)
- 1) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - Sayın Aşıl, size Sayın Lütfü Türkkan'dan sonra söz vereceğim.

Kocaeli Milletvekili Sayın Lütfü Türkkan, süreniz yirmi beş dakikadır.

Buyurun efendim. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Ticaret Bakanlığı bütçeleri hakkında söz almış bulunmaktayım.

Bugün Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesini değerlendirirken o sizin anlattığınız masallardan değil ama ülkenin gerçeklerinden bahsetmek istiyorum size. Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesi sadece bir dizi gelir ve gider kaleminden ibaret değil; halkın refahını, ülkenin selametini hatta ülkenin millî güvenliğini ilgilendiren çok önemli bir bütçe ancak önümüzdeki tablo geleceğimizin ciddi anlamda tehdit altında olduğunu gösteriyor. Bütçemizde toplam gideri 14 trilyon lira olarak öngörmüşsünüz, gelir beklentisi ise 12 trilyon lira. Daha başından 2 trilyon lira açık verileceğini şimdiden öngörmüşsünüz. Geçmiş yıllarla kıyaslandığında açıklanan hedeflerin genellikle tutmadığını görüyoruz ancak bu da yetmez, 2025 yılında gerçekleşmesini beklediğiniz açık 2 trilyonun çok çok üzerinde olacak.

Peki, bu açıklar nasıl kapatılıyor? Borçlanmayla. 2024 yılında sadece iç borç faizi için bu bütçeden 1,5 trilyonun üzerinde harcama yaptınız. Bu faiz yükü bütçenin büyük bir kısmını yutmaya da devam ediyor. Faiz ödemelerinin bütçedeki payı büyümeye devam ederken yatırım ve kalkınmaya ayrılan kaynaklar o kadar azaldı ki artık ülkede yatırım yapmaya para kalmadı.

2018 yılında sizin "Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi" dediğiniz ama bütün dünyanın da bildiği tek adam sistemine geçtiğimizden beri, Türkiye, uluslararası camiada güven duyulmayan, çok istikrarsız bir ülke hâline geldi. Sayın Bakan, bu ülkenin her şeye çok ihtiyacı var ama en çok demokrasiye ihtiyacı var. Hatırlayın, 28 Şubatta bir deyim vardı: "Genelkurmay böyle istiyor." Şimdi ne var? "Beştepe böyle istiyor." O 28 Şubatın "Genelkurmay böyle istiyor." lafı ile şimdi "Beştepe böyle istiyor." lafı arasında ne fark var söyler misiniz? (İYİ Parti sıralarından alkışlar) O 28 Şubat kafası devam ediyor, o çok kızdığınız 28 Şubat kafasını devam ettiriyorsunuz. Para güvenli limanları sever. Bunu benden çok daha iyi siz biliyorsunuz Sayın Bakan. Bir gece yarısı kararnamesiyle, o "Yaptım oldu." anlayışıyla yönetilen ülkeye kimse kolay kolay borç para vermez. Niye? Parasını geri alamamaktan endişe eder haklı olarak, bir kararnameyle o paraya da çökülebilir endişesi taşır insan da. Peki, kim riske giriyor? O Galata tefecilerini mumla aratan uluslararası tefeciler var ya, işte anca onlardan para bulabiliyorsunuz. Şu an dış borç stoku 511 milyar dolara ulaşmış, Türkiye'nin son altı yılda ödediği faiz yaklaşık 110 milyar dolar civarında -110 milyar dolardan bahsediyorum- bugünkü kurla 4 trilyon liraya yakın para. Bu ne biliyor musunuz? Son altı yılda SGK'nin bütçesi kadar, 2025 yılı bütçesi kadar bir para ödemişiz biz faize. Yani zaman zaman diyorsunuz ya: "EYT yüzünden biz emekli maaşlarını artıramıyoruz." Doğrusu şu: Küresel tefecilere ödediğiniz paralar yüzünden emeklilere para ödeyemiyoruz, EYT'yle hiç alakası yok. Sığınmayın depremin arkasına sığındığınız gibi EYT'ye.

Bir de enflasyon hedeflerini sürekli revize ediyorsunuz Sayın Bakan. Bu kadar revize doğru mu sizce? Bu tavrınız ekonomi politikalarındaki istikrarsızlığı gösteriyor. Enflasyonu istediğiniz kadar TÜİK hesabıyla düşük gösterin; çarşıda, pazarda, markette hissedilen enflasyon çok farklı. Sayın Bakanım, üzülererek söyleyeceğim, ne yaparsanız yapın şu enflasyonu bir türlü düşüremediniz hatta arttı. Şam düştü, enflasyon düşmedi bizim; geldiğiniz noktadan çok daha ileriye götürdünüz hatta. Yani haddim değil ama size bir şey tavsiye edeceğim: Beceremediniz bu işi. Diyanet İşleri Başkanından bir ricada bulunun, yağmur duasına çıkar gibi bir cuma günü hepimizi bir enflasyon duasına çıkarsın, belki o zaman tutar. Başka da çaresi kalmadı bu işin. Yapamadınız.

Bir de tüyü bitmemiş yetimin hakkını çalan, diğer arkadaşların da bahsettiği kur korumalı mevduat garabeti vardı. Bu garabetin yükünü taşıyan Merkez Bankası bu yıl 833 milyar lira görev zararı yazdı. Milletimizin o helal vergileriyle bir avuç azınlığın servetine servet kattınız. Nereden biliyorum? Kur korumalı mevduat büyüklüğünde benim vilayetim Kocaeli en zirvede. Bu hesapların sahiplerini Kocaeli halkı da biliyor, ben de biliyorum; burada söylemekten imtina ediyorum ama Kocaeli halkı bu hesapların sahibini iyi biliyor. Onlar parasına para katarken milletin payına sadece yokluk, fukaralık ve sefalet düştü. Sağ olsun, Sayın Bakan 2024 yılında geldi, bu deli saçması uygulamaya son verdi. Son verdi de ne oldu peki? Yerine başka bir sihirbazlık geldi. Kur korumalı mevduat gitti, yerine "carry trade" getirdiler, millet anlamasın diye de adına "yabancı yatırımcı" dediler. Doğru, yatırım var ama sadece para yatırıyorlar, doğrudan yatırım hiç yok.

Şimdi ben "carry trade"i millete biraz anlatmak istiyorum. Böyle, süslediniz ya... Yabancı yatırımcı bir sene önce bugün Türkiye'ye gelirken -16 Aralık 2023'te- 100 bin dolar parayı getiriyor, o gün dolar kuru 30 lira. 3 milyon lira parayı alıyor, yüzde 53 faizle bankaya yatırıyor, bir yıl sonra yani bugün 4 milyon 600 bin lira olarak o parayı geri alıyor; onu da götürüyor, bugünkü döviz kuruyla 35 liradan dövize çeviriyor, yüzde 32 faiz almış oluyor. 132 bin dolar etti kazandığı para, 100 bin dolarken 132 bin dolar oldu. "Almanya bizi kıskanıyor..." Elhak doğrudur; Almanya bu paraya yüzde 2 faiz veriyor, biz yüzde 32 faiz veriyoruz; Almanya kıskanmasın da ne yapsın, tabii ki bizi kıskanacak! Bu şekilde, Türkiye'ye milyarlarca dolar para girdi, milyarlarca dolar da çıktı; sadece kasım ayında 2,6 milyar dolar para çıktı. Sihirbazlık da burada başlıyor. Niye biliyor musunuz? Çünkü bu paralar gelince Merkez Bankası rezervleri artıyor gibi gözüküyor; bu yabancı kredi değerlendirme kuruluşları var ya, onlar da Türkiye'nin notunu ha bire yükseltiyorlar. Bakın, iktidar da çarşı pazarı görmezlikten gelip millete "Ekonomi iyi gidiyor, görmüyor musunuz değerlendirme kuruluşlarını?" diye masal anlatmaya devam ediyor. Bakın, kredi değerlendirme kuruluşları bir ülkede "İşler iyiye gidiyor." diyorsa; bir, işler gerçekten iyiye gidiyordur; iki, yabancılar o ülkeden iyi para kazandığı için övgüler düzüyorlardır. Bizde ikincisi oldu, yabancılar bizden çok iyi para kazanıyorlar. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) O yüzden bu övgüleri sizlere yapıyorlar, siz de millete

"Görmüyor musunuz? Bakın, bizim yabancı değerlendirme şirketlerindeki, kuruluşlarındaki notumuz artıyor." diyorsunuz. Bu maskenin bir tek kaybedeni var, o da Türk milleti çünkü yüksek faiz için bir sebep lazımdı, o da yüksek enflasyon; bu enflasyonu da devam ettiriyorsunuz.

Sayın Bakan, üzülerek ifade etmek istiyorum: Millet daha önce televizyonda seyrettiği sefeinin o ıstıltı gözlerini bile arar hâle geldi, haberiniz olsun. Burada Sayın Bakan, evet. Umarım, bu anlattıklarımın sonra milletimiz, günden güne niye daha çok fakirleştiğini, porsiyonların neden daha çok küçüldüğünü; çarşıya, pazara, markete gittiğinde o fileyi, o poşetleri neden dolduramadığını çok daha iyi anlamıştır çünkü paralar yabancılara gitti, Türkiye'ye değil.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İngiliz Kralı John, ülkesinde hangi türden olursa olsun vergi konulmasını halkın rızası şartına bağladığında sene 1215'ti yani Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan çok önce. O yıl, 1215 yılında bütün anayasaların atası sayılan Magna Carta ilan edilmişti ve o günden beri vergi koymak, vergiyi kaldırmak, vergiyle toplanan paraların nerede, nasıl harcanacağına karar vermek monarşiler ve totaliter, despot rejimler hariç, halka, dolayısıyla parlamentolara verilen bir yetki olarak günümüze kadar geldi. Aradan sekiz yüz yıl geçmiş; 1215 yılı Orta Çağ Avrupasında vergi koyarken halka soruyorlardı, 2025 yılı Türkiye'sinde siz vergi koyarken bırakın halkı, halkın temsilcilerinden oluşan Meclise sorma zahmetine bile gerek duymuyorsunuz. "Kapıyı açtın, kapıyı kapattın." vergisi bile koysanız bunun önüne geçebilecek herhangi bir mekanizma yok bu ülkede. O yüzden siz de kafanıza göre her sabah kalktığınızda yeni bir vergi koyuyorsunuz yani 1215 yılının bile gerisinde bir anlayışla ülkenin hazinesini yönetmeye çalışıyoruz. Bütçeyi hazırlayanlar, bütçeyi tartışıp oylayacak olan Meclise saygı bile göstermiyorlar. Komisyona getirdiğiniz bütçenin tek bir kalemi değişti mi; o kadar tartışıldı, o kadar konuşuldu, tek bir kalem değişti mi? Hayır. Ya, bu yüce Gazi Meclis, sarayın noter makamı mı; biz noter miyiz? Bu kadar insan, noterlik yapsın diye mi maaş alıyor? Bu kadar insan, noterlik yapsın diye mi bu mesaiyi harcıyor? (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Şimdi bütçe görüşülüyor, banka soyguncusu gibi oylama sırasında Meclise geliyorsunuz: "Eller yukarı, isterseniz de istemeseniz de bu bütçeyi geçireceksiniz." Vallahi, banka soyguncusu durumuna düştünüz: "Kaldırın elleri yukarı, bütçeyi geçireceksiniz, başka çareniz yok." (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Demokrasi, hukuk ve adalet yeniden kılınmalı; bu, olmadan olmuyor. Anayasa'ya uymak zorundasınız. Bunlar olmadan ekonomiyi düzeltme hayalleriniz, sadece hayalden bir adım öteye gitmez.

Sadece, itibardan tasarruf edilmemeli, itibar da dâhil her şeyden tasarruf etmek lazım. Türkiye'nin başına bela olan o 5'li çeteye de memleketi peşkeş çekmekten vazgeçin artık, yeter yahu! (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Memlekette her şeyin sahibi bu 5'li çete, onlara da sorduğumuz zaman "Biz yalnız mıyız zannediyorsunuz? Bizim de ortaklarımız var." diyorlar, bir de onlar öyle bir cevap veriyorlar ama ortaklarını bir türlü açıklamıyorlar. Eğer bunları yapmazsanız siz ne 2025'te ne 2026'da ne de sonraki yılların hiçbirinde bütçe hedefi falan da tutturamazsınız. Kısaca, o yapısal sorunları çözmeden önünüze getirilen 2025 yılı bütçesine ait bu görüşmeler iktidarın yazıp yönettiği bir tiyatro oyunundan öteye geçmez ve son perdede kaybeden maalesef yine milletimiz olur.

"Enflasyonu düşürüyoruz, bütçeye disiplin getiriyoruz, sıkı para politikalarına devam." diyorsunuz ama bu söylediklerinizin aksine, 2025 yılında Türk milletine, vergi yüküyle ezilen, daha da fakirleşen, alım gücü yerlerde sürünen sefil bir hayat vadediyorsunuz. Sayın Bakan, bugün şu soruyu sormak zorundayız: Hazine ve Maliye Bakanlığının izlediği ekonomi politikaları halkımızın sorunlarını çözüyor mu veya ne kadarını çözdü yoksa bu sorunları daha da derinleştirdi mi? Bugüne kadar izlediğiniz tüm mali politikalar o dar gelirli vatandaşlarımızı yerle yeksan etti, alım gücünü de yok etti. Son bir yılda TÜİK'e göre yüzde 62 ama aslında daha da yüksek olan o enflasyon milletin anasını ağlattı ya, evden çıkamaz hâle getirdi milleti. Merhum Süleyman Demirel'in dediği gibi, yüksek enflasyon ahlakı da yok etti. O TikTok videolarına bir bakın lütfen, Anadolu'nun irfanını kaybettiğini göreceksiniz. Esas mesele burada, biliyor musunuz; ekonomiyi bu hâle getirenler bunun sebebi.

Geçtiğimiz yıl asgari ücretli maaşıyla bir aylık temel ihtiyaç maddelerini sağlıyordu, bu yıl aynı ücretle yeme içme yani en zorunlu ihtiyaçlarını bile karşılayamaz o asgari ücretli. İnsanlar beslenemiyor, sadece karnını doyurmaya çalışıyor. Dün Sayın Turhan Çömez söyledi: "Bu ülkede her 4 çocuktan 1'i gece yatağa aç giriyor." Ya, ne ekonomisi, ne bütçesi, siz neyi yönetiyorsunuz; çocukların aç yattığı bir ülkede hangi bütçeden bahsediyorsunuz siz?

Ekonomideki o adaletsizlik sadece mutfakta değil barınma sorununda da öyle. Bakın, asgari ücretli olan bir vatandaş buradan çıksın, aldığı o asgari ücreti versin, Ayrancı Mahallesi'nde bir ev tutamaz, hemen şurada, Meclisin yanında bir ev tutma, kiralama şansı yok. Hele fakir fukara sokaklara atılıyor kirasını ödeyemediği için. Evli insanlar babaları sağ ise babalarının evine taşınıyor, 2 kardeş aynı evde oturmaya başladı; barınma problemi de yeme içme probleminden daha az değil.

2 trilyon lira bütçe açığı koymuşsunuz. Peki, hedefi nasıl tutturacaksınız? Dolaylı ya da dolaysız vergilerden başka bir enstrümanınız var mı Sayın Bakan? Akaryakıttan alınan ÖTV'yi durmadan katlayarak artırıyorsunuz; elektrik, doğal gaz gibi o temel ihtiyaçlarda vergiler milletin yaşamını çok zorluyor. Bu dolaylı vergiler dar gelirli daha fazla etkiliyor zaten, o var olan gelir dağılımındaki adaletsizliği de derinleştirdikçe derinleştiriyor.

Gelir dağılımı adaletsizliğinden bahsederken bir de vergi adaletinden bahsetmek istiyorum, o da farklı değil, o da yerlerde sürünüyor. Vergiyi toplarken de parayı dağıtırken de hiçbir yanlış yapmıyorsunuz kesinlikle; toplarken de adaletsizsiniz, dağıtırken de adaletsizsiniz, hiç yanlışınız yok. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Türkiye'deki servet dağılımı son derece eşitsiz bir yapıya sahip, en zengin yüzde 1'lik kesim toplam servetin yüzde 40'ına sahip. Zaten kalan o yüzde 99'luk kesim var ya, onlar da hiç sesini çıkarmıyor; millet susuyor ya, fukaralığa razı gelmiş gibi. Bu konuda ben biraz kendimizi de suçluyorum, bizleri suçluyorum, muhalefet partilerini suçluyorum. Biz de bu milletin yirmi iki yıldır nasıl soyulduğunu doğru dürüst anlatamamışız, millet o yüzden farkına varmıyor. Cumhuriyetin 100'üncü yılı için 25 bin dolar millî gelir vadettiğiniz, yüz yıl bitti, 101'inci yıl oldu, daha bunun yarısında bile değiliz. Şimdi, 5 kişilik bir aile düşünün, hangi ailede yıllık 12.800 dolar gelir var? Yani 5 kişilik bir aile düşünün, 64 bin dolar geliri var yani 2,5 milyon lira. Tepecik'te bizim Çoban Ali ağabeye, Ali ağabey, senin bu sene 12.800 dolar paran varmış, Sayın Maliye Bakanı, onlar öyle söylüyor desem, o Tepecik köyündeki Ali ağabeyim hemen bana şunu sorar: "Paramı kim çaldı ya? Benim paramı getirsinler." Çoban Ali sizin o ne vadettiğiniz parayı bekliyor Sayın Bakanım. 12.800 dolar nerede? Birisine verdiyseniz ondan alın, Çoban Ali'ye o parasını verin mutlaka; verdiğiniz kişiyi de siz bulun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Para, o milletin vergileriyle finanse ettiğiniz o yüzde 1'lik azınlığın cebinde Sayın Bakan, biz onu biliyoruz. Sosyal bir hukuk devletinde böyle bir tabloyu izah edemezsiniz.

Gelir vergisi dilimleri bile adil değil. Burada alışan bürokrat arkadaşlar var, sene başında 50 bin lira maaş alıyor, sene sonunda aldığı maaşın yükselmesi bir yana, vergi dilimi yüzünden bu arkadaşlar sene sonunda 43 bin lira para almaya başlıyorlar; paraları, aldıkları para eksiliyor, o bir senede artan enflasyon da cabası. Bunları maaşlarını alırken bile fukaralaştırıyorsunuz ama bir taraftan da son on yılda Cengiz İnşaata 30 defa, Kolin İnşaata 36 defa, Makyol İnşaata 24 defa, Kalyon İnşaata -beni de bu yüzden mahkemeye vermiş ve 50 bin lira tazminat kazanmış, bunu söyledim diye ya- 19 defa vergi istisnası getirdiniz. Sizin vergideki adalet anlayışınız bu mu Sayın Bakan ya? Bunu bir köşeye koyduk.

Bir de milyarlarca lira vergi kaçıran, kaçırdığı vergi geliriyle avukat yerine hâkim tutarak serbest kalan vergi y zs zleri var. Onlar bu milletin arasında dolaşıyorlar. Bu vergi y zs zleri milletin arasında dolaşırken Mecliste olması gereken Can Atalay yok, Osman Kavala içeride, Tayfun Kahraman içeride ama o vergi y zs zleri dalga geçerek bizim aramızda dolaşıyorlar. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar) Niye? Kendileri ifade ediyorlar, "Bizim avukatımız yok, biz hâkim tuttuk." diyorlar; böyle bir ülkede yaşıyoruz.

şimdi, yeri gelmişken şunu da söyleyeyim:  nceki gün Artvin Karadeniz Sahil Yolu'nda 4 gencimiz heyelanda toprak altında kaldı ve vefat etti, Allah'tan rahmet diliyorum onlara. O 4 genç, 4'  bir arabada, daha düne kadar sefillikle, yoksullukla boğuşan Gürcistan'a daha ucuz olduğu için cep telefonu almaya gidiyorlar, toprak altında kaldılar cep telefonu almaya giderken. Sayın Bakan, gençler artık bırakın arabayı, bırakın evi, bırakın evlenmeyi, yahu telefon bile almak için yurt dışına çıkmaya çalışıyorlar. Böyle bir ülkenin Hazine Bakanı olduğunuzu unutmayın. Bu  TV'yi katlaya katlaya millete yaşamı yaşanmaz hâle getirmeyin, başka kaynaklar bulun.

Aslında kaynaklarımız var, ne olduğunu anlatacağım size. Türkiye'de yıllık akaryakıt harcaması 1 trilyon lirayı buluyor. Bakanlık, akaryakıt üzerinden vergi kaçakçılığını önleyemediği için araçlara takip cihazı koyma zorunluluğu getirdi. Siz bu kaçakçılığın, bu petrol kaçakçılığının kimler tarafından yapıldığını benden iyi biliyorsunuz Sayın Bakan, esas onu önleyin -önleyin ki göreyim bakayım- bu milletin aldığı akaryakıtta vergi koyarak değil o kaçakçıları önleyin, o zaman bu vergilere ihtiyaç kalmayacaktır. "Milletten daha çok nasıl vergi alırız?" diye yapmadığınız zulüm kalmadı. Vergi çoğaltmayı bir tarafa bırakın, devleti bu kadar maliyetli yönetmekten vazgeçin; saraylardan, şatafattan, uçaklardan vazgeçin. Bu fukara halk, Sayın Bakan, emin olun, size beddua ediyor, hem vallahi beddua ediyor hem billahi beddua ediyor, kendi fukaralığını görüp sizdeki bu şatafatlı yaşamı görünce beddua ediyor.

şimdi size tarihin akışını değiştiren bir olaydan örnek vermek istiyorum. Tarih bize gelecek adına çok şey  ğretir. Ben bunu daha önce de dinlemiştim Sayın Meclis Başkan Vekilimizden. Fransa'da bir döneme damgasını vuran "gabelle" var, bunun en çarpıcı örneklerinden biri. Fransa'da kral tarafından halka bir vergi getiriliyor, "gabelle" bu verginin ismi. Ne vergisiydi bu biliyor musunuz? Tuz vergisi. Gıdaların bozulmaması ve salgın hastalıkların yayılmaması için insanlar tuza ihtiyaç o ağlarda. Halkın gelirinin neredeyse yüzde 15'i bu tuz vergisine gidiyor, maliyetinin 20 kat fazlasına satıyorlar tuzu. şte, halk tuz alamaz hâle geliyor, mecburen bir de tuz kaçakçılığı başlıyor. O 1788'de, Fransız Devrimi'nden bir yıl önce tuz kaçakçılığından kaç kişi idam edilmiş biliyor musunuz; tarih yazıyor, 3 bin kişi, tuz kaçakçılığından. O 3 bin kişinin asıldığını belirten tarihçiler sonra da şunu ilave ediyorlar, "Bu, bir milattır." diyorlar; 1789 Fransız Devrimi için bir milattır diyorlar çünkü sizin şimdi vergisini sildiğiniz firmalar gibi, o zaman da soylular ve din adamları bu vergiden istisna. O arşa çıkan yolsuzluklar halkın canına tak ediyor ve sonunda isyanlar çıkmaya başlıyor. O "gabelle" vergisi artık yalnızca ekonomik bir yük değil aynı zamanda adaletsizliğin ve eşiitsizliğin de bir sembolü hâline geliyor. Fransız Devrimi'nin ilk kıvılcımlarından biri olan bu hadiseyi, bu milletin dayanma gücünü göstermesi açısından çok iyi hatırlanması gereken bir olay olarak görüyorum. Adaletsizlik karşısında milletin cesareti hakkında hepimize ders veriyor bu hadise. Bu  rnek tarih kitaplarında dipnot olarak kalmamalı. Bu, millete sırtını dönen her iktidarın sonunun nasıl gelebileceğini gösteren çok ibretlik bir hik yedir. Vergiler bir toplumun adalet terazisini gösterir. Eğer o terazi bozulur, yük bir kesimin omuzlarına binerse, diğer kesimlere de ayrıcalık tanınırsa istikrar da bozulur, birlik de bozulur, beraberlik de bozulur. Benim tavsiyem; gelin, siz de tarihten ders alın, o şatafatlı, müsrif yaşantınızı sağlamak için, şuursuzca harcama yaparak pahalı yönetmek için milletimizi ezen bu vergi yükünden vazgeçin artık çünkü adalet, güçlü devletlerin temel taşıdır. Milletin sırtındaki o ağır yükü hafifletmeden milletimizin gelecekten umutlu olması, ekonominin düzeleceğine inanması asla mümkün değildir. Türkiye'nin kaynakları yeterli, yeter ki bu kaynakları doğru yönetin, bu kaynakların önceliği de milletimiz olsun. İstikrarlı, sağlam bir ekonomi için demokrasiden, hukuktan ve adaletten sapmayın. Güçlü ekonomi, güçlü ülke demektir. Güçlü ekonomi, Trump'ın mektuplarına direnebilen bir ülke demektir. Eğer ekonominin güçlü ise Trump'ın mektuplarına direnirsiniz, değilse kulağınızın üstüne yatar, başınızı eğriltip beklersiniz.

Evet, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; -Trump demişken- dünya ticaret düzeninin yeniden şekilleneceği bir döneme giriyoruz artık. şüphe yok ki tüm dünyada ticaretin dinamikleri hızla değişiyor. Bunun için de hiç vakit kaybetmeden dünyada ticaretin önünü açabilecek reformları da hayata geçirmek lazım. Nedir onlar? Dijitalleşme ve yeşil dönüşüm Sayın Ticaret Bakanım. Komisyonunda dijitalleşme ve yeşil dönüşümü öncelikli hedef olarak belirtmişti. Ancak bu konuda k ğit üzerinde kalan projelerden başka öteye gidilmediğini biz hepimiz biliyoruz. KOB 'lerimize yeterli destek sağlanmadı. Dijital altyapı çalışmaları ise zaten yetersiz kaldı. Avrupa Birliğinin o Yeşil Mutabakat kapsamında belirlediği kriterlere uymak için üreticilerimize gerçek anlamda bir rehberlik ya da mali destek bugüne kadar sağlanmadı. Dış ticaretimize karbon ayak izini azaltma hedefi vurgulanıyor ancak şu ana kadar somut hiçbir ilerleme kaydedilmiş değil. Dünya ticaretinde Türkiye'nin o coğrafı konumunun rekabetçi avantajını, bu gereken dönüşümü gerçekleştiremediğimiz için de kaybetmek üzereyiz Sayın Bakan. O yüzden sizin için "Gitti gidiyor, bırakıyor." diyorlar. Siz onlara aldanmayın, lütfen bu reformları bir an önce yapın. Onu da biz çıkarmıyoruz, haberiniz olsun, sizinkiler çıkarıyor: "Bakan gitti gidiyor, yarın gidecek." Ben gitmeyeceğinizi biliyorum. Onlara en iyi cevabı bu reformları yaparak verin lütfen.

2025 yılı bütçesinde Ticaret Bakanlığının yeterli parası var mı? Ya, mesela, ben size bir şey söyleyeyim: 2025 yılı Diyanet şleri bütçesi 127 milyar. Ticaret Bakanlığının bütçesi ne kadar? 56 milyar lira. Böyle bir şey olur mu ya?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Sayın Başkan, toparlıyorum.

BAşKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Kaldı ki bu Bakanlık bu bütçenin 43 milyar lirasını ticaretin güçlendirilmesine harcayacağını söylüyor. Peki, Sayın Bakan, nasıl g lendireceksiniz, ne yapacaksınız; bize izah eder misiniz sonra? Çünkü bütçenin hemen hemen

yüzde 80'ini ticaretin güçlendirilmesine harcadığınızı söylemişsiniz. Bu bütçeyle bana göre hiçbir dönüşüm falan da yapamazsınız Sayın Bakan. Gerçekten iyi niyetli olduğunuza inanıyorum ama ona rağmen yapamazsınız. Sadece yandaş şirketlere birtakım kaynak yaratmış olursunuz, onları alıp fuar fuar gezdirirsiniz.

Yüce Meclisi, Sayın Divanı ve Başkanı saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Türkkan.

İYİ Parti Grubu adına son konuşmacı Yozgat Milletvekili Sayın Lütfullah Kayalar.

Süreniz on beş dakikadır Sayın Kayalar.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA LÜTFULLAH KAYALAR (Yozgat) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, Sayın Bakanlar, Bakanlıklarımızın çok değerli bürokratları; hepinizi grubumuz ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum.

Bugün yüce Meclisimizde iki önemli Bakanlığımızın bütçesinin görüşmelerindeyiz. Gerçekten şu ana kadar bütün siyasi partilerden konuşan değerli milletvekillerimiz çok önemli görüşler serdettiler, ümit ediyorum ki bu güzellik bir birlik ve beraberlik içerisinde bütçenin ülkemiz için hayırlı bir bütçe olmasına vesile olur.

Bilindiği gibi, 2018 yılında Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine Türkiye geçti ve bu sistem içerisinde de Hazine Müsteşarlığı ile Maliye Bakanlığımız birleşerek "Hazine ve Maliye Bakanlığı" ismini aldı. Hazine ve Maliye Bakanlığımızın teşkilat yapısı, görev ve yetkilerinde de bu değişiklikte birlikte yeni bir uygulama başlatıldı. Bu yeni uygulamada Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğünün kontrol görevine son verildi, Devlet Planlama Teşkilatı kaldırıldı ve Maliye Bakanlığının yetkileri üzerinde de başka değişiklikler yapıldı. Böylece, sonuç olarak Maliye Bakanlığının bütçe yönetimi konusundaki aktif işlevi büyük ölçüde sona ermiş oldu. Bakanlığın, mali disiplini, bütçe disiplinini ve kamu harcamalarında kontrolü sağlama, israfı önleme konusunda yasal yetkileri ortadan kalkmış oldu. Bu durumda, Maliye Bakanlığının "Kontrol bende." anlamına gelen kamuoyuna yaptığı açıklamalar yeterince inandırıcı olamamaktadır. İnandırıcı olamaması gerek Bakanlık uygulamalarına gerekse bugün Türkiye'nin en önemli meselesi olan enflasyonla mücadelede de bence büyük bir zarar vermektedir çünkü enflasyonla mücadelenin en önemli unsuru yönetime güvenin olmasıdır; güven konusunda bir büyük sıkıntı vardır.

Sayın milletvekilleri, bütçeden doğal olarak herkesin bir beklentisi var, her kesimin bir beklentisi var. Bu beklentiler karşılanabilir mi? Bütçe neyi sağlamalı? Türkiye ekonomisinin öncelikli konuları bugün için, kronik yüksek enflasyon, genelde işsizlik, tasarrufların yatırımları karşılayamaması ya da cari açık, sermaye birikimi ve bütçe açığıdır. Bu göstergelerin mevcut seyri, yüksek dengesizlik olduğunu ve baş edilmesi gereken öncelikli konuları işaret etmektedir. Hayat pahalılığı değil, enflasyon düşmektedir fakat düşen enflasyon bile bugün çok yüksektir. Türkiye Cumhuriyeti'nin bir milletvekili ve vatandaşı olarak biraz alındığımız... Geçenlerde Rusya Devlet Başkanı Sayın Putin'in bir basın toplantısında Türkiye'nin enflasyon konusunu sordu oradaki bir gazeteci, Putin "Doğru." dedi, böyle tebessüm ederek "80'den 50'ye düşmüş." dedi. Bunu -inanın- bizim, zaman zaman çok öne getirdiğimiz "itibar" kavramının hangi noktada olduğunu -maalesef, hepimiz açısından- bizim için üzüntü verici olduğunu tekrar ifade etmek istiyorum.

Değerli milletvekillerimiz, enflasyonun orta vadeli hedefi yüzde 5'tir ancak burada bazı konuşmacılarımız da kısmen değindiler, Hükümet 2013 yılında 2023 için bazı hedefler belirlemişti. Bu hedeflerden biri: "İhracat 2023'te 500 milyar dolar olacak." 500 milyar doların yarısından biraz fazla oldu. Aynı şekilde, kişi başı millî gelir 25 bin lira olacaktı dolar olarak ancak onun da şu anda baktığımız zaman 13 bin dolar civarında olduğunu görüyoruz yani yarısı. Aynı şekilde, enflasyonunun 2023'te, o zaman da tek haneye düşürüleceği planlanmıştı ancak 2023'teki enflasyon yüzde 80'lerin üzerinde, bugün de ifade edildiği gibi 48-50, belki 50'nin biraz üzerindedir. Şimdi, gene, gayrisafi yurt içi hasılanın 2 trilyon doların üzerinde olacağı hedeflenmişti 2023 için, o da yarısından biraz fazlası oldu.

Bunları ifade etmemin nedeni şu: Şimdi, biz bugün de orta vadeli programda enflasyonu yüzde 5 olarak, tek haneli olarak ifade edersek... 2013'teki hedeflerin nasıl gerçekleştiği, daha doğrusu nasıl gerçekleşmediği ortadadır. Ama şimdi de kişi başına millî geliri 2028 için 17 bin dolar civarında hedeflediğini Hükümet ifade ediyor. 2023 için 25 olmadı, 2028 için 17... Burada ifade etmek istediğim şudur: Aynı noktaya geliyoruz, inandırıcılık konusu. Bugün Türkiye'deki yönetimin en büyük sorunu -bunu çok samimi olarak ifade ediyorum, siyasi parti çekişmeleri veya kutuplaşma, kamplaşmalar şeklinde değil- inandırıcılık konusudur. İnandırıcı olunamadığı için Türk ekonomisine bu, fevkalade büyük bir zarar vermektedir, o zarar herkese yansıyan bir zarardır; keşke bu, fayda olsaydı, bu da herkese yansıyacak olan bir fayda olurdu.

Değerli milletvekillerimiz, bilindiği gibi, enflasyon, Türkiye'nin uluslararası rekabet gücünü sekteye uğratmaktadır, aynı şekilde fiyatlandırma davranışlarını bozmaktadır, düşük ve sabit gelirli başta olmak üzere geniş bir toplum kesimini çok olumsuz etkilemektedir.

Bugün herhâlde -görüşüldü mü bilmiyorum, toplanıldı mı bilmiyorum- Asgari Ücret Tespit Komisyonunun görüşmeleri vardı. Buradaki, bu görüşmelerdeki hedefler ne? Geçmiş enflasyona göre mi asgari ücrette artış olacak yoksa yeni hedeflenen enflasyona göre mi artış olacak? Yeni hedeflenecek enflasyona kimse güvenmiyor. Onun için de bu Asgari Ücret Tespit Komisyonundan nasıl bir karar çıkacak, onu bilemiyorum fakat şu andaki konu aslında hepimizin yaşadığı gibi sadece enflasyondaki rakamlar meselesi değil hayat pahalılığının inanılmaz bir noktaya gelmesi. Enflasyonun 40'a, 30'a düşmesi hayat pahalılığını düşürüyor değil.

Bakınız, bugün burada başka görüşmelerde şöyle bir şey ifade edildi: "İşte, 2002'de rakamlar şöyleydi." diye bazı örnekler verildi, milletvekillerimizin bir kısmı o rakamları düzelttiler. Ben size 2002'den bir örnek vereyim -enflasyon falan değil- 2002'de Tarım ve Köyişleri Bakanlığında emekli olan yirmi dört yıllık bir işçinin aldığı ikramiye 71 bin lira, 68 bin liraya oturabileceği çok güzel ev aldı; bunu ben bilerek söylüyorum. Şimdi, bugün yirmi dört sene, yirmi beş sene çalışmış olan bir işçi veya memur, emekli olduğu takdirde kendisine aynı standartta bir ev alabilecek noktada mıdır, değil midir? Enflasyon rakamları başka bir şey, hayat var, ortada bir hayat var. Onun için, Asgari Ücret Tespit Komisyonunda da -memurlarla ilgili olan, 2025 için tespit edilecek- burada, hayat şartları nedir, bu insanlar nasıl geçinecek, bu insanlar hayatlarını nasıl idame ettirecekler; o konular üzerinde odaklanılması lazım. Rakamlarla oynarsınız, matematiksel olarak oynarsınız ama bunlar, Meclisin kapısından çıktıktan sonra dışarıdaki, sokaktaki,

mahalledeki, köydeki hayatı değiştirmez. Gerçekçi olmamız lazım, sorunlarımız acı olabilir, onu da gerçekçi olarak söylememiz lazım. İnanın, o zaman milletimiz bizi daha çok takdir edecektir.

Bugün, bu Mecliste konuşuyoruz, Türkiye Büyük Millet Meclisinde konuşuyoruz; bakın, biraz önce, Maliye Bakanlığının 2018 öncesine göre hangi noktaya geldiğini ifade ettim. Maliye Bakanlığı şu anda, gelir toplayan, borçla ilgili olan çalışmaları yapan ama Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Dairesi de Türkiye'deki bütün, bu bütçenin kullanımını, bu bütçenin dağıtımını, bu bütçenin paylaşımını yapan bir kurum. Maliye Bakanlığı tek ayak hâline gelmiş olan bir Bakanlık konumunda şu anda. Bunların üzerinde durmamız lazım.

Şimdi, Sayın Meclis Başkanı, önümüzdeki sene başlayacak Anayasa değişikliği konusunu gene dün de ifade etti. Evet, Anayasa değişikliği gündeme getirilebilir; olur, olmaz, ayrı bir şey ama Anayasa değişikliğinde 2018'den sonra, dünyanın hiçbir yerinde uygulanmayan Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi başta olmak üzere bunun değişeceği, Türkiye'nin yararına eksikliklerinin tamamlanacağı, aksayan yönlerinin yeniden düzeltileceği, toplum için daha uygun, medeni dünya için, demokrasi için, hukuk için, şeffaflık için güzel bir dünya ve o dünyada gerçekten itibarlı olan bir ülke olabilmek için hangi değişiklikleri yapmamız gerekir, bunların üzerinde düşünmemiz gerekir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Şimdi, bakın, burada -ne kadar- arkadaşlarımız arasında bile eski alışkanlıklarımızdan gelen birtakım farklılıklarımız var yani konuları dile getirirken farklılıklarımız var. Hâlâ diyoruz ki: "İktidarın bütçesi" "Hükûmet" "Hükûmetin bütçesi var." Hükûmet, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi; Mecliste iktidar yok, eski sistemle karıştırmayın, seçimler ayrı geliyor. Siz bakmayın, grup toplantılarında parti başkanı, Türkiye yönetiminde Cumhurbaşkanı; sıkıntı zaten burası, bu, Türkiye'nin sıkıntısı, ülkenin sıkıntısı; bunların düzeltilmesi gerekir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Ben bunları söylerken inanın -tekrar, ikinci sefer söylüyorum- bir siyasal partililik veya alışılan şekilde siyaset yapma şeklinde söylemiyorum. Ülkemizin geleceğinin aydınlık olması lazım. Bakınız, hep söyleniliyor şimdi: "Gençler gidiyor." "Gitsinler." diyemeyiz, "Gidenler geri gelecek." diyemeyiz, "Gidenler memnun değil." diyemeyiz. Gidenlerin hepsi krema; hep birincilikle bitiren, en iyi notlara sahip olan insanlar gidiyor. Onlar, yılların, yirmi yılın, yirmi beş yılın, otuz yılın... Bir doktor otuz beş yılda yetişir; otuz beş yıl bu ülkenin anasının, babasının, öğretmeninin, devletin, üniversitelerin yetiştirdiği insanlar, bunlar gidiyor; bunlara biz sadece gülümseyemeyiz, bunlar için çaba sarf etmeliyiz.

Onun için ifade etmek istiyorum ki enflasyonla mücadelede bütçeden gelebilecek katkının sınırlı düzeyde olduğu ve sınırlı olacağı görülüyor. Daha fazla katkı için, daha fazla vergi yükü getirilmesini de doğru bulmam. Mesele, gerçekten, kamunun tasarruf alanlarının çok doğru tespit edilmesi ve verimsiz harcamaların sonlandırılmasıdır, önemli olan budur. Belki bir vakıftır ama...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFULLAH KAYALAR (Devamla) - İlk defa manevi bir dünya veya Diyanetle ilgili bir söz söyleyeceğim. Bugün Türkiye'de bu sıkıntılar varken Amerika'da, inanılmaz boyutta, Amerika'ya bile lüks olan bir yapı yapıyorsanız bunun dinle, vicdanla ne ilgisi olabilir izah etmek lazım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Sayın Başkan, söz vermediniz.

LÜTFULLAH KAYALAR (Devamla) - Bu belki vakıf olabilir, bütçeden olmayabilir ama ifade etmek istediğim, insanların buna bakarak devletine olan güven konusunda -onu devlet görür- sıkıntıları olur.

Benim şimdi vaktim çok dar, aslında söyleyeceğim çok şey var, bir tek kayıt dışını söyleyeceğim. Bakınız, bizim kaynak sıkıntımız var, bütçemizin kaynak sıkıntısı var ama kayıt dışı ekonomi Türkiye'de şu anda çok inanılmaz boyutta. Kayıt dışı ekonomi sadece "Vergilerin oranları yükseliyor, oradan kaçıyor." şeklinde değil; Türkiye'de maalesef, maalesef ve maalesef bir suç ekonomisi oluştu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFULLAH KAYALAR (Devamla) - Uzun yıllar içerisinde bu suç ekonomisi kara paradan başlayarak kayıt dışı bir ekonomi oluşturdu. Eğer biz kaynak arıyorsak... Bu kayıt dışı ekonominin hem İçişleri Bakanlığı nezdinde hem de Maliye Bakanlığı nezdinde giderilmesi gerekir, orada her türlü kayıt var. Ben inanıyorum ki Meclisimiz en güzel duygular içerisinde, birlik ve beraberlik içerisinde -gelecek olan- Türkiye'yi daha iyi yaşatmak için el birliğiyle çalışacaktır.

Yüce Meclise saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kayalar.

Sayın Aşila, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

17.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşila'nın, ekonomik problemlere ve bölgesel savaş riskine ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Türkiye'nin temel ekonomik problemleri arasında yüksek enflasyon, dış ticaret açığı ve cari açık, yüksek dış borç, işsizlik ve döviz kuru dalgalanmaları öne çıkıyor. Bu sorunlar uzun süredir Türkiye ekonomisinin kırılgan yapısını oluşturan ana unsurlar ancak mevcut ekonomik zorluklar zaten karmaşık bir yapıdayken bölgesel bir savaş riski bu sorunların daha da derinleşmesine sebep olacaktır. Bölgesel bir savaş riski, Türkiye'nin hâlihazırda kırılgan olan ekonomisini daha da zorlar ve mevcut sorunların nitelik değiştirmesine yol açar. Türkiye mevcut ekonomik sorunlarla mücadele ederken bölgesel bir savaşın yaratacağı ek zorluklara da hazır olmak zorundadır. Zayıf bir ekonomi, güçlü bir güvenlik temin edemez. Peki, biz hazır mıyız? Maalesef...

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Aşila.

Sayın Akdoğan, buyurun.

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Sayın Başkanım, Ankara bugün önemli bir değerini kaybetti. Ankaralı Turgut, nevi şahsına münhasır bir insandı; Ankara'nın coşkusunu, hüznünü, duygusunu yansıttırdı; oyuncuydu, söz yazarıydı, müzisyendi; yanlısımızı gördüğü zaman biz vekillerle ilgili şarkılar, eserler yapmıştı; doğruyu gördü, bizimle birlikte Ankara'dan İstanbul'a kadar "adalet yürüyüşü"nde yürüdü. "Malım mülküm yok, bir sazım var, onu da bir müzede saklayın." diye vasiyet etmişti. Ruhu şad, mekânı cennet olsun.

BAŞKAN - Ben de başsağlığı diliyorum tüm sevenlerine ve ülkemize.
Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.57

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.22

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Sibel SUIÇMEZ (Trabzon), Adil BİÇER (Kütahya)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 36'ncı Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:162) (Devam)

2.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2023 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 225 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2023 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2023 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/922) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 163) (Devam)

A) TİCARET BAKANLIĞI (Devam)

1) Ticaret Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ticaret Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) HELAL AKREDİTASYON KURUMU (Devam)

1) Helal Akreditasyon Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Helal Akreditasyon Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) REKABET KURUMU (Devam)

1) Rekabet Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Rekabet Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI (Devam)

1) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Gelir İdaresi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gelir İdaresi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (Devam)

1) Türkiye İstatistik Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İstatistik Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) SERMAYE PİYASASI KURULU (Devam)

1) Sermaye Piyasası Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sermaye Piyasası Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Devam)

1) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) KAMU İHALE KURUMU (Devam)

1) Kamu İhale Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu İhale Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU (Devam)

1) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Devam)

1) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubunun konuşmalarına geldi sıra.

İlk konuşmacı Sivas Milletvekili Sayın Ahmet Özyürek.

Süreniz on dakikadır Sayın Özyürek.

Buyurun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA AHMET ÖZYÜREK (Sivas) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi görüşmelerinde Ticaret Bakanlığı, Helal Akreditasyon Kurumu, Rekabet Kurumu üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, son yıllarda dünyada yaşanan savaşlar, bölgesel çatışmalar gibi büyük zorluklar küresel ekonomileri derinden etkilerken Türkiye; üretim, istihdam ve ihracat alanında attığı güçlü adımlarla dirençli bir performans sergilemiştir. Atılan sağlam ekonomik adımlar ve kararlı politikalar sayesinde Türkiye, büyüme ve kalkınma hedeflerinden ödün vermeden yoluna devam etmektedir. Bugün Türkiye güven ve istikrarın ekonomik anlamda temsilcisi olarak öne çıkan bir ülke konumundadır. Dünyada yaşanan teknolojik gelişmelere ve dijitalleşme çalışmalarına ülkemizde büyük önem verilmektedir. Bu doğrultuda, e-ihracat platformlarının geliştirilmesi çalışmaları, desteklenmeleri sürdürülmektedir. 2023'te 255,6 milyar dolara ulaşan ihracatımız 2024'te de güçlenerek devam etmiştir. Özellikle dış ticaret açığı 112,8 milyar dolardan son bir yılda 77,7 milyar dolara kadar gerilemiştir. İhracatçılara sunulan geniş kredi imkânları, açıklanan KOBİ destek paketleri ve yenilikçi stratejilerle geleneksel pazarların ötesine geçilmiştir. Ayrıca, hizmet ihracatımız yüzde 14'lük artışla cumhuriyet tarihimizin en yüksek seviyesine ulaşmış, önemli döviz katkısı sağlamıştır. Ticaret Bakanlığı hayata geçirdiği aktif politikalar ve uluslararası ticaret anlaşmalarıyla ihracatın önündeki engelleri kaldırmıştır. Tedarik zincirlerinin devamlılığının sağlanması ülkemizi küresel ticarete güçlü bir konuma taşımıştır. Diğer taraftan, ülkemizin ekonomik sisteminin sürdürülebilirliğini sağlamak adına firmalara e-ihracat odaklı destek paketleriyle pazarlama, sipariş karşılama, yurt dışı entegrasyonu gibi özel destekler verilerek Kolay İhracat Programı ve E-Kolay İhracat Programı'yla danışmanlık hizmetleri sağlanmıştır. Tarım ürünleri ticaretine ve çiftçilere önem verilmiştir. Bu kapsamda, 2023 yılında 187 lisanslı depo işletmesi 260 noktada faaliyet gösterirken bu sayı 223 işletmeyle 307 noktada faaliyete çıkarılmıştır. Yine, iç ticarete önemli bir yere sahip olan kooperatifçilik alanında şeffaflık, dijitalleşme ve verimlilik esas alınarak çalışmalar sürdürülmektedir. Ayrıca, kadın girişimciler ve kadın kooperatiflerine yönelik projeler Ticaret Bakanlığı tarafından desteklenmektedir. Gümrüklerin fiziksel altyapısı ve teknik kapasitelerini güçlendirmek adına modernizasyonu ve dijitalleştirilmesi için çalışmalar yürütülmüştür. Bu bağlamda Ceylanpınar Gümrük Kapısı'nda kalıcı tesisler inşa edilmiş ve Çukurova Gümrük Müdürlüğü hizmete alınmıştır.

Değerli milletvekilleri, tüketicinin korunması, kollanması ve sürekli desteklenmesi amacıyla Ticaret Bakanlığı tarafından yürütülen çalışmalara özellikle değinmek istiyorum. Ülkemizin ekonomik kayıpları yaşamaması adına kaçakçılık ve yasa dışı ticarete karşı kesin ve kararlı bir mücadele sürdürülmektedir. Bu kapsamda, elektronik ortamda piyasaya sürülen ürünlerin denetimlerini eksiksiz bir şekilde gerçekleştirmeyi amaçlayan E-Ticarete Ürün Güvenliği Projesi hayata geçirilmiştir. Tüm bunlara ek olarak tüketicinin ve üreticinin haklarını korumak amacıyla haksız rekabetin önlenmesi için Rekabet Kurumu tarafından etkin bir mücadele yürütülmektedir.

Rekabet Kurumu, kurulduğu günden bu yana geçen yirmi yedi yıllık süreçte kartelleşme ve tekelleşmeyi engellemek, tüketici faydasını artırmak, piyasalarda adil rekabeti sağlamak, uluslararası rekabet gücünü yükseltmek ve yatırım ortamının istikrarını temin etmek gibi önemli bir misyona sahiptir. Bu misyon doğrultusunda, serbest piyasa ekonomisinin sağlıklı bir şekilde işlemesi amacıyla fiyat düzeylerinin rekabete uygun şekilde belirlenmesini destekleme, alım gücünü koruma, ürün ve hizmet kalitesinin artırılmasını teşvik etme çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Çeşitli sektörlerde yürüttüğü soruşturmalar, uyguladığı para cezaları, uzlaşma ve taahhüt mekanizmaları ve risk tespit çalışmaları gibi kapsamlı faaliyetleri dikkat çekmektedir. Rekabet Kurumu dijital sektörde hızlı tüketim mallarına, zincir marketlerden çimento ve gübre gibi çeşitli sektörlerle kadar geniş bir alanda rekabet ihlallerine odaklanmıştır.

Ayrıca, Kurum sektör inceleme yetkisi dâhilinde 8 sektörde inceleme yürüterek rekabet aksaklıklarının detaylı analizlerini yapmakta, yapısal sorunlarına çözüm önerileri getirmekte ve sektör paydaşlarına yol haritası sunmaktadır. Bu kapsamda, yakın dönemde tamamlanan akaryakıt, çevrim içi reklamcılık, hızlı tüketim malları perakendeciliği alanlarında kapsamlı incelemeler ve değerlendirmeler yapılmıştır. Geçtiğimiz son iki yıllık dönemde toplamda yaklaşık 7,7 milyar TL'ye ulaşan idari para cezası verilmiştir. İdari para cezası kadar pazarın rekabete nasıl açılacağına rehberlik etmek de hayati önem taşımaktadır. Alınan taahhütler ve soruşturma sürecinin sonunda teşebbüslere getirilen yükümlülükler piyasalara kalıcı bir düzen getirmektedir. Bu çerçevede, rekabetçi ortamın korunması amacıyla çok sayıda soruşturmada tedbir kararları alınmıştır. 2021 yılından bu yana 59 adet kararda

ceza vermeksizin sunulan taahhütler yoluyla rekabetin tesisi sağlanmıştır. Buna ek olarak, son üç yılda nihai karara kadar ciddi ve telafi olunmayacak zararların ortaya çıkma ihtimalinin bulunduğu durumlarda, rekabetin hızla tesisi için, piyasayı domine eden teşebbüsler hakkında geçici tedbir kararları alınmıştır. Piyasa modellemesi ve risk tespit çalışmalarıyla Kurum belirli piyasalarda fiyat oluşum süreçlerini modelleyerek rekabet sorunlarını geriye dönük değerlendirmekte ve ileriye dönük riskleri tespit etmeyi amaçlamaktadır. Verimliliğini ve etkinliğini artırmak için ikincil mevzuatın periyodik olarak gözden geçirilmesini ve güncellenmesini de hedeflemekte olan Kurum, bu sayede rekabet hukuku uygulamasının şeffaflığı ve uygulanabilirliğini artıracak, piyasalardaki gelişmelere daha hızlı ve etkili bir şekilde uyum sağlanabilecektir. Rekabet Kurumunun başarılı faaliyetleri ülkemizin ekonomik yapısını güçlendirirken Türkiye'nin uluslararası alandaki ekonomik itibarı açısından da önemli bir rol oynamaktadır.

Değerli milletvekilleri, sözlerime son verirken uluslararası alanda yerli ve millî bir duruşla aktif rol üstlenerek bulunduğumuz coğrafyadaki ülkelere rekabet hukuku konusunda liderlik etmek amacıyla Türk Devletleri Rekabet Konseyinin kurulmasına öncülük ettiğimizi belirtmek istiyorum. Bu Konseyin kurulması, Rekabet Kurumunun bölgesel rekabet hukuku iş birliğini güçlendirmesine ve günümüz rekabet hukuku sorunlarının anlaşılmasına ve çözülmesine katkıda bulunacaktır.

Son olarak da terörle mücadelede yaralanıp gazi sayılmayan vatandaşlarımıza gazilik beratı verilmesi ve şeref aylığı bağlanmasının önemini sizlere aktarıyor, bununla birlikte staj ve çıraklık mağduru kardeşlerimizin seslerinin dikkate alınması gerektiğini vurguluyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçe teklifini desteklediğimizi belirterek 2025 yılı bütçesinin ülkemize, milletimize, Gazi Meclisimize ve bütün Türk milletine hayırlı olmasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Özyürek.

Sayın Şenyaşar, bir söz talebiniz var.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

19.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'e ve bir emeklinin sorusuna ilişkin açıklaması

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Şimşek, siz Kürt bir Bakansınız; Kürtler merhametli olur, hangi makamda olursa olsunlar kendilerini halktan üstün görmezler. Kürtlerde kibir diye bir duygu yoktur, halkını kandırmazlar. Enflasyonu düşürme konusunda bir çaba içinde olduğunuzu görüyoruz, tasarruf tedbirleriniz işe yaramıyor. Bir yerde adalet yoksa rakamlarla oynayarak ekonomik krizler aşılamaz. Ülkenin hakikatleri ortadadır. Sunumunuzda TÜİK verilerini baz alarak "Ekonomimiz büyüyor." diyeceksiniz. Büyüyen yüzde 5'lik yandaş sermayedir, Cengiz'dir; asgari ücretlinin, emeklinin, çiftçinin durumu ortada, yoksulluk derinleşiyor. Bir emeklinin sorusunu aynen iletiyorum: "Ben maaşımla on üç sene önce 12 çeyrek altın alıyordum, şimdi 2 çeyrek altın alınıyor; 10 çeyrek altınımı kim çaldı?" Biz de emekliler adına Hazine Bakanı Mehmet Şimşek'e soruyoruz: Emeklinin 10 çeyrek altınını kim çaldı?

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Şenyaşar.

Başka söz talebi yok.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:162) (Devam)

2.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Eklî Cetveller, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2023 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 225 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2023 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2023 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/922) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 163) (Devam)

A) TİCARET BAKANLIĞI (Devam)

1) Ticaret Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ticaret Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) HELAL AKREDİTASYON KURUMU (Devam)

1) Helal Akreditasyon Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Helal Akreditasyon Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) REKABET KURUMU (Devam)

1) Rekabet Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Rekabet Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI (Devam)

1) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Gelir İdaresi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gelir İdaresi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (Devam)

1) Türkiye İstatistik Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İstatistik Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) SERMAYE PİYASASI KURULU (Devam)

1) Sermaye Piyasası Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sermaye Piyasası Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Devam)

1) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) KAMU İHALE KURUMU (Devam)

1) Kamu İhale Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu İhale Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU (Devam)

1) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Devam)

1) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi adına ikinci konuşmacı Niğde Milletvekili Sayın Cumali İnçe.

Süreniz on dakikadır Sayın İnçe.

Buyurun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA CUMALİ İNCE (Niğde) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ticaret Bakanlığı, Helal Akreditasyon Kurumu, Rekabet Kurumu üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, 2025 yılı bütçe teklifinin hazırlanmasında emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Yine, bütçenin karşılıklı saygı, sevgi ve nezaket içerisinde müzakere edilmesini de gönülden diliyorum.

Hepimizin malumu, helal ürün ve hizmetlerin ticareti küresel bazda dikkate değer bir artış içerisinde. Uluslararası araştırma şirketlerinin yaptığı çalışmalara baktığımızda dünya üzerindeki 2 milyara yakın Müslüman'ın gıda, ilaç, kozmetik, seyahat ve giyim gibi birbirinden farklı dinamiklere sahip sektörlerde ciddi oranlarda bir harcama yaptığını görüyoruz. Ülkemizde helal akreditasyon hizmeti sunma yetkisini haiz tek kurum Helal Agresyon Akreditasyon Kurumudur. HAK'ın amacı, yetkisi ve görevleri ise kanununda açıkça belirtilmiştir. HAK kendisine mevzuatla verilen bu yetki ve görev ile amaçları doğrultusunda günümüze kadar hem Türkiye'de hem de yurt dışında helal ürün ve hizmet süreçlerini başarıyla yürütmektedir.

HAK'ın faaliyetlerine baktığımızda ise bunu sadece gerçekleştirilen helal akreditasyon süreçlerinden değil, helal belgelendirme sektörünün uluslararası ticaretteki yerini göz önüne alarak da değerlendirmek mümkündür. Zira, küresel ticaretin gün geçtikçe serbestleştiği günümüzde firmalarımız ürünleri için HAK tarafından düzenlenmiş helal belgesi almaktadır. Firmalar bu belgelerin sahip olduğu itibar ve güvenilirlik sayesinde ise ihraç ürünlerimizin uluslararası pazarlarda rağbet görmesini sağlamaktadır. İlaveten, HAK'tan akredite kuruluşların düzenlediği belgeler dünyanın pek çok ülkesinde kabul edilmektedir. Böylece, bu suretle ticaretin kolaylaşmasına, Türk ürünlerinin diğer ülke piyasasına girmesine yardımcı olmaktadır. Bu minvalde, HAK, akredite helal belgelerinin tüm ülkelerde kabul edilmesine yönelik hedefine doğru emin adımlarla yürümeye de devam etmektedir.

HAK, helal belgelerinin çok taraflı tanınmasını sağlamak amacıyla ülkemizin de üyesi olduğu İslam İşbirliği Teşkilatı bünyesinde gerekli altyapının kurulmasına da öncülük etmektedir. Bu doğrultuda, HAK, Helal Akreditasyon Kurumları İslami Forumu'nun süratle faaliyete geçmesi için de var gücüyle çalışmaktadır. HAK uluslararası iş birliğinin gelişmesi için de çalışmalar yapmış, bu konuda da önemli birçok projeler yürütmüştür. Bu projelerle başta Türk cumhuriyetleri ve Afrika ülkeleri olmak üzere birçok İslam İşbirliği Teşkilatı üyesi ülkeyle iş birliğimiz geliştirilmiştir. Söz konusu projelerin İSEDAK tarafından örnek proje olarak seçilmiş olması ise HAK'ın konuya verdiği değer in âdeta önemli bir göstergesi olmuştur.

HAK belgelendirme faaliyetleri ve ticaret diplomasisine yönelik faaliyetlerinin yanı sıra yurt içine ve yurt dışına yönelik eğitim faaliyetlerine de hız kesmeden devam etmiştir. Bu alanda bir eğitim üssü hâline gelen HAK, bugüne kadar birçok husustaki uluslararası standartlara ilişkin 55 eğitim düzenlemiş olup bu eğitimlere ise 33 ülkeden 1.200'ün üzerinde kişi katılım sağlamıştır. Bütün bunlardan dolayı bizlerin ülkemizi en iyi şekilde temsil etmeye ve ülkemizin çıkarlarını en iyi şekilde savunmaya çalışan HAK'ın faaliyetlerini desteklemesi büyük önem arz etmektedir.

Değerli milletvekilleri, bu vesileyle, Suriye başta olmak üzere çevremizde yaşanan gelişmelere de kısaca değinmek gerekirse, Milliyetçi Hareket Partisi olarak Türk ve Türkiye Yüzyılı hedeflerimize kararlı adımlarla yürürken yeni yüzyılda Türkiye'nin yükselişine hepimiz tanık olacağız. Malumunuz, sınır bölgemizde gelişmekte olan birtakım yeni gelişmelerle karşı karşıyayız. İçinde bulunduğumuz coğrafyadan dolayı ise gerek katil İsrail'in Orta Doğu'ya yönelik saldırıları gerekse sınırlarımızda kurulmak istenen terör devletin hain planlarından dolayı millî güvenliğimizin tehdit altında olduğu aşîkârdır. Böylesine karmaşık bir havada bilge liderimiz Sayın Devlet Bahçeli Bey hem öngörülü siyasetiyle hem de yapmış olduğu tarihî çağırısıyla emperyalistlerin bütün hain planlarını altüst ederek âdeta Türk'e yol gösteren bir bozkurt misali ortaya çıkmış ve Misakımillî hatırlatmasını yaparak "Tarih, coğrafyaya dar geldiğinde '81 Düzce, 82 Kerkük ve 83 Musul.'" deme hakkımızın olduğunu bütün dünyaya duyurmuştur. Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli Bey'in bu çıkışıyla da "Sen, ben yok, biz varız diyorsak vakit tamamdır, söz konusu vatanıdır." diyerek "Vatan ne Türkiye'dir Türklere ne Türkistan, vatan büyük ve müebbet bir ülkedir Turan." hatırlatmasını bir kez daha yapmıştır. (MHP sıralarından alkışlar) Sonrasında Suriye'de yaşanan gelişmelerle de küresel güçlerin Orta Doğu hesapları altüst edilmiştir.

Bu düşüncelerle sözlerime son verirken 2025 yılı bütçe görüşmelerinin ülkemize, milletimize hayırlı olmasını diliyoruz. Bütçemizi Milliyetçi Hareket Partisi adına desteklediğimizi bildiriyoruz.

Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın İnce.

Milliyetçi Hareket Partisi adına üçüncü konuşmacı Aksaray Milletvekili Sayın Ramazan Kaşlı.

Sayın Kaşlı, buyurun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

MHP GRUBU ADINA RAMAZAN KAŞLI (Aksaray) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ticaret Bakanlığımızın 2025 yılı bütçesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi adına söz aldım. Heyetinizi ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Kıymetli milletvekilleri, Aksaray kadim tarihinden aldığı ilhamla son yıllarda hem tarımda hem sanayide hem de hayvancılıkta büyük bir ivme kazanmış ve önemli bir kalkınma modeli ortaya koymuştur. Kapadokya bölgesinin en değerli parçası olan ve dünyanın en uzun 2'nci kanyonu olarak bilinen İhlara Vadisi'nin bulunduğu Aksaray, hem kültürel hem de tarihî değerleriyle büyük bir turizm merkezi hâline gelmiştir. Aksaray'ımız sadece turizmde değil, aynı zamanda sanayi, tarım ve hayvancılık alanlarında özellikle son yıllarda büyük bir atılım yapmaktadır. Aksaray'ın en önemli sanayi yatırımlarından biri olan organize sanayi bölgesi bugün 300'ün üzerinde fabrikada 20 bini aşkın işçimizin alın teriyle ülkemizin ekonomisine ve ihracatına katkı sağlamakta, Aksaray'ı sanayi üretiminde güçlü bir şehir hâline getirmektedir. Özellikle otomotiv, çelik silo, tekstil, mobilya ve gıda sektörleri başta olmak üzere birçok alanda yüksek üretim hacmiyle Aksaray ülkemizin ekonomik kalkınmasına büyük katkılar sunmaktadır. Bu güçlü potansiyeliyle Aksaray Organize Sanayi Bölgemizin 1'inci, 2'nci ve 3'üncü bölgelerinin yüzde 99'luk doluluk oranına ulaşmasıyla 4'üncü genişleme alanı çalışmaları daha önce başlatılmıştı. 2024 yılı içerisinde Aksaray Organize Sanayi Bölgemiz için 4'üncü genişleme alanının tahsis yapılmış olup imar plan başvurusunun Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızca onayının yapıldığını da buradan memnuniyetle ifade ediyorum. Ayrıca bu alanda Mersin Limanı'na bağlantılı Aksaray Organize Sanayi Bölgesi ile 86 kilometrelik Aksaray-Ulukışla arası demir yolu hattı projesi de bölgemizin ve ülkemizin sanayi kapasitesini artırmaya yönelik önemli bir adım olacak ve inşallah yakın zamanda gerçekleşecektir. Aksaray'ımızı kuzeyi güneye, doğuyu batıya bağlayan tüm kara yollarının kesişim noktasında bulunması hasebiyle özellikle son dönemde ilçelerimizde de organize sanayi bölgeleri kurulmaya başlanmıştır. Ortaköy Yunus Emre Organize Sanayi Bölgesi 2022 yılı itibarıyla faaliyete geçmiş ve Ankara-Niğde Otobanı'na sadece 2,5 kilometre mesafede olup 780 bin metrekare alanda toplam 54 adet sanayi parselinden oluşmaktadır. Bu bölge, Ortaköy, Ağaçören ve Sarıyahşi ilçelerimizin ekonomik büyümesine önemli katkılar sağlayarak yaklaşık 4 bin hemşehrimize istihdam imkânı da sunacaktır. Bir diğer önemli sanayi yatırımı olan Sultanhanı Organize Sanayi Bölgesi Aksaray-Konya yolu üzerinde ve tarihî İpek Yolu güzergâhında ulaşım kolaylığına sahip bir konumda bulunmaktadır.

Tarım ve hayvancılıkta da Aksaray önemli bir alandır. Aksaray'da faal nüfusun büyük çoğunluğu tarım ve hayvancılıkla geçimini sağlamaktadır. İl sınırlarımızın yüzde 52'si tarım alanı olarak kullanılmakta, Karkın Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi 1.440 dekar alanda kurulu olup Türkiye'nin ikinci büyük jeotermal kaynaklı sera organize sanayi bölgesidir. Bu sera organize sanayi bölgesinde özellikle yüzde 80 oranında kadın istihdamına öncelik verilerek yıllık 50 bin ton meyve ve sebze üretimi gerçekleşmesi hedeflenmiştir. Uygulama imar planı eylül ayında onaylanarak altyapı çalışmaları tamamlanan bu projeye birlikte Aksaray'ın sebze ve meyve üretim hasılası yüzde 50 oranında artacak, ülkemizin ekonomisine yıllık 1,5 milyar TL civarında katkı sağlayacaktır. Türkiye'nin tarımsal üretim potansiyelini artıran bu proje aynı zamanda gıda güvenliği ve tarımsal ihracat açısından da büyük bir fırsat sunmaktadır.

Aksaray, tarımda olduğu gibi hayvancılıkta da önemli bir potansiyele sahiptir. Aksaray Organize Hayvancılık Bölgesi 60 bin hayvan kapasitesiyle Türkiye'nin kırmızı et ihtiyacının yüzde 10'unu karşılayarak özellikle kırmızı et üretimi açısından Türkiye'nin önemli merkezlerinden biri olmayı amaçlamaktadır. Aksaray Ticaret Borsası öncülüğünde kurulan bu bölge 150 işletmeciye tek çatı altında hizmet vererek sektörde önemli firmaları bir araya getirmiş ve daha organize bir üretim yapısının oluşturulmasını sağlayarak ülkemizin kırmızı et sektöründe Aksaray söz sahibi bir konuma gelmiştir. Aksaray, sadece sanayi ve tarımda değil ülkemizin ekonomisine katkı sağlamak adına her alanda büyük adımlar atmaktadır. Tarım sektörü her geçen yıl daha da büyümekte ve ülke ekonomisinin güçlü kolonlarından biri hâline gelmektedir. 2024 yılı itibarıyla Aksaray tarım alanındaki başarılarını bir kez daha pekiştirerek ayçiçeği üretiminde yine Türkiye'nin en büyük üreticilerinden biri olmayı sürdürmekte ve bu alanda da ilk sıradadır; özellikle yağlık ayçiçeği üretimiyle önemli bir üretim merkezi olmayı başarmış ve bu alandaki üretim artışı devam etmektedir; tahıl ve bitkisel ürünlerin üretimi açısından da Türkiye genelinde 2'nci sırada yer almayı sürdürmektedir. Özellikle buğday başta olmak üzere temel tarım ürünlerinde Aksaray'ın üretim kapasitesi sadece bölgeyi değil ülkemizin tarım potansiyelini de yukarılara taşımaktadır. Bu başarı, Aksaray'ımızın tarımsal çeşitliliği ve verimliliği konusunda attığı güçlü adımların bir sonucudur. Aksaray'ımız; gelişen sanayisi, büyüyen tarımı, güçlü hayvancılığı ve yükselen ihracat kapasitesiyle Türkiye Yüzyılı'na inşallah önemli katkılar sunacaktır. Bu katkılar sadece Aksaray için değil tüm ülkemiz için de bir kazanç olacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Yüzyılı'na giden yolda tüm sektörlerle birlikte el birliği ve gönül birliği içinde ilerlerken özellikle millî birlik ve kardeşlik ruhunun ön plana çıktığı bu dönemde bu kürsüden esnafımıza ayrı bir parantez açmak istiyorum. Esnafımız, hem ekonomik hayatın hem toplumsal dayanışmanın omurgasıdır. Ülkemizde sayıları 2 milyonu aşan esnafımızın... Bütün dünyayla birlikte ülkemizin de yaşadığı pandemi ve yüzyılın felaketi 6 Şubat depremi ülke ekonomimizi etkilediği gibi Aksaray ve diğer illerimizdeki esnafımızı da ağır bir şekilde etkilemiş, esnafımızın ayakta kalma mücadelesini zorlaştırmıştır. Bu zorluğa rağmen esnafımız, ayakta kalabilmek ve işlerini sürdürebilmek için büyük bir özveriyle, canla başla çalışarak o zor dönemi geride bırakmıştır. Bugün geldiğimiz noktada, önümüzdeki dönemin hem ülkemiz hem esnafımız için daha aydınlık olduğunu gösteren ekonomik veriler bunu net bir şekilde ortaya koymaktadır. Tarihin her döneminde olduğu gibi bu zor dönemlerde de devletine olan bağlılığını en güçlü şekilde ortaya koyarak şehrimizin her sokağında, her köşesinde alın teriyle geçimini sağlayan esnafımız Cumhuriyet'in hedeflerine inançla sahip çıkarak devletimizin gücüne güç katmak için gece gündüz demeden çalışmaya devam etmektedir. Onların alın teri sadece Aksaray'ın değil, ülkemizin yarının da teminatıdır. Devletine ve milletine koşulsuz bağlılık ve yüksek sorumluluk bilinciyle çalışan fedakâr esnafımız için Emekli Sandığı ve Sosyal Sigortalar Kurumu sigortalısı olarak çalışan kesimle prim ödeme ve gün sayılarının eşitlenmesine yönelik orta vadeli plan çerçevesinde atılacak adımlar büyük önem taşımaktadır. Bu konuda yapılan çalışmaların bir an önce hayata geçirilerek esnafımızın sosyal güvenlik haklarının güçlendirilmesi esnafımızın bizlere sürekli ilettikleri en önemli taleplerindendir. Bu düzenlemelere ek olarak vergi ve diğer yasal ödemeler konusunda kolaylık sağlanarak üretim, istihdam ve pazarlama faaliyetleri için de teşvik ve destek sağlanması da esnafımızın bizlerden istekleridir. Türkiye Yüzyılı hedeflerimize ulaşırken Aksaray'ımızın bu gelişim sürecini yenilikçi projelerle desteklemeye ve esnafımızın hak ettiği devlet destekleriyle buluşması için durmadan, yorulmadan çalışmaya devam edeceğiz.

Bu düşüncelerle, 2025 yılı bütçemizin ülkemize, milletimize ve devletimize hayırlı olmasını temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kaşlı.

Milliyetçi Hareket Partisi adına dördüncü konuşmacı Ankara Milletvekili Sayın Mevlüt Karakaya.

Süreniz yirmi dakikadır.

Buyurun Sayın Karakaya. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, bizleri izleyen yüce Türk milleti; 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi görüşmeleri kapsamında Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bir toplumda refahı ve yaşam kalitesini yükseltmek için eş zamanlı olarak üçlü bir istikrara ihtiyaç vardır: Siyasal istikrar, ekonomik istikrar ve sosyal istikrar. Bunlar üçlü bir dişli mekanizmasına benzetilebilir.

Taşıyıcı mekanizmayı döndüren veya güç veren dişli esas itibarıyla siyasi istikrardır. Çok partili döneme geçtiğimiz günden bu yana, geriye doğru baktığımızda, bu mekanizmanın eksiğiyle fazlasıyla sadece tek parti iktidarı dönemlerinde düzen içerisinde çalıştığını görürüz. Böyle dönemler de son derece sınırlı sayıda olmuş ve süre olarak da kısa sürmüştür. 2018 yılında uygulamasına geçtiğimiz Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte Türkiye, temsilde adaleti de çok yüksek düzeylere taşıyarak asgari yüzde 50 artı 1 formülüyle güçlü bir yönetim yapısının oluşmasını sağlamıştır. Elbette sistemin aksayan yönleri revize edilir, eksiklikleri tamamlanır ancak kabul etmemiz gerekir ki güçlü bir millet iradesine dayanan ilk dişli sağlam ve dengeli bir zemine oturtulmuştur.

Bugün içinde bulunduğumuz küresel ve bölgesel şartlarda Almanya ve Fransa gibi ülkelerde yaşanan siyasal istikrarsızlıkların ekonomi ve sosyal alandaki yansımalarını hep birlikte görüyoruz. Ekonomik ve sosyal istikrarı sağlamak ve bahse konu mekanizmayı sağlıklı bir biçimde işletmek elbette siyasal iktidarların görevidir. Bugün üzerinde çalıştığımız bütçe de bu yönde değerlendirilmelidir. Ekonomik istikrar için siyasal istikrar şarttır ancak yeterli de değildir. Ekonomik istikrar, çoğu zaman hassas dengeler üzerinde kurulur ve dış etkenlerin etkisine son derece açıktır. Ekonomik istikrar, üretimden paylaşıma, finansmandan ticarete birbirleriyle etkileşim hâlinde daha birçok sayıda alt mekanizmanın sağlıklı ve dengeli bir biçimde işlemesini gerektirir. Bu sistemde arka plandaki mekanizmaları dikkate almadan ekrana bakarak eleştiride bulunmak, çözüm üretmek çoğu zaman beklenen faydayı sağlamayacağı gibi başka sorunları da beraberinde getirebilir. Bu bütçenin ekonomik istikrar ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerini esas alan felsefi bir bütünlük içerisinde olduğunu rahatlıkla ifade edebilirim. Bu süreçte Hazine ve Maliye Bakanlığımızın üstlendiği sorumluluklar yalnızca bütçe disiplini sağlamakla sınırlı olmayıp aynı zamanda sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmada da belirleyici rol oynamaktadır. Jeopolitik gerilimlerin, eşitsizliklerin tırmandığı günümüzde iklim krizi ve yeni çatışma alanlarının ortaya çıkmasının gelişmiş ülke ekonomilerini dahi derinden etkilediğini görüyoruz. Bulunduğumuz coğrafyada ve dünya genelinde güvenlik ve istikrarı tehdit eden çok sayıda olaya şahit oluyoruz. Peş peşe yaşanan gelişmeler insanlığın, toplumların ve ekonomilerin derin bir dönüşüm sürecine girdiğinin önemli bir göstergesidir. Belirsizlik ve risklerin giderek arttığı bu ortam geleceğe dönük öngörülerde bulunmayı da oldukça zorlaştırmaktadır. 2019 yılında ortaya çıkan coronavirus pandemisi dünya ekonomisinde derin izler bırakırken bu dönemde artan bölgesel ve küresel çatışmalar da ekonomik belirsizlikleri derinleştirmiştir. Orta Doğu, Rusya-Ukrayna savaşı ve Asya-Pasifik'teki gerginlikler pandemi sonrası toparlama sürecini zora sokmuş, küresel ticaret, enerji piyasaları ve finansal istikrar üzerinde ciddi etkiler yaratmıştır.

Değerli milletvekilleri, yaşadığımız asrın felaketi olarak ifade edilen deprem sosyal ve mali açıdan büyük bir yük getirmiştir. Buna rağmen 2023 yılında ülkemiz güçlü bir büyüme performansı göstermiştir. Mayıs 2023'te ekonomik istikrarın alt mekanizması olan fiyat istikrarını ve finansal dengeleri sağlama amacıyla sıkı para politikasına geçiş yapılmıştır. Bu kapsamda hazırlanan ekonomi programı kararlılıkla uygulamaya devam ettirilmiş, makroekonomik ve finansal göstergelerde belirgin iyileşmeler kaydedilmiştir. Programın uygulanmaya başlandığı günden bugüne ülkemizin risk priminde düşüş, döviz rezervlerinin rekor düzeyde artışı, cari işlemler dengesinin ılımlı yönde seyretnesi ve kredi notundaki pozitif görünüm olumlu ve takdir edilmesi gereken gelişmelerdir.

Sayın Bakan, para ve maliye politikaları arasındaki güçlü eş güdümü sağlayan, şeffaf ve öngörülebilir politikalar konusundaki attığınız adımlar olumlu etkiler göstermektedir ve bu yaklaşımınızı destekliyoruz. 2024 yılı Haziran ayı itibarıyla başlayan dezenflasyon sürecinin devamında enflasyon oranının program döneminde tek haneli seviyelere indirilmesi

hedeflenmektedir. Ülke ekonomisinin 17 çeyrektir büyüme göstermesi önemli bir gösterge. 2024 yılında bu büyüme ilk çeyrekte yüzde 5,4; ikinci çeyrekte yüzde 2,4; üçüncü çeyrekte de yüzde 2,1 olarak gerçekleşmiştir. Yine, dünyaya baktığımızda, bu 2020-2023 döneminde kümülatif büyümede Türkiye'nin dünya ortalamasının çok üzerinde olduğunu ifade etmeliyiz.

Enflasyonla mücadelede sağlanan ilerlemeler dikkate değerdir; 2023 yılında yüzde 64,7 iken enflasyon oranı, Kasım 2024 itibarıyla yüzde 47,09'a gerilemiştir. Bunları daha başka verilerle de desteklemek mümkündür. Bu başarı, fiyat istikrarını sağlama konusunda kararlılığın da bir göstergesidir ancak vatandaşlarımızın alım gücünü artıracak, gelir dağılımını daha adil bir hâle getirecek kapsamlı politikaların sürdürülmesine de ihtiyaç vardır.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde vergi yükünün genel anlamda yüksek olduğuna dair bir algı yerleşmiştir. Türkiye, OECD ülkeleri arasında vergi yükü sıralamasında en düşük vergi yüküne sahip 3'üncü ülkedir. OECD ülkeleri vergi yükü ortalaması yüzde 34, Avrupa Birliği'nde bu oran yüzde 41,2 iken Türkiye'de yüzde 20,8 düzeyindedir ancak dar ve sabit gelirli vatandaşlarımız üzerinde hissedilen vergi yükünün ağır olduğu gerçeğine bir itirazımız yoktur. Bunun görünen sebebi, tüketim üzerinden alınan dolaylı vergiler olabilir ancak bunu sadece tüketim vergileri üzerinde aramak da kolaycılık olur. Sistemi bir bütünlük içerisinde irdelersek, enflasyonunun neden olduğu hayat pahalılığını, bir kısım gelirlerin vergilendirilememesine sebep olan kayıt dışılığın çok daha etkili olduğunu rahatlıkla ifade edebiliriz. Bu bütçede eleştiriye muhatap olan birçok hususun esas itibarıyla enflasyonla mücadele ve kayıt dışılığı düşürmeye yönelik politikalar olduğunu buradan ifade etmeliyim. Uygulanan ve bütçeye dercedilmiş para ve maliye politikalarının temel hedefi de esas itibarıyla hayat pahalılığını azaltmak ve bütçe gelirlerinin sürdürülebilir kaynaklarını artırmaktır. Asıl bunlara karşı çıkmak, dar ve sabit gelirli vatandaşlarımızı düşünmemek anlamına gelir. Vergi gelirlerinin millî gelir içindeki payının artırılmasını, kayıt dışı ekonomiyle mücadele yönüyle de okumak gerektiğini düşünüyorum. Vergi tabanını genişletmek ve dolaylı vergilerin oranını azaltarak dolaysız vergilere ağırlık vermek elbette toplumsal adaleti güçlendirmek açısından önemlidir. Bununla birlikte enflasyonun düşürülmesi, kayıt dışılığın azaltılması bu bağlamda çok daha etkili olacaktır. Bu sebeplerdir ki bu konularda kararlı adımları destekliyoruz. Vergi sistemimizin daha sade ve anlaşılabilir bir yapıya kavuşturulması, yıllardır arzu ettiğimiz ve söylediğimiz bir husustur.

Değerli milletvekilleri, bir toplumun refahını ve yaşam kalitesini artırmanın önemli bir bileşeninin de sosyal istikrar olduğunu ifade etmiştim. Sosyal istikrarın temel bileşeni, eğitim başta olmak üzere sosyal gelişmişlik konularıyla alakalıdır. Toplum için huzurlu bir yaşam iklimi oluşturmak, sosyal istikrarın en önemli bileşenidir. Bu anlamda, sosyal gelişmişlik alanındaki eşitsizlik ve dengesizliklerin varlığı toplumsal huzur açısından önemlidir ve bunlar genel anlamda sosyal istikrarı bozacak seviyelerde olmasa da mutlaka giderilmelidir. Toplumsal huzurumuz açısından en önemli ve başta gelen tehdit alanı terör örgütleri olmuştur. Gerek PKK gerekse FETÖ canımızı acıtmış, ekonomimize zarar vermiş olsalar da toplumsal huzurumuzu bozamamışlardır; etnik kökeni ve inancı ne olursa olsun bu büyük Türk milletinin feraseti buna asla izin vermemiştir. Bu vesileyle, tüm şehitlerimizi bir kez daha rahmetle anıyor, gazilerimize minnetlerimi iletiyor ve şu anda görevi başında olan tüm güvenlik güçlerimize şükranlarımı sunuyorum.

Milliyetçi Hareket Partisinin saygıdeğer Genel Başkanı ve liderim Sayın Devlet Bahçeli'nin yıllar önce yaptığı bir tanımlama bu anlamda önemlidir: "Türkiye, farklı renk ve konularda olan bir çiçek bahçesidir, burada sadece ayrı otlarına yer yoktur." Yine, Sayın Genel Başkanımın toplumsal huzurumuzu tehdit eden terör örgütünü kalıcı olarak ortadan kaldırmaya yönelik çağrısının sosyal istikrarın sürdürülebilir kılınması açısından son derece önemli ve değerli olduğunu buradan bir kez daha ifade etmek istiyorum. Sonuç itibarıyla siyasal, ekonomik ve sosyal istikrarın sürdürülebilir kılınması sadece operasyonel faaliyetlerle değil aynı zamanda yapısal düzenlemeleri de gerektirmektedir.

Değerli milletvekilleri, bu noktada yine bütçe konuşmamda planlanan Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumuyla ilgili de birkaç söz söylemek istiyorum. Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu finansal raporlamanın şeffaflığını ve güvenilirliğini hem içeride hem de uluslararası arenada artırarak finansal istikrara önemli katkı sağlayan bir kurumumuzdur. Bu kurumumuz sessizdir, kamuoyunda belki çok fazla bilinmez ama işlevleri itibarıyla bakıldığında gerçekten önemli katkılar sunan bir kurumumuzdur. Bir bağımsız denetçi, yeminli mali müşavir ve muhasebe finans profesörü olarak bu kurumun çalışma ve faaliyetlerini çok yakından takip ettiğimi ifade etmek isterim. Görev alanında dünya standartlarında çalışmalar yapmakta, finansal raporlama sistemi olarak bugün Türkiye'deki mevzuat ve uygulama boyutuyla da -önemli ölçüde ifade edebilirim- birçok gelişmiş Avrupa ülkesinden çok daha ileride olduğumuzu söylemeliyim. Bu kurumumuz Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartlarını dünyayla eş zamanlı olarak yayımlamış ve kapsama alınacak işletmeler belirlenmiştir.

Malumunuz, Birleşmiş Milletler, sürdürülebilir kalkınma hedefleri olarak 17 ana başlıkta ve bunların altında -67 ya da 69 olması lazım- alt hedefleri belirlemiş durumda ve bu hedeflere ulaşma noktasında tüm dünyada raporlama çalışmaları devam etmektedir. Ben Parlamentolar Arası Birlikte sürdürülebilir kalkınma komisyonunda da yer alarak dünyadaki bu gelişmeleri, yapılan düzenlemeleri, çalışmaları ve raporlamaları yakından takip ediyorum. Bu anlamda Türkiye'de yapılan çalışmaların hakikaten önlerde olduğunu ve bu konularda güzel sonuçlar alındığını, bu vesileyle de kurum yöneticilerine, yine kurumun birlikte çoğu zaman çalıştığı ortak çalıştaylar, sempozyumlar düzenlediği üniversite camiasına ve bunlar içerisinde Muhasebe ve Finansman Öğretim Üyeleri Vakfına, MÖDAV'a ve onların yöneticilerine bu konularda verdikleri katkılardan dolayı teşekkür ediyorum.

Yine, finansal raporlamada kullanılan ulusal muhasebe standartlarının uluslararası standartlarla uyumu sağlanmış, bu sayede küresel yatırımcılar nezdinde Türkiye'nin mali şeffaflığı daha da artmıştır. Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun kamu gözetimi ve denetim standartları konusundaki etkin çalışmaları ülkemizin ekonomik istikrarına da önemli katkılar sağlamakta uluslararası piyasalardaki yerini güçlendirmektedir.

2025 yılı bütçesinin bu doğrultuda kurum faaliyetlerine daha da ivme kazandıracağını umuyor, kurumun şeffaf, güvenilir ve etkili bir mali sistem için örnek teşkil etmeye devam edeceğine inanıyorum.

Değerli milletvekilleri, elbette, konuşmamın başında planladığım, 3'lü dişli mekanizması olarak ifade ettiğim siyasal istikrar, ekonomik istikrar ve sosyal istikrar optimum seviyelerde eş zamanlı olarak bir araya getirildiğinde bugün şikâyetçi olduğumuz birçok konunun kendiliğinden ortadan kalkacağına inanıyorum. Dolayısıyla bu anlamda Hükûmetin yaptığı çalışmalar ki bu bütçeyle bizim önümüze getirdikleri tablonun arka planına, arka mekanizmalarına baktığımızda bu istikrarları sağlama yönünde olduğunu rahatlıkla ifade edebilirim. Siyasal istikrar, hakikaten, bugün dünya da birçok ülkede olmadığı biçimde sağlanmış durumdadır; bunu biz

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişle birlikte sağlamış olduk ve dünyadaki, bölgedeki son gelişmeler ışığında bir değerlendirme yapacak olursak bunun ne kadar değerli ve önemli olduğunu bir kez daha görmüş olacağız. Türkiye ekonomik potansiyeli yüksek, uluslararası rekabet gücü artan bir ülke olarak güçlü bir mali yapıya sahiptir ancak bu gücün sürdürülebilir kılınması ve vatandaşlarımızın refah seviyesinin artırılması için yapısal reformlara da daha fazla ağırlık verilmesi gerekmektedir.

Bu vesileyle 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin ülkemiz için hayırlı olmasını temenni ediyor, emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu tekrar saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Karakaya.

Beşinci konuşmacı Kayseri Milletvekili Sayın Mustafa Baki Ersoy.

Süreniz on beş dakikadır Sayın Ersoy.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi kapsamında Hazine ve Maliye Bakanlığımızın ilgili kuruluşlarından Gelir İdaresi Başkanlığı, Türkiye İstatistik Kurumu, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, Sermaye Piyasası Kurulu, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ile Kamu İhale Kurumunun bütçeleri üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce heyetinizi ve ekranları başında bizleri izleyen yüce Türk milletinin tüm fertlerini saygılarımla selamlıyorum.

Konuşmamda Hazine ve Maliye Bakanlığımızın ilgili kuruluşlarının bütçelerinden bahsedeceğim.

Gelir İdaresi Başkanlığı: Gelir İdaresi Başkanlığı, devletimizin mali kaynaklarını etkin bir şekilde yönetmek, kamu hizmetlerinin finansmanına katkı sağlamak ve vergi sistemini adil bir zeminde işletebilmek adına kritik bir görevi yerine getirmektedir. 2023 yılı bütçesiyle kurumun personel ve sosyal güvenlik giderlerine 14,1 milyar TL, mal ve hizmet alımlarına 3 milyar TL, cari transferlere 78,3 milyon TL ve sermaye giderlerine 1,7 milyar TL kaynak ayırdığını görüyoruz. Bu harcamalar, vergi tahsilatının hızlandırılması, mükellef hizmetlerinin iyileştirilmesi, dijitalleşme süreçlerinin desteklenmesi ve kayıt dışı ekonominin önlenmesi gibi önemli hedeflere yönelik yapılmıştır. 2025 yılı için tahsis edilen 47,5 milyar TL'lik bütçe Gelir İdaresi Başkanlığının daha fazla dijitalleşme odaklı projelere yönelmesini sağlayacaktır. Özellikle e-devlet hizmetlerinin yaygınlaştırılması ve e-tahsilat gibi sistemlerin geliştirilmesiyle vatandaşlarımızın işlemlerini daha hızlı ve kolay yapabilmesi sağlanacaktır. Gelir İdaresi Başkanlığının etkinliği yalnızca tahsil edilen vergilerle değil, aynı zamanda vatandaşlarımızın vergiye olan güveniyle de ölçülmelidir. Vergi adaleti sağlandığında toplumun her kesiminde devlete olan güven duygusu artacaktır. Bu nedenle, Gelir İdaresi Başkanlığının dijitalleşme süreçleri kadar mükellef memnuniyetine de odaklanması son derece önemlidir.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ülkemizin ekonomik, sosyal ve demografik verilerinin güvenilir, tarafsız ve uluslararası standartlarda üretilmesinde kilit bir role sahiptir. 2023 yılında TÜİK'in 1,6 milyar TL bütçe kullanımıyla gerçekleştirdiği çalışmalar ülkemizin bilgi altyapısının güçlendirilmesine büyük katkı sağlamıştır. TÜİK ekonomik göstergelerden nüfus verilerine, tarım üretiminden iş gücü piyasasına kadar her alanda önemli bilgiler sağlamaktadır. Bu bilgiler hem devletin politika geliştirme süreçlerinde hem de özel sektörün yatırım kararlarında kritik bir öneme sahiptir. Kurumun 2025 yılı bütçe teklifi 5,1 milyar Türk lirasına çıkartılmıştır. Bu artış TÜİK'in veri toplama süreçlerini modernize etmesine ve uluslararası standartlara uygun, daha kapsamlı analizler yapmasına olanak tanıyacaktır. Özellikle teknolojik altyapının güçlendirilmesiyle TÜİK daha hızlı ve doğru veri sunabilen bir kurum hâline gelecektir. Doğru veri, doğru kararların temelidir. Bu nedenle kurumun bütçesi aynı zamanda ülkemizin geleceğine yapılan bir yatırımdır.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, kamu varlıklarının etkin kullanımını sağlamak ve ekonomiye kazandırmak amacıyla önemli bir misyon üstlenmektedir. 2023 yılında Özelleştirme İdaresi Başkanlığına tahsis edilen 157,6 milyon TL'lik bütçe idarenin görevlerini başarıyla yerine getirmesini sağlamıştır. 2025 yılı için önerilen 362 milyon TL'lik bütçe bu misyonun daha güçlü bir şekilde sürdürülmesine imkân sağlayacaktır. Özelleştirme süreçlerinde şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri temel alınmalıdır. Bu süreçler yalnızca ekonomik bir dönüşüm aracı değil, aynı zamanda kamu kaynaklarının etkin kullanımını sağlama hedefinin de bir yansıması olacaktır. Özellikle yerel ve uluslararası yatırımcıların ilgisinin artırılması ülkemizin ekonomisine hız kazandıracaktır.

Sermaye Piyasası Kurulu finansal piyasalarda düzenleyici ve denetleyici bir rol üstlenerek yatırımcıların güvenliğini sağlamaktadır. 2025 yılı bütçesiyle SPK'nin yeni finansal ürünlerin geliştirilmesi, yabancı tabanının genişletilmesi ve sermaye piyasalarının derinleştirilmesi gibi hedeflere ulaşması planlanmaktadır. Bu kapsamda, SPK'ye sağlanan bütçe ülkemizin finansal sisteminin uluslararası alanda daha rekabetçi bir hâl almasını sağlayacaktır. Finansal istikrar ekonomimizin sürdürülebilirliği açısından kritik bir öneme sahiptir. Bu nedenle, sermaye piyasalarının denetiminde daha etkili mekanizmalar geliştirilmesi ve yatırımcı haklarının korunması bir zorunluluktur. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu finansal sistemimizin omurgasını oluşturan bankacılık sektörünün güvenilirliği ve istikrarı açısından kritik bir görev üstlenmektedir. 2025 yılı bütçesinde BDDK'ye tahsis edilen kaynaklar finansal sistemin risklere karşı dirençli hâle getirilmesini, bankacılık sektöründe şeffaflığın artırılmasını ve Türk lirasının itibarının korunmasını hedeflemektedir. BDDK'nin aldığı kararlar sadece bankacılık sektörüyle sınırlı kalmayıp tüm ekonomik yapıyı etkileyen sonuçlar doğurmaktadır. Bu nedenle, BDDK'nin bütçesi ve faaliyetleri ekonomik istikrar ve büyüme açısından oldukça önemlidir.

Kamu İhale Kurumu kamu kaynaklarının etkin, şeffaf ve hesap verebilir bir şekilde kullanılmasını sağlamak amacıyla düzenleme ve denetleme faaliyetlerini sürdürmektedir. 2025 yılı bütçesi Kurumun dijitalleşme çalışmalarına ve kamu ihalelerinde şeffaflığın artırılmasına yönelik projelerine ayrılmıştır. Kamu kaynaklarının verimli kullanımı vatandaşlarımızın refahını doğrudan etkileyen bir unsurdur ve bu nedenle Kamu İhale Kurumunun çalışmalarını destekliyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmamın bu bölümünde bazı sektörlerin ve meslek gruplarının taleplerine ve karşılaştıkları zorluklara değinmek istiyorum. İlk olarak, konuşmama konu Hazine ve Maliye Bakanlığının öncü ve fedakâr meslek gruplarından bir tanesi olan mali müşavirlerimizin sorunları ve taleplerinden bahsedeceğim. Bunlar; bir: Yeşil pasaport hakkı. Mali

müşavirlerimizin uluslararası faaliyetlerinde yaşadığı en önemli sorunlardan biri vize işlemleridir. Yeşil pasaport hakkının verilmesi, meslek mensuplarımızın işlerini kolaylaştıracak, hizmet ihracatını artıracak ve ülkemize döviz kazandıracaktır.

İki: Beyanname sürelerinin esnetilmesi. Mali müşavirlerin iş yükünün en yoğun olduğu dönemlerden biri beyanname düzenleme süreçleridir. Özellikle ay sonlarında KDV ve muhtasar beyanname ve SGK bildirgelerinin aynı anda hazırlanması meslek mensuplarımızı zor durumda bırakmaktadır. Beyanname düzenleme sürelerinin esnetilmesi ve beyanname teslim tarihlerinin yeniden düzenlenmesi, meslek mensuplarımızın iş yükünü de azaltacaktır.

Üç: Tahsil edilemeyen KDV sorunu. Mali müşavirlerin bir diğer önemli sorunu, tahsil edemedikleri alacakları üzerinden KDV ödemek zorunda kalmalarıdır. Bu durum meslek mensuplarını ciddi mali sıkıntılara sokmaktadır. Tahsil edilemeyen alacaklar üzerinden KDV hesaplanmaması veya KDV'nin tahsil esasına bağlanması, meslek mensuplarının üzerindeki bu yükü de ortadan kaldıracaktır.

Dört: Mali tatil düzenlemeleri. Mali tatil, meslek mensuplarına iş yükünden bir nebze olsun uzaklaşma fırsatı tanınması açısından önemlidir ancak mevcut uygulamalarda mali tatil gerçek bir tatil niteliği taşımamaktadır. Mali tatilin temmuz ayında sona ermesi ve hemen ardından beyanname düzenleme süreçlerinin başlaması, meslek mensuplarının tatil yapmasını neredeyse imkânsız hâle getirmektedir. Haziran ve temmuz ayı beyannamelerinin birleştirilerek ağustos ayında verilmesi sağlanabilir. Böylece mali müşavirlerimiz gerçek bir tatil yapma fırsatına kavuşabilir.

Beş: Mevzuatın sadeleştirilmesi. Vergi mevzuatındaki karmaşıklık mali müşavirlerin en sık dile getirdiği sorunlardan bir tanesidir. Aynı konuda farklı vergi daireleri tarafından farklı uygulamaların yapılması meslek mensuplarını ve mükellefleri zor durumda bırakabilmektedir. Vergi mevzuatının sadeleştirilmesi uygulamalarda birlik sağlanması ve mevzuatın herkes tarafından anlaşılabilir bir dille düzenlenmesi hem vatandaşlarımız hem de memurlarımız açısından faydalı olacaktır.

Altı: Meslek mensuplarının çalışma koşullarının iyileştirilmesi. Özellikle de mesleğe yeni başlayan mali müşavirlerimiz gelir vergisi ve sosyal güvenlik ödemelerinde zaman zaman güçlük çekebilmektedirler. Gençlerin bu mesleğe olan ilgisinin azalmaması için bazı düzenlemeler yapılması faydalı olacaktır. Bu çerçevede yeni başlayan meslek mensuplarına ilk beş yıl boyunca gelir vergisi oranlarında indirim uygulanması, sosyal güvenlik teşviklerinin artırılması, meslek mensuplarına KOSGEB desteklerinden yararlanma fırsatları tanınması önemli bir iyileştirme sağlayacaktır.

Yedi: Ara buluculuk görevlerinin mali müşavirlere verilmesi. Mali müşavirler işçi-işveren davalarındaki mali boyutlara hâkim olmalarına rağmen bu süreçlerde aktif olarak yer alamamaktadırlar. Örneğin, 4857 sayılı Kanun çerçevesinde işçi ve işveren haklarını bilen, aylık muhtasar beyanname ve SGK bildirgelerini hazırlayan meslek mensupları ara buluculuk süreçlerinden uzak tutulmaktadır. Bu durumun düzeltilmesi için işçi-işveren uyuşmazlıklarında ara buluculuk görevleri, mali boyutların yönetiminde bilgi ve deneyime sahip olan mali müşavirlerimize verilmelidir.

Sekiz: Tahsilat sorunları. Meslek mensupları verdikleri hizmetler karşılığında tahsilat yaparken ciddi sıkıntılar yaşamaktadır. Örneğin, altı aydır ödeme alamayan bir meslek mensubu hem ofis giderlerini karşılamakta zorlanmakta hem de dava süreçlerinde zaman kaybı yaşamaktadır. Bu sorunun çözümü, tahsil edilemeyen alacaklar için meslek mensuplarına özel hukuki koruma sağlamaktır. Tahsilat sorunlarına yönelik ara buluculuk mekanizmaları meslek odalarının katkılarıyla güçlendirilmelidir.

Dokuz: TÜRMOB Yönetim Kurulu düzenlemesi. Son olarak 3568 sayılı Yasa çerçevesinde TÜRMOB Yönetim Kurulunun yapısına değinmek istiyorum. Şu anki durumda 127.770 serbest muhasebeci, mali müşavir yalnızca 4 üyeyle temsil edilirken 5.150 yeminli mali müşavir 5 üyeyle temsil edilmektedir. Temsilde adaletin sağlanması için bu uygulamada bir düzenleme yapılarak Yönetim Kurulunda daha eşit bir temsil modelinin uygulanması ve mali müşavirlerin yalnızca kendi meslektaşları tarafından temsil edilmesi sektör temsilcilerimizin talebidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bunun yanı sıra Milliyetçi Hareket Partisi olarak sık sık dile getirdiğimiz ve çalışmalarımızı sürdürdüğümüz staj ve çıraklık sürelerinin emekliliğe dâhil edilmesiyle ilgili talebimiz bulunmaktadır. Staj ve çıraklık sürelerinin emeklilik hesaplarına dâhil edilmesi gençlerimizin geleceği açısından büyük önem taşımaktadır. Gençlerimiz, staj ve çıraklık dönemlerinde fiilen çalışmakta ancak bu süreler emeklilik hesaplamasına dâhil edilmediği için hak kaybı yaşamaktadırlar. Staj ve çıraklık sürelerinin sigortalılık başlangıç tarihi olarak kabul edilmesi sosyal adaletin tesisi açısından oldukça önemsedığımız bir husustur. Bu konuda, imkânlar dâhilinde, gerekli çalışmaların yapılması beklentimizdir.

Diğer yandan, kamu bankası çalışanlarımızın da bir talepleri vardır, onu da dile getirmek istiyorum. Kamu bankası çalışanlarının yeşil pasaport hakkı 2001 yılında yapılan düzenlemelerle kaldırılmıştır ancak kamu bankaları özelleştirilmediği hâlde bu hak banka memurlarımıza geri verilmemiştir. Hâlihazırda devlet memuru olan kardeşlerimize gerekli düzenlemeler yapılarak yeşil pasaport haklarının verilmesini de talep ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; emektar çiftçilerimizin bizlerden birkaç makul talebi bulunmaktadır. Tarım Bakanlığımız 2023 yılı içerisinde çiftçilerimize sulama desteği sağlamış ve bu destek üreticilerimize önemli katkılar sunmuştur ancak bu destek 2004 yılında verilmemiştir. Çiftçilerimiz, üretim maliyetlerini azaltmak ve sürdürülebilir tarımı desteklemek adına, 2025 yılı için sulama desteğinin yeniden sağlanmasını talep etmektedirler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Devamla) - Bu duygu ve düşüncelerle 2025 yılı bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyor, Genel Kurulumuzu saygılarımla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Ersoy.

Milliyetçi Hareket Partisi adına son konuşmacı Ordu Milletvekili Sayın Naci Şanlıtürk.

Süreniz beş dakikadır.

Buyurun Sayın Şanlıtürk. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA NACİ ŞANLITÜRK (Ordu) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hazine ve Maliye Bakanlığının 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi'nin Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu bütçesi üzerine

Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce Türk Meclisini ve necip Türk milletini saygı ve sevgilerimle selamlıyorum.

Ülkemizde sigortacılık ve özel emeklilik sektöründe 73 şirket faaliyet göstermekte, yaklaşık 200 bin kişi istihdam edilmektedir. Eylül 2024 itibarıyla toplam prim üretimi bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 74 artışla 571 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Sektörün aktif toplamı ise 2,1 trilyon, bireysel emeklilik dâhil likit varlıkların toplamı 1,8 trilyon ve öz kaynakları 251 milyar TL'ye ulaşmıştır. Yirmi birinci yılını dolduran özel emeklilik sisteminde aralık ayı itibarıyla toplam tasarruf sahibi sayısı 17 milyonu aşmıştır. Sistemde biriken toplam fon tutarı, devlet katkısı dâhil 1,2 trilyon TL'ye ulaşmış, bireysel emeklilik sistemi dâhilinde şu ana kadar 300 binin üzerinde vatandaşımız emekli olmuştur. 18 yaş altı bireysel emeklilik sistemi uygulamasıyla 1,4 milyonu aşkın çocuğumuz 26 milyar TL'yi aşan birikimle sisteme giriş yapmıştır. Bireysel emeklilikte devlet katkı payı artırıldığı takdirde bireysel emekliliğin özendirileceğine ve bu rakamların daha da artırılacağına inanıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ihtiyacı karşılamayan 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun yerine, sektör bileşenlerinin tamamının görüşleri alınarak dünya sigortacılık uygulamaları da göz önünde bulundurularak yeni bir çatı yasaya ihtiyaç vardır. Sektörün paydaşları olan sigorta ve reasürans şirketlerinin kuruluş ve ruhsatlandırma süreçleri yeniden yapılandırılmalı, güvence hesabı kapsamında sigorta branşlarını içine alacak şekilde genişletilmelidir. Şirketlerin mali yapıları güçlendirilmeli, mali yapısı zayıf şirketlerin sektöre zarar vermesi engellenmelidir. Sektördeki dağıtım kanalları arasındaki farklılıklar, adil rekabeti engelleyecek haksızlıklar giderilmelidir. Bankaların müşterilerine kredi verirken sigorta poliçelerini yüksek fiyattan kendinden kestirmesini kabul etmemesi durumunda faiz oranlarını artırma tehdidinin önüne geçilmelidir. Zorunlu olan trafik sigortalarında sigorta şirketlerinin "Zarar ediyoruz." bahanesiyle poliçe kesmemesi ya da keserken 2 kat fiyat istemesi yasal değildir, adil değildir. Şirketlerin acenteleri dururken zincir marketler ya da farklı özel kurumların bayileri üzerinden poliçe kesilmesi meslek etik ilkelerine yakışmamaktadır, hem acentenin hem de sigorta sektörünün saygınlığı değer kaybetmektedir. Bu manada, sektörün yazılı kurallarının yanında rekabet koşullarını yeniden düzenleyen bir meslek etik kurulu da kurulmalıdır.

2023 yıl sonu verilerine göre sigortacılık sektöründe toplam primler 486 milyarın üzerine çıkmıştır. Bu rakamın yaklaşık yüzde 90'ı sigorta acenteleri, bankalar ve brokerler aracılığıyla üretilmiştir. İstihdama sağladığı katkılar da göz önünde bulundurularak aracılık faaliyetlerinde acente öncelikli mekanizmaları esas alan düzenlemelere gidilmelidir. Tüm dünyada olduğu gibi bizde de oto ve oto dışı eksperlik birbirinden ayrılmalıdır. Sigorta eksperliği sınavı yaklaşık on üç buçuk yıl aradan sonra 2023 Haziran ayında yapılmıştır. Eksperlik sınavları belli aralıklarla ÖSYM tarafından yapılmalıdır. Gerekirse, sigorta araçları ve eksperler de ayrı ayrı meslek çatısı altında örgütlenebilmelidir.

Yine, bir sigortacılık yasası planlanırken gönül coğrafyamızın olduğu Orta Doğu ve Türk devletlerine de öncülük edecek bir yasa ortaya koyulmalıdır. Sektördeki yabancı sermaye payı yüzde 48'lere kadar düşmüştür. Bu payın artırılması için gerekli önlemler alınmalıdır. Ülke çapında buğday, arpa ürününde uygulanan devlet destekli gelir koruma sigortasına fındık ürünü de dâhil edilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Toparlayalım lütfen.

NACİ ŞANLITÜRK (Devamla) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Ayrıca, fındıktaki kahverengi kokarca böceği zararlısı TARSİM kapsamına alınmalıdır. Doğal Afet Sigortaları Kurumu kurulduğu tarihten bugüne 41 milyar TL hasar ödemesi yapmış, bunun 39 milyar TL'si 6 Şubat depremi için ödenmiştir. Doğal afet sigortasındaki teminatlar rayiç bedeller üzerinden verilirse ilgiyi artıracaktır. Orta vadeli programda yer alan zorunlu afet sigortasının yürürlüğe girmesiyle birlikte depremin yanı sıra taşkın, sel, su baskınları, yanardağ püskürmesi, heyelan, fırtına, dolu, çığ, orman yangını gibi bir doğal afetler de sigorta kapsamına alınacaktır. Kurumun giderleri sorumlu olduğu finansal kuruluşların bilançoları üzerinden hesaplanan katılım paylarından karşılanmaktadır. Genel bütçeden kuruma herhangi bir ödenek tahsisi yapılmamaktadır. 2025 yılı için kuruma 625 milyon TL'lik bir bütçe öngörülmüştür. Öngörülen bu bütçenin, 2025 yılı bütçesinin hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum. Bütçeye Milliyetçi Hareket Partisi olarak "kabul" oyu vereceğimizi belirtiyorum.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Şanlıtürk.

Sayın Çiçek Otlu, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

20.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, Çatalca'daki bir fabrikanın işçilerinin taleplerine ilişkin açıklaması

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Sayın Başkan, 146 Polonez işçisi sendikal haklarının tanınması, çalışma koşullarının düzeltilmesi için beş aydır direnişte. Bir grup işçi Çatalca'da on gündür taleplerinin kabul edilmesi için açlık grevinde, bir grup işçi de Ankara'ya yürümek için yürüyüşte. Ankara'ya yürümek isteyen işçilerin önü Kartal Adliyesi önünde polis tarafından bir kere daha kesildi, yürüyüşlerine izin verilmiyor. Polonez işçileri "Bütün kamuoyunun desteklerini bekliyoruz çünkü bu sadece Polonez işçisinin değil Türkiye'de bütün işçilerin, grevleri yasaklanan metal işçilerinin mücadelesidir, haksızlığa uğrayan bütün işçilerin mücadelesidir." açıklaması yaptılar, bütün herkesi dayanışmaya çağırıyorlar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Ali Bozan...

21.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, geçen günlerde gözaltına alınan siyasetçilerle ilgili soruşturmaya ilişkin açıklaması

ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Geçtiğimiz günlerde Mersin ve Van başta olmak üzere birçok ilde yapılan operasyonlarda, Mersin İl Eş Başkanımız, Mersin önceki dönem il eş başkanlarımız ve Van Kent Konseyi Eş Başkanımız, Van önceki dönemde DBP İl Eş Başkanımızın da aralarında bulunduğu çok sayıda partilimiz gözaltına alınmıştı. İstanbul ilinde devam eden soruşturmada arkadaşlarımızın tutuklamaya sevk edildiğini öğrendik. Suçlamalar her zamanki gibi absürt ve hukuki dayanağı yok. Esenyurt Belediye Başkanı Ahmet Özer'le telefon görüşmesi yapmak ve HDK delegeliğiyle suçlanıyor arkadaşlarımız. Bu suçlamalarla tutuklama talep etmek iktidarın gücünü değil acizliğini gösteriyor. Bu acizlikten, hukuk tanımazlıktan vazgeçin ve gözaltındaki siyasetçileri serbest bırakın. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Sibel Suiçmez...

22.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Ortahisar Belediyesine ve Trabzon'daki elektrik kesintilerine ilişkin açıklaması

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkan, Trabzon'un AKP'den çektiği nedir? Ortahisar Belediyesini CHP kazandı diye niye halka hizmeti engelliyorsunuz? Siz Trabzon'u hâlâ celladına âşık olarak mı görüyorsunuz? Bilin ki Trabzon bu sendromdan 31 Mart seçimlerinde kurtuldu. Ortahisar Belediyesini kaybetmeyi hazmedemediniz. Dokuz aydır halkçı belediyeçiliği ortaya koyan Ortahisar Belediyesinin hizmet etmesini engellemek için İller Bankasından gelen aralık ayı ödeneğinden 16 milyon lira kesinti yaptınız; bu, belediyeyi değil halkı cezalandırmaktır. Düşman belediye anlayışını bırakın, Ortahisar Belediyesi halkımıza hizmet etsin.

Aksa Elektrik Trabzon'da yatırım ve hizmet yapmıyor. Rüzgârda, yağmurda, karda başta Tonya, Maçka, Düzköy olmak üzere birçok ilçemizde sık sık elektrikler kesilmektedir. Trabzon halkı elektrik kesintilerinden bıktı, AKP'den bıktı.

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.37

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 19.24

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Sibel SUIÇMEZ (Trabzon), Adil BİÇER (Kütahya)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 36'ncı Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:162) (Devam)

2.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2023 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 225 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2023 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2023 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/922) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 163) (Devam)

A) TİCARET BAKANLIĞI (Devam)

1) Ticaret Bakanlığı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Ticaret Bakanlığı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) HELAL AKREDİTASYON KURUMU (Devam)

1) Helal Akreditasyon Kurumu 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Helal Akreditasyon Kurumu 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) REKABET KURUMU (Devam)

1) Rekabet Kurumu 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Rekabet Kurumu 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI (Devam)

1) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Gelir İdaresi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Gelir İdaresi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (Devam)

1) Türkiye İstatistik Kurumu 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İstatistik Kurumu 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

F) ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) SERMAYE PİYASASI KURULU (Devam)

1) Sermaye Piyasası Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sermaye Piyasası Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Devam)

1) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) KAMU İHALE KURUMU (Devam)

1) Kamu İhale Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu İhale Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU (Devam)

1) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Devam)

1) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu konuşmaları başlayacak.

İlk konuşmacı Van Milletvekili Sayın Gülcen Kaçmaz Sayyigît.

Buyurun Sayın Sayyigît. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

DEM PARTİ GRUBU ADINA GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sözlerime başlarken, onurlu bir barış için mücadele eden ve bu yüzden özgürlüğünden mahrum bırakılan sevgili Figen Yüksekdağ, Selahattin Demirtaş, Selçuk Mızraklı, Leyla Güven, Ayşe Gökkan, Rojbin Çetin ve Bekir Kaya şahsında tüm siyasi tutsakları saygıyla selamlıyorum; özgür yarınlarda buluşmayı diliyorum. Bir selam da sürgündeki yoldaşlarımıza. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Üzerinde konuştuğumuz bütçe, 2025 yılında a'dan z'ye her şeyi etkileyecek çünkü 85 milyon yurttaşın ekonomik ve sosyal yaşamı bu bütçeye bağlı. Maalesef, haksız kazanç elde eden azınlığın servetine servet olarak yansıyacakken yoksul milyonların yaşamını daha da zorlaştıracak bir bütçeyle yine karşı karşıyayız. Bu sebeple bütçenin halkın ihtiyaçlarını gözeten temel bir hak olduğunu, bütçe hakkının da ancak geniş toplumsal kesimlerin katılımıyla korunacağını tekrar tekrar belirtiyoruz. Buna karşın, AKP iktidarın halkın emeği ve vergileriyle oluşan bu bütçeyi halka ve biz temsilcilerine rağmen saray odalarında hazırladığı bir bütçe olarak tekrar karşımıza getirmeyi tercih etmiştir. Bütçe tam olarak toplumdan kaçırılarak hazırlanmıştır, Meclise de tam anlamıyla noter muamelesi yapılmıştır. Bu sebeple, bu bütçede kadınların, çocukların, gençlerin, işçilerin, engellilerin, emeklilerin ve bu tarz her kesimin, dezavantajlı kesimin sorunlarına çözüm yok. Ne var ama biliyor musunuz? İşçinin ve emekçinin büyüyen emeğine karşın ekmeğinin küçülmesi var, emeğinden çalınma var, milyonların adalet çağrısının, gençlerin ve kadınların özgür yaşam isteğinin görmezden gelinmesi var, Kürtlerin onurlu barış umudunun kırılmak istenmesi var.

Sosyoekonomik olarak dinamik bir coğrafyanın parçasıyız bizler, birçok farklı ülkeye açılan demir yolu ve deniz yolu hariç 30 kara sınır kapısı mevcut. Bunun anlamı birçok mekânda ticaret yapmak, iletişim kurmak ve etkileşimde bulunmaktır. Özellikle Orta Doğu gibi birçok medeniyete ev sahipliği yapan bir coğrafyada ticaretin çeşitliliğini de hiç kimse inkâr edemez. Burada ticaretin yaratmış olduğu dinamizmin temel sonuçlarından biri de halklar arasındaki kültürel paylaşımlar ve diyalog olarak karşımıza çıkmaktadır. Bugün bölgesel eşitsizlik varsa bunun önemli bir sebebi Türkiye'nin yanlış sınır politikaları olarak karşımıza çıkmakta. İran'la, Irak'la, Suriye'yle ticaretin istikrarlı olmamasının ve büyük bir ticaret hacmine ulaşmamasının sebebi de tam olarak budur. Yüksekova ile Urmiye, Van ile Hoy karşıya; yine, Şırnak hemen Irak Kürdistanı'nın karşısında; Kamışlı, Nusaybin'in birkaç yüz metre ötesinde; Suruç hemen Kobani'nin yanı başında. Bu coğrafi avantaj sayesinde cumhuriyet ilan edildiğinde önemli istihdam merkezleri sadece Marmara Bölgesi'nde değildi sayın arkadaşlar; bilakis, Diyarbakır ve Mardin ticaretin etkisiyle bu dönemlerde ilk sıralarda yerini alıyordu çünkü Mardin ile Rojava, Diyarbakır ile Irak Kürdistanı arasında canlı bir ticaret mevcuttu ama güney sınırında Kürt'ün Kürt'le ticareti yani ekonomik alışverişi müesses nizamca tehlikeli bulundu.

Değerli milletvekilleri, normal şartlarda sınır kentleri şanslı kentler olarak bilinmekte ama bizim oralarda, kürdistanla maalesef şanslı kentler olarak karşımıza çıkmamakta çünkü turizm faaliyetleri, kültürel etkileşim, ticari iş birliği için buralar muazzam bir fırsat olarak kullanılabilirken orada yine farklı bir politika devreye sokuldu. Her ne hikmetse, bu ülkelere sınırı olan bizim illerimizden Kars, Iğdır, Ağrı, Van, Hakkâri, Mardin, Urfa sosyogelişim endekslerinde son sıralarda yerini alıyor. Belli ki devlet bir şeyleri yanlış yapıyor, belli ki Ticaret Bakanlığı yanlış bir tuşa basıyor ama bunun sebebinin Kürt sorunundaki güvenlikçi bakış olduğunu da inkâr edemeyiz. Bunu çarpıcı bir örnekle de somutlaştırmak mümkün: Gire Spi, diğer adıyla Tel Abyad IŞİD'in elindeyken Türkiye'yle 7 milyon dolar ticaret yapıldığı kamuoyuna yansıdı ama Gire Spi Haziran 2015'te Kürtlerin kontrolüne geçer geçmez buradaki kapılar kapatıldı. O dönem IŞİD'i dahi kardeş dediğiniz bir halka tercih ettiniz; biz sizi affetsek de Allah sizi affetmeyecek, buradan bunun altını çizmiş olalım. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Gire Spi örneği bir tarafa, elbette sınırın öte

tarafında Kürt kentleriyle ticaret yapılabilir. Mesela, Afrin'le de bir ticaret yapıyorsunuz ama nasıl bir ticaret, bir bakalım: 300 bin Afrinlinin tarlasından, evinden sürülerek yerine radikal cihatçıların yerleştirilmesi şartıyla yapılan bir ticaret mevcut çünkü AKP açısından demografik yapı değiştirildiğinde, Kürtçe tabeladan kaldırıldığında Afrin halk meclisi dağıtıldığında hâliyle ortada sorun da kalmıyor. Afrin işgali basit bir olay değil, çünkü orada yüzlerce yıllık zeytin ağaçlarını kökünden söküp kaçırarak bir örgütlü kötülükle karşı karşıya kaldık. Afrin'de üretilen zeytinyağını ticaret ahlakına aykırı bir şekilde iç ve dış piyasada satılabilecek kadar harama bulaşabilen bir zihniyetle karşı karşıyayız. Tarım ve Orman Bakanlığının verileri diyor ki: "2023 yılında zeytinyağı üretimi önceki yıla oranla yüzde 80 artmış durumda." 2023'te, yine yağlık zeytin alanı azalmışken, üretim son üç yılın gerisindeyken ve ağaç başına düşen kilo verimi düşmüşken bu yüzde 80'lik artış nereden geliyor? Sayın Bakanların da buna cevap vermesi gerekiyor. Bakanlığın zeytinyağı ithalatıyla ilgili lokasyonu Suriye'yi ve Afrin'i gösteriyor tam olarak. Ülkeye kayıt dışı sokup, Türkiye'de üretilmiş gibi etiket basıp dış pazara satmak haramdır, hırsızlıktır. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Emperyalizm demeden önce, kolonyalizm edebiyatı yapmadan önce harama uzanan ellerin tövbeye kalkması yerinde olacaktır sayın milletvekilleri. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

AKP'nin tüccara ve esnafa bakışı da ayrı bir handicap olarak karşımıza çıkmakta. Her şey dev bütçeli şirketler ve patronlar aşkına, buna karşın küçük esnaf Allah'a emanet edilmiş durumda. Aileleriyle birlikte düşünürsek ülkenin yüzde 5'ini oluşturan milyonlarca insan söz konusu, personel maaşı, borç, kira, vergi, stopaj, SGK primi, astronomik elektrik, su, doğal gaz faturaları derken esnafa âdeta iflasın yolu gösteriliyor AKP tarafından. Holdinglerin borçları silinirken esnafa icra tebligatları gönderiliyor, esnaf kredi çekiyor. Onlara belli krediler de sağlanıyor ama bunlarla esnaf maalesef işini büyütemiyor, bunlarla ancak biriken kredi faizlerini kapatmaya çalışıyor. 2023 yılında 111 bin esnaf kepenk kapadı, 2024'ün ilk yedi ayında 51 bin esnafın kapısına kilit vurduğu belirtiliyor. Yüz binlerce KOBİ, borcu nedeniyle takibe düşmüş durumda. Buradan AKP'ye soruyoruz: Sizler KOBİ'leri iflasa sürüklemeye partisi misiniz? Eğer böyle değilse bizler DEM PARTİ olarak size bazı şeyler söyleyeceğiz, siz de bu söylediklerimizi uygulayın ama bu söylemlerden dolayı sizden vergi talep etmeyeceğiz Sayın Şimşek; bunun da altını çizelim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Korkmanıza gerek yok yani. Sayın Şimşek şu an duymuyor tabii burayı, yan tarafla ilgileniyor kendisi. İlk etapta...

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Ne zaman duydu ki?

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Devamla) - Sayın Şimşek... Yok. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sayın Şimşek... Sayın Şimşek, size sesleniyor.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Kürtçe konuş, belki anlar.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Devamla) - Sayın Şimşek, buradan diyoruz ki: Bizler DEM PARTİ olarak size bazı öneriler sunacağız, siz de bunları uygulayın ama bunu uygulamanız için sizden vergi talep etmeyeceğiz; bunun altını da çizelim.

İlk etapta küçük esnafa 300 bin liralık hibe verilerek faizsiz ve uzun vadeli yapılandırma tarzı tedbirler alınabilir, esnafın sorunlarına yönelik araştırma komisyonları kurularak temel nedenler tespit edilebilir. Bununla sağlanan kredi desteklerinin ekonomik döngüye nasıl katkı sağladığı veya sağlamadığı belirlenebilir. Küçük esnafın neden kazanmadığı, neden mutlu olmadığı ancak bu doğru yaklaşımla ortaya çıkarılabilir. AKP'nin yaptığı bir ticaret var, bu iyi de bir ticaret, bunu yadsıyamıyoruz ama bu olsa olsa umut tacirliği olur.

Sayın milletvekilleri, 2024 yılı Ocak-Kasım döneminde ihracat 238 milyar 486 milyon dolar iken ithalat 311 milyar 703 milyon dolar olarak karşımıza çıkıyor. Bu yılın on bir ayında ticaret açığı ise 73 milyarlar düzeyinde. Aslında geçen yılın aynı dönemine göre 9 milyar dolarlık bir azalış da var. Bu, kayda değer görülebilir ama bunun sebebini ortaya koyduğumuz zaman, maalesef, büyü bozuluyor çünkü ithalata bağımlı bir üretim söz konusu, sanayi üretiminde de bir azalışla karşı karşıyayız. Bunun doğal sonucu olarak büyüme de hâliyle yavaşlıyor, sonraki aşama ise işsizliğin daha da artması, yurttaşın da işinden olması şeklinde karşımıza çıkıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Devamla) - TÜİK'in bile açıkladığı veriler, işsizliğin arttığını gösterirken genç nüfusta işsizlik oranları genel işsizlik oranının 2 katı düzeyinde seyretmekte. Sonuç itibarıyla, yıllar içinde siyasi iktidarın rakamlarla yapmış olduğu camdan kuleler yıkılmış, halklara vurulan yoksulluk prangası eskimiş ve artık kırılmaya mahkûmdur. Ekonomik göstergelerden halklara refah olarak yansıyan hiçbir şey yok. Eğer emekçinin ekmeğinde gözünüz yok ise buyurun hep beraber asgari ücreti en az 35 bin TL yapalım.

Savaş hâlini de en çok isteyenlerin bu durumdan en çok kâr elde edenler olduğunu hiç bıkmadan, usanmadan, bizler DEM PARTİ olarak altını çizerek her mecrada ifade edeceğiz. Türkiye halklarını ekmeğe ve adalete hasret bırakan anlayış karşısında, onurlu bir barış ve özgür yarınlar için verdiğimiz mücadele mutlaka menzile varacak, sonu mutlaka muhteşem olacaktır. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Çünkü bizler zulme karşı diz çökmeden direnenlerin yoldaşlarıyız, onlarla gurur duyuyoruz, gurur duymaya devam edeceğiz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kaçmaz Sayyigit.

İkinci söz Kocaeli Milletvekili Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu'na ait.

Buyurun Sayın Gergerlioğlu. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sevgili Başkan Figen Yüksekdağ ve Selahattin Demirtaş şahsında tüm özgürlük ve hukuk hasreti çeken mahpusları yürekten selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Ticaret Bakanı Ömer Bolat, hoş geldiniz.

Sayın Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, "..."³ (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) İki dilde, Kürtçe ve Türkçe ana dilde "Hoş geldiniz." dedim. Allah razı olsun, Sırrı Başkan sözümü kesmedi "..."⁴ (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, diller bu coğrafyanın güzellikleridir, yüzümüzü güldüren tatlı seslerdir. Bakın, aslında, Sırrı Başkan da Türk, ben de Türk'üm; ona hem Türkçe hem Kürtçe "Allah razı olsun." dedim. Keşke sadece Kürtler Türkçe öğrenmek zorunda kalmasa, Türkler de Kürtçe öğrense, aralarında Kürtçe konuşsa ne güzel olur değil mi arkadaşlar? (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, şimdi Sayın Bakanlara böyle güzel bir giriş yaptık ama bu "lele" faslı, biraz da "lolo" faslı olsun. (DEM PARTİ sıralarından gülüşmeler)

Şimdi, bakın, Sayın Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, sizi eleştireceğim ama çok fazla eleştirmeyeceğim çünkü gerek yok. Çünkü sizin bir kurumunuz var TÜİK diye, her şeyi çok küçük ve genç gösteriyor. Mesela benim yaşım 60, TÜİK'e sorsan 20, Mehmet Şimşek 15 yaşında. (DEM PARTİ sıralarından gülüşmeler, alkışlar) Vallahi sizin kurum böyle.

Şimdi, Sayın Ticaret Bakanına dönüyorum, Helal Akreditasyon Kurumu... Şimdi, bakın, büyük ümitlerle kuruldu, yedi yılda bütçesi 7 milyondan 50 milyona çıkarıldı, büyük ümitler vardı ama ancak 84 akreditasyon verdi ve huzur hakkı verdi yöneticilerine, bu mesele Anayasa Mahkemesine gitti, Anayasa Mahkemesi dedi ki: "Olmaz böyle şey, yasayı iptal ediyorum." Yani "Haram yiyorsunuz." dedi size, Helal Akreditasyon Kurumunda haram yenildiğini söyledi Anayasa Mahkemesi.

Şimdi, petrol ticareti konusunda ben burada defalarca kez konuştum, Ticaret Bakanı da bugün lütfen sözlerime dikkat etsin. Bakın, biz defalarca İsrail'le ticaret olduğunu söyledik, Sayın Ticaret Bakanı birkaç gün önce bir açıklama yaptı. Ben açıklamanızı okudum Sayın Bakan, diyorsunuz ki: "Ekim ve mayıs arasında yüzde 30 düşüş oldu." Ama siz Aralık 2023'te "Ticaret yok." diyordunuz, burada ben ifade etmişim, bütün bu sıralar "Olmaz öyle şey." falan diyordu bana, termal içlik satıyorlardı "Biz hiçbir şey satmıyoruz." diyorlardı ama sonra Sayın Bakan "Yüzde 30 düşüş oldu." dedi. Sonra, burada Özlem Zengin de söylemişti, "Biz yabancı şirketlere rica ettik, Ceyhan'dan petrolü İsrail'e götürmesinler." demişti. Ben burada geçen hafta biliyorsunuz, ispat ettim, uydu görüntüleriyle gemilerin nasıl sinyal kapatarak Hayfa'ya gittiğini ispat ettim. Şimdi, Sayın Bakanın da açıklamasını okudum, diyor ki: "Ya, onlar sinyal kapatıyorsa ne yapabiliriz?" Bu, devlet ciddiyetiyle bağdaşmaz Sayın Bakan. Bakın, ben size ispat ediyorum: Geçen hafta söylediğim bir gemi, NISSOS DELOS, şu anda Hayfa Limanı'nda. Ring yapıyor ya, her gün ring yapıyor, gidip geliyor. Madem öyle, bu geminin ticaretini iptal edin; yapmıyorsunuz, ticaret devam ediyor. Biz boş konuşmuyoruz burada, ciddi araştırmalar yapıyoruz. Yine, 2023 ile 2024 verilerine baktım, Gazze'de bina sayısı yüzde 39 azalmış. Peki, Filistin'e ihracat ne durumda? 1.254 kat çelik göndermişiz, 263 kat çimento göndermişiz; bina azalıyor, biz ha bire çelik, çimento gönderiyoruz. Bu ticaret bir de Yunanistan kanadından oluyor, Yunanistan'a gidiyor gemiler, oradan geliyor. Yunanistan'a çelik ihracatında da yüzde 128 artış olduğunu tespit ettim. Yine, bakın, bir gemi bu, ZIM firması. ZIM firması siyonist İsrail'in kuruluşunda rol oynamış çok önemli bir gemidir ve bu gemiyi de biz yakaladık.

Şimdi "Filistin... Filistin..." diyorlar, İsrail'le ticarete devam ediyorlar. "Başörtüsü... Başörtüsü..." diyerek geldiler, kadınlara çıplak arama yaptılar.

Şimdi, bakın, bir başka istatistik; Azerbaycan. Ben geçtiğimiz haftalarda bir açıklama yapmışım, daha sonra Azerbaycan Gümrük Komitesi rakamları değiştirdi. İnanılmaz bir şey. 2024'te 2,3 milyon ton petrol göndermişti, bu açıklamamdan sonra "Ekim ayında 1,173 milyon ton gönderdik." diye açıklama yaptılar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Yani eylüldeki 2,3 milyon ton ekimde 1,173 milyon ton olur mu arkadaşlar?

Şimdi, geçen gün de burada söyledim, çıplak arama yaptılar 9 genç insana ve ardından İstanbul Valisi Davut Gül açıklama yaptı. Çıplak aramayla ilgili bir izahat ve soruşturma başlattığını duymamız gerekiyordu fakat bana yönelik ağır hakaretler yaptı; terör, iftira, ihanet falan. İstanbul Valisi Davut Gül, ben sana vali olamazsın dememişim; ben sana insanlara karşı saygılı olamazsın, adalet ve hukuku öğrenemezsin demişim; beni yanıltmadın. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Evet, gerçekten böylesin. Bakın, üç yıl önce de ben burada çıplak arama olduğunu söylemişim, Süleyman Soylu bana hakaret etmişti, terfi edeceğini sanıyordu Süleyman Soylu; ne oldu? Tenzilirütbe oldu ve tasfiye edildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - İstanbul Valisi Davut Gül'e de söylüyorum: Kimseye yaranmaya kalkmasın; bu laflarla, bu çarpıtmalarla çıplak aramayı örtetek de terfi edemez ve Soylu'nun akıbetine uğrar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Gergerlioğlu.

Üçüncü söz Diyarbakır Milletvekili Sayın Osman Cengiz Çandar'a ait.

Buyurun lütfen. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika Sayın Çandar.

DEM PARTİ GRUBU ADINA OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Diyarbakır) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, madem Rekabet Kurumunu görüşmekteyiz, lafı uzatmadan, kestirmeden konuya gireyim ve sorayım: Türkiye ekonomisi niye bir türlü dikiş tutturamıyor? Dış finansmanı ülkeye çekmek için niçin Mehmet Şimşek helak oluyor; Amerika'da, Batı'da çalmadık kapı bırakmıyor? Ve Cumhurbaşkanı, bir dönem kanlı bıçaklı olduğu -başta Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan- Körfez ülkelerinden medet ummaya niçin kendisini mecbur hissediyor? Bu soruları tam da Türkiye'nin Suriye'deki diktatörlük rejiminin çökmesiyle bölgesel ve uluslararası profilinin birden yükseldiği bir dönemde soruyorum. Şam'daki rejimin yıkılması Türkiye için ve tabii, en başta Suriye halkı için çok çok iyi oldu; Türkiye ile Suriye etle tırnak gibidir. Hani Cumhurbaşkanı "Birinci Dünya Savaşı'nda bölgemizde sınırlar belirlenirken şartlar başka olsa acaba ne olurdu? Kuvvetle muhtemel Halep, İdlib, Şam dediğimiz şehirler muhtemel Hatay, Urfa gibi bizim vilayetimiz olacaktı." diyor ya, doğru söylüyor. Ama sakın gelinen noktada kendisini II. Yavuz Sultan Selim zannetmesin, 1516 yılında değiliz; 1916'da, 1918'de de değiliz; Suriye iç savaşının patlak verdiği

³ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

⁴ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

2011 yılında da değil, 2024 yılının sonundayız. Bakın, Suriye'nin ayağa kalkabilmesi için tespit edilen en düşük rakam 400 milyar dolar, Türkiye'nin bu ihtiyaçtaki Suriye'ye demokratik bir rejime doğru yol alması için yol gösterecek hâli var mı? Türkiye'nin bu ihtiyaçtaki Suriye'ye anlamlı, güçlü bir ekonomik destek sağlayacak mecali var mı? Suriye'ye örnek olacak durumu var mı? Bu arada, Suriyeli aktörlerin kendilerini her şeye rağmen şu sıralarda geleceğe yönelik umut verici mesajlar verirken görüyoruz. Gelgelelim, Türkiye'den yapılan açıklamalar Suriye'nin gelecekteki iç barışı için hiç de iyi sinyaller vermiyor. Gerek Cumhurbaşkanı gerek Dışişleri Bakanı ve gerekse onlara eklenen Savunma Bakanının son günlerdeki açıklamalarını kastediyorum. Bu vesileyle söyleyeyim: Birkaç gün önce Dışişleri bütçesi görüşülürken Hakan Fidan DEM PARTİ sıralarına hitaben "'Suriye' denilince aklınıza Kürt'ten başkası gelmiyor, 'Kürt' denilince de PKK'den başkası gelmiyor." sözlerini sarf etti; oysa bu sözler en uygun düşen bizzat kendisi. Hangi vesileyle Suriye'den söz etse tehditkâr bir dille Kürtleri hedef alıyor. Ama haksızlık etmeyelim, onun nezdinde Suriye'de iyi Kürtler de var. Zaten kendisi "Suriye'de meşru Kürt temsilcileri var." demişti, bunun adı da söylendi; Kürt Ulusal Konseyi. Peki, siz sayın milletvekilleri, Kürt Ulusal Konseyinin Barzani yanlısı tam 14 Kürt örgütünden oluştuğunu ve federasyon yanlısı olduğunu biliyor musunuz? Suriye Kürt Ulusal Konseyinin "Roj Peşmergeleri" adlı silahlı güçleri bulunduğundan haberinizi var mı? Hakan Fidan'ın sözünü ettiği Suriyeli Kürtlerin meşru temsilcisi yani Suriye Kürt Ulusal Konseyi PYD'li, YPG'li Suriye demokratik güçlerinin istediğinden çok daha fazla öteye gidiyor; Suriye'de federasyon istiyor, Irak'taki durumun aynısını istiyor. Peki, Türkiye Suriye'de ne istiyor? Belli değil. Bir de şu var, "Türkiye, Suriye'nin istikrara kavuşmasına katkı sağlayacak." deniliyor. Şimdiye kadar yapılan açıklamalar ve ortaya konulan tavırla bu mümkün değil. Türkiye iç politikasına bakıldığında, hukuk devleti olmaktan gitgide uzaklaştırılmış; demokrasi açığı hatta açılığı yaşar duruma gelmiş. Ekonomi Bakanı dış dünyada doğrudan yatırımcıları ikna turuna çıkmışken, insanlarımız açlık sınırının altında ücretlerle çalıştırılırken ve isyan noktasına gelmişken nüfusunun yüzde 90'ı açlık sınırının altındaki Suriye'ye nasıl arka çıkacak? Bu söylediklerimi olumsuz bir eleştiri olarak düşünmeyin, gerçekçi ve tutarlı olmanız için bir davet olarak kabul edin.

Genel Kurula saygılar sunuyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Çandar.

Dördüncü söz Antalya Milletvekili Sayın Hakkı Saruhan Oluç'a ait.

Buyurun Sayın Oluç. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır

DEM PARTİ GRUBU ADINA HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Sayın Başkan, sayın vekiller; ekranları başında ve cezaevlerinde bizleri izleyenleri sevgi ve saygıyla selamlıyorum. Sayın Bakanlar, hoş geldiniz.

Tek tek bakanlıklarla da bütçenin tamamıyla da ilgili çok konuşuldu. Ben tekrar bütçenin tümüne dair bir söz kurmayacağım çünkü Komisyon'da da bir ay boyunca eleştirilerimizi dile getirdik ama duymak istemiyorsunuz. Bu bütçe de nitelik itibarıyla son yıllardaki bütçelerden çok farklı değil. Özellikle bütçe tercihleri açısından baktığımızda, irrasyonel dönem ile rasyonel dönem arasında radikal bir fark görünmüyor, yok. Çok kısaca söylemek gerekirse bir kez daha sermayeye mükâfat; yoksula, emekçiye, emekliye, işçiye yük getiren bir bütçeyle karşı karşıyayız.

Şimdi, daha çok bu bütçenin ve ekonominin önemli bir sorunu olan bir konu hakkında, vergi adaletsizliği ve bununla birlikte yaşanan diğer iktisadi adaletsizlikler hakkında konuşacağım. Sayın Bakan, vergi aslında ekonomi bahsinde tartışılıyor ama vergi kararları ekonomiden çok politik alanı ilgilendiren bir meseledir, bu sadece Türkiye'de değil dünyanın her yerinde böyledir. Hangi kesimlerin ne ölçüde vergilendirileceği aslında maliyeyi aşan politik bir karardır ve siz de bunu yaşıyorsunuz zaten. Bu politik kararlar yüzünden "Çok kazanan çok, az kazanan az vergi almalıyız." sözünü gerçekleştirecek adımları bir türlü atamıyorsunuz çünkü kararlar politik alanda veriliyor ve politik irade bu kararlarda sermayenin yanında yer alıyor. O nedenle, çok kazanan çok vergi alamıyorsunuz, tam tersine, az kazanan çok vergi alıyorsunuz; esas mesele de buradan kaynaklanıyor.

Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonundaki sunumunuzda dediniz ki: "Dolaysız vergiler yeterli düzeyde değil." Doğru, doğru bir tespit ama yine aynı sunumda Türkiye'de dolaylı vergilerin iddia edildiği gibi yüksek olmadığını ifade ettiniz; bu ise yanlış Sayın Bakan. Bakın, OECD karşılaştırmalı analizleri -ki sizin elinizdeki rakamlarda da bu var- Türkiye'nin mal ve hizmet üzerinden alınan vergilerde 38 OECD ülkesinin ortalamasının üzerinde olduğunu ortaya koyuyor. Bu oran 2022'de Türkiye'de yüzde 43,9; OECD ortalamasında ise yüzde 31,4; Eurostat verileri. Dolaylı vergiler açısından baktığımızda Türkiye 38 OECD ülkesi arasında en yüksek vergi yüküne sahip 5'inci ülke olarak görünüyor. 2023'te 45,6; 2024'ü bilmiyoruz, göreceğiz. Dolaysız vergiler açısından baktığımızda da Türkiye 38 OECD ülkesi arasında en düşük vergi yüküne sahip 5'inci ülke olarak görünüyor. Şimdi, iktidarın ekonomi politikalarıyla değerlendirdiğimizde, baktığımızda, alınan sonuçlara baktığımızda, dolaylı vergiler gelir ve servete dayalı bir esasa dayanmadığı için yoksulu da zengini de vergi yükümlülüğü bakımından eşitlemekte, dolayısıyla var olan eşitsizliği büyütmektedir. İktidarın ekonomi politikalarıyla gittikçe yoksullaşan milyonlarca dar gelirli, temel tüketim harcamaları üzerinden yüksek oranda vergilendirmeye tabi tutuluyor. Özetle, Türkiye'de vergi sistemi düşük gelirliyi korumak yerine yüksek gelir elde edenleri koruyacak şekilde düzenleniyor ve siz bunu değiştirmiyorsunuz Sayın Bakan. Ama adaletsizlik bununla bitmiyor.

Bakın, bir önemli diğer mesele vergi adaletsizliğini artıran vergi dilimleri meselesi ve vergi dilimleri düşük tutulduğu için işçiden ve emekçiden çok vergi alınıyor, bu ciddi bir sorun. Ve ortada işçi sendikalarından gelen ciddi bir talep de var, bunu da duymuyorsunuz; vergi dilimlerinin değiştirilmesini istiyorlar, bunu anlamak istemiyorsunuz çünkü bu ülkede işçiler, emekçiler neredeyse kimi şirketlerden fazla vergi verir duruma düşmüş vaziyettedir. Bu kabul edilebilir bir şey mi? Türkiye'de maalesef mali güce göre vergilendirme ilkesi uygulanmıyor, vergi dilimlerinde düşük ücret geliri elde edenlerin tabi olduğu birinci dilim dar tutuluyor ve bu kesimin yıl içinde artan oranlı vergiye tabi tutulmasına sebep oluyorsunuz. Sonuçta kim bunun faturasını ödüyor? İşçiler, emekçiler ve dar gelirli gelirler ödüyor. Dolayısıyla ilk dilim tutarının yeterince genişletilmemesi üst dilime daha hızlı geçişe sebep olduğu için çalışanların üzerindeki vergi yükü artıyor Sayın Bakan ve siz bu konuda en ufak bir adım atmıyorsunuz. Emekçiler gizli vergi zammına maruz kalıyorlar ve alım güçleri gün geçtikçe azalıyor, bu çok ciddi bir sorun.

Bakın, 2024 yılı gelir vergisi tarifesinin ilk dilimi 110 bin Türk lirası olarak belirlenmişti. Oysa yeniden değerlendirme oranları 2000'den bugüne kadar kuruşu kuruşuna uygulanmış olsaydı 2024 yılında gelir vergisinin ilk dilimi 288 bin Türk lirası olacaktı. Yani böyle bir durumla karşı karşıyayız. Şirketlere vergi affı muafiyeti, yapılandırılmalar ve kur korumalı mevduat gibi kalemlerde vergi

istisnaları uyguluyorsunuz ama emekçilerin vergisi kaynağında kesilmeye devam ediyor; faturayı işçi, emekçi ödemeye devam ediyor. Yani emek gelirinin sermaye gelirleri kadar vergisini koruması için adım atıyor musunuz? Atmıyorsunuz Sayın Bakan, tam tersini yapıyorsunuz.

Şimdi, bu adaletsizlikler elbette ki vergi adaletsizliğiyle sınırlı değil, adaletsizlikler ülkesi hâline getirdiniz bu ülkeyi ve vergi adaletsizliğinin dışında da yaşanan büyük adaletsizlikler var. Gayrisafi yurt içi hasıladan emeğin aldığı paya baktığımızda, son altı yılda düşüş devam ediyor ve emek ile sermaye arasındaki eşitsizliği sizin hazırladığınız bütçeler büyütüyor Sayın Bakan. Bu, politik ve ekonomik bir tercih aynı zamanda. TÜİK'in açıkladığı gelir dağılımı istatistiklerine baktığımızda, en yoksul yüzde 20'lik kesimin toplam gelirden aldığı payın azaldığını görüyoruz istikrarlı bir şekilde; en zengin yüzde 20'nin toplam gelirden aldığı payın ise arttığını görüyoruz. Bu da sizin bütçelerinizin eseri Sayın Bakan.

Servet eşitsizliği de çok yüksek. Baktığımızda, Türkiye'deki servetin yüzde 40'lık kesimi nüfusun sadece yüzde 1'lik bir diliminde toplanıyor. Bu kadar büyük bir adaletsizlik olabilir mi? Nüfusun yüzde 95'lik kesiminin aldığı pay sadece yüzde 40. Servette de durum bu. Yani bitmek bilmiyor, bölgesel açıdan da baktığımızda böyle. Daha yeni açıklandı 2023 gayrisafi yurt içi hasılanın illere göre dağılımı ve il nüfusuna göre kişi başına gelir verileri. Bunlara baktığımızda yine aynı şeyi görüyoruz, en gelişmiş iller ile en az gelişmiş iller arasındaki fark 5'e 1 oranında, büyük bir uçurum. İstanbul ve Kocaeli'de kişi başına bu açıdan 22 bin dolar düşüyor ama Van'da, Ağrı'da, Urfa'da, Muş'ta, Bitlis'te yani kürdistan coğrafyasında 4.500 ila 5.500 dolar arasında esas olarak bir gelir verisi görüyoruz. Dolayısıyla bölgesel uçurum da çok büyük. TÜİK'in hazırladığı Sektör Bilançoları Raporu'na baktığımızda, şirketlerin kazandığı kârlara baktığımızda katlarla ifade ediliyor; 3 kat, 4 kat, 5 kat ifade ediliyor. Peki, emekçinin, emeklinin, işçinin, çiftçinin gelirinde katlarla ifade edilen bir artış görüyor muyuz? Görmüyoruz. Bankaların kârları aynı şekilde. Dolayısıyla vergi ödemeyen şirketleri saymıyorum bile, özellikle kamu-özel iş birliği şirketleri bunların en başında geliyor, büyük kârlar elde ediyorlar ve Sayın Bakan, siz onları vergilendiremiyorsunuz gerektiği gibi. "Kripto varlıklardan vergi almayacağız." dediniz, almıyorsunuz; "Borsadan vergi almayacağız." dediniz, almıyorsunuz; büyük kara delik olarak kur korumalı mevduattan vergi almadınız. Bunların hepsi aslında sermaye lehine atılmış olan adımlar ve siz bu adımları atmaya devam ediyorsunuz Sayın Bakan; neden bu durumda olduğumuzun açıklaması bu. Bakıyoruz Orta Vadeli Programa, 2024-2026 dönemine, orada yazdınız kamu maliyesiyle ilgili başlıklarda, vergilemede adalet ve etkinlik bölümü var ve o başlık altında vergi harcaması şeklindeki istisna ve muafiyetlerin kaldırılacağını belirtiyorsunuz ve bunu 2024 yılının üçüncü çeyreği için söylüyorsunuz. Peki, yapıldı mı? Hayır, yapılmadı. Ve yeni süreçte vergi kanunlarında da yeni düzenlemelere gidilmeyeceğini açıkladınız. Çünkü esas itibarıyla bu kararları saraydaki ekonomistler veriyor, siz vermiyorsunuz bu kararları ve bu nedenle de bu durumdayız. Bakın, bunun değişmesi sağlanmadığı müddetçe; vergi adaletsizliği, gelir dağılımı adaletsizliği, bölgesel adaletsizlikler konusunda olumlu adımlar atılmadığı müddetçe bu adaletsizliklerin değişmesi konusunda Türkiye'deki ekonomide de herhangi bir iyileşme özellikle işçiler, emekçiler, yoksullar, dar gelirli, ücretli çalışanlar açısından sağlanmayacak; son açıklanan bütçe verilerinde de bunu görüyoruz. Bugün açıklandı; orada da görünüyor ki gelir vergisi tahsilatı tutarının yüzde 93'ü stopaj yoluyla alınmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) - Sayın Başkan, bitiriyorum.

BAŞKAN - Buyurun, toparlayın.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) - Kimden? Ücretlilerden, esas olarak. Zihniyet aynı; dolaylı vergilerin payı ocak-kasım döneminde yüzde 65 olmuş, dolaysız vergilerin oranı yüzde 35 olmuş yani aynı zihniyet devam ediyor. Biz diyoruz ki vergilerin adaletli ve dengeli dağılımının sağlandığı bir bütçeye ihtiyacımız var, gelir ve kazançta göre artan oranlı vergilendirmenin uygulandığı bir bütçeye ihtiyacımız var, vergi yükünün dar gelirli milyonlara değil milyonlar kazanan zengin azınlığa dağılmasını sağlayan bir bütçeye ihtiyacımız var, dolaylı vergilerin bütçe gelirlerindeki yerini daraltan bir bütçeye ihtiyacımız var, adaletsiz vergi dilimlerinin olmadığı ve emekçilerin ücretlerinin vergi yükü karşısında erimeyeceği bir bütçeye ihtiyacımız var, dar gelirliye destek ve teşvikler sağlayan bir bütçeye ihtiyacımız var. Daha çok şey söylemek mümkün ama siz bunların hiçbirini yapmıyorsunuz ve yapmayacaksınız, bunu da biliyoruz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Oluç.

Beşinci söz Mersin Milletvekili Sayın Ali Bozan'a aittir.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır Sayın Bozan.

DEM PARTİ GRUBU ADINA ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Başkan, Genel Kurulu ve halkımızı saygıyla selamlıyorum.

AKP, iktidarı kaybedeceğini anladıkça halkın, emekçinin, yoksulun parasını yandaşlara dağıtmakta daha da eli açık oluyor. Yandaş şirketlere sermaye aktarmak için en yaygın olarak kullandığı yöntemin adı da "yap-işlet-devret." Bu modelle ülkenin kaynaklarını yirmi beş, otuz yıllığına yandaşlara aktarıyor. Yandşa kaynak aktarmakta sınır tanımıyor; hastaneler, otoyollar, köprüler, hava alanları yap-işlet-devret modeliyle yapılıyor, işletme süresince ihaleyi alan yandaş sermaye gruplarına yüksek miktarda kâr garantisi veriliyor. Yap-işlet-devret modelinde kazanan her zaman 5'li çeteler ve türevleri iken hazine garantisi nedeniyle kasadan çıkan para, asgari ücretin, emekli ücretinin yoksulluk sınırının altında kalmasına neden oluyor.

Sayın Bakan, eğer gerçekten burada sizin derdinizin 85 milyon yurttaşın bütçesini yapmak olduğunu düşünseydim ya da gerçekten muhalefeti dinlediğinize, dinleyeceğinize, muhalefetle ortaklaşacağınıza inansaydım emin olun, bu anlattığım konuları size saatlerce rakamlarıyla anlatırdım ama biliyorum ki sarayda hazırlanan bu bütçe her zamanki gibi retgillerin oylarıyla buradan kuruşu kuruşuna geçecek.

O yüzden gelelim bizim ve Orta Doğu'nun en acil gündemine. İki gün önce Nusaybin'deydim. Nusaybin'de Kamışlı Sınır Kapısı'nda bir nöbet başlattık. Bu nöbetin amacı Türkiye destekli çetelerin Rojava'ya yönelik saldırılarının durdurulması talebidir. Nöbet eylemini duyan Mardin kayyumu hemen bir karar almış: Yedi günlük eylem yasağı. Eylem yasağı kararıyla birlikte Mardin ili ve ilçelerinin tamamının girişi çıkışlarına arama noktaları oluşturmuş; uzun araba kuyrukları, aramalar, GBT'ler vesaire. Bunlar meselenin demokrasi boyutu, insan hakları boyutu; bunların sizi ilgilendirmediğini biliyorum, o yüzden parasal kısmına geleyim. Mardin'de alınan yedi günlük eylem yasağı kararı nedeniyle bunun Maliyeye getirdiği külfetle Mardin'deki kaç öğrenciye bir öğün

ücretsiz yemek verilebilirdi; bunu hiç hesapladınız mı? Bence hesaplayın çünkü sizin yaptığınız işin hem bu dünyada hem de öbür dünyada vebalı ağır. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Neden Nusaybin ilçesini nöbet yeri olarak seçtiğimize gelelim. Nusaybin'e Mardin vekilleri dışında gideniniz var mı bilmiyorum, Nusaybin'in hemen karşısı Kamışlı. Sınırdan Kamışlı'ya baktığınızda balkonunda çamaşır asan bir kadını kolaylıkla görebilirsiniz yani bu kadar yan yana yani bu kadar iç içe. Yine, birlikte nöbet tuttuğumuz bir arkadaş yanıma geldi, sınırın karşı yakasında teyzesinin evini gösterdi bana, dedi ki: "Rojava'ya yönelik saldırılar başladığından bu yana yüreğim ağzımda. Her gün haberlere bakıyorum, haberlere bakmak yetmiyor, her gün sabah bu sınıra geliyorum, her gün akşam bu sınıra geliyorum teyzemin evine bir şey olmuş mu, teyzemin evi yerinde mi diye." İşte, bu taraftaki yeğen ile karşı taraftaki teyzenin evini ayıran sadece bir sınır; sınırdaki tel örgüler, mayın tarlası ve beton duvarlar var. İşte sadece o sınırın ayırdığı bir halka yönelik o çetelerin saldırılarının durdurulması için biz orada nöbet tutuyoruz. Ben bu vesileyle, Nusaybin'de, Kamışlı sınırında nöbet tutan halkımızı saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Bütün halkımızı Nusaybin'de, Kamışlı sınırında tuttuğumuz nöbete sahip çıkmaya, katılmaya davet ediyorum.

Sayın Bakanlar ve sayın milletvekilleri, sınırın iki yakasındaki akrabaların, o, bana teyzesinin evini gösteren Kürt'ün yaşadıkları acıyı yüreğimizde hissetsek, emin olun, sorunlarımızı çözmek daha kolay olacak. O, teyzesinin evini gösteren yeğenin acısını, orada yaşayan Kürtlerin acısını biz yüreğimizde hissediyoruz. İstiyoruz ki Sayın Bakanlar, sizler de hissedin. Sizler de hissedin ki sorunları çözmemiz çok daha kolay olsun.

Sayın Bakanlar, bu anlattığım kısımlar birazcık duygusal meseleler ve birazcık insana dair meseleler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

ALİ BOZAN (Devamla) - Ben tam bu nedenle, belki daha iyi anlarsınız diye, yine, meselenin mali boyutuna geleceğim, meselenin parasal boyutuna geleceğim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Türkiye dünyanın 100 kilometrekareden fazla mayınlı alanına sahip 10 ülkesinden biri ve bu mayınlı alanların çok büyük bir kısmı tarıma elverişli alanlar ve yine, bu mayınlı alanların çok büyük bir kısmı Türkiye'nin Suriye sınırında. Kürt meselesini çözmüş bir Türkiye kilometrekarelerce mayınlı araziye tarıma kazandırma olanağına sahip olacak.

Gelin, çözümün adımlarını hep birlikte atalım ve gelin, halklar ve kardeşler arasındaki tüm mayınları hep birlikte temizleyelim diyorum ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Bozan.

Altıncı söz Diyarbakır Milletvekili Sayın Adalet Kaya'ya aittir.

Buyurun Sayın Kaya. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

DEM PARTİ GRUBU ADINA ADALET KAYA (Diyarbakır) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye İstatistik Kurumunun 2025 bütçesini değerlendirmek üzere söz aldım. Genel Kurulu ve bizleri izleyen bütün yurttaşları saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, öncelikle, TÜİK'in Sayın Başkanına bir araştırma önerim olacak: Yurttaşlara TÜİK'in açıkladığı enflasyon verilerine güvenip güvenmediklerini sorsunlar, bakalım Kurumunuza güvenen kaç kişi bulabileceksiniz? Tabii, bu konuya odaklanırken birazcık da ajans karıştırdım ben; özellikle yapılmış röportajlara baktım, yurttaşlar ne demiş TÜİK hakkında veya açıkladığı oranlar hakkında? "Yüzde 47" diye bir enflasyon yok; geçen yıl peyniri 140 liraya alıyorduk, 200-250 lira oldu, yetişemiyor insanlar. Aldığımız para 10-15 lira emekli maaşı." demiş bir emekli yurttaş. "Geçen hafta 160 liraya aldığım 1 koli yumurta bir hafta sonra 200 lira olmuş, gelecek hafta daha da pahalı olacak." demiş 3 çocuklu bir işçi kadın. "Sebze, zeytin ve meyve aldım, çanta dolmadı, bin lira para gitti. Geçen yıl bu çantayı 500 liraya dolduruyordum." demiş bir memur yurttaş. "Saltanattan tasarruf edilmez." diyenlere ne söylenir? Biz de yiyeceklerimizden tasarruf ediyoruz." diyor bir başkası. Böyle sürüp gidiyor.

TÜİK ne yapıyor peki, ona bakalım. Tüketici Fiyat Endeksi rakamlarının ağırlıklarının ana veri kaynağı olan hane halkı bütçe anketinde üç yıl geriye dönük verileri kullanarak hesaplıyor yani 2024 yılı TÜFE'sini, 2021, 2022 ve 2023 yılı hane halkı bütçe anketi verilerinin toplamıyla hesaplıyor. 2024 hane halkı bütçe anketi henüz sonuçlanmadığı için bu da güncel durumu yansıtmıyor. Üstelik 2024 yılı TÜFE'sinde gıda ağırlığı önceki yıllara göre düşmüş ve yüzde 25 olmuş. İnsanlar fakirleştikçe gelirlerinin çoğunu beslenmeye harcarlar, gıdaya harcarlar. Gıda fiyatlarının aşırı derecede arttığı ülkede, halkın yüzde 70'i gelirinin yarısından fazlasını gıdaya harcamak zorunda kalıyor. Konutun yani barınmanın ağırlığı da kiralardan neredeyse 3 katına çıktığı 2024 yılında önceki yıla göre 2,42 puan düşmüş. Evet, kendinizce kurnaz yöntemlerle yurttaşları kandıracağınızı sanıyorsunuz ama az önce verdiğim örneklerde de görüldüğü gibi yurttaşlar kanmıyor. TÜİK, açlık ve yoksulluk sınırına dair rakamları açıklamıyor; açıklamadığınızda açlık ve yoksulluk ortadan kalkıyor mu diye sormak istiyoruz.

Günlerdir burada, bütçe konuşmalarında en çok konuştuğumuz şey açlık ve yoksulluk, gittikçe derinleşen yoksulluk. Verileri çarpıtmayı o kadar abarttınız ki TÜİK doksan sekiz yıllık tarihinde ilk kez uluslararası kuruluşlardan uyarı aldı; TÜİK'in uluslararası standartlara uygun nesnel ve şeffaf veri paylaşmadığı söylendi. Ülkedeki yoksulluk, işsizlik, kayıp çocuklar gibi verileri gizlemeye çalıştığınızı cümle âlem biliyor, bir de gizleyemediğiniz veriler var.

Şimdi, sayın milletvekilleri, bunları böyle tek tek göstermek istiyorum sizlere de; mesela, bu haritadaki en açık renkli iller hane halkı gelirinin en düşük olduğu illeri gösteriyor. TÜİK'in en iyi yaptığı işlerden biri hakikati çarpıtmak, hakikati gizlemek -az önce Milletvekilimiz Sayın Gergerlioğlu da söyledi- bir şeyi olduğundan çok farklı göstermek; bu konuda oldukça mahir olmasına rağmen bölgesel eşitsizlikler konusunda ne yazık ki, gördüğünüz gibi, başarılı değil. Bir diğer haritayı göstermek istiyorum. Bu haritadaki en açık renkli iller de istihdamın en düşük olduğu iller. Yine, ortada bir harita var ve birazdan tabii bu harita üzerine de konuşacağız.

Şimdi, bir diğer haritayı göstermek istiyorum. Bu haritada da açık renkle gösterilen iller sosyal sermaye bakımından en geride olan iller, yine aynı haritayı görüyorsunuz. Şimdi, benzer haritaları size bir sürü gösterebiliriz. Sağlık hakkına, eğitim hakkına erişim konusunda da haritalar aynı bu şekilde yani şu şekilde: Kürtlerin yaşadığı yerlerde her şey geri kalmış durumda. Tabii, bunun

en önemli sebebi... Bunu gizleyemiyor TÜİK. Bu tablo, yüzyıllık bir tablo, Şark Islahat Planı'ndan bugüne sürdürülen ve bugün de kayyumlar eliyle derinleştirilen Kürt'ü ret...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

ADALET KAYA (Devamla) - Tamamlıyorum.

Kürt'ü ret ve inkâr siyasetinin bir sonucudur bu harita. Bu harita, bu meselenin ekonomi politikasıdır. Yine, bu haritaların da açıkça gösterdiği bölgeler arası eşitsizliğin sebebi Kürt sorununun demokratik ve eşitlikçi bir çözüme kavuşturulmamasıdır, kavuşturulmak istenmemesidir. Aynı anlayış dış politikada da devam ediyor. Suriye'nin geleceğine, bombayla, silahla savaşı büyütürken katkı sunamazsınız; tüm halkların, tarafların haklarını ve kimliklerini tanıyan bir yaklaşımla barışa katkı sunulur. Bütçeyi savaşa harcamak yerine asgari ücretliye, emekliye, memura, öğrenciye, bursa, yurda; çocukların bir günlük, bir öğünlük beslenmesine harcayabilirsiniz.

Barış, sadece çatışmanın sonlanması değil diyalog yollarının, çözüm yollarının açılmasıdır; bu nedenle, Diyarbakır'da başlayan demokrasi ve özgürlük yürüyüşünü selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kaya.

Yedinci söz Van Milletvekili Sayın Sinan Çiftiyürek'e ait.

Sayın Çiftiyürek, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

DEM PARTİ GRUBU ADINA SİNAN ÇİFTİYÜREK (Van) - Sayın Başkan, sayın vekiller; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Zaman kalmaz diye öncelikle Van Büyükşehir Belediyesinin altı aylık icraatını özetleyen belgesini size göstermek istiyorum. Ama söz verdim onlara -çünkü bir dizi kurumla görüştüm- Van'ın sorunlarını, icraatlarını önce çarşamba günü geniş bir basın açıklamasıyla, sonra fırsat buldukça Genel Kurulda dile getireceğim.

Van'dan geliyorum demiştim ya, Miks'ten geliyorum, Bahçesaray'dan. Miks halkının sayın vekillere selamları var, diyorlar ki: "Buyursunlar Miks'e, teknoloji görmemiş cevrimizi, balımızı, meyvemizi yesinler. Bir de dünyanın en büyük ikinci yumuşak suyunun tadına baksınlar." Ama bununla birlikte Miks halkının eleştirileri de var sayın vekiller sizlere, Meclise eleştirileri var, diyorlar ki: "Ya, Meclis duvarında yazılmış 'Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.' 'Kürtler hariç' demiyor." Yani "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir ama Kürtler hariç." denseydi siz haklı olurdunuz. "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." diyelim ki Bolu Belediyesi için, İzmir Belediyesi için, ne bileyim, bütün belediyeler için geçerli de niye Miks için, niye Kürt halkının atanmış belediyeleri için uygulanmıyor? Burada eleştirileri var, bir.

İkincisi, şimdi, Eş Başkanımız Sayın Ayvaz Hazir'le görüştüm. Bakın, devlet hukuki tuzağı nasıl kuruyor? Hukuki tuzak diyorum ona. Nasıl kuruyor? Dokuz yıl önce kendisi hakkında bir dava açılmış. O dokuz yıl boyunca dava orada bekletilmiş. Ne zaman ki Ayvaz Gökdemir Belediye Eş Başkanı seçilmiş, raftan indirilmiş, kısa sürede ceza verilmiş üç yıl dokuz ay, dolayısıyla görevinden alınmış. Tutuklamıyorlar da çünkü cezayı verenler de biliyorlar ki o ceza düşecek. Burada sadece eş başkanlarımız cezalandırılmıyor, aynı zamanda halk da cezalandırılıyor, aynı zamanda seçilmiş bütün belediye Meclis üyeleri belediyeye alınmıyor. Hatta DEM PARTİ'lilerle birlikte CHP'liler de diğer partililer de alınmıyor. Daha önce buradan zaman zaman dile getirmiştik ya Türkiye Kürt meselesinin esiridir diye. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) İşte, buyurun size "DEM PARTİ'lileri Meclise almayın." diye diğer partilileri de almıyorlar. Çözmedikçe de bu iş böyle devam edecektir.

Burada bir şeyin daha altını çizeyim: Bu hukuk tuzakları demokrasi mücadelesi, emin olabilirsiniz ki Kürt halkı, özellikle tülbenli analarımız demokrasinin ve hukukun profesörü oldular, mektepli değil ha, alaylı; sokaktan, meydanlardan, cop yiye yiye siyasetin ve hukukun profesörü oldular. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Yani bu halka baş eğdiremezsiniz hukuki tuzaklarla.

Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanı 3 Haziran 2018'de dedi ki: "Ya, Kürtler devlet aramasınlar, Kürtlerin devleti var zaten, Türkiye Cumhuriyeti Kürtlerin devletidir." Tamam, baş göz üstüne. Kısa süre önce 28 Kasım 2024 yani on beş yirmi gün önce Cumhurbaşkanı Başdanışmanı Sayın Uçum dedi ki: "Türkiye Cumhuriyeti Kürtlerin millî devletidir." Bak, bak, bak, bak, bak sen hele. Türkiye Cumhuriyeti Kürtlerin millî devletiymiş. Görüyor musunuz? Öyle bir millî devlet ki Kürt millî devleti Kürt'ün varlığını kabul etmiyor, Kürt millî devleti Kürt'ün Anayasa'da varlığını tanımıyor. Bu niye söyleniyor biliyor musunuz sayın vekiller? Daha önce de dile getirdim, sosyoloji söylettirir, siyaset reddediyor. Siyaset neyi, sosyoloji neyi söylettirdi? Bununla ilgili ben çok uzun bir yazı yazdım, burada üzerinde durmayacağım, sadece şunu söyleyeyim: Selçuklulardan Yavuz Sultan Selim'e, biliyorsunuz, Kürtlerle özerklik anlaşması yaptılar ve Kanuni, Sultan Selim, Mustafa Kemal, İnönü, sonra Özal "Federasyonu tartışalım..." Sonra Sayın Çiller dedi ki: "Biz Bask modelini tartışalım." Geldi Sayın Erdoğan'a "Kürdistan ve lazistanı tanımayanlar cahildir." Hatta Sayın Bahçeli'ye... Burada Batman Milletvekili Ayla Akat konuşurken o da benim gibi herhâlde yemin ederken teklemiş olacak ki Sayın Bahçeli gülümseyerek dedi ki: "Gelin, gelin, Birinci Meclisin renkleri tamamlansın." Nedir Birinci Meclisin renkleri sayın vekiller? Lazistan ve kürdistan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Dediğim şey o işte yani sosyoloji kabul ettiriyor, siyaset reddediyor. Peki, bu Anadolu ve kürdistan sosyolojisi sadece Türk siyasetine mi realiteyi kabul ettiriyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

SİNAN ÇİFTİYÜREK (Devamla) - Yok, Kürt siyaseti üzerinde de Anadolu ve kürdistan sosyolojisinin basıncı var. E, biliyorsunuz siz hepiniz, kuzeyli Kürt siyaseti bağımsızlıkçı değil. Niye değil yani dünyada yüzlerce sömürge bağımsızlıkçıydı? Kuzeyli Kürt siyaseti bağımsızlıkçı değil çünkü o da şunun bilincinde, neyi bilincinde? İstanbul'da yaşayan milyonlarca Kürt'ün, Çukurova'da üçte 1 Kürt'ün, İzmir'de bu Kürt nüfusunun Kürt halkı, Kürt siyaseti üzerinde oluşturduğu çekim merkezinin bilincindedir. O nedenle çağrımız şudur bizim: Eğer Türkiye Cumhuriyeti Kürtlerin millî devleti ise Anayasa'da da varlığını kabul etsin, ana dil hakkını tanısin. Ya, bir muhtarın bayrağı vardır, statüsü vardır, bayrağını kabul etsin.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Ne bayrağı ya!

BAŞKAN - Sekizinci söz Ağrı Milletvekili Sayın Nejla Demir'e aittir.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

DEM PARTİ GRUBU ADINA NEJLA DEMİR (Ağrı) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Hazine ve Maliye Bakanlığının bütçesini görüşürken şu gerçekliğe değinmeden geçmek istemiyorum aslında. Hazine ve Maliye Bakanlığı; bu iki kavram iktidarın pratikleri sayesinde, sadece fesat karıştırılan ihaleleri, vergi borcu silinen yandaşları, halkın peşkeş çekilen kaynaklarını, vurgun yapan valiyi, yargıladığı kişilerden rüşvet alan hâkimi, açıkçası itibarını yitirmiş kurumlarını ve kuruluşlarını akla getiriyor. AKP yirmi iki yıl boyunca kamu kaynaklarını kendi zenginini yaratmak için kullanırken "Çalıyor ama hizmet yapıyor." sözünü âdeta çalmayı meşrulaştırdı. Yolsuzluk ve talan yapan kayyum vali, memuru rektör, kaymakamı daire başkanı yaptınız; bir nebze utanma duygunuz varsa bu da size yeter diyorum.

Değerli milletvekilleri, peki, kime hazine, kime maliye? Anlaşılan o ki hazinenin hazinesi size, malienin yükü yine halka düşüyor. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Siz hazineyi boşalttıkça 5'li çetenin hanesinden silinip halkın hanesine yazılan dolaylı vergilerle hazine dolmaya devam ediyor. Valla, halkın emeği sizin için kurumayan bir su kaynağı hâline gelmiş zaten. Halk vergi ödedikçe yoksullaşırken siz zenginleşiyorsunuz yani sefası size, cefası yine halka.

Peki, bu çark nasıl dönüyor, bir de buna bakalım istiyorum. Türkiye'de vergi gelirinin yaklaşık yüzde 65'i dolaylı vergilerden oluşmaktadır. KDV, ÖTV, gümrük vergisi, telefon vergisi, deprem vergisi, hatta vergilerden de vergi almaya başladınız; say say bitmez. Devletin kasasına durmadan akan halkın vergileri ne zaman enflasyonu düşürecek, ne zaman halk rahat bir nefes alacak diye tekrar Sayın Bakana sormak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, 2024 yılı rakamlarına bakıldığında Türkiye'deki yaklaşık 88 milyon yurttıştan 1 milyonu ülkedeki servetin yüzde 40'ına sahipken geri kalanı ise servetin yüzde 60'ını bölüşüyor. Resmî rakamlara göre, ortalama her 5 kişiden 1'i yani yaklaşık 18 milyon olan yoksul ise ülke servetinden neredeyse hiç pay alamıyor. Bugün Türkiye'de 10 milyon işsizden sadece 3 milyonu iş arıyor, geriye kalan 7 milyon işsiz ise TÜİK'in "İş arıyor musunuz?" sorusuna "Her şeyden umudumu kestim, iş aramaktan da vazgeçtim." dediği için TÜİK tarafından hesaba katılmıyor. Çalışabilir nüfusun yaklaşık yüzde 36'sı iş bulabiliyorken sizlerin bir kısmı 3-4 maaşlı işlere veya adrese teslim kadrolara atanıyor. Her geçen gün yoksul sayısını artırmak yetmezmiş gibi Aile Bakanlığı 18 milyona yaklaşan yoksullara yaptığı yardımlarla bir de övünüyor. Bakın, arkadaşlar, AKP yoksulluğu bitirmek değil, yoksulluğu yönetmek istiyor, yoksulluğu kendi iktidarının devamlılığı için kullanıyor. Oysa Sayın Bakanın bu tabloyla övünmesi değil, bu tablodan utanması gerekiyordu.

Değerli milletvekilleri, bütçe görüşmeleri boyunca konuşmalarınızda halkı manipüle ettiniz, etmeye çalıştınız ancak matematik diye bir gerçeklik var. 2009'da emekli asgari ücretten yüzde 18'den fazla maaş alıyorken iktidarınız süresince emekli maaşı asgari ücretin altına düşmüş durumda. Şimdi, bu emekliler, bu insanlar ömürlerinin en verimli, en güzel yıllarını çalışarak geçirdi, en azından yaşlılığında geçim endişesi ve korkusu yaşamayayım diye ömür harcadı. Peki, siz ne yaptınız? Bu insanların otuz yılına, kırk yılına, emeklerine çöktünüz ve bunu sarayın, sermayenin çıkarları için yaptınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

NEJLA DEMİR (Devamla) - Değerli milletvekilleri, iktidar sıraları her akşam Bakanların konuşmalarını tıpkı bir futbol maçı izler gibi tezahürat ve alkışlarla dinliyor. Algı operasyonu yaparak halkın aklıyla dalga geçiyorsunuz. Oysa, halk her gün sofrasından ekmeğinin, cebinden parasının eksildiğinin farkında değil mi zannediyorsunuz? Halk hastaneden randevu alamadığının, eczaneden ilaçlarını temin edemediğinin farkında değil mi zannediyorsunuz? Halk yaşam kalitesinin her geçen gün düştüğünün farkında değil mi zannediyorsunuz? İşte, halkın yaşadığı gerçeklik bu; alkışlayacaksınız bir de bu gerçeklikleri alkışlayın derim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Yirmi iki yılın sonunda ortaya çıkan bu tablo bir çöküşün ve çözülüşün tablosudur. Unutmayalım ki bu çöküşü yaratanlar kadar buna sessiz kalanlar ve alkışlayanlar da aynı derecede sorumludurlar. Halkın karşısında ve tarihin vicdanında bunun hesabını er ya da geç vereceksiniz, bundan da hiç kimsenin şüphesi olmasın.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Demir.

Dokuzuncu söz Siirt Milletvekili Sayın Sabahat Erdoğan Sarıtaş'a ait.

Süreniz beş dakika Sayın Sarıtaş.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Süremiz beş, derdimiz çok.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de bizleri ekranları başlarında izleyen değerli halklarımızı ve cezaevindeki mücadele arkadaşlarımızı saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, Türkiye'nin ekonomik yatırımlarındaki bölgesel eşitsizlikler beraberinde derin etkiler getirmektedir. Her şeyden önce kendimize şu soruyu sormamız gerekiyor: Bir ülkenin ekonomik kalkınması sadece birkaç bölgenin refahıyla mı sınırlı kalıyor diye sormak istiyorum. Türkiye, coğrafi ve kültürel çeşitliliğiyle bir hazine niteliğindedir. Sayın Bakan, sizin hazineden bahsetmiyoruz zira sizinki, acı bir şekilde hepimiz biliyoruz ki tamtakırdır. Ancak bu hazinenin değeri, eşitsiz ekonomik politikalar nedeniyle ne yazık ki tam anlamıyla değerlendirilemiyor. Bölge kentleri tarihî ve doğal güzelliklerinin yanı sıra büyük bir potansiyele sahip olmasına rağmen ekonomik yatırımlar açısından yıllardır geri plana itilmiştir. Bu durum hem ekonomik hem de toplumsal derinlikte ciddi sorunlara yol açıyor. Bölgesel gelişmişlik, istihdam, işsizlik oranları, kamusal hizmetlere erişim ve yatırım olanaklarından faydalanma oranları kıyaslandığında on yıllar boyunca istikrarlı -tırnak içinde- şekilde devam eden bir sonuç ortaya çıkmaktadır.

Kürt sorununun ekonomik boyutu, bölgesel eşitsizlik gerçeğiyle de kendisini göstermektedir. Türkiye ekonomisi, yirmi iki yıllık AKP iktidarı boyunca uygulanan yanlış ve istikrarsız politikalar sonucunda enflasyon, yüksek kur, faiz, işsizlik ve cari açık gibi yapısal sorunların ortaya çıktığı bir kriz dönemine girmiştir. Tüm ülke çapında etkileri görülen bu krizin en ağır faturası bizlerin kentlerine yani Kürt kentlerine kesilmiştir. Bölgesel eşitsizlikler, cumhuriyet tarihi boyunca bilinçli bir şekilde ekonomik, politik bir tercih olarak uygulanan politikaların neticesinde günümüze kadar gelerek derinleşmiştir. Kürtlerin yaşadığı coğrafyanın geri

birakılması, Şark Islahat Planı'ndan umumi müfettişliklere, OHAL'den, OHAL uygulamalarından kayyım uygulamalarına kadar devam eden bir sürekliliği ortaya koymaktadır. Maalesef, onu bu haritada da görüyoruz. Siirt'teki ile İstanbul'dakinin gelir düzeyi arasında tam 5 kat fark vardır. Maalesef, Sayın Bakanın ili de bu iller arasında. Kürtçede "..."⁵ diye diyorlar, kendisine söylüyorum ben de onu. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Bu fark yalnızca bireylerin refahı değil aynı zamanda eğitim, sağlık ve istihdam gibi temel insan haklarına erişimi de etkiliyor. Yoksulluğun yanına aynı zamanda kamusal yoksunluğu da ekliyor.

Kamu harcamalarına baktığımızda, Kürt kentlerinin kişi başına düşen kamu yatırımları açısından belirli bir seviyeye ulaştığını görüyoruz ancak bu yatırımların etkinliği sorgulanmalıdır. Yollar yapılıyor, barajlar inşa ediliyor ama bu projeler yerel halkın hayatına nasıl yansıyor? Mesela, Van'da tünel yapılıyor, tek yönlü. Daha önemlisi, sürdürülebilir bir ekonomik kalkınma sağlıyor mu? Bölge bazlı konuştuğumuz bu meseleye biraz daha yakından bakalım. Örneğin Siirt'ten, Batman'dan, Muş'tan, Mardin'den bakalım. Bu kentler siyasi, coğrafi, ekonomik ve sosyal faktörlerden kaynaklanan bölgesel eşitsizliklerden etkilenen yerler. Bahsettiğimiz Kürt kentleri genellikle ekonomik kalkınma göstergeleri bakımından Türkiye ortalamasının hep altında kalmıştır. Bu veriler ışığında bölgesel kalkınma planlarının daha etkili uygulanması ve yerel halkın sosyoekonomik koşullarının iyileştirilmesi hedeflenebilir.

Değerli arkadaşlar, AKP'nin izlediği politikalar neticesinde Türkiye'deki gelir uçurumu giderek derinleşmiş ve bu durum beraberinde toplumsal adaletsizliğin derinleşmesine de yol açmıştır. Bizler, kamu sosyal harcamalarının yoksullara, emekçilere, halklara, kadınlara, çocuklara, engellilere daha etkili bir şekilde yönlendirilmesini, gelir ve servet vergilerinin artırılarak eşitsizliği azaltacak politikaların benimsenmesini savunuyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Devamla) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Yıllardır, gelir dağılımı ve servet eşitsizliğinin sadece ekonomik değil, aynı zamanda toplumsal adaletin ve eşitliğin temellerini de tehdit eden bir sorun olduğunun altını çizdik. Gelirin adil paylaşımı toplumsal barışın en önemli teminatıdır. Bu yüzden de gelir eşitsizliğini azaltacak gerçek politikalar acilen uygulanmaya başlanmalıdır.

Sonuç olarak, bu sorunların çözümü sadece yerel değil aynı zamanda ulusal düzeyde bütüncül bir yaklaşım gerektirmektedir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Erdoğan Sarıtaş.

Onuncu söz Bingöl Milletvekili Sayın Ömer Faruk Hülakü'ye aittir.

Sayın Hülakü, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizi izleyen değerli kadın arkadaşlar, emekçiler, emekliler ve yine, cezaevinde esir tutulan mücadele arkadaşlarım ve yoldaşlarım; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Sizlere bu çatı altında halkın parasının nasıl çalındığını, hazinenin tefecilere nasıl teslim edildiğini; tam da burada, bu sıralarda yoksula, emekçiye nasıl tuzak kurulduğunu anlatmaya çalışacağım.

AKP'nin Genel Başkanı, 21 Aralık 2021'de "yeni ekonomi modeli" diye kur korumalı mevduat sistemini duyurdu. O gece dolar kuru 18 liradan 12 liraya düştü. Bu, AKP'nin anlatacağı süreçteki ilk vurgunudur. Evet, kur korumalı mevduatın yasal bir altyapıya ihtiyacı vardı ve alenice Meclise bir torba yasayla getirildi. 5 Ocak 2022 tarihinde, o torba yasanın görüşüleceği günde, Genel Kurula bir Meclis araştırma önergesi sunduk ve "Kur korumalı mevduatın yaratacağı tahribatlar, zararlar araştırılsın." dedik. Önerge aleyhine bu kürsüye çıkan AKP milletvekili o gün bunları söyledi: "Ne yapmışız biz? Suni birtakım gelişmelerin önüne geçmişiz. Herkes biliyor ki iktisadi zeminde hiçbir kırılma yok, hiçbir sıkıntı yok." Peki, sonuç ne oldu? Her zamanki gibi "AKP sıralarından alkışlar." O gün dolar kuru 13 lira 32 kuruştur. Aradan üç yıl geçti, Sayın Bakan Plan ve Bütçe Komisyonunda "Kur korumalı mevduattan hızlı bir şekilde çıkıyoruz." dedi. Geçen yıl bütçe görüşmelerinde bu kürsüden aynı ifadeleri kullandı. Peki, ne oldu? AK PARTİ sıralarından tekrar alkışlar yükseldi. Bugün dolar kuru 35 lira. Şu sıralardan yükselen alkışlar aslında Türkiye'nin hazinesinden 1 trilyon para götürdü, tam 1 trilyon. İki alkış arasında Türkiye hazinesi çöktü. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, vurgun büyük. Şimdi, bu 1 trilyonluk vurgunun büyüklüğünü anlatmaya çalışalım. Türkiye'nin cari açık toplamı 8 milyar dolar yani yaklaşık 250 milyar TL. Deprem bölgesinde 680 bin konut ve 170 bin iş yerinin maliyeti 100 milyon dolarmış; 300 bin konutu çalınan, çökülen bu parayla yapabiliyorduk. İstanbul'un, Bingöl'ün, Diyarbakır'ın, Hatay'ın, Maraş'ın depreme hazır hâle gelmesinin maliyeti 650 milyar TL; depreme tamamen hazır bir ülkeyi inşa etmek çaldıklarınızla mümkündü. Asgari ücreti insan onuruna yaraşır bir seviyeye çıkarmak mümkündü. Bin kişilik bir öğrenci yurdunun maliyeti yaklaşık 60 milyon TL; 150 bin kişilik öğrenci yurdu yapmak mümkündü. Öğrenci burslarını 3 bin TL'den 10 bin TL'ye çıkarmak mümkündü. Ulaşılmayan bütün ilaçları tedarik etmek yine mümkündü. Bu sıraların neyi alkışladıklarını bilmemeleri bakın nelere mal olmuş.

Değerli halkımız, emekçiler, gençler, kadınlar; bu sıralardan alkışları duyuyorsanız cebinizi, cüzdanınızı kontrol edin; geleceğinizi, birikimlerinizi korumaya alın çünkü cumhuriyet tarihinin en büyük soygunları buradan yükselen alkışların ardına gizlenerek yapılmıştır. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Tabii, bütçenin sekizinci günü; biz sekiz gündür AK PARTİ'liğin alkışlarını duyuyoruz. Tabii, insan arkadaşını, kardeşini, yoldaşını alkışlar, destek olur ama arkadaş doğru yoldaysa alkışlar, kardeşi doğruyu söylerse alkışlar. Tabii, sizde yoldaşlık olmadığı için onu zaten alkışlamazsınız çok. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Son olarak, burada üzerinde durulması gereken en önemli şey, barışın bu ülkeye maliyeti üzerindeki konusudur. Kürt sorununda çözümsüzlüğün ısrarı Türkiye'ye 4 trilyon liraya mal olmuştur. Artık, barışı konuşmanın, müzakereyi, diyalogu öne çıkarmanın vakti gelmiştir. Barışın maliyetinin negatif olduğu, aksine, Türkiye halkları için refah ve huzur gibi ulaşılması zor kârlar

⁵ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

getireceği tarihin bizlere gösterdiği deneyimlerde ve örneklerde açıktır. Yüz yıllık kaybı bugünden başlayarak barışla telafi etmek mümkündür.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Hülakü.

On birinci söz İstanbul Milletvekili Sayın Kezban Konukçu'ya aittir.

Süreniz beş dakikadır Sayın Konukçu.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; her zaman olduğu gibi biz yalanları değil, gerçekleri söyleyelim, enflasyon gerçeği nedir, ona bir bakalım istiyorum.

Enflasyon çok yüksek ama yoksulun enflasyonu çok daha yüksek. Zengin ve yoksulun enflasyonu birbirinden çok farklı, ortalama resmî enflasyon ile yoksulların enflasyonu arasında ciddi bir fark var. Resmî gıda enflasyonu yüzde 48-49 civarındayken dar gelirlinin gıda enflasyonu yüzde 67-89 aralığındadır. Kısacası, enflasyon da tamamen sınıfsal bir olgudur. TÜİK'e göre yüzde 47 olan yıllık enflasyon, ENAG verilerine göre -bağımsız bir kuruluştur ENAG- yüzde 87'ye dayanmıştır. Bütün kurumlarıyla birlikte gerçeği eğip bükmeye çalışan bu iktidar, emekçi halkın acı bir şekilde yaşadığı gerçeği eğip bükemiyor çünkü insanlar alışverişe gittiğinde ekmeği kaçta aldığını biliyor, çocuğuna süt alamadığını biliyor.

Asgari ücret artışı enflasyonu tetikliyormuş, külliyan yalan! Sevgili arkadaşlar, asgari ücret artışı enflasyonu tetiklemez, sermayedarlara yapılan vergi indirimleri ve sürekli olarak servet transferi yapmak için uygulanan ekonomi politikaları enflasyonu büyütmektedir. Emekçilerin gayrisafi millî hasıladan aldığı pay her geçen gün düşüyor. Emeklilerin gayrisafi millî hasıladan aldıkları pay 2008-2020 yılları arasında yüzde 12,75'ken bu oran 2022'de yüzde 8'e kadar düşmüştür. Bu rakamlar bize şunu gösteriyor: Çalışan-çalışmayan bütün emekçilerin aldığı pay düşerken patronların, büyük sermayedarların, AKP yanlısı sermayenin aldığı pay her geçen gün yükselmektedir. Bu iktidar bir avuç zengini daha zengin yapmak için bütün emekçileri yoksullukta, hatta açlıkta ve borçlulukta eşitledi ve birleştirdi. Herkesi açlık sınırının altındaki asgari ücrette birleştirdi.

Şimdi, bakalım: 2002'de asgari ücret civarında çalışanların ortalaması yüzde 30'ken bu oran şu anda yüzde 60'a dayandı. Asgari ücret karşılığı çalışanların oranı yüzde 2'yi geçmemesi gerekirken bizde bu oran yüzde 50. Bunun adı sömürü düzenidir, bunun adı yağma düzenidir. Milyonlarca emekçinin hayatını yağmalıyorsunuz.

Sermayenin göz bebeği Bakan Şimşek -şimdi burada oturuyor- sürekli vergiyi tabana yaymaktan bahsediyor, vergi zaten tabanda Sayın Bakan. Dolaylı vergiler bütün vergilerin üçte 2'sini oluşturuyor. "Vergi harcamaları" diye bir kalem uydurdunuz bütçede, sermayenin vergilerini siliyorsunuz, milletin yediği ekmekten vergi alıyorsunuz. Bu halk sizin talan ekonominizi sırtında taşımak zorunda mı? Sayın Bakan, vergiyi değil, serveti tabana yayın; halkı yoksullukta değil, zenginlikte eşitleyin. Faizleri yükselterek rantıyı mest ediyorsunuz. Servet sahipleri asgari ücreti parmağını kıpırdatmadan on dakikada kazanıyorlar. İşçiler ise asgari ücreti ölümüne çalışarak, madende kömür soluyarak, motosiklet sırtında ölümle yarışarak, günde on saat çalışarak bir ayda zor kazanıyorlar. Marifet vergiyi değil, serveti tabana yaymaktır; marifet halkı yoksullukta değil, zenginlikte eşitlemektir. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) "Emekliler geçinemiyor." diyoruz ama bir bakıyoruz ki "İtibardan tasarruf edilmez." diyen saraya oluk oluk para aktarılıyor, bu para da emekçilerden ve emeklilerden alınıyor.

Şimdi, öyle yalana dolana değil, gene gerçek rakamlara bakalım, emekli maaşının asgari ücrete oranına bakalım. Son yirmi yıl boyunca çok ciddi bir gerileme olduğunu görüyoruz. 2003 yılında en düşük emekli maaşı asgari ücretin 1,5 katıydı, şimdi ise bu oran beşte 3'e düştü yani emekli maaşının yarısı çalındı. 25 bin olması gerekirken 12.500 lira oldu. Bu çalınanın yarısı nerede, hırsız nerede diye sormak istiyoruz sevgili arkadaşlar. Emekliler geçinemiyor, barınamıyor, beslenemiyor. En düşük emekli aylığı asgari ücret tutarında olmalı, asgari ücret de öyle 20 bin lira falan değil, 35 bin lira olmalı ve bu ücret de yılda 4 kere güncellenmeli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Asgari ücret öngörülen enflasyona göre artırılacakmış, bir de böyle bir durumla karşı karşıyayız. Bu kabul edilemez, milyonlarca emekçiyi açlığa mahkûm etmenize asla izin vermeyeceğiz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Sevgili arkadaşlar, açgözlü burjuvazi öğretmeni asgari ücretle çalıştırırsa gelecek nesilleri kaybederiz. Doktoru açlığa ve şiddete mahkûm ederseniz bedelini hastanede doktor bulamayan halk öder. İyi yetişmiş insanları asgari ücrete mahkûm ederseniz zar zor yetiştirdiğimiz nitelikli insanları zengin ülkelere kaptırırız. Bu ülkenin geleceğine bundan daha büyük bir ihanet olabilir mi sevgili arkadaşlar? Serveti tabana yaymak için mi asgari ücreti yılda bir kez belirlemeye karar verdiniz? Tabii ki hayır. Sizin derdiniz zengini daha zengin etmek, bizim derdimiz ise insanca yaşanabilir bir ücret.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Konukçu.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi adına son konuşmacı Hakkâri Milletvekili Sayın Öznur Bartin.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika Sayın Bartin.

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri izleyen halklarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün Türkiye'de 15 milyonu aşan yurtaşımız emekli aylığı almakta. Ne yazık ki bu emeklilerin büyük bir kısmı açlık sınırının altında yaşam mücadelesi vermektedir. Aralık 2023 verilerine göre 5 milyon 139 bin emekli yaşlılık nedeniyle iş gücüne katılamazken 6 milyon 370 bin emekliye ya bir işte çalışmaya devam etmekte ya da iş aramaktadır. Yani emeklilik yıllarında, yıllarca alın teri döküp çalışan emekliler rahat bir yaşam sürme hakkını elde edememekte, sürekli bir iş güvencesizliğine ve düşük maaşlara mahkûm olmaktadır. Bu durumun sorumlusu emekli maaşlarının hesaplanmasında kullanılan düşük bağlama oranları, yetersiz maaş artışları ve prim sistemindeki dengesizliklerdir. ILO verilerine göre, dünyada sosyal korumaya -ki buna sağlıklı da dâhil olmak üzere- ayrılan kamu kaynağı ortalama gayrisafi yurt içi hasılanın yüzde 19,3'ü seviyesindedir ancak Türkiye'de bu oran yüzde 10,5

seviyesinde kalmıştır. Emekliler için dünyada yapılan kamu harcamalarının GSYH'ye oranı yüzde 7,9 iken Türkiye'de bu oran sadece yüzde 4,3'tür. Peki, bizi kıskanan Avrupa'da durumlar nasıl diye baktığımızda, Doğu Avrupa'da bu oran yüzde 9,3 iken Batı Avrupa'da ise yüzde 11,3'tür. Türkiye emeklilik harcamalarına en az kaynak ayıran ülkeler arasında ürkütücü bir yerde durmaktadır. Yurttaşların bu alanda yaşadığı adaletsizliğin en büyük sorumlusu sosyal devlet anlayışını terk eden; halkını, emekçiyi ve emekliyi yok sayan bu iktidardır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; iktidar 2024 yılında 10 bin lira olan en düşük emekli maaşını 12.500 liraya çıkardığını övünerek duyurmuştu fakat bu maaşla bir emekli neyi karşılayacak; kirasını mı, faturaları mı, ilaç giderlerini mi, yoksa torununun okul masraflarını mı? Açıkça söyleyeyim: Emeklilerimiz açlığa mahkûm edilmiştir. İktidar "Kaynak yok." diyor. Peki, gerçekten kaynak mı yok? Size kaynak yaratma önerilerimiz var, dört madde şeklinde sıraladık.

Birinci maddemiz: Kamu-özel iş birliği projelerinde yandaş şirketlere aktarılan milyarlarca liralık garantili ödemelere son verilerek bu kaynaklar sosyal güvenlik hizmetine aktarılabilir.

İkincisi: Servet vergisi gibi adaletli bir vergi sistemi hayata geçirilerek yüksek gelir gruplarından elde edilen gelirler emeklilik maaşlarının iyileştirilmesi için kullanılabilir.

Üçüncüsü: İsraf ekonomisine son verilip kamu harcamaları denetim altına alınarak sosyal güvenliğe ayrılan pay artırılabilir.

Dördüncüsü: Bankaların ve büyük holdinglerin kazandıkları devasa kârların bir kısmı toplumsal refahı desteklemek amacıyla sosyal güvenlik hizmetine yönlendirilebilir.

Yine, On İkinci Kalkınma Planı'nda emeklilik sistemine ilişkin aylık bağlama sisteminin yeniden düzenleneceği belirtilmektedir. Peki, bu ne anlama geliyor? Emeklilere diyorlar ki: "Daha uzun süre çalışın ama daha düşük bir maaşla yetinin." Bu yaklaşım emeklilerin zaten açlık sınırının altında olan maaşlarını daha da aşağılara çekmekten başka bir şey değildir. 2009 yılında Türkiye'de bir emeklinin ortalama maaşı 623 lira idi, bu maaş asgari ücretin yüzde 18,2 üzerindiydi ancak 2010'lu yılların ortasından itibaren emekli maaşları artan enflasyon karşısında yetersiz kalmış ve emeklilerin reel alım güçleri hızla azalmıştır. Özellikle 2023 yılı itibarıyla emekli maaşları asgari ücretin yüzde 27,3 altına düşmüştür. Bu durum emeklilerin yaşadığı yoksulluğun boyutlarını gözler önüne sermektedir. Ek olarak seyyanen zamlarla emekliler arasındaki maaş adaletsizliği de derinleşmiştir. Bu uygulamalar emekli maaşlarını prim gün sayısına ve ödenen katkılara bakılmaksızın eşitlemiş ve adaletsiz bir durumu kalıcı hâle getirmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kapitalist modernite insanları haklardan ve gelirden yoksun bırakırken toplumlar yoksullaşmış, mülksüzleşmiş ve emek sömürsü derinleşmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

ÖZNUR BARTİN (Devamla) - Tüm sömürü biçimlerinin kaynağı ekonomik işgaldir. Demokratik komünal ekonomiyle ekonomik alanın özgürleştirilmesi, toplumun ve doğanın özgürleşmesidir. Kapitalist modernitenin sömürü çarklarına demokratik komünal ekonomiyle son verilecektir. Kapitalist sistem, zengini daha da zengin, yoksulu daha da yoksul yapar; emeği sömürür ve eşitlikten uzak bir düzen yaratır. Bu düzende yurttaşlarımız emeğin değersizleştirilmesi ve açlığa mahkûm edilmesi gibi büyük adaletsizliklerle karşı karşıya kalmaktadır. Oysa ekonominin asıl aktörleri emekliler ve emekçilerdir, onlar toplumun gerçek güç kaynaklarıdır ve adil bir ekonomi ancak onların haklarının savunulmasıyla inşa edilebilir.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun konuşmaları sona erdi.

Şimdi, arkadaşlar, İç Tüzük madde 60'ta 7 arkadaş kalmış, onlara da söz vereceğim ama bundan sonra talep almıyoruz çünkü soru-cevap faslı zaten yaklaşıyor.

Sayın Aykut Kaya, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

23.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, turizm destinasyonundaki esnafın pos tahsilatlarına ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) - Turizm destinasyonundaki esnafımızın yabancı müşterilerinden çektikleri pos tahsilatları döviz cinsinden olmalıdır ki esnaf, bankasından döviz olarak alabilsin. Yeni nesil yazar kasaları bu şekilde ayarlamak mümkündür. Gelir İdaresi Başkanlığı, çekilen pos miktarının TL karşılığının KDV miktarını hesaplatıp otomatik görmek istemektedir; doğrudur ve kolayıktır. Bu, yazar kasaların içinde arka planda hesaplanıp Gelir İdaresi sistemine aktarılabilir; bu, yazılımla günümüzde mümkün. Yazar kasa bu şekilde güncellendiğinde sabit pos cihazı ve seyyar pos cihazı arasındaki fark olmadan kullanılabilir. Bu yazılım düzenlemesi yapıldığında seyyar pos makineleri de kullanılabilir. Zira esnaf bazen müşterilerden kaldıkları otelde de tahsilat yapmaktadırlar. Devlet teknolojiyi iyi kullanmalı, esnafımızın daha fazla ciro, daha fazla KDV üretmesine yardımcı olmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Sadullah Kısacık...

24.- Adana Milletvekili Sadullah Kısacık'ın, hesaplarına bloke konulan Adanalı esnafa ilişkin açıklaması

SADULLAH KISACIK (Adana) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, Adanalı esnafımızın size selamı var. Vergi borcundan dolayı hesaplarına bloke konulmasından dolayı zor günler geçiriyorlar. Bir de bu -vergi borcu- blokelendiği zaman, hani esnafımıza bir taksit şansı ya da bir şans da tanınmıyor, direkt hesabı bloke oluyor ve bundan sonra da esnafımızın mecburen ticareti kilitleniyor. Özellikle esnafımıza can suyunun verilmesi gereken şu günlerde esnafımızın hesaplarının kilitlenmesini, ticaretin kilitlenmesini sizin takdirlerinize bırakıyorum. Lütfen bu süreçte esnafımızın hesaplarına bloke koyma sürecine bir son verelim diyorum.

Teşekkür ediyorum.
BAŞKAN - Sayın Asu Kaya...

25.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, 6 Şubat depremine ve meydana gelen ölümlerin sorumlularına ilişkin açıklaması

ASU KAYA (Osmaniye) - Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Bundan iki yıl önce 6 Şubatta asrın felaketi olan bir büyük depremi yaşadık. 11 ilde on binlerce insanımızı, şehrim Osmaniye'de de binin üzerinde canımızı kaybettik, önümüzdeki günlerde de duruşması yapılacak olan Bilge Sitesi'nde de 105 insanımızı kaybettik. Deprem, telafisi güç acılar bıraktı ve görüldü ki insanları deprem değil, binalar öldürüyor. O dönemde bu binaların yapılmasına göz yuman kim varsa, belediye çalışanları, idareciler, müdürler, belediye başkanları, hepsi yargı önünde hesap vermelidir, kamuoyu vicdanı rahatlatılmalıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Mustafa Adıgüzel...

26.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Hazine ve Maliye Bakanına sormak istediği sorulara ilişkin açıklaması

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) - Sayın Şimşek, Erdoğan'la faiz konusunda ayrı düştüğünüzü biliyoruz. AKP'nin Kızılcahamam kampında Sayın Erdoğan'ın size "Sen ile Cevdet ne yaptınız yani? Hani faiz artınca enflasyon düşecekti? Ben hâlâ aynı noktadayım, faiz düşerse enflasyon da düşer." dediği doğru mudur? Yürütmenin başı ile Maliye Bakanının aynı fikirde olmayışının ekonomiye yönelik zararı nedir? Belki siz Erdoğan'ın yüzüne bazı şeyleri tam ifade edemiyor olabilirsiniz, o yüzden ben size kendinizi rahat ifade etmeniz için bir pas atarak çanak sorular soracağım. Kur korumalı mevduatın ilk ortaya çıkarıldığı tarihten bugüne hazineye ve Merkez Bankasına maliyeti ne kadardır? Bu süre içerisinde kur korumalı mevduat hesabı açan toplam kaç şirket olmuştur? Bu şirketlerin kaç yerli, kaç yabancı şirketlerdir? Bugün kur korumalı mevduatta tutulan toplam para ne kadardır, toplam mevduatın yüzde kaçına denk gelmektedir?

BAŞKAN - Sayın Sümeyye Boz...

27.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz'un, Muş adına sormak istediği sorulara ilişkin açıklaması

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bölgesel eşitsizliğin kurbanlarından biri olan ve ülkenin tarım, turizm, ticaret konularında altyapısı olmasına rağmen ihmal edilen ve yoksulluk sebebiyle çokça genç göçü veren memleketin Muş adına konuşacağım ki bu sebeple kentin 4 olan vekil sayısının da 3'e düşüğünü hatırlatmak isterim.

Muş lokasyon olarak çevre illerin merkezinde bulunuyor, çevre illerin hepsine kara yoluyla da erişime çok uygun. Pilot bölge seçilmesi, tarım, ticaret, turizm endeksli sanayi ve ticaret kapasitesinin geliştirilmesi için çalışmalarınız var mı? İşsizlik ve yoksulluk oranının en yüksek olduğu kentlerden olan Muş'ta istihdamı artıracak, gençlerin işsizlik sorununa çözüm bulacak planlamalarınız olacak mı? Eğer yoksa bu konuda yapılan çalışmalara ve girişimlere dair vergi adaletini de gözeterek gerçekleştirecek destek programlarınız olacak mı diye soruyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Şeref Arpacı...

28.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'nın, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in "irrasyonel politikalar" ifadesine ilişkin açıklaması

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Mehmet Şimşek, göreve geldiğiniz günü milat olarak kabul ediyorsunuz ve bundan önceki dönemi de "irrasyonel politikalar" olarak yani "akıl dış politikalar" olarak adlandırdınız. O dönemin iki mimarı vardı, biri Sayın Nurettin Nebati -burada aramızda, uzun süre sonra ilk defa görüyoruz kendisini- ikincisi ise Şahap Kavcıoğlu. Nurettin Nebati burada, yedek kulübesinde oturuyor fakat Şahap Bey sizin A takımınızda, ilk 11'inizde, hem de Merkez Bankası Başkanırken bütün bankaların başına getirdiniz yani sizin takımınızda devam ediyor. Bu ne demek oluyor? İrrasyonel politikalarınız devam mı ediyor? Siz sanayiciyi, esnafı, iç piyasadaki aktörleri, kendi politikalarınıza güvenmemekle ve size destek olmamakla suçluyorsunuz. Bu irrasyonel politikalarınızla sanayici, esnaf, A takımınızda Şahap Kavcıoğlu varken size nasıl güvensin.

BAŞKAN - Sayın Mehmet Baykan...

29.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, önceki gün Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'a sorduğu soruya, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın 35'inci Birleşimde yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Özgür Özel'in Gazeteci Murat Yetkin'e sorduğu soruya ilişkin açıklaması

MEHMET BAYKAN (Konya) - Sayın Başkanım, önceki gün Sayın Ali Mahir Başarır'a samimiyetle Millî Savunma Bakanımza yönelik "Türkiye rahatlasın, biz de rahatlayalım, genç subaylar rahatlasın diyorum." sözlerini sordum, o da samimiyetle "Bu 'genç subaylar' sözü başımıza geçmişte çok işler açtı." diye cevap verdi. "Genç teğmenler" demek istediğini söyledi, ayrıldık. Sayın Günaydın, dün Millî Eğitim Bakanımza "Sizin belediyeleriniz" tavrı, sözü, söz dizimi ruh hâlini gösteriyor." diye bir çıkarsamada bulundu. Sayın Günaydın, sizin dün tutanaklarda yer alan bir cümleiniz var, okumak istemiyorum, nereye çekersen çek tarzında. Grup Başkan Vekilimize arz edeceğim, değerlendirmelerini o yapacaktır. Sayın Özgür Özel, Gazeteci Murat Yetkin'e sorar: "CHP, Ortadoğu Kitabı'nızda Suriye faslında niye yok?" Cevabı yine kendisi verir: "Çünkü yoktuk. Her şeyi yazmışsınız, yazılacak bir şey yapsaydık onu da yazardınız." ifadelerini önemli bir internet sitesinde okudum, arz etmek isterim. Bunun da bir yorumu olabilir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Sayın Akbaşıoğlu, buyurun efendim.

30.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, İYİ Parti ve DEM PARTİ Grupları adına konuşan hatiplerin 162 sıra sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 163 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi hürmetle selamlıyorum.

Biraz evvel değerli milletvekillerinin değerlendirmelerini dinledik. Tabii, birçok husus var aslında ama üç dakikalık zaman diliminde aldığım bazı notları sizlerle paylaşmak istiyorum.

Vergi silmeden bahsedildi kimi konuşmacılarımız tarafından. Şunu söyleyeyim: Türkiye Büyük Millet Meclisi dışında hiçbir mercinin vergi silme yetkisi olmadığını belirtmek isterim.

KKM'den bahsedildi; farklı eleştiriler, değerlendirmeler yapıldı. Ekonomik, politik olarak konjonktürel anlamda veya kalıcı anlamda bu noktada her türlü ekonomi enstrümanı değerlendirilir ve milletin lehine bu konuda sonuç almak noktasında da bu politikalar ortaya konur.

Merkez Bankası şu an rezervleri noktasında tarihî rekora koşmuş vaziyette. Bu hususlar hakikaten... Biraz sonra Maliye Bakanımız da Ticaret Bakanımız da zaten kendi yapmış oldukları çalışmalarla ilgili Meclisimizi bilgilendirecekler. Burada orta vadeli programın çıktılarının hakikaten ne kadar müspet noktada bir netice verdiği ortadadır ve mutlaka daha da iyileşmeler söz konusu olacaktır.

Burada vergiyle ilgili birtakım şeyler söylendi; dolaylı, doğrudan vergiler. Doğrudan vergilerin oranının arttığını ifade edebilirim ve şirketlerle ilgili, yerli şirketlerin her ne pahasına olursa olsun en az yüzde 10 vergi vereceği, çok uluslu şirketlerin ise en az yüzde 15 vereceğiyle ilgili kanuni düzenlemeyi hep beraber geçirmiştik.

Burada, tabii "Kürtlerin yaşadığı yerler." diye bir tabirde bulunuldu. Kürtler her yerde yaşıyor, İstanbul'da da Ankara'da da Çankırı'da da Doğu'da da Güneydoğu Anadolu'da da, her tarafta.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Rahatsız mı oldunuz bundan?

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - Yok, hayır.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Biz de bunu söyledik zaten. Yaşamayalım mı?

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

BAŞKAN - Son defa söz veriyorum Sayın Akbaşıoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - Şimdi, şunu ifade edeceğim: Bakın -hemen bir bilgi- biraz evvel Sayın Bakanımızın memleketinden bahsedildi. 1990'larda bir OSB kurulmuş, 1 tane un fabrikası vardı orada biz iktidara gelene kadar, şimdi 3'üncü OSB kuruluyor; işte, farkımız bu bizim. Dolayısıyla kuzeyden güneye...

ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ (Batman) - Nereye kuruluyor?

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - Batman'a.

ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ (Batman) - Tamam kuruyorsunuz da nereye kurulduğunu defalarca bu Meclisin kürsüsünden söyledim, tarım arazilerine kuruyorsunuz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, İstanbul'dan Şam'a treni de bunlar getirdi. Akbaşıoğlu, Şam'a treni de siz getirdiniz...

ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ (Batman) - Biz bununla ilgili defalarca önerge verdik. Batman'ı bilemezsiniz siz Başkan, bana anlatamazsınız Batman'ı. Bununla ilgili gerekli araştırma önergelerim vardır, lütfen inceleyin diyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - Efendim, sonuç itibarıyla, bakın, şunu ifade ediyorum: Bakın, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi Türkiye ortalamasının üzerinde bir büyüme göstermiştir. Kişi başına gelirde Türkiye yüzde 77 büyürken Doğu Anadolu Bölgesi, DAP Bölgesi yüzde 80 büyümüş, GAP Bölgesi yüzde 98 büyümüştür. Halkımızın refah seviyesini artırarak zenginlikte eşitlemek istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - Kişi başına düşen millî geliri 3.500 dolarlardan 15 bin dolara getirmişsek, 238 milyar dolar gayrisafi millî hasılayı 1 trilyon 300 milyar dolara getirmişsek bu da bunun matematiksel kanıtıdır diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Recep Tayyip Erdoğan(!)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Günaydın, buyurun.

31.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Sayın Akbaşoğlu'na bazı verilerle yanıt vereyim çünkü veriler ortaya çıktığı zaman, gerçekler ortaya çıktığı zaman yalanlar, yanlışlar susmak zorunda kalıyor.

Yirmi iki yıl boyunca verdiğiniz dış ticaret açığı 1,4 trilyon dolar; bundan kimse bahsetmez; 1,4 trilyon dolar. Peki, bu nereye gelmiş Sayın Bakan? Son iki yıl boyunca ihracatınız yılda 250 milyar doları istikrarlı olarak aşmış yani 2023 hedefiniz olan 500 milyar doların yarısına ulaşmışsınız ama söylemediğiniz bir başka gerçek daha var; ithalatınız, o da istikrarlı olarak 360 milyar doları aşmış yani son iki yılda düzenli olarak her yıl -birinci yıl 109 milyar dolar, ikinci yıl 106 milyar dolar- dış ticaret açığı veriyorsunuz. Peki, bunu hangi dönemde yapıyorsunuz? Türk lirasının devalüasyonunun dünya rekoru kırdığı zamanda yapıyorsunuz. Arjantin pesosu, Suriye lirası, Zimbabve doları, Lübnan lirası ancak sizinle yarışabiliyor. Dolar 35 TL'ye dayanmış, siz savaşta olan Rusya'nın para birimine karşı yüzde 43, Ukrayna'nın para birimine karşı yüzde 48 değer kaybettirmişsiniz paraya. İktisatçılar bilir ki para değer kaybetti mi mallarınızın değeri ihracat mallarına göre ucuzlar, böylece ihracatınız daha rekabetçi hâle gelir yani devalüasyonda zirve yaptığınız dönemde bile dış ticareti patlatma başarısı göstermişsiniz.

Peki, soruyorum bunu: Bu, sizin yaptığınız gibi enflasyonla, kurla oynayarak düzeltilebilir bir şey mi? Düzeltilemez kardeşim çünkü bu yapısal bir sorun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Son defa sürenizi uzatıyorum.

Buyurun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sizin ihracatınız ithalat çağırıyor çünkü siz ara malı ve yatırım malı üreten sanayiye Türkiye'de yok ettiniz, Türkiye'yi sanayisizleştirdiniz ve bu yapısal dönüşüm olmadan bu ithalat-ihracat dengesini kurabilmek mümkün dahi değil. O kadar büyük devalüasyona rağmen şimdi ihracatçılar diyorlar ki: "Bu yeterli değildir, daha fazla devalüasyon." Bu bir kısır döngüdür ve bütün bu çerçevenin içerisinde, işte, kur korumalı mevduat, faiz falan konuşuyoruz. Sadece tekstile, taşta, toprağa dayalı sanayiye, gıda sanayisine yani taşeron sanayiye sıkıştırdığınız sanayide bir yapısal dönüşümden söz eden bile yok. Ha, şunu da söyleyeyim: Son dönemde sanayi de yüzde 2,2 küçüldü, Türkiye bu ekonomi kafasıyla daha fazla gidemez.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Günaydın.

Sayın Temelli, buyurun.

32.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve bütçeye ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bu ülkenin her yerinde, İstanbul'da, İzmir'de, Çukurova'da, Karadeniz'de, İç Anadolu'da Türkler ve Kürtler birlikte yaşamaktadır. Türk ve Kürt ittifakı dediğimiz de zaten bu sosyolojinin gerçekliğidir ama zihinleri ırkçılıkla kirlenmiş olanların bu ayrımcı anlayıştan kurtulamadıklarını biraz önce bir kez daha dinledik. Dolayısıyla onlara inat, biz ortak vatanımızda demokratik cumhuriyeti mutlaka inşa edeceğiz, bundan kimsenin kuşkusu olmasın.

İkincisi: Burada vekillerimiz önemli birçok konunun altını çizdi ama maalesef biz gözlemledik ki Sayın Bakanlar dinlemedi. Halbuki, bu bütçenin nasıl bir bütçe olduğu gerçekliği üzerinden biz meramımızı anlattık. Bu bütçede bir ücret adaletsizliği var, bu bütçede bir bölgesel adaletsizlik var, bu bütçede aslında topyekûn bir adaletsizlik var. Engellilerden emeklilere, kadınlardan çocuklara kadar aslında toplumun bir arada yaşamasını sağlayacak olan, toplumsal adaletle hizmet edecek olan bir barış bütçesinin olmadığını ısrarla söyledik ama dinleyen yok. Neden? Angaje olmuş bir bütçe var burada. Nasıl ki bugün ülkenin gerçekliğinden kopuk bir siyaset ısrarla dayatılıyorsa işte bu bütçeler de yıllardır aynı anlayışla bu topluma, bu halka dayatılmaya devam ediliyor. Bu bütçe aynı zamanda toplumun bu ihtiyaçlarını görmezden geldiği kadar, bu program, dolayısıyla birkaç yıldır sürdürülen bu program bir yanıyla da Şimşek programı olduğu kadar bir şiddet programıdır. Evet, sadece İçişleri Bakanının elinde şiddet aygıtları yok, Hazine ve Maliye Bakanının elinde de şiddet aygıtları var. Bu şiddet aygıtlarından biri enflasyondur, biri de vergidir, vergi yüküdür. Topluma karşı kullanılan sistematik bir şiddetle karşı karşıyayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Son defa uzatıyorum.

Buyurun.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Eskiden IMF'nin kemer sıkmaları vardı, şimdi AKP'nin ümüğünü sıkma politikaları var. Herkesin boğazını sıkan, bir lokma ekmeğin geçmesine bile rıza göstermeyen bu anlayış başarısızdır. Bu kadar tasarruf ettiniz, bu kemer sıkma politikaları dayattınız, sonuçta ne mi oldu? Sonuçta, geçen yıldan bu yana baktığımızda, bütçe gerçekleştirmelerine baktığımızda bütçe dengesi eksi yüzde 122 artmış. Bu mu başarı şimdi? Böyle mi devam edeceksiniz? Hâlâ bu sorunların kaynağının nedenini emekçinin, insanların, kadınların, engellilerin, mağdur halkların haklarında mı arayacaksınız? Arayamazsınız. Dolayısıyla gerçekten hakkaniyetli, eşitlikçi ve bu ülkenin sorunlarını çözen bir bütçeye kavuşabilmenin yolu bu programdan kurtulmaktan geçiyor.

Teşekkür ederim Başkanım. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Temelli.

Sayın Kaya, buyurun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Özellikle, AK PARTİ hükûmetlerinin son seçimde uyguladığı seçim ekonomisinin ekonomiye olan maliyetlerini Sayın Hazine ve Maliye Bakanımız görmüş olacak ki 31 Mart seçimlerinin bir an önce bitmesi için dua etmişti ama Sayın Bakana tavsiyemiz: "Seçim yok." diyerek sabit gelirlielerin tepesine inmeyi sakın ha sakın düşünmesinler! Kişi başına düşen millî gelirin 15.551 dolar olacağı beklenmekte, bu da takriben 550 bin Türk lirasına tekabül etmektedir Sayın Bakanım. En düşük emekli maaşı 12.500 TL, ortalama da 15 bin TL yani yıllık 370 bin TL yapıyor. Sabit olan bu 15.551 doların 180 bin lirası kayıp, emekliden alıp kime verdiniz? En düşük emekli, daha doğrusu... Ortalama evli bir memurun maaşı 40 bin lira civarında, bu da yıllık 480 bin yapıyor, burada da 80 bin liralık bir kayıp var. Bunu memurdan alıp kime verdiniz? Yine, asgari ücretli 17 bin lira maaş almakta, bu da yıllık 204 bin liraya tekabül etmekte, onun da 346 bini birilerinin cebine gitmiş. Bunu da merak ediyoruz doğrusu. Dolayısıyla "Nasıl olsa seçimsiz bir döneme girdik, milletin tepesine bindikçe bineriz." gibi bir anlayış içerisinde olmayın. Bu millet bunları biriktirir, ilk seçimde size bir ders olarak verir. Bizler de muhalefet partileri olarak bu milletin her kuruşuna sahip çıkacağımızı ifade ediyoruz. Emekliden, memurdan, asgari ücretliden alıp rantıyeye verme gibi bir çaba içerisinde olmayın; emeklinin, memurun ve asgari ücretlinin de hakkına sahip çıkın diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

İki siyasi partiye, eğer konuşmak isterlerse oturumun başında söz vereceğim.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.09

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 21.33

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Sibel SUIÇMEZ (Trabzon), Adil BİÇER (Kütahya)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 36'ncı Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:162) (Devam)

2.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2023 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 225 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2023 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2023 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/922) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 163) (Devam)

A) TİCARET BAKANLIĞI (Devam)

1) Ticaret Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ticaret Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) HELAL AKREDİTASYON KURUMU (Devam)

1) Helal Akreditasyon Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Helal Akreditasyon Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) REKABET KURUMU (Devam)

1) Rekabet Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Rekabet Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI (Devam)

1) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Gelir İdaresi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gelir İdaresi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (Devam)

1) Türkiye İstatistik Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İstatistik Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- G) SERMAYE PİYASASI KURULU (Devam)
- 1) Sermaye Piyasası Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sermaye Piyasası Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- Ğ) BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Devam)
- 1) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- H) KAMU İHALE KURUMU (Devam)
- 1) Kamu İhale Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Kamu İhale Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- I) KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU (Devam)
- 1) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- İ) SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Devam)
- 1) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Cumhuriyet Halk Partisi adına konuşmaktayız.

İlk söz Karabük Milletvekili Sayın Cevdet Akay'a aittir. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Akay, denginizi hazırlamışsınız.

(Hatibin kürsü önüne fotoğraflar koyması)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Çok güzel oldu ya, burası galeri mi, ne?

CHP GRUBU ADINA CEVDET AKAY (Karabük) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Merkezî bütçe büyüklüğü 14,7 trilyon, kamu gelirleri 12,8 trilyon; daha şimdiden 1 trilyon 930 milyarlık bir açıktan bahsediyoruz. Faiz gideri geçen yıl olduğu gibi bu yıl da bu bütçenin önemli sorunlarından biri, 1 trilyon 950 milyarlık bir faiz giderimiz var. Bu bütçe, anapara, faiz ve kur gideri açısından bir sarmala girmiş durumda gerçekten. Baktım, şöyle: 2023 yılından 2024 yılına devreden borç stoku 6,7 trilyon, bunun tam 1 trilyon 722 milyarı kur farkı gideri. Şu an itibarıyla da 9,1 trilyon civarında bir borç stoku var ve bu açmaz devam ediyor. Net borçlanma hasılatı yaratamıyoruz, faizi ödeyip, anaparayı ödeyip borcu aşağı çekemiyoruz; bunun için de ihracatı artırmamız lazım, istihdamı ve üretimi artırmamız lazım, bu bütçede bunu maalesef göremiyoruz. Reel sektöre, ihracata ayrılan pay geçen yıl 69 milyarken bu yıl 57 milyara inmiş.

Diğer bir zarar da "görevlendirme giderleri" diye geçiyor, bizim bildiğimiz görev zararları; bu da bütçe için çok büyük bir problem. 1 trilyon 299 milyar 2025 yılı için görev zararı öngörülmüş, geçen yılın yani 2024 yılının 938 milyarla bitmesi planlanıyor, yaklaşık 290 milyar civarında görev zararında da bir artış olacak. Burada da en önemli sorun şu: Türkiye Varlık Fonu bünyesine alındıktan sonra bazı kamu kurum ve kuruluşlar, buradaki kuruluşların zarar etmeye başladığını görüyoruz. Bunlardan bir tanesi de BOTAŞ. BOTAŞ'ın son üç yılda sadece görev zararlarıyla ilgili 388 milyarlık borcunu vergiye mahsup etti bu ülke yani BOTAŞ zarara devam ediyor, bir taraftan da faturalarda artışa devam ediyor. Son altı yılda 17 kez doğal gaz zam yapılmış, yüzde 532; vergiye son altı yılda yüzde 345 yani dolaylı vergilere yüzde 345 zam yapılmış. Bir taraftan "Halka destek veriyoruz." deniliyor ama bir taraftan, halkın cebinden vergiler ve zamlar yoluyla bu paralar 4 katıyla geri alınıyor maalesef. (CHP sıralarından alkışlar) Bu dolaylı-dolaysız vergiler ayrımı önemli çünkü az kazanan da çok kazanan da aynı vergiyi ödüyor. Bizi ekranları başında izleyen Atilla ağabey, o da aynı, kamudan emekli üst düzey yönetici, zor geçiniyor; KÖİ ve yap-işlet-devret projelerini yapan firmalar da -patronları- aynı vergiyi ödüyor. Bu KÖİ ve yap-işlet-devret projeleri, ülkemiz için çok büyük problem; 44 tane firma var, 37 tanesi hiçbir vergi beyanında bulunmamış, 7 tanesi bulunmuş, 12,6 milyar vergi matrahı beyan etmişler, 2,8 milyar sadece KDV ödemişler. 2005 yılından günümüze kadar 79,5 milyar dolar para ödenmiş bu firmalara, bu yıl 162 milyar ödenecek. Bu yıl ve önümüzdeki üç yıl ödenecek para toplam 678 milyar TL. Sadece bununla da bitmiyor, bu firmalara vergi, resim, harç, istisna belgeleri yoluyla muafiyetler veriliyor, 128 kez muafiyet, istisna verilmiş. Vergi harcamalarına baktık, vergi harcamalarında da 3 trilyon 5 milyarlık vergi harcamalarının yani muafiyet, istisna ve indirim yoluyla tahsilinden vazgeçilen vergi harcamalarının 701 milyarının büyük bir bölümü de bu firmalara ait. Bu 701 milyarla ne yapılabiliirdi biliyor musunuz? 3 milyon 703 bin en düşük emekli aylığı alan emekli var, en düşük emekli aylığı alan, 12.500 lira. Bu parayla 12.500 lira değil 25 bin TL ödeyebilirdik. Şimdi, öğrencilerimiz var, yemek yiyemiyorlar; 14 milyon 574 bin öğrenci, 190 milyar bir bedeli var. Bu öğrencilerimize üç yıl altı ay yani üç buçuk yıl bu parayla ücretsiz yemek verebilirdik. Yine, burs alan öğrencilerimiz var, 629 bin civarında burs alan öğrencimiz var. Bunlara ilave olarak 557 bin kişiye daha ilave burs verebilirdik. Diyelim, 2 bin liradan 10 bin liraya çıkardık, 8 bin lira artırdık, sekiz nokta yedi yıl bu 8 bin lirayı karşılayabilirdik; devisa rakamlar. Bu firmalara verilen destekler sadece bununla da bitmiyor. Bir de borç üstlenim taahhütleri var, Hazine ve Maliye Bakanlığı garantisıyla bu firmalara veriliyor. Şu ana kadar 8 otoyol projesine 16,6 milyar dolar para aktarılmıştı, kredi verilmişti. Biz Plan ve Bütçede görüşmeleri yaparken 405 milyon dolar daha verildi, 17 milyar doları aştı. Bu firmalar da hep

bildiğiniz firmalar. Sarıyer-Kilyos projesi için de bu kredi kullanıldı. Kayıt dışı ekonomiyle yeterince mücadele edilmiyor. (CHP sıralarından alkışlar) Haksız KDV iadeleri var. Dâhilde alınan KDV 2,8 trilyon civarında, bunun yüzde 48'i iadeye tabi. Bunun da yaklaşık yüzde 25'ini tasarruf etsek 347 milyar para yapıyor Sayın Bakan. Bu 347 milyar parayla ne yapılabilirdi? Sayın Fethi Gürer de bizi izliyor oradan, çiftçilerle ilgili olarak hesapladım, kayıtlı çiftçi sayısı 2 milyon 177 bin, bu çiftçilere yıllık 159 bin TL para aktarılabilirdi, aylık 13.277 TL aktarılabilirdi ama maalesef aktaramadık. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, gelelim tasarruf genelgesine. Tasarruf tedbirleri yayınlandı. Tasarruf tedbirlerine bizzat bakanların kendileri ve üst düzey yöneticilerin uyması gerekiyor ama maalesef öyle değil. Burada da israf almış başını gitmiş, Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmelerinde şurada gördüğünüz fotoğraflar, resimler bir israf sergisi; bu araçlarla bu görüşmelere gelindi, bakanlar geldi, bakan yardımcılar geldi, üst düzey bürokratlar geldi; buralara yapılan masraflar... "Yerli, millî" dediniz ama yerli, millî olmayan ultra lüks araçlarla geldiniz. (CHP sıralarından alkışlar) Yerli, millî olduğunuz tek şey var, o da yerli, millî enflasyon; sizin alametifarikanız bu enflasyon oldu. (CHP sıralarından alkışlar) İthalat fiyatlarında düşme olurken, yurt içi fiyatlarda iki yılda yüzde 116 artış olurken - TÜİK rakamlarını söylüyorum- siz enflasyonla mücadelede maalesef başarılı olamadınız.

Yine, biliyorsunuz, "Spotify" diye bir müzik uygulaması var, yıl sonlarında en çok dinlenen yani daha doğrusu "wrapped" edilen listeleri yapıyor ama bakıyoruz, bu listelerde... Maliye Bakanları olarak yıllardır aynı şeyler söyleniyor, bu halka söz veriliyor fakat bu sözler yerine getirilmiyor. Örnek vereceğim: Sayın Bakan Mehmet Şimşek "Türkiye'de asgari ücret düşük değil." "Enflasyon yüzde 20'nin altına inecek." demişsiniz. Yine, "Enflasyon önümüzdeki aylarda tekrar hızlı bir düşüş trendine girecek." demişsiniz. "Türkiye de iddia edildiği gibi ciddi bir borç batağı altında değildir." "Enflasyon er ya da geç tek haneye inecek." demişsiniz. Sayın Nebati söylemiş, "Şöyle bir uyusak da altı ay sonra uysak çok farklı noktaya geleceğiz. Aralık ayından itibaren de her yıl enflasyonun nasıl düştüğünü hep beraber göreceğiz." demiş. Yani bütün bu ifadeler, sözler maalesef yerine gelmiyor, bu sözlerin yerine gelmesini bekliyoruz.

Cumhurbaşkanlığı koruma giderleri... Yani inanın, 2018 yılında 122 milyonmuş, 2025 yılında 2,8 milyara çıkıyor; yüzde 2.237 artış var. Yani bununla en düşük emekli aylığı alan 19.152 kişinin aylıkları ödenebilirdi, 14 bin asgari ücretlinin de aylık ödemesi yapılabilirdi; bu uygulamalardan vazgeçmemiz lazım.

Çoklu maaş uygulamaları var, devam ediyor, nepotizm yani eş, dost, akraba kayırmacılığı; listelesen inanın buradan uca kadar bu liste gider, atamalar gider çünkü kamu kurumunun yüzde 50'sinden hissesine sahip olduğu şirketlerde çoklu maaş uygulamaları devam ediyor. 2'yle sınırladınız, 98 bin TL'yle sınırladınız diye düşünüyorsunuz ama oralar dâhil olmadığı için bir sürü kişi burada yöneticilik yapmaya devam ediyor.

Emekliden, emekçiden faize servet transferine devam ediyorsunuz. Bu dokuz aylık süre içerisinde anapara ve faize ödenen tutarla, inanın, 7 milyon işçinin aylıkları ödenirdi yani 7 milyon işçiye tekabül ediyor; biz bu uygulamadan vazgeçmeliyiz.

Asgari ücrete zam olacak, konuşuluyor rakamlar, düşük rakamlar konuşuluyor, asgari ücretin en az 30 bin TL olmasını istiyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Yine, en düşük emekli aylığının mutlaka 30 bin TL'ye çekilmesini istiyoruz. "Asgari ücret 30, altında yokuz." diye bir daha vurguluyoruz burada. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri -sürem var diye düşünüyorum- bir de Türkiye Varlık Fonuyla ilgili bir şeyi, Sayın Bakan, özellikle size izah edeceğim. Türkiye Varlık Fonunun "PIDF" diye bir Alt Fonu var, Piyasa İstikrar ve Denge Alt Fonu; bu, kamu bankalarına sermaye aktarımında bulunuyor ve aktarılan sermayeyle de Hazine ve Maliye Bakanlığından borç üstlenimi yoluyla birtakım kredi mukaveleleri yapıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, bitirin lütfen.

CEVDET AKAY (Devamla) - Yani oraya parayı aktarıırken bu fon sizden borç alıyor bir nevi. 4,5 milyar euro almış, vadesi dolmuş Nisan 2024'te, sadece faizini ödemiş, anaparadan 100 milyonunu ödemiş, üstü için tekrar kamu bankalarının hepsinden tam 3,6 milyar euro kredi kullanmış. Hem "sermayeye destek" diyorsunuz hem krediyle kapatıyorsunuz hem borcunuzu ödemiyorsunuz. Burada da Türkiye Varlık Fonu da hakikaten borç ve faiz sarmalına girmiş durumda, ikinci bir hazine olarak.

Sonuç olarak şunu söyleyeceğim kıymetli vatandaşlarım, kadınlarımız, işçilerimiz, emekçilerimiz, kamu mühendisleri, dar gelirli; hepinize sesleniyorum: Hakikaten, umudunuzu kesmeyin, her şeyin bir umudu var. Liyakatli kadrolarla Cumhuriyet Halk Partisi bu sorunları halledebilecek güce ve birikime sahip.(CHP sıralarından alkışlar) Gelir dağılımındaki bozukluğu gidereceğiz, vergi adaletini sağlayacağız.

Herkesi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Akay.

İkinci söz İzmir Milletvekili Sayın Mahir Polat'a ait.

Süreniz beş dakika Sayın Polat.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MAHİR POLAT (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ticaret Bakanlığı bütçesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Benim bu Bakanlık bütçesinde 7'nci konuşmam; 6 konuşmamı tekrarlasam değişen hiçbir şey yok. Gümrük memurları, gümrük müşavirleri, ithalatçı ve ihracatçı açısından hiçbir değişme yok; Sayıştayın bulgularında da değişme yok.

İhracatçılar demişken, Sayın Bakan, geçtiğimiz dönem ben burada "İhracatı engelleyerek piyasa kontrolü yapmaya çalışıyorsunuz. İhracatta müşteri bulmak çok zor, ihracatçımızın alın terine yazık ediyorsunuz." demiştim, örnek de domates salçasını vermiştim. Domates salçasını engellediniz, pazarı kaybettik, Türk çiftçisi ilk defa ürünlerini tarlalardan yollara sermek zorunda kaldı, bunu da siz yaşattınız Türk çiftçisine. (CHP sıralarından alkışlar)

Son dört yılın kilo bazında en düşük ihracat dolar rakamına eriştik. Biz ihracatta emek ve ham madde ihracatına devam ediyoruz. İhracatta kalkınma balonunuz patladı çünkü ihracatta kalkınabilmek için alternatifsiz ürünlerimizi değerinde satmanız gerekiyordu. Bir de emek yerine teknolojiyi ve bilimi ihracata katmazsanız ihracatta kalkınma olmaz. O çok meşhur 2023 500 milyar dolar hedefini de tuturmaktan oldukça uzak kaçarsınız.

Değerli milletvekilleri, ben, burada sadece "Evladım ölsün istiyorum, evimi evladım yaktı." diyen uyuşturucu bağımlılarının anneleri adına konuşmak istiyorum.

Çok kıymetli milletvekilleri, uyuşturucunun Türkiye'de üretilmeyenlerinin bir kısmı Sayın Bakanın olduğu gümrüklerden geçer. Gümrüklerden geçerken yakalamakla sorumlu olan Gümrük Muhafaza Teşkilatı da Sayın Bakana bağlıdır fakat Bakan görevini yerine getiremiyor. 2021 Ağustos ayında Mersin Limanı'nda muzlar gelirken dönemin Mersin Milletvekiliyle gittik, ne şekilde yapıldığını anlattık dönemin yöneticilerine, Bölge Müdürüne ve Kaçakçılık İstihbarat Müdürüne. Arkamızdan değişik mahfillerde memur sürgün ettiler hiçbirinin günahı yokken, kaçakçılığı engellemediler. Sonra bunları yer değiştirdiklerinde bir anda kaçakçılık durdu ve biz ne anlattıysak burada dosyalarda duruyor, kör noktalarla kaçakçılığın nasıl yapıldığını anlatıyorlar. Bunları da daha geniş bir zamanda anlatacağım Sayın Bakanım.

Şimdi, gelelim asıl konumuza. Aralık ayının 3'ünde Ali Yerlikaya 825 kilo eroin yakaladı. Nerede? Adana'da. Nereden gelmişti? Yurt dışından gelen bir tırın üzerinde. Çok haklı bir gururla Adana'da yakaladığı eroine ilgili haberler yaptı. Sayın Bakan, size arkanızdaki beyler anlattı mı bilmiyorum bunu fakat bununla ilgili bir eksik vardı. Neydi? Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü Narkotik Esendere gümrüğünü uyarıyordu -3 tane Antep'te yakalanmıştı daha önce, bu 4'üncüsüydü- plaka vermişti, plaka, "Bu plakada eroin gelecek, uyuşturucu gelecek, buna dikkat edin." demişti ama dikkat etmediler; geldiler, bir arama yaptılar, aramayı üstünkörü yaptılar -arama tutanağı burada Sayın Bakan- "Biz bunları bunları yaptık." dediler ama eroini bulamadılar. Ne hikmetse Ali Yerlikaya evlatlarımızı zehirleyecek 825 kilogramı buldu Sayın Bakan. O annelerin ahı sizde var mı yok mu? (CHP sıralarından alkışlar) Sonra alelacele "Ne yaptınız?" diye sorduğunuzda, Sayın Bakanım, karşınıza çıkan tablo pek iç açıcı bir tablo değil. Bugün ben bu anneler adına ve -gerçekten millî güvenliğimizi, bu ülkenin gençliğini, bekasını tehdit eden- uyuşturucu kullananların aileleri adına size soruyorum: Hiç vicdanınız sızlamadı mı Sayın Bakanım? (CHP sıralarından alkışlar) O görevliler aile kontenjanından, memleket kontenjanından, köylü kontenjanından müdür olarak emekli olmanın hazırlığını yapıyor, kollarına kelepçe takıp mahkemeye çıkarmayacak mısınız Sayın Bakan? Bunları yapmazsanız bu ülkedeki annelerin ahı daha çok evlatlarının... Sayın vekillerim, sizlerin de içinizin yandığını biliyoruz. Annelerin ahını daha çok alacaklar. Ben anlattım size, aşama aşama anlattım, Mersin'i de anlattım, Esendere'yi de anlattım, buradaki görevlilerin aynı görevliler olduğunu da anlattım. Sizin vicdanınıza havale ediyorum.

Sayın Bakanım, sizde vicdan olduğunu tahmin ediyorum ama arkanızdakiler bunların hepsini biliyordu. Onlarda vicdan var mıdır bilmiyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Bir arkadaş bu şeyleri alabilir mi? Öyle toptan her gelene olmuyor arkadaşlar, her gelen kendi görselini getirsin.

Şimdi üçüncü söz Adana Milletvekili Sayın Orhan Sümer'e ait. (CHP sıralarından alkışlar)

Orhan Bey, pakette ne var, bir bakabilir miyiz? Nedir o?

ORHAN SÜMER (Adana) - Zararsız maddeler Başkanım.

BAŞKAN - Yo, yo, nedir zararlı zararsız?

ORHAN SÜMER (Adana) - Gübre.

BAŞKAN - Gübre!

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Çok zararlı bir şey değil Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Şimdi, arkadaşlar...

Sayın Sümer, şöyle bir şey var -size özgü değil- biz bunu "anlatımı destekleyecek grafikler, görseller" olarak şey etmiştik. Bu aslında biraz Meclisin ferasetini de yok saymak demek. Yani, mesela soğan getiriyor. "Soğan" deyince, kıymetli arkadaşlar, gözünüzün önünde soğan belirmiyor mu? Yani "zeytinyağı" deyince ya da "gübre" deyince ille bir de görseline gerek yok ama siz bilirsiniz, eğer uygun görüyorsanız buyurun. Bence Meclise güvenin yani "gübre" deyince hepimiz onun ne kadar necis bir şey olduğunu biliyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

Buyurun.

CHP GRUBU ADINA ORHAN SÜMER (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ticaret Bakanlığının 2025 yılı merkezi yönetim bütçesi üzerine söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, sözlerime başlarken başta Adana esnafımız ve tüm Türkiye'de on binlerce işletme sahibi sizin politikalarınız yüzünden maalesef iflas etti, kepenk kapattı. Bu kilidi de size yolladılar, bu kilidi buraya koyuyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Umarım sizin de Bakanlığınıza lazım olmaz bu kilit.

İktidar her sene "İhracatımız artıyor. Ekonomi şahlanıyor. Enflasyon tek haneye inecek." söylemleriyle pembe tablolar çiziyor oysa vatandaş borçları nedeniyle perişan; memurlar, öğretmenlerimiz, beyaz yakalılar geçinemediği için ikinci bir işte çalışmak zorunda kalıyor; asgari ücretlilerimiz ve emeklilerimizse kaderine zaten terk edilmiş durumda. Sokağın gerçeklerini bilen, sokakta dolaşan iktidarın "Ekonomimiz iyi." söyleminin sadece yalandan ibaret olduğunu da biliyor.

Değerli milletvekilleri, Peygamber Efendimiz'in "Ticaret yapın çünkü rızkın onda 9'u oradadır, onu da helaliyle yapın." öğretisi var biliyorsunuz. AKP'nin ticaretinde ise "İster ticaretinizi hileli yapın, ister milleti kandırın, ister vatandaşın canını tehlikeye atın ama yandaşsanız iktidarın rantını kaçırmayın." var. (CHP sıralarından alkışlar) Gerekirse kendi şirketinden kendi Bakanlığına milyonlarca liralık ürün satmak da var. Ne yazık ki bunların hepsini AKP iktidarında gördük.

Değerli milletvekilleri, size Helal Akreditasyon Kurumundan bahsetmek istiyorum. Kurum 73 milyon 591 bin liralık bütçeye sahip; yapması gereken tek şey var, gıda ve kozmetik ürünlerinde İslami değerlere dikkat edilmesi, kontrol etmek, belge vermek. Kurulduğu 2017 yılından bu yana da sadece 90 kuruma akredite vermiş. Kurumun gıdada helal güvence sağlaması beklenirken, maalesef, milletimize tonlarca domuz eti yedirdiğini Tarım Bakanlığının denetimlerinde öğrendik; artık el insaf demekten de başka bir şey kalmıyor.

Yine, Ticaret Bakanlığına bağlı Rekabet Kurumunda fındık piyasası soruşturması, hizmet sektörüne verilen cezalar, zincir market ve tedarikçilere uygulanan yaptırımlar, kurum atamalarında yaşanan usulsüzlükler ne yazık ki gündemlerinden de düşmüyor.

Rekabet Kurumu; çiftçilerimizi, küçük esnafımızı, alın teriyle çalışan vatandaşlarımızı, vergisini düzenli ödeyen işletmeleri değil, sırtını AKP iktidarına dayanmış, ticaret sicili bozuk, siyasi ikbali yüksek, yandaş rant odaklarını korumaktadır. Bakın, iktidar "İsrail'e ticaret kestik." diyor. Sırf bu nedenle, biliyorsunuz, Meclis lokantalarımızda kola satmak yasak. Peki, bu kola satılmıyor, Türkiye İsrail'e dikenli tel satıyor mu? Satıyor, Filistin'de Gazze'yi bu tellerle nasıl tecrit altına aldıklarını hepimiz çok iyi biliyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Bununla da bitmiyor, sanki Türkiye'de gübre yokmuş gibi İsrail'den potasyum nitratlı gübre ticareti yapıyor. Bakın, bu gübre kendi topraklarımıza İsrail malı olarak giriyor yani kendi topraklarımızda kullanılıyor. Ayrıca, tekrar bir örnek daha vereyim. Bu, jet yakıtı. Bu jet yakıtı neye yarıyor? İsrail'e jet yakıtı satılıyor. Maalesef, bu jetlerin başta Filistin'i ve Müslüman topraklarını nasıl bombaladıklarını hepimiz biliyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bunların hepsi var ya, hepsi yalan ve iftira.

ORHAN SÜMER (Devamla) - Tüm bunlardan anlıyoruz ki iktidarın yandaşı para kazanıyorsa ticaretin İsrail'e olanı; paranın karası, beyazı, haramı, helali AKP için hiç fark etmiyor, yeter ki yeşil olsun. (CHP sıralarından alkışlar) "Yeşil" derken de ormanın, ağacın yeşili değil, doların yeşili olsun, o dolar da sıfırlanmayacak kadar fazla olsun, yandaşların kasasına girsin. (CHP sıralarından alkışlar) Buradan anlıyoruz ki iktidar "Gitmeye gideceğiz fakat durmak yok, soymaya da devam edelim." diyor.

Halkın ne hâlde olduğunu düşünmeyenlerin, iktidarlarının sürmesi için gerekirse papaz elbisesi giymekten kaçınmayanların, 85 milyonun geleceğini yok sayanların hazırladığı bu adaletsiz bütçeye hayır diyor; Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında emeği, umudu koruyarak yılmadan mücadeleye edeceğimizin sözünü veriyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Sümer.

ALİ TEMÜR (Giresun) - Dolarları bırak Meclisin kürsüsüne.

ORHAN SÜMER (Adana) - Bırakırım abi, senin canın sağ olsun.

BAŞKAN - Dördüncü söz Tekirdağ Milletvekili Sayın Faik Öztrak'a ait. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, sözlerime başlarken Genel Kurulu ve bizleri izleyen vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

İngiliz yazar Shakespeare "Güven ruh gibidir, terkettiği bedene asla geri dönmaz." diyor. AK PARTİ Genel Başkanı Erdoğan üç yıl önce "faiz sebep" dedi, "nas" dedi, "Ben ekonomistim." dedi; Merkez Bankası başkanlarını, ekonomiden sorumlu bakanları görevden aldı, şirazesinden çıkardığı ekonomiyi seçim kazanma hırsıyla fren yerine gaza basarak şarampole yuvarladı. Bu yaptıklarıyla 2000'lerin başında dibe vuran ekonomiyi düze çıkaran, içeride ve dışarıda ülke ekonomisine yeniden güven sağlayan, AK PARTİ'nin ilk seçildiğinde kucağında bulduğu ve yıllardır kaymağını yediği, benim de hazırlanmasında ve uygulanmasında Hazine Müsteşarı olarak görev aldığım Türkiye'nin Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı'nın son kazanımlarını da bitirdi. Kendisine zerre miskal güven kalmadığını görünce de her zaman yaptığını yaptı, sorumluluğu önce dış güçlere, sonra kendi atadığı eski yönetime yıkıp yeni bir ekonomi yönetimini işbaşına getirdi ama TÜİK makyajına rağmen bir buçuk yıldır ne enflasyon ne de işsizlik öngördükleri gibi düşmüyor, her şey ateş pahası. Vitrine konan isimler yitirilen güveni sağlayamıyor çünkü herkes aslında suyun başında Erdoğan'ın oturduğunu görüyor. Sorunun sebebi olanın çözümün adresi olmayacağını biliyor, olamayacağını biliyor. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Uluslararası kuruluşlar Türkiye ekonomisine dair risklerin başına hâlâ sarayın irrasyonel politikalara dönme riskini yazıyorlar. Mevcut yönetim de Cumhurbaşkanının her an kendilerinin işine son verebileceğini düşünüyor ki sorunlara neşter vurmak yerine pansuman tedbirleriyle vaziyeti idare etmeye çalışıyor. Dezenflasyon dedikleri yüksek faiz, değerli lira politikasıyla dışarıya milletin kesesinden tefeci faizi ödeyerek para bulmaya döndü. Ortada artık geri dönüş olmayacağı konusunda güven veren siyasi, hukuki ve kurumsal bir çerçeve yok. Saydam hesap veren, güçlü çapalara sahip bir program da yok. Ekonomi yönetiminin elinden, öngördükleri enflasyonu sürekli artırmaktan başka bir şey yapmak gelmiyor. Bir önceki orta vadeli programda "2024'te enflasyon yüzde 33 olacak." diye yazıyordu. Hükûmetin üç ay önce yayımladığı yeni orta vadeli programda bu, yüzde 41,5'a çıktı. Merkez Bankasının son raporunda ise "2024 enflasyonu yüzde 44 olacak." deniyor. 2024 yılında yönetimin enflasyon tahmini hedeften yaklaşık yüzde 50 oranında sapmış vaziyette. Hükûmetin üç ay önce yayımladığı orta vadeli programda 2025 yılı enflasyon hedefi yüzde 17,5'tu. Merkez Bankası, bu orta vadeli programdan bir ay sonra yayımladığı raporda "2025'te enflasyon yüzde 21 olacak, yüzde 26'ya kadar da yolu var." diyor. Hükûmet emekli aylıklarını, çalışanların maaş ve ücretlerini hangi enflasyona göre hesaplayacak? Hükûmet, Sakallı Celal'in dediği gibi artık biraz da ciddiyeti denemelidir. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Aylıkları, maaşları ve ücretleri şimdiden hedeften yüzde 50 sapacağı belli olan enflasyon hedefine göre değil, en azından Merkez Bankasının öngördüğü son enflasyon tahminine göre hesaplamalı, dar ve sabit gelirliileri artık daha fazla mağdur etmemelidir.

Resmî hedef ve tahminler bu seviyedeyken Merkez Bankası anketinde 2025 yılında enflasyon için piyasalar "Yüzde 27." diyor, iş dünyası "Yüzde 40." diyor, vatandaş ise "Yüzde 64 olur." diyor yani Hükûmetin enflasyonuna ne piyasalar ne iş dünyası ne de vatandaş inanıyor. TÜİK enflasyonu ile İstanbul Ticaret Odası ve ENAG enflasyonu arasındaki makas da açıldıkça açılıyor. Vatandaş, ekonomiye güvenin temel direklerinden biri olması gereken Türkiye İstatistik Kurumunu artık ücretlinin, emeklinin, memurun rızına musallat olan bir canavar gibi görüyor. TÜİK, işsizlikte de zamana bağlı eksik istihdamı ayar vidası gibi kullanıyor; gerçek işsiz sayısı 11 milyonun üzerine çıkmış, TÜİK'in tabelasında "İşsiz 3 milyon kişi" yazıyor. Kurumun gayrisafi yurt içi hesaplarında stok kalemi ile istatistik hata iç içe geçmiş, stoklar tam 16 çeyrek üst üste azalıyor; bu, ne bitmez tükenmez stoktur. Böyle olunca millî gelirdeki gerçek tabloyu görmek de imkânsız "Stok ve istatistiki hatayı ayırın." dedik, soru sorduk, Hükûmetten "Ürün detayında uygun deflator sağlayabilirsek inşallah, bir sene sonraki revizyona." diye yanıt geldi. Tüm makyaja rağmen gayrisafi yurt içi hasıla iki çeyrek daralıyor. Bunun adı teknik resesyondur. "Ekonomiyi resesyona soktunuz." diyoruz, "Yok öyle bir şey." diyorlar. Bütçe yapma hakkı Meclise ait ama bütçede hesap oyunları almış başını gidiyor. Hükûmet hesap vermekten kaçıyor. Geçtiğimiz yılın son günlerinde Hükûmet 731 milyar lirayı bütçe emanetlerine yazdı. Bu yıl ilk on ayda emanet ve avanslardan harcanan para tam 459 milyar lira. 1 trilyon 260 milyar liralık bütçe açığında bu harcama yok, gözüküyor ama "bütçenin nakit açığı" dediğinizde bu, 1 trilyon 719 milyar lira. Kasım ayı itibarıyla Hazinesin finans ettiği gerçek açık ise geçen yılın aynı döneminin tam 4 katı. Bu yılın ocak-kasım döneminde bütçeden yapılan faiz harcaması da 1 trilyon 195 milyar lira, önceki yılın neredeyse 2 katı.

Ziya Paşa'nın "'Kalkın ey felahı vatan.' dediler, kalktık/Herkes oturdu, biz ayakta kaldık." dediği gibi "faiz, nas" diyerek ortalığı ayağa kaldıranlar koltuğa yapıştı, millet, kucağında dev bir faiz faturasıyla ortada kaldı. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin önümüzdeki bir yılda finanse etmesi gereken dış borç ve cari açık toplam 260 milyar dolar, iç borç faizi için ödeyeceğimiz para ise anapara ödemelerinin tam 2 katı. Hükûmet hazineyi âdeta bir zombi şirketine dönüştürdü. 2022 yılında yayımlanan orta vadeli programda öngörülen faiz ödemelerinden sapma 2023'te yüzde 19, 2024'te bu yüzde 86'ya çıkıyor. Borç yönetiminde ciddi bir tahmin ve strateji sorunu var. Bunun üstesinden gelebilmek için Hükûmetin üç yıllık dönemi kapsayan orta vadeli programla birlikte bir orta vadeli borç yönetimi stratejisini açıklaması gerekiyor. Bu pek çok gelişmiş ve gelişmekte olan ülkede mevcut.

Saray yönetiminin yarattığı güven bunalımını aşmak için strateji ve saydamlığın yanında Hükûmetin aynı hataları yeniden yapmayacağı güvencesini veren hukuki çapalara da ihtiyaç var. Örneğin, Cumhurbaşkanı ile Merkez Bankası yönetimi arasına yeniden mesafe koyacak yasal bir düzenleme bunlardan biri ama en önemlisi 2014'te AK PARTİ Cumhurbaşkanı adayının "Ben öncekiler gibi olmayacağım." demesiyle başlayan ekonomik istikrarsızlığın sona erdirilmesi, bunun için de ucube Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemini bir an önce güçlü bir parlamenter sistemle değiştirmek gerekiyor. Türkiye bu güvensizlik kısır döngüsünden çıkmadıkça milletimizin içeceği acı ilacın dozu 1 iken 5 oluyor.

Değerli milletvekilleri, Uzak Doğu siyasetinde yetki sahibi olanlara dair bir yozlaşma dörtlüsü vardır: Birincisi, arzuların yol açtığı yozlaşmadır; ahlakı bozar. İkincisi, kinin yol açtığı yozlaşmadır; kötülüğü artırır. Üçüncüsü, cehaletten kaynaklanan yozlaşmadır; her şeyin en iyisini bildiğini sanan yöneticiler kibirlerinin esiri olur, yıkım kaçınılmazdır. Dördüncüsü ve en kötüsü ise korkunun sebep olduğu yozlaşmadır, gücü kaybetme korkusu kısa zamanda diğer 3 yozlaşmanın da kaynağı hâline gelir. Buna yakalanan yöneticiler saldırganlaşır, milletin sesini duymaz, hâlini görmez, milleti unuttur.

31 Marttan sonra sarayın seçim kaybetme korkusu arttıkça muhalefete karşı saldırganlığı da arttı. Erdoğan açıklıkla boğuşmak zorunda bıraktığı emekliye, açlık sınırının altında yaşattığı asgari ücretliye, alın terinin karşılığını alamadığı için toprağa küsen çiftçiye, sifatsız günü kapatan esnafa, haftada bir günü aç geçirmek zorunda kalan gence yaşattığı zulmü görmüyor, seslerini duymuyor, kendi milletini unutmuş. Buna karşın, Suriye'den kaçanlara "Başımızın üstünde yeriniz var." demeyi biliyor. En iyisi olduğunu bir kere daha gösteriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

Süre sınırı yok Faik Öztrak. (CHP sıralarından gülüşmeler, alkışlar)

FAİK ÖZTRAK (Devamla) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Rica ederim.

FAİK ÖZTRAK (Devamla) - Bir yandan da milletin seçtiği başkanların yönettiği belediyelere haciz uygulayarak iş yapmalarını engellemeyi, bu suretle muhalefete oy veren hemşehrilerine zulmetmeyi de ihmal etmiyor. Ama ne diyor atalarımız: "Zulmü artanın zevali yakındır."

Sözlerimi bitirirken, bu bütçe, milletimizin yaşam koşullarında kalıcı iyileşmeyi sağlayacak, ekonomide verimliliği artıracak, herkese dokunan ve ekonomiyi resesyona sokmadan enflasyonla mücadele edecek bir bütçe değildir; lobilerin, baronların, yandaşların hep kendine yonttuğu bir düzenin bütçesidir.

Bu bütçeye "ret" oyu vereceğimizi bildirir, beni dinlediğiniz için teşekkür ederim. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Öztrak.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

4.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, Meclis binasının hizmete alınma tarihine ve toprak sahiplerine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Efendim, biraz da tarih diyelim. Şimdi, biz bütçeyi görüşünce kapatacağız Meclisi ve açılışı 6 Ocak tarihine gelecek mi meçhul. 6 Ocak 1961 bu Meclis binasının hizmete alınma tarihidir ve bu Meclis binasının toprak sahibi Sayın Faik Öztrak'ın iki büyük dedesidir. (CHP sıralarından alkışlar) Kamulaştırma sırasında, Çankaya Belediyesi dâhil, birçok kurum ve şahıs parayla satmasına rağmen Öztrak ailesi burayı hibe etmiştir, o yüzden bir dakikayı çok görmeyelim. (Alkışlar)

Sayın Öztrak'ın da gidenlerine rahmet olsun, canları rahmet istedi.

Teşekkür ederiz.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:162) (Devam)

2.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Eklî Cetveller, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2023 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 225 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2023 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2023 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/922) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 163) (Devam)

A) TİCARET BAKANLIĞI (Devam)

1) Ticaret Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ticaret Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) HELAL AKREDİTASYON KURUMU (Devam)

- 1) Helal Akreditasyon Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Helal Akreditasyon Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) REKABET KURUMU (Devam)

- 1) Rekabet Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Rekabet Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Gelir İdaresi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Gelir İdaresi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (Devam)

- 1) Türkiye İstatistik Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye İstatistik Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) SERMAYE PİYASASI KURULU (Devam)

- 1) Sermaye Piyasası Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sermaye Piyasası Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Devam)

- 1) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) KAMU İHALE KURUMU (Devam)

- 1) Kamu İhale Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Kamu İhale Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU (Devam)

- 1) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Devam)

- 1) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - Efendim, beşinci söz Mersin Milletvekili Sayın Talat Dinçer'e ait. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TALAT DİNÇER (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakanlar; ben de sizleri saygıyla selamlıyorum.

Bugün, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı bütçeleri üzerinde fikirlerimi beyan edeceğim. Öncelikle, Gelir İdaresiyle ilgili fikrimi burada sizlerle paylaşacağım.

Tabii, Gelir İdaresi 2015 yılında kuruldu, ondan önceki dönemde defterdarlıklara bağlı vergi daireleri ve mal müdürlükleriyle bu işlemler zaten gerçekleşiyordu. Ancak o dönem, 2015 yılında herhâlde bazı kişilere mevki, makam tahsis etmek adına böyle bir Gelir İdaresi kuruldu ve o günden bu tarafa da oraya değişik kadrolar atandı. Ama görüyoruz ki, şimdi, 1 Eylül 2024 tarihinde, herhâlde masraflar ağırlaştı ki, yeniden bir Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle eskiye dönüşe başladılar. Demek ki yapılan iş hem hatalı hem de gereksizmiş.

Değerli milletvekilleri, Anayasa, devletin temel yapısını ve işleyişini düzenleyen, kişilerin hak ve özgürlüklerini koruyan en üst kanundur. Bu kanunun üzerinde bir kanun yoktur. Vergi kanunlarımızın da Anayasa'ya aykırı olması düşünülemez. Anayasa'nın 2, 10, 55 ve 73'üncü maddelerine baktığımızda da burada da yine aynı şekilde, bu vergi sisteminin, özellikle adalet, eşitlik, genellik ve ayırma ilkeleriyle güç dengesine, bunu vurguluyor. Ancak gelin görün ki günümüzdeki vergi sisteminde ne güç var ne adalet var ne denge var. (CHP sıralarından alkışlar) Gelir İdaresinin balans ayarını bozdu AKP; tamamen haksız, yersiz ve mesnetsiz bir vergi sistemiyle Türk halkını karşı karşıya bıraktı. Mali güç nedir? Mali güç insanın geliri, serveti ve harcamalarıdır; vergi düzenlemeleri bunun üzerine yapılır. Ancak gelin görün ki öyle bir vergi sistemi var ki -işte buralarda da konuştuk- dolaylı vergiyle halkı kısıp almış, halkın boğazını sıkıyor Hazine ve Maliye Bakanlığı.

Şimdi, vergideki dağılıma bakın. Yüzde 65 dolaylı vergi, yüzde 70'lere tırmanıyor; normal, dolaysız vergilerin oranına baktığınızda yüzde 35 ile 40 balans ayarında hatta yüzde 35'leri de geçmiyor ama ne hikmetse, özellikle yandaş firmalar, şirketler, imtiyazlı şirketler, bunların ödediği doğrudan vergi yüzde 15'ler civarında. Şimdi, buradan vergi alınamadı mı ne yapıyor AKP

Hükümeti? Dolaylı vergileri artırma yolunu seçiyor, tamamen dolaylı vergilerin üzerine; ya dolaylı vergilerde rakam artırıyor ya da yeni yeni vergi sistemleri icat etmeye çalışıyor. Ama gelin görün ki bir fabrikatör ile bir işçinin, bir esnafın, bir dar gelirlinin ödediği vergi aynı; böyle bir sistem olmaz. Dolayısıyla, madem vergiyi tabana yayacaksınız, o zaman şu vergi ödemeyen vergi yüzüzlerine bir gidin, biraz onların üzerinde bir işlem yapın, bir vergi ödemelerini sağlayın. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, esnafa gelince "hasılat tespiti" diyorlar, "Ayda 3 kere sizin iş yerinize geleceğiz, on iki ay geleceğiz." diyorlar. "Ne alıyorsunuz, ne satıyorsunuz?" diye tespit ediyorlar, tespit edecekler. Niye? Çünkü mükellefin beyanına inanmıyorlar, güvenmiyorlar.

Sayın Bakan, bir de şu şirketlere güvenmeyin, şu vergi ödemeyenlere bir güvenmeyin. Bir hasılat tespitini de onlara yapın, onlardan bir vergi alalım. (CHP sıralarından alkışlar) Dolayısıyla vergi sistemi adaletli olacaksa, tabana yayacaksınız, vergi vermeyenleri vergi altına alın. Hani burada diyorlar ki: "Tabana yayılacak, bütün vatandaşla vergi salın." Böyle değil, herkesin gücü oranında. Emeklinin gücü mü kaldı? Dar gelirlinin gücü mü kaldı? Bunların zaten imkânı kesildi, elindeki maaşla ay sonunu getiremiyor bu insanlar. Dolayısıyla bunlara vergi salmak, verginin vergisini almak, KDV'ydi, ÖTV'ydi, efendim, özel işlem vergisiydi, BSMV'ydi, bunlarla halkı boğmanın çok fazla bir anlamı yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

TALAT DİNÇER (Devamla) - Sayın Bakanlar, şimdi, yıllarca esnafa, orta ölçekli işletmelere, KOBİ'lere dediniz ki: "Sizlerin bütün sorunlarını çözeceğiz." İşte, Ticaret Bakanımız burada. Niye bir perakende yasasını çıkarmıyorsunuz Sayın Bakan? Niye getirmiyorsunuz bunu Meclise? İşte, esnaf kan açılıyor, yılda binlerce, 100 binin üzerinde esnaf kepenk kapatıyor. Bu neden? Bu AVM'lerden kapatıyor, bu zincir marketlerden kapatıyor.

Maliye Bakanımız burada. Esnafa söz verdiniz, "Prim gün sayısını düşüreceğiz." dediniz. Niye 9000'den 7200'e düşürmüyorsunuz Sayın Bakan? (CHP sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) - Seçim öncesi kandırdılar esnafı, seçim öncesinde esnafı kandırdılar.

TALAT DİNÇER (Devamla) - Bu insanlar bunu hak etti mi? Bu insanlar otuz yıl, kırk yıl prim ödüyor. Bu insanlar elinden geldiğince yanında çalışanı bile emekli ediyor ama kendilerine gelince bir imkân yok.

CAVİT ARI (Antalya) - Esnaf Odaları Birliği, aracı oldu, esnafı kandırma aracısı oldu Sayın Başkan.

TALAT DİNÇER (Devamla) - Emekli maaşları yerlerde sürünüyor Sayın Bakan, olmaz böyle bir şey.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

TALAT DİNÇER (Devamla) - Peki, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sağ olun Sayın Dinçer, teşekkürler.

Altıncı söz Sakarya Milletvekili Sayın Ayça Taşkent'e ait.

Buyurun Sayın Taşkent. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYÇA TAŞKENT (Sakarya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye İstatistik Kurumunun bütçesini ve genel durumunu değerlendirmek üzere söz almış bulunuyorum.

TÜİK, ünlü bir kurum, halkın tanıdığı, bildiği, ilgilendiği kurumların başında geliyor çünkü yurttaşın cebiyile ilgili, milyonların cebine girecek paradan, mutfağına girecek aştan sorumlu bir kurum burası ama bu sorumluluğa yakışır bir şekilde yönetilmiyor. (CHP sıralarından alkışlar) TÜİK, Başkanlık sistemine geçişle birlikte Cumhurbaşkanlığının idari bir bürosu, siyasi iktidarın aparatı hâline geldi ve bugün çarpıtmalarla, veriler üzerinde yaptığı iktidar yanlısı düzenlemelerle kamuoyunda güvenilirliği tartışılan bir yapı hâline getirildi.

Kurumun 2025 yılı bütçesi incelendiğinde, TÜİK'e ayrılan kaynakların önemli bir kısmının teknik altyapıdan çok personel giderlerine ve yönetim harcamalarına ayrıldığını görüyoruz. Oysaki modern istatistik kurumlarının teknolojik yatırımlara, veri analizinde şeffaflığı sağlayacak sistemlere odaklanması gerekir. Ayrıca, bugün bütçede ayrılan bu kaynakların ne kadar verimli kullanıldığı konusunda ciddi bir denetim eksikliği de var. Bu kaynaklar, bilimsel ve nesnel raporların üretilmesi yerine bazı kesimlere imkân tanımak için kullanılıyor. TÜİK'in enflasyon oranları, işsizlik verileri, gelir dağılımı istatistikleri vatandaşın yaşadığı gerçeklerle çelişiyor. Bunun sonucunda, kamu ile TÜİK arasında güven duvarı her gün biraz daha yıkılıyor. Bu, sadece TÜİK'in itibarını zedelemekle kalmıyor, aynı zamanda kamusal karar alma mekanizmalarının da yanlış yönlendirilmesine yol açıyor. Verilerin manipüle edildiği algısı, toplumsal huzursuzluğu körükleyen en önemli unsurlardan biri. Şunu unutmayalım ki ekonomik planlama ve sosyal politikaların başarısı, sağlanan verilerin doğruluğuna bağlıdır. Eğer TÜİK verilerine olan güven zedelenirse yatırım kararlarından uluslararası şirketlerin risk değerlendirmelerine kadar her şey bundan olumsuz etkilenir. Biliyorsunuz, TÜİK madde sepeti ve ortalama madde fiyatları listesini 2022 Mayıs ayından beri açıklamıyor. DİSK bu konuda dava açtı ve kazandı. TÜİK Başkanı "Hiçbir ülke açıklamıyor. Biz neden açıklayalım?" diyor. İyi de hangi ülke yirmi yıl açıklayıp sonra birdenbire, yanlış anlaşılır diye vazgeçti? Fakat TÜİK verileri gizlemekte ve halkı yanıltmakta ısrarcı. İşin tuhafı, TÜİK bu verilerin kurumlarında mevcut olmadığını söylüyor. O zaman şunu sormak gerekiyor: TÜİK'in görevi bu verileri oluşturmak, toplamak değil mi? Eğer bu veriler kurumda değilse nerede ve TÜİK 2022 Mayıs ayından itibaren ortalama madde fiyatlarını hesaplamıyorsa Tüketici Fiyat Endeksi'ni nasıl hesaplıyor? Mayıs 2022'den itibaren madde fiyat listesindeki ürünlerin fiyat değişimleri hesaplanmıyorsa enflasyonu nasıl ve neye dayanarak açıklıyorsunuz? Karşımızda yargı kararlarını tanımayan, enflasyon verilerini açıklamayan ve geçmiş verileri silen bir TÜİK var. Şimdi anladınız mı arkadaşlar? Ortalama dört yüz otuz gün görevde kalan 5 başkandan sonra bu Başkanımız iki yıldır görevinde; demek ki işini iyi yapıyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, TÜİK'in yeniden bağımsız, şeffaf ve toplumsal güven duyulan bir yapıya kavuşturulması çok acildir. Bunun için atamaların liyakat esaslı yapılması, akademik ve bağımsız kuruluşlarla iş birliği yapılması, bağımsız denetim mekanizmalarının kuruma entegre edilmesi, modern analiz ve raporlama araçlarına kaynak ayrılması ve uluslararası standartlara uygun sistemlerin kurulması gerekmektedir. İçi boşaltılmış, yok hükmünde bir kurumun milyonların geleceğiyle, hayatıyla oynamasına izin verilmemesi gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın efendim.

AYÇA TAŞKENT (Devamla) - Tüm bu nedenlerle bu bütçeye onay vermiyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.(CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Taşkent.

Yedinci söz İzmir Milletvekili Sayın Ümit Özlale'ye ait.

Süreniz beş dakika.

Buyurun Sayın Özlale. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÜMİT ÖZLALE (İzmir) - Teşekkürler.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Özelleştirme İdaresi Başkanlığı bütçesini konuşmak üzere partim adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bildiğiniz gibi, özelleştirme furyası 1986 yılında başladı ama zirveye AK PARTİ döneminde çıktı, 71,5 milyar dolarlık özelleştirmenin tam 63,5 milyar doları AK PARTİ zamanında gerçekleşti.

Ben özelleştirmeye kavram olarak çok karşı değilim, yeter ki emeği yerinden etmesin, kamuda verimliliği sağlasın ama öyle alanlar vardır ki literatüre baktığınız zaman o alanlarda özelleştirme yapılmaz; mesela, stratejik sektörler asla özelleştirilmez, AK PARTİ özelleştirmeye stratejik sektörlerden başladı. Özel sektörlerin kârlı bulmayıp yatırım yapmadığı alanlar özelleştirilmez, AK PARTİ bu alanları özelleştirmekte hiçbir beis görmedi. Doğal tekel niteliği taşıyan şirketler özelleştirilmez, AK PARTİ âdeta burada bir tekel imparatorluğu yarattı. Kâr eden, iyi yönetilen, sosyal fayda sağlayan -mesela Süt Endüstrisi Kurumu gibi- şirketler asla özelleştirilmez, AK PARTİ ve öncesindeki iktidarlar bunu özelleştirmede hiçbir beis görmediler. Yani, işte, burada yapılmaması gereken, özelleştirilmemesi gereken hangi şirket varsa siz bile isteyeyim, özensiz bir şekilde bu ülkede bir özelleştirme furyası başlattınız, stratejik sektörleri özelleştirdiniz, kâr eden ya da sosyal fayda sağlayan bütün şirketleri sattınız, tekelleşmeyi engellemek bir yana özel tekel imparatorlukları kurdunuz. Sonuç: 71,5 milyar dolarlık özelleştirmeden elde edilen 63,5 milyar dolar.

Birkaç tane örneğe bakalım hepinizin yüzünü kızartacak olan; mesela TEKEK, mesela TÜRK TELEKOM. TÜRK TELEKOM özellikle bu dijital dönüşüm çağında en stratejik sektörlerden bir tanesi. TÜRK TELEKOM'un yüzde 55'ini 6,5 milyar dolara özelleştirdiniz, sadece bakır kabloların dolayısıyla yapılan zarar 8 milyar dolar yani 6,5 milyar dolara özelleştirdiğiniz TÜRK TELEKOM bakır kabloların alınmasından, satılmasından dolayısıyla 8 milyar dolar zarar etti. Peki, TÜRK TELEKOM kime mi satıldı? Yabancı batık birisine satıldı. Peki, hangi paraya satıldı? Kendi parasını mı getirdi buraya? Hayır. TÜRK TELEKOM'u o şaibeli şahıs alsın diye sizler Türk bankalarından o kişiye kredi verilmesini şart koştunuz. Daha sonra ne oldu? TÜRK TELEKOM'un içi boşaltıldı. (CHP sıralarından alkışlar) İç boşaltıldıktan sonra o zarar tamamıyla Türk bankaları ve ülke tarafından karşılandı.

Bir başka örnek SEKA. SEKA bizim gururumuzdu. Türkiye'nin dev kâğıt fabrikası, otuz sene önce yılda 104 milyon dolar kâr eden bir SEKA vardı. Lojmanların arsasının fiyatının altında bu SEKA'yı özelleştirdiniz; kâğıt gibi stratejik bir sektörde, kâğıt gibi eğitimin, basın-yayının ham madde ihtiyacı olduğu bir sektörde tamamıyla bu ülkeyi kâğıt ithalatına bağlı hâle getirdiniz. Yerli ve millî olabilecek kâğıt sektöründe SEKA'yı değerinin çok altında özelleştirerek; arsalarını, lojmanlarını satarak hem kâğıt sektörünü bitirdiniz hem de aynı zamanda orada hiçbir günahı olmayan işçileri, emekçileri yerinden ettiniz. (CHP sıralarından alkışlar) İşte, sizin ekonomiden ve özelleştirmeden anladığınız bu; kârın özelleştiği, zararın kamulaştığı bir düzeni anlıyorsunuz siz özelleştirme dediğimiz zaman, ekonomi dediğimiz zaman. KİT'leri size yakın sermaye gruplarını palazlandırmak için değerinin altında satıyorsunuz, zarar ederse de problem değil, kamulaştırıyorsunuz. Hadi özelleştirdiniz, 63,5 milyar dolarla ne yaptınız? Hiçbir şey yapmadınız, verimsiz kamu harcamalarına devam ettiniz. Bu 63,5 milyar dolarla neler yapılabildi biliyor musunuz? İktidarınız boyunca her çocuğa günde 2 öğün yemek verebilirdiniz, yapmadınız. Bir deprem fonu oluşturabilirdiniz, o deprem fonuyla yüzyılın felaketinde evsiz kalan insanlara evlerini hemen teslim ederdingiz, yapmadınız. Stratejik sektörler için bir yatırım fonu oluşturabilirdiniz, yapmadınız. Ve sadece özelleştirme değil sizin günahınız, bakın, bile isteyeyim sosyal sektörlerden çıktınız. Alın size sağlık sektörü, sağlık hizmetlerini metalaştırdınız. Bizzat Sağlık Bakanlığı verilerine göre, yenidoğan yoğun bakım yataklarının yüzde 56'sı bugün özel hastanelerin elinde. Bu ülkeyi bebek çetelerine teslim ettiniz, bu ülkenin bebeklerine sahip çıkamadınız, onları çetelere teslim ettiniz. Bugün Türkiye'deki hastanelerin üçte 1'i özel sektörün elinde. Bakın, eğitim sektörü, eğitimi ticarileştirmeniz yetmezmiş gibi ne idiği belirsiz tarikatlara, cemaatlara bugün peşkeş çekiyorsunuz. İşte tam da bu yüzden sağlıktan, eğitimden bile isteyeyim çıktıktan sonra Cumhuriyet Halk Partili belediyeler kreşler açtığı zaman öfkeden kuduruyorsunuz, kent lokantaları açtığı zaman öfkeleniyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

ÜMİT ÖZLALE (Devamla) - Sizin bizzat yapmanız gereken sosyal yardımları, sosyal hizmetleri, sosyal devletin yapması gereken bütün hizmetleri belediyeler yaptığı zaman sevineceğiniz yere bundan dolayı öfkeleniyorsunuz ve bir şey söyleyeyim, öfkelenmekte de haklısınız çünkü daha yeni başlıyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

Son olarak, emekçilerimize yaptıklarımızı unutmadık. En son Çayırhan'da madencilerin üç kuruşluk hakkına, oturdukları lojmanlara bile göz diktiniz. Hakkını arayan işçiye Soma'da da Çayırhan'da da tekme attınız. İşte bu anlayışınız yüzünden ülkemizde yoksulluk giderek derinleşiyor. Bu ülkede yoksullar doymadığı için değil sizin zenginleriniz doymak bilmediği için yoksulluk derinleşiyor diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Özlale.

Sekizinci söz Yalova Milletvekili Sayın Tahsin Becan'a aittir.

Süreniz beş dakikadır.

Sayın Becan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TAHSİN BECAN (Yalova) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sermaye Piyasası Kurulu bütçesi üzerine söz aldım. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. Öncelikle 2025 bütçesinin milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Yeni yıla girmek üzere olduğumuz şu günlerde 2025 yılının tüm halkımıza, siz değerli vekillerimize ve ailelerine hayırlı, sağlıklı ve huzur dolu bir yıl olmasını temenni ediyorum.

Evet, yeni yıldaki tek dileğim gerçekten tüm vekiller ve siyasi partiler olarak normalleşme adımı atmamız olacaktır. Zira, tüm kadınları korumak adına İstanbul Sözleşmesi iptali, Narin cinayeti sonrası kadın ve kız çocuklarımızı, tüm evlatlarımızı korumak adına komisyon kuralım dedik, onu da -çoğunluk, iktidar vekillerinde olduğu için- reddettiniz. Yıl boyunca muhalefet vekillerinin verdiği her önerge, her teklifin neredeyse tamamı reddedildi. Oysa bu ülkenin yararına, doğru olan tekliflere siz iktidar olarak ret vermezseniz belki muhalefet de sizlerin doğrularınızda birleşerek oybirliğiyle ülkenin yararına olan siyasetüstü kararlar alınması halkın yeni yılda tüm siyasilerden beklediği tek umuttur. (CHP sıralarından alkışlar)

Evet, Sermaye Piyasası Kurulu farklı sektörlerde faaliyet gösteren, özel kurumları denetleyip yaptırım uyguladığından yürütmenin âdeta kolluk hizmetini karşılamaktadır. Âdeta demokratik ülkelerde yasama, yürütme, yargıdan sonra 4'üncü sacayağı sermaye piyasası kurullarıdır. Zira Türkiye'nin işlevine bakarsak ne özerk ne de bağımsızdır çünkü üyelerinin belirleme şekli diğer kurumlarda olduğu gibi bağımsız davranmalarını sağlamaktan çok uzaktır ve seçilen üyeler de bu konunun uzmanı ve liyakat yaklaşımından çok uzak, her zamanki gibi işten anlamayan yandaşlarla idare edilmektedir. (CHP sıralarından alkışlar) Ayrıca, SPK'nin 2022'de duyurduğu bireysel yatırım danışmanlığı çalışmalarının hâlâ tamamlanmamış olması ciddi bir sorundur. Vatandaşların sermaye piyasalarında doğru karar verebilmesi, manipülasyon risklerine kurban gitmemesi için bireysel yatırım danışmanlığı hizmetinin bir an önce hayata geçirilmesi gerekmektedir. Burada Robert Bosch'un bir sözünü hatırlatmak isterim: "İnsanların güvenini kaybetmektense para kaybetmeyi tercih ederim." der fakat şu anda biz bunun tamamen tersini yapıyoruz; insanların bize güvenmesi önemli değil fakat biz ve yandaşlarımız para kazanmaya devam etsin mantığıyla mutlu bir azınlık kesimiyle yaşamaya devam ediyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

Devlet yönetimi hukuk ve iktisat arasında ilişkinin tam merkezindedir. O zaman, sermaye piyasasını direkt etkileyen ekonomi politikalarına birkaç örnek vermek isterim. Yoksulluk adına TÜRK-İŞ verilerine göre açlık sınırı ocak ayında 15 bin TL iken ekim ayında 20 bin TL olmuştur, yoksulluk sınırı ocak ayında 49 binken ekimde 66 bin liraya yükselmiştir. OECD verilerine göre gıda enflasyonunda ağustosta yüzde 45'le örgüte üye ülkeler arasında tekrar zirvede yerimizi aldık. TOBB verilerine göre ekimde kurulan şirket sayısı maalesef yüzde 3 azaldı, kapanan şirket sayılarına baktığımız zaman yüzde 9 oranında artmıştır. UYAP verilerine göre icra iflas dosya sayısı 23 milyonu bulmuştur. Yılın ilk dokuz ayında ise 1.187 konkordato ilan edilmiştir. Tabii, bu arada konkordato kararlarını iyi incelemek lazım. Konkordato kararları aldığımız zaman beraberinde binlerce firmayı iflasa sürüklediğimiz gibi istihdam sorununa da yeni sorunlar eklemiş oluyoruz.

Yıl sonu itibarıyla bankalara borç yüzde 35 artarak 950 milyar fazlalaşmıştır, bireysel kredi kartı borcu 4 trilyonu bulmuş ve kredi kartı borçlu sayısı 40 milyonu bulmuştur yani ülkemizin yarısı borç batağındadır. Kur korumalı mevduatın devlete maliyetine gelince 1,3 trilyonu bulmuştur. Bugün 6 Şubat depreminde yaşanan felaket sonrası konutların tamamının maliyeti 1,1 trilyonu bulmaktadır yani faiz vermeseydik bu konutların tamamını yapacak gücümüz vardı. Yetimin, yoksulun, depremzedenin hakkı olan bu para maalesef, parası olan, dövizli olan kesimin parasına para katmaktan başka hiçbir işe yaramamıştır ve mevduat sahiplerinin ciddi bir kısmı da yabancı yatırımcılardan oluşmuş olup döviz bozdurarak Türkiye'de faiz kazanmalarına sebep olmuştur. Sermaye Piyasası Kurulu derken politik istikrar, rekabetçi vergi düzeni, finansmana erişim, hukuk ve adalet gibi kavramları tam anlamıyla uygulamadığınız zaman bu ülkeye yabancı yatırımcının gelmesi de mümkün değildir. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

TAHSİN BECAN (Devamla) - Devlet Planlama Teşkilatı gibi örnek kurumu işlevsiz hâle getirip gününbirlik kararlarla yapboz tahtasına dönen yönetim biçimi ekonomiyi yerle bir etmiştir.

Yine, sermaye piyasası demişken, CHP Genel Merkezinin öncülüğünde ekonomi kurmayları takımı aylardır şehir şehir, ilçe ilçe, köy ve pazarları gezerek halkın dertlerini birinci elden dinliyoruz ama maalesef, gördüğümüz tablo, hangi siyasi görüşte olursa olsun, insanların yüzü gülmüyor, mutsuz ve umutsuz... Bizler CHP olarak onların umudu olmak için yollardayız ve halk koro hâlinde "Erken seçim değil, derhâl seçim." diye bağırmaktadır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Becan.

Dokuzuncu konuşmacı Bolu Milletvekili Sayın Türker Ateş. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakanlar; Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

İktidar yaklaşık bir buçuk senedir enflasyonu düşürme programı uyguluyor. Sayın Bakan, siz de "Enflasyonu düşürme programı tıkr tıkr çalışıyor." diyorsunuz. Cumhuriyet Halk Partisi ekonomi takımı olarak kentlere ziyaret gerçekleştiriyoruz, kentlerin nabzını tutuyoruz; size kötü haberimiz var, maalesef durum hiç iyi değil, program kör topal çalışmakta. Göreve geldiğinizde enflasyon yüzde 39'du, şu anda yüzde 47; fiyat artışları beklenen şekilde hız kesmiyor. "Az kazanandan az, çok kazanandan çok vergi alacağız." dediniz, gücünüz zengine yetmedi. "Cari açık düşüyor." diye övünüyorsunuz, cari açık ülkede üretim yavaşladığı için düşüyor. Sayın Bakan, sanayi üretimi düştükçe cari denge fazla veriyor. Ülke sanayisinin selasını okuyorsunuz Sayın Bakan, farkında mısınız? (CHP sıralarından alkışlar) Yüksek faiz ve kredi kısıtlamalarıyla ekonomiyi felç etmiş durumdasınız. Bu arada, en iyi bildiğiniz şeyi yapmaya da devam ediyorsunuz. Nedir o? Borçlanmayı artırmak. 2009 yılında Bakan olarak göreve başladığınızda Türkiye'nin toplam brüt dış borcu 275 milyar dolardı, 2015'te görevden ayrıldığınızda bu rakam 403 milyar dolara ulaştı. Türkiye'nin dış borcunu altı senede yaklaşık 127 milyar dolar artırdınız. Göreve geldiğinizde brüt dış borç stokunun millî gelire oranı yüzde 37, bıraktığınızda bu oran, inanılmaz, yüzde 49'a çıktı. Yeni dönemin başında brüt dış borcumuz 476 milyar dolardı, 2024 yılında çeyrek itibarıyla dış borcunuz 512 milyar dolar. Sadece bir senede dış borcumuzu 36 milyar dolar artırdınız.

Sayın Bakan, sürekli CDS'lerin ve dış finansman maliyetlerinin düşmesini kutluyorsunuz. Bir karar verin Sayın Bakan; kendi öz kaynaklarımızla, kendi tedarik zincirimizle büyüyen yerli ve millî ekonomi mi olacağız yoksa dış kaynak bağımlılığımız sürecek mi? Yabancılar karşı yükümlülükleriniz sürekli artacak mı? Bunun neden soruyorum? Sebebi şu: Cari açığın azaldığı

dönemde Türkiye'ye 52 milyar dolar dış sermaye girişi oldu, bunun yaklaşık 21 milyar dolarını faiz ve kâr olarak yurt dışına ödeme yaptık. Türkiye yurt dışından borçlanıyor, borçlanılan döviz yurt dışına "faiz" ve "kâr payı" adı altında ödüyoruz. Peki vatandaşa ne kalıyor? Daha fazla borç.

Sayın Bakan, yüksek faiz üretimi öldürüyor. Ülke ekonomisi dış borçlanmanın kolaylaşmasıyla övünmemeli çünkü bu durum sanayileşmeye, nitelikli istihdamın azalmasına ve gençlerimizin yurt dışına kaçmasına sebep oluyor.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; Sayın Bakanın yönetimi altında sadece kamunun ve özel sektörün borçları artmıyor, halkımız da borç batağı içerisinde. Yasal takibe düşen tüketici kredi borçları 54 milyar lira, yasal takibe düşen kredi kartları borçları 51 milyar lirayı aştı. Son bir yılda batık tüketici kredi borçları yüzde 79 arttı, kredi kartı borçları ise inanılmaz, yüzde 257 arttı. Merkez Bankasının son finansal istikrar raporuna göre kredi kartı borçlarının yüzde 27'sini ödeyemeyerek faize bırakıyorlar, ödenmeyip faize bırakılan rakam 420 milyar lira. BDDK'de sözde yapılandırma hamlesi tam bir fiyasko, icra daireleri banka şubesine dönüşmüş vaziyette. Bakanlık ve BDDK bu borçları ödenebilir hâle getirecek adımları atmak zorunda ama ne yapıyorlar? Görmezden geliyorlar. Sayın Bakan, artık şunu açıkça söylüyoruz: Bu yönetim anlayışıyla ne ekonomi düzeler ne de toplumsal huzur sağlanır. Ekonominin yönetiminin başarısızlığının bedelini halk ödüyor. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

TÜRKER ATEŞ (Devamla) - Ekonominin yönetimini bir an önce şapkanızı önünüze alıp düşünmek zorundasınız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Ateş.

Onuncu konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu.

Buyurun efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

CHP GRUBU ADINA AYŞE SİBEL YANIKÖMEROĞLU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kamu İhale Kurumunun bütçesi üzerine söz almış bulunuyorum. Bugün, Kamu İhale Kanunu üzerinde konuşmak istiyorum. 2002 yılında bu kanun, özellikle altını çizerek belirtmek isterim ki yolsuzlukların önlenmesi, kamu kaynaklarının etkili ve verimli kullanılması, rekabetçi ve yenilikçi bir ortam sağlanması amacıyla hazırlanmıştı. Ne yazık ki, yürürlüğe girmesinden bugüne kadar benzeri görülmemiş bir şekilde delik deşik edildi. İhalelerde, açık ihale ve belli istekliler arasında ihale usulü temel unsurları, pazarlık usulü ise istisnai bir durumdu ve sadece kanunda belirtilen özel hâllerde kullanılacaktı.

Değerli milletvekilleri, 21(b) maddesinin ilk hâlini hatırlayalım. Doğal afetler, salgın hastalıklar, can ve mal kaybı tehlikesi gibi beklenmeyen veya idarece öngörülemeyen olayların ortaya çıktığında yani zorunlu hâllerde pazarlık usulüyle ihaleye çıkılabilecekti. Değerli milletvekilleri, gelim yirmi iki yılın sonunda yaşanan gerçeklere. Pazarlık usulü o kadar hoşunuza gitti ki iktidarda kaldığınız 265 ay boyunca neredeyse her aya bir değişiklik düşünecek sayıda düzenleme yaptınız. (CHP sıralarından alkışlar) Bütün bu düzenlemeler "istisnalar" adı altında gerçekleşti. İstisna, bir ihale türünün, ihale kanununa tabi olamaması demektir. Yapılan bu değişikliklerle kamu idaresi açısından ilan zorunluluğu kalkmıştır. Şirket davet edilmemişse şartname bile satın alamamakta, ihaleye de dolaylı olarak girememektedir, kimlerin davet edileceğinin ölçütleri de net değildir. Asıl önemlisi, pazarlıklar kapalı kapılar ardında sonuçlanmaktadır. Kamu İhale Kurumunun Kamu Alımları İzleme Raporu'na göre 2023 yılında gerçekleşen ihalelerin tutar olarak yüzde 55'i açık ihale usulüyle, yüzde 45'i ise pazarlık usulüyle verilmiştir. Neredeyse yarı yarıya, dikkatinizi çekmek istiyorum. Geldiğimiz durumu daha iyi anlatabilmek için size çarpıcı bir grafik göstermek istiyorum. Bu grafikten de görüldüğü gibi kanunun yürürlüğe girdiği 2003'ten itibaren pazarlık usulüyle verilen ihalelerin yüzdesi inanılmaz şekilde sürekli artmıştır. Başlarda yüzde 8-9 kadarken 2024'te yüzde 45'e kadar ulaşmıştır. Bu rakamlara göre, sanki ülkemizde bitmek bilmeyen doğal afetler, salgın hastalıklar, acil durumlar ve öngörülemeyen hâller meydana geldi, sanki kıyamet koptu. (CHP sıralarından alkışlar) Ama aslında hiç acil olmayan, bir o kadar da öngörülebilir yüzlerce ihale bu maddeye dayanılarak ihale edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, 2025 yılı bütçesinde kamu-özel iş birliği modeliyle yaptırılan projeler için 200 milyar Türk lirasının üzerinde kaynak ayrıldı yani müteahhitlere aktarılacak tutar 200 milyar. Buradan iktidara sesleniyorum: Bu paralar vatandaşın ödediği vergilerdir, söz konusu vatandaşın parası ise siz böyle babanızın çiftliği gibi bu ülkeyi yönetemezsiniz. (CHP sıralarından alkışlar) Kamu alımlarında en uygun fiyatı bulmak zorundasınız. Vatandaşın parasını yandaş şirketlerinize peşkeş çekemezsiniz. (CHP sıralarından alkışlar) Bu istisnai yöntemi son yirmi yıldır kural bulmuşçasına uyguladınız. Bunun açık adı yolsuzluktur, milyarlarca liranın yandaş şirketlere aktarılmasıdır.

Değerli milletvekilleri, bunu yalnızca ben söylemiyorum, Uluslararası Şeffaflık Örgütü'nün 2023 Yılı Yolsuzluk Algı Endeksi'nde, maalesef, Türkiye 180 ülke arasında 115'inci sırada yer almıştır. Avrupa Birliği'nin ortalaması 64 puan, Türkiye'nin ise 34'tür. 50 puanın altı ciddi yolsuzluk sorunları olduğunu işaret etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

AYŞE SİBEL YANIKÖMEROĞLU (Devamla) - Teşekkür ediyorum.

Türkiye'nin 2002 yılında endekste 64'üncü sıradayken 2023 yılında 115'inci sıraya kadar gerilemesi yolsuzlukla mücadele etmek yerine daha fazla artırdığının açık kanıtıdır. Günün sonunda siz şeffaf, dürüst ve hesap verilebilir bir sistemi geliştiremediniz, kamu ihalelerinde açıklık ve denetim ilkelerini hâkim kılamadınız ve sonuç olarak, yolsuzluğu önleyemediniz, önlemek de istemediniz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Yanıkömeroğlu.

On birinci konuşmacı İzmir Milletvekili Sayın Rifat Turuntay Nalbantoğlu.

Süreniz beş dakika.

Buyurun Sayın Nalbantoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA RIFAT TURUNTAY NALBANTOĞLU (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun bütçesi üzerine partim Cumhuriyet Halk Partisi adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

AKP Hükümetinin genel olarak Türkiye'de denetim meselesine nasıl baktığı konusunda aslında hepimizde bir açıklık var ama bu bakış açısıyla gerçekten, çok önemli bir kurum olan Kamu Gözetimi Kurumuna nasıl yaklaştıkları ve uygulamalarının ne olduğu konusundaki görüşlerimi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, şu anda yayınlanmış 4 tane muhasebe standartı bulunuyor. Bunlar; Türkiye Muhasebe Standartları, Türkiye Finansal Raporlama Standartları, Büyük ve Orta Boy İşletmeler için Finansal Raporlama Standardı, Katılım Finans Muhasebe Standartları, Küçük ve Mikro İşletmeler için Finansal Raporlama Standartlarıdır. Yukardaki her standartın mali tablo formatı birbirine benzemekle birlikte, farklılıkları da bulunmaktadır. Bu tablolar mutlaka ve mutlaka tek bir format altında toplanmalıdır. Büyük ölçekli işletmeler dışında kendi başına bu standartları uygulayabilen, bu konuda istihdam yapan firmaların sayısı yok denecek kadar azdır, çoğu firmanın böyle bir gücü yoktur. Tüm denetçiler birden çok mali tablo formatı bulmak ve uygulamak zorundadır. Verginin hesaplanması ve standartlarla kayda geçirilmesi uyumlu bir hâle getirilmek zorundadır. Maalesef, bu konuda da herhangi bir çaba yoktur. (CHP sıralarından alkışlar)

Denetim standartları sürekli değiştiği için bunların takibi ciddi bir zaman almaktadır. Bu yıl Kamu Gözetimi Kurumu enflasyon uygulama rehberini yayımlamakta ve eğitimleri yapmakta geç kalmış ve enflasyon rehberini toplam 3 kez revize etmiştir.

Yine, şu anda sürdürülebilirlik denetimi meselesi de aynı durumdadır. 1/1/2024 tarihinden itibaren zorunlu olarak sürdürülebilirlik raporlarının hazırlanacağı ve bunun denetime tabi olacağı açıklanmıştır. Sürdürülebilirlik raporunun hazırlanması konusunda, 31 Aralık 2024 tarihinde yapılabilmesi konusunda 28 Haziranda bir duyuru yapılmış, 21 Eylül ve 23 Kasım'da 2 tane sınav yapılmıştır. Başarı oranı çok düşüktür, neredeyse kazanan yoktur. Bağımsız denetçiler ne zaman lisans alıp ne zaman şirketlerini adapte edip bu raporları düzenleyeceklerdir? Ancak bu arada bir ara karar üretilmiş, KGK uzmanlarının sınav yapılmadan bu lisansa sahip olmaları sağlanmış ve zaten daha çok önemli olan bir raporun düzenlenmesi konusunda KGK uzmanlarına ciddi bir haksız rekabet ortamı sağlanmıştır. Denetim ücreti, denetimin bağımsızlığını, tarafsızlığını ve kalitesini sağlayacak şekilde belirlenmek zorundadır. Bağımsız denetim ücretleriyle ilgili bir skala maalesef yok. Bu nedenle, piyasada birbirinden çok uzak ücretler vardır ve ciddi bir haksız rekabet doğmaktadır. Denetim firmaları tarafından sisteme girilen denetim ücretleri ile denetlenecek şirketlerin cirosu, aktif toplamı, denetimin konsolide olarak kaç tane firmaya yapıldığı belirsiz hâdedir ve bunu denetleyen şirketin düşük ücretle denetim yapıp yapmadığı sorgulanamamaktadır. Ticaret Bakanlığının sözleşme yapmayan firmalara bir yaptırımı yoktur. Kamu Gözetimi Kurumu ayrı, SPK ayrı denetim yapmaktadır. Kamu Gözetimi Kurumuyla iletişim kurmak neredeyse imkânsızdır. SPK ile Kamu Gözetimi Kurumu arasındaki ilişkiler neredeyse yok denecek seviyededir. Türk Ticaret Kanunu'na göre yapılmak zorunda olan şirket genel kurullarının raporlama işlerine ayrılan süreler mantıklı ve uygulanabilir bir hâle gelmek zorundadır. Denetlenen yılın eğitim raporu her ne şart ve koşulda olursa olsun yıl sonunda mutlaka yüklenebilecek zorunluluk mutlaka sağlanmalıdır. Eğitimler konusunda da maliyet çok ciddi bir unsurdur ve muhasebe meslek mensuplarına, denetimi yapacak olan insanlara çok ciddi külfetler yüklemektedir. Uygulayıcı olmayanlar bu eğitimlere katılmaktadır ve gerçek eğitimcilerin uygulayıcı denetim firmalarından sağlanması mutlaka düzenlenmelidir değerli arkadaşlarım. Çünkü uygulamadan gelmeyen insanların hazırladığı eğitim formatları maalesef verimli olmamakta ve eğitimden beklenen faydayı sağlamaktan çok uzak kalmaktadır ve eğitim çok maliyetli bir şekilde yürümektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun efendim, devam edin.

RIFAT TURUNTAY NALBANTOĞLU (Devamla) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Burada sözlerime başlarken denetimin Türkiye'de var olduğu durum konusundaki görüşlerimi tekrar ederek birkaç cümleyle sözlerimi tamamlamak istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, denetim meselesi bir kurumsal hafıza ve bir deneyim işidir. Bu kurumsal hafızaya Maliye Bakanlığı bürokratları geçtiğimiz dönemlerde Maliye bürokrasisi içinde yer alan Hesap Uzmanları Kurulu, Maliye Teftiş Kurulu, Gelirler Kontrolörleri gibi kurullardan mutlaka kaynak sağlıyorlardı ve maalesef bu kurulları kapatan Maliye Bakanlığı artık buralara kaynak bulmakta ve buralara kaynak üretmekte çok güçlük çekmektedir.

Bu eleştirilerimin dikkate alınacağını umarak, bütçenin... Tabii ki onay vermeyeceğiz.

Yüce heyetimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Nalbantoğlu.

Cumhuriyet Halk Partisi adına son söz Çanakkale Milletvekili Sayın İsmet Güneşhan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu bütçesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Herkesi saygıyla selamlıyorum.

Hem insanlık tarihinin hem sosyal devletin hem de Anayasa'nın iktidarlara yüklediği en temel görevlerden biri, yurttaşlarının en adil şekilde yaşaması, çalışması ve zamanı geldiğinde insani koşullarda emekliliğini sürdürmesidir. Maalesef bizim ülkemizde ne yaşamda ne çalışma hayatında ne de emeklilikte, insani kriterlerden bahsetmemiz mümkün değildir. Bakınız, ülkemizde 2024 yılı itibarıyla yaklaşık 9 milyon 500 bin çalışan, bireysel emeklilik sistemi içerisinde. 45 yaşın altında olup kamu ve özel sektörde çalışanlar aldıkları maaşın yüzde 3'ünü zorunlu olarak bu sisteme aktarmaktadırlar. Bu ne demek oluyor değerli arkadaşlar? Öncelikle, iktidar diyor ki: "Ben en temel görevimi yerine getiremiyorum, yurttaşına iyi bir gelecek sağlayamıyorum, sizden zorunlu para kestirip -güya- geleceğinize yatırım yaptırıyorum." Peki, yurttaş açısından ne demek? "Ben bu iktidara güvenmiyorum, geleceğimi karartmamak adına acaba bu sistem bir işe yarar mı diye düşünüyorum." Haklı olarak çalışanlarımız soruyor değerli arkadaşlar: "Yaşlılık, malullük ve ölüm aylığı için benden neden yüzde 20 kesinti yapıyorsunuz?" (CHP sıralarından alkışlar) "Yetmiyor, yüzde 3 bireysel emeklilik için de kesinti yapıyorsunuz." diyor. Buna rağmen emekliye aylık sınırı altında bir aylığı

yani 12.500 lirayı reva görüyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Bu sistem iktidarın yurttaşına kurduğu tuzaktır, yurttaşına attığı bir kazıktır. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Çünkü hepimiz çok iyi biliyoruz ki iktidar her zaman dediğinin tersini yapıyor, nitekim öyle de oldu, 2024 yılında iktidar emeklilerimizin maaşına, huzuruna, aşına, ekmeğine çöktü, alın size emekliler yılı. Bu da yetmiyormuş gibi, kendi asli görevi olan emeklilik sistemini ince ince doğrayarak emeklilerimizi piyasanın kucağına attılar. Bakın, değerli arkadaşlar, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının resmî verilerine göre 65 yaş üstü, tekrar söylüyorum 65 yaş üstü her 100 emeklinin 12'si çalışmak zorunda, bu oran kayıt dışıyla birlikte yüzde 30'u bulmakta. Yirmi iki yıllık iktidarınız döneminde emeklilerimizi ne hâle getirdiğinizi, içine düştüğü durumu açık, net bir şekilde ortaya koymaktadır. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, bugün burada yüce Meclisimizde 2025 yılı bütçesini görüşüyoruz. Bu bütçe denk bütçe değil, daha işin başında gelir ile gider arasındaki fark yani bütçe açığı 1 trilyon 930 milyar lira. Peki, bu açığı nasıl kapatacaksınız? Ya yurt dışından yüksek faizle para bulacaksınız -ki Sayın Bakan Mehmet Şimşek, leyleği havada görmüş gibi sabah akşam demeden gitmediği yer kalmıyor, çalmadığı kapı kalmıyor ama maalesef, istenilen parayı bulamıyor; ne acıdır ki artık Londra'daki tefeciler bile bize para vermiyor- ya da 2025 yılında zam üstüne zam yaparak, ek vergiler getirerek vatandaşın omzundaki yükü daha da artıracaksınız. (CHP sıralarından alkışlar)

Peki, bu bütçede ne var değerli arkadaşlar? Faiz lobilerine, rantiyecilere ödeyeceğiniz 1 trilyon 950 milyar lira faiz ödemesi var. Başka ne var? Uçak inmeyen havalimanlarına, kullanılmayan otoyollara, şehir hastanelerine yani kamu-özel iş birliği projelerine 204 milyar ödeme var.

Bunların yanında, bu ülkeye neleri çok görüyorsunuz, onlara da bir bakalım isterseniz. Her ağzınızı açtığınızda "geleceğimiz" dediğiniz çocukların korunması ve gelişimine 41 milyar lira para ayırıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

İSMET GÜNEŞHAN (Devamla) - Bağımlılıkla mücadeleye ayrılan rakam ise 12 milyar lira. Okullarımız bugün perişan durumda, hijyen yok, sıfır güvenlik. Eğitim çökmüş ama temel eğitime sadece 774 milyar lira para ayırıyorsunuz, şehit yakını ve gazilerimize 14 milyar lira para ayırıyorsunuz.

Sonuç olarak, bu bütçe yokluk bütçesidir. Sizin bütçenizde faiz var ama olması gereken ruh yok, ruhsuz bir bütçedir. (CHP sıralarından alkışlar) Sizin bütçenizde emekliye ahde vefa yok, gençlere umut, çocuklara gelecek yok. Sizin bütçenizde asgari ücretliye destek yok, öğrenciye eğitim, kadına güven yok. Sizin bütçenizde üreticiye katkı, sanayiciye teşvik yok. Sizin bütçenize kimsenin güveni yok, size de kimsenin inancı yok. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Sayın Buğra Kavuncu, sizin eksik olan sözünüzü tanımış olayım.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

34.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in finansal okuryazarlık seferberliği başlatacaklarını duyurmasına ve "Biz irrasyonel politikaları bırakacağız." açıklamasına ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben öncelikle Sayın Mehmet Şimşek'i bir uygulamasından dolayı tebrik etmek istiyorum. Kendisi geçtiğimiz günlerde bir açıklama yaptı, finansal okuryazarlıkla ilgili dört soru sorulmuş ve Türkiye'de bu soruya vatandaşlarımızın yüzde 24'ü doğru cevap vermiş ama dünya ortalamasının çok çok altında. Dolayısıyla SPK'yle beraber bir finansal okuryazarlık seferberliği başlatacaklarını duyurdu. Biz bunu destekliyoruz, çok da önemli buluyoruz. Tabii, bu finansal okuryazarlık eğitiminin sadece halkımıza verilmesi değil bunu devletimizin her kademesinde ilgili kişilerin de almasında ciddi fayda görüyoruz. Niye? Halkımızın da alması çok önemli çünkü bu finansal okuryazarlık eğitimi alınırsa şunu anlayacak millet: Biz niye bu gri listeye girdik? Bizi bu gri listeye sokan sebepler ne? İki: Merkez Bankasının bağımsız olması neden bu kadar önemli? Üç: "Faiz sebep, enflasyon sonuçtur." garabetinin bu ülkenin başına ne felaketler açtığı, dünyanın en yüksek faiz ve en yüksek enflasyon oranına sahip olduğumuz, asgari ücretin enflasyonu tetiklediğinin aslında çok da sağlıklı bir yaklaşım olmadığı ki bunu örnekleriyle de Sayın Erhan Usta açıkladı. Bakın, 2015 yılında yüzde 8,8 enflasyon, asgari ücret artışı bunun üzerinde yapılıyor ama buna rağmen 2016 yılında enflasyon yüzde 8,5'e düşmüş. 2019 enflasyonu yüzde 20,3, asgari ücret artışı yüzde 21,6 fakat bir sonraki sene 2019'da -aynı yılda- enflasyonun biz yüzde 11,8'e düştüğünü görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, son defa uzatıyorum.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Yani bu finansal okuryazarlığın bir seferberlikle yapılması son derece sağlıklı; en azından milletimiz, halkımız uygulanmış olan bu yanlış politikaları görmüş olur.

Son bir şey daha söyleyeceğim. Bakın, yarın Sayın Mehmet Şimşek'in herhangi bir sebeple görevden ayrılma durumu söz konusu olursa -bu size bir iltifat değil- Allah aşkına, elinizi vicdanınıza koyun, bundan makroekonomi etkilenir mi, etkilenmez mi? Etkilenir. Neden biliyor musunuz? Çünkü sadece tek bir cümle söyledi Sayın Bakan, göreve başladığında dedi ki: "Biz irrasyonel politikaları bırakacağız." Ve rasyonel politikaları takip edeceğini söyledi. Ya, böyle bir ekonomi yönetimi olabilir mi? Böyle bir sürdürülebilirlik olabilir mi? Kurumların mahvolduğunun, güvenin sadece bireyler üzerinden tesis edildiğinin de itirafıdır bu. Dolayısıyla kabul edilebilir değildir, kurumların mahvolduğunun da ifşasıdır diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kavuncu.

Sayın Akçay, buyurun.

35.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, yedinci turda görüşülen bütçelere, ekonomi ve maliye politikalarına, gelir uzmanlarının mağduriyetlerine ve fahiş fiyat artışlarıyla mücadeleye ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Ticaret Bakanlığı ve bağlı kuruluşların bütçelerini görüştük. Ekonomi ve maliye politikalarına ilişkin önemli bilgiler ve yorumlar bugün Genel Kurulda paylaşıldı. Bu vesileyle değerli konuşmaları gerçekleştiren milletvekillerimize ve Sayın Bakanlara teşekkür ediyoruz. Her iki Bakanlığın bütçelerinin de ülkemize, milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Ekonomide önemli adımların atıldığı, önemli başarıların elde edildiği bir yılı geride bırakıyoruz. "Batıyoruz, tükeniyoruz." diyenlerin öngörülerini boşa düşmüştür. Türkiye ekonomisi fırtınadan çıkmış, enflasyonda düşüş trendi başlamıştır. Mayıs 2023'te başlayan ekonomik program kararlı bir şekilde uygulanırken makrogöstergelerdeki iyileşmeler programa olan güvenimizi de desteklemektedir. Maliye politikası bir taraftan para politikasıyla birlikte uygulanırken diğer taraftan da bütçe gereklerini ve milletimizin beklentilerini gözetmelidir diyoruz, bu çerçevede gelir ve gider kalitesini de artırmak elzemdir. Toplam vergi gelirleri içinde dolaylı vergilerin payının düşürülerek doğrudan vergilerin artırılmasının maliye politikaları bakımından makûs talihi yenmek bakımından ve sosyal, ekonomik adalet için önemli olduğunu düşünüyoruz. Kayıt dışılıkla mücadeleye devam edilmeli, vergi güvenliği ve vergi uyumu tesis edilmelidir.

Diğer taraftan, çok önemli gördüğüm bir hususu da Sayın Hükûmetin, Bakanların dikkatine de sunmak istiyorum. Başta vergi kanunlarımız olmak üzere pek çok mevzuatımızda bulunan muafiyet, istisna, indirim, teşvik ve mevcut desteklerin etkinliği mutlaka yeniden ölçülmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, bitirelim lütfen Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Uzun yıllardır uygulanan yüzlerce istisna, muafiyet, indirim, teşvik ve desteklerin mutlaka teker teker incelenerek düzenleme etki analizleri yapılmalı, gerekli olanlar denetlenmelidir ve gereksiz olanlardan da vazgeçilmesinin daha uygun olacağını düşünüyorum.

2003, 2004, 2006 yıllarındaki ortak sınavla atanan devlet gelir uzman yardımcısı, gelir uzman yardımcısı ve vergi denetmen yardımcısı arasında sonraki yıllarda yapılan değişiklikler neticesinde gelir uzmanlarının aleyhine oluşan mağduriyetlerin de giderilerek bu ünvanlar arasında yatay geçiş hakkının tesis edilmesi konusu da Hazine ve Maliye Bakanlığının gündemine alınmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Kariyer uzmanlarında merkez-taşa ayrımı da kaldırılmalıdır. Yardımcı hizmetler sınıfında bulunan personele görevde yükselme ve ünvan değişikliği imkânı da sağlanmalıdır.

Bugünkü gündemlerimizden biri de esnaf ve sanatkârlarımızdır. Esnaf ve sanatkârlarımızın ekonomik ve sosyal istikrarın temeli olduğunu düşünüyoruz.

Yine, çok önemli gördüğüm bir hususu Sayın Bakanların da dikkatine sunmak istiyorum: Enflasyonla mücadele ve tedbir başlıklarından biri de fahiş fiyat artışlarıyla mücadeledir. Fahiş fiyat artışlarıyla mücadele ve denetimlerde bakanlıkların kurumsal kapasitesi, organizasyon yetenekleri güçlenmelidir. Bu mücadelede Hazine ve Maliye, Ticaret, Tarım ve Sağlık Bakanlıkları ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının iş birliği ve koordinasyon içerisinde olmalarının önemli olduğunu düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Başkanım, bitirelim lütfen.

Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Akçay.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:162) (Devam)

2.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2023 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 225 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2023 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2023 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/922) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 163) (Devam)

A) TİCARET BAKANLIĞI (Devam)

1) Ticaret Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ticaret Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) HELAL AKREDİTASYON KURUMU (Devam)

1) Helal Akreditasyon Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Helal Akreditasyon Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) REKABET KURUMU (Devam)

- 1) Rekabet Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Rekabet Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Gelir İdaresi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Gelir İdaresi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (Devam)

- 1) Türkiye İstatistik Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye İstatistik Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) SERMAYE PİYASASI KURULU (Devam)

- 1) Sermaye Piyasası Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sermaye Piyasası Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Devam)

- 1) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) KAMU İHALE KURUMU (Devam)

- 1) Kamu İhale Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Kamu İhale Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU (Devam)

- 1) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Devam)

- 1) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - Şahıslar faslında, lehinde olarak Balıkesir Milletvekili Sayın Burak Dalgın konuşacak.

BURAK DALGIN (Balıkesir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri şahsım ve DEVA Partisi adına saygıyla selamlıyorum.

Biliyorsunuz, ekonomimiz hasta; hasta olduğu için bir buçuk sene önce yeni bir doktor göreve davet edildi, Sayın Mehmet Şimşek göreve başladı. Kendisinin üçlü bir reçete uygulaması gerekiyordu: Birincisi, ağrı kesici yani para politikası. "Nas" söylemi ve KKM faciasıyla oluşan ortamı Merkez Bankasının rasyonel zemine oturtması gerekiyordu. İkinci bir ilaç, antibiyotik yani maliye politikası. Bütçe disiplini gibi, kamuda tasarruf gibi vergiyi sadece orta direğe yıkmamak, genele yaymak gibi faaliyetler yapması gerekiyordu. Üçüncüsü, yeni bir hayat tarzı yani yapısal reformlar. Girişimcinin prangalarını çözmek gibi, düzenlemeleri basitleştirmek gibi, kamu ihalelerini şeffaf hâle getirmek gibi şeyler yapması gerekiyordu. Ancak maalesef, doktorumuz kolayca kaçtı, 3 tane ilaç yerine 1 tane ilaca abandı. Elinde "faiz" isimli bir çekiç vardı, her şeyi de çivi olarak gördü, sadece faiz arttırarak yani âdetâ sadece ağrı kesici basarak hastalığı iyileştireceğini düşündü. Milletimiz bu acı ilacı büyük bir fedakârlıkla içti. Bakın, her hafta bir tane TCG ANADOLU kadar yani donanmamızın amiral gemisi kadar parayı faiz için cayır cayır yaktı. Gık da demedi ama üç ilaç yerine bir ilacı aşırı dozda alan hasta maalesef daha da kötüleşti. Sayın Bakan göreve geldiğinde enflasyon yüzde 40'tı, bugün yüzde 47. Üzülerek söylüyorum: Yarım doktor candan etti.

Değerli arkadaşlar, Sayın Bakan ısrarla "Program çalışıyor." diyor; milyar dolarlardan, yüzdelerden, baz puanlardan bahsediyor ama benim, organize sanayi bölgelerinde, esnaf çarşılarında, semt pazarlarında, teknokentlerde gördüğüm tablo hiç böyle değil. Bu meseleyi çok düşündüm "Niye böyle acaba?" diye, neticede cevabı buldum. Esas soru şu: Program kimin için çalışıyor? Program, Balıkesir için değil New York için çalışıyor; program, Konya için değil Londra için çalışıyor; program, Diyarbakır için değil Hong Kong için çalışıyor. (CHP sıralarından alkışlar) Öz vatanında parya hâline gelen vatandaşımız için çalışmıyor, 2 trilyon liralık faizi beklerken ellerini ovuşturanlar için çalışıyor. Program, 2 anahtar yani bir ev bir araba ümidini artık tamamen kaybetmiş orta direk için çalışmıyor; ülkemizde Belçika nüfusu kadar Belçika refahında yaşayan insan var, onlar için çalışıyor. Program, bu sene yüzde 3 küçülen sanayi için, üç yılda hiç büyümeyen sanayi için, 3 katına çıkan konkordatolarla boğuşan KOBİ'ler için, karşılıksız çek ve senetleri 2 katına çıkan esnaflar için, kurdukları şirket sayısı azalan, kapattıkları şirket sayısı artan girişimciler için çalışmıyor; risk almadan para kazanan rantiyeye için çalışıyor.

Değerli arkadaşlar "Ameliyatımız başarılı ama hasta sizlere ömür." diyemezsiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, bu bütçe tercihlerin netleşmesidir. Burada faize ayrılan para, deprem hasarlarının giderilmesi ve afete hazırlık için ayrılan paranın neredeyse 3 katından fazla. Burada faize ayrılan para, yükseköğretime ayrılan paranın 4 katı, tarıma ayrılan paranın 5 katı. Sanayinin geliştirilmesi, üretimin ve yatırımın desteklenmesi için ayrılan paranın -sıkı durun- 15 katı. Lafın tamamı deliye söylenirmiş, Hükûmet bize tamamını söylemiyor, burada tercihlerini çok net bir şekilde ortaya koyuyor.

Değerli arkadaşlar, Elon Musk Amerika'da bir kamuda tasarruf birimi kurdu. Adamcağız diyor ki: "Ya, bizim faiz giderimiz bütün savunma bütçemizden fazla, biz ne yapacağız?" Ya, bizim halimizi görse herhâlde çıldırır çünkü Türkiye'nin tüm asayiş ve savunma giderlerini düşünün, üzerine her Allah'ın günü 1 milyar lira ekleyin. Bütün bu kadar para bizim faiz ödemelerimize ancak yetiyor, buna rağmen, kamuda tasarrufun "t"si yok. Yani sizden Arjantin'deki gibi testere kullanmanızı falan beklemiyoruz ama birazcık bir makas kullanın bari de şu kamu harcamalarını birazcık düşürün.

Son olarak Hükûmete bir çağırım var: "Ücretlere gerçekleşen değil beklenen enflasyon zammı." diye dâhiyane bir fikir var biliyorsunuz ortada. Merkez Bankasının enflasyon hedefi yüzde 21 ama vergilere, harçlara yapılan zam yüzde 44. Bu nasıl iş? Söylediklerinizde samimiyseniz hodri meydan!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BURAK DALGIN (Devamla) - Tamamlıyorum.

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

BURAK DALGIN (Devamla) - Yeniden değerlendirme oranını yarıya indirin, yüzde 44 yerine yüzde 22 yapın, beklenen enflasyon kadar kendi alacaklarınıza zam yapmış olursunuz. Çuvaldızı millete batırmadan önce iğneyi kendinize batırın.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 20 Aralık, 2025 bütçesini oylayacağımız gün, 20 Aralık aynı zamanda en uzun kapkara bir gece ama 20 Aralık aynı zamanda Düyun-ı Umumiye İdaresinin kuruluşunun yıl dönümü. Biliyorsunuz, bu idarenin görevi kimsenin gözünün yaşına bakmadan vergiyi toplamak ve bu parayı yabancı finansörlere vermektir. O yüzden sizlere bir çağrıda bulunuyorum: 20 Aralık günü bu Düyun-ı Umumiye bütçesini, bu kapkara bütçeyi gelin reddedelim; gelin, bu bütçeyi reddederek milletimize yalnız, yenik ve çaresiz olmadığını hatırlatalım.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP, İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

İnşallah son molamızı veriyoruz.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.13

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 23.35

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Sibel SUIÇMEZ (Trabzon), Adil BİÇER (Kütahya)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 36'ncı Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi yürütme adına ilk söz Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Mehmet Şimşek'e ait.

Süreniz otuz beş dakikadır.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi ve ekranları başında bizi izleyen tüm değerli vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Bütçe süreci boyunca yoğun ve özverili çalışmaları nedeniyle Plan ve Bütçe Komisyonunun Değerli Başkan ve üyeleri ile Bakanlığımızın bütçesi üzerinde yapılan görüşmelere katkı sağlayan siz milletvekillerimize tekrar teşekkür ediyorum.

Buradan her türlü yapıcı eleştiriyi dinliyoruz ve değerlendiriyoruz.

Öncelikle, uyguladığımız ekonomi programına ilişkin bazı değerlendirmelerde bulunacağım, daha sonra da zamanının elverdiği ölçüde gündeme getirilen eleştirilere cevap vereceğim.

2023 yılının ikinci yarısından bu yana uyguladığımız program sayesinde önemli kazanımlarımız oldu. Öncelikle, makrofinansal istikrarı güçlendirdik, ekonomide yeniden dengelenmeyi sağladık ve şoklara karşı dayanıklılığımızı artırdık. Burada, tabii ki cari açığın millî gelire oran olarak yüzde 5,5 civarından yüzde 1'in altına inmiş olması değerlidir. Uluslararası rezervlerimizi artırdık yani bir anlamda rezervleri, rezerv düşüklüğünü bir endişe kaynağı olmaktan çıkardık. Brüt rezervlerimiz 98,5 milyar dolardan 6 Aralık itibarıyla 159,4 milyar dolara çıktı. Swap hariç net rezervlerimiz yaklaşık 9 milyar dolar artışla 48,3 milyar dolara yükseldi. Tabii, burada argümanlardan bir tanesi bunun "carry trade" üzerinden sağlandığı yönünde; bu doğru değil. Bu artışın üçte 2'sinden fazlası uzun vadeli, makul maliyetli dış kaynak, artı, Türkiye'deki portföy tercihlerinden kaynaklandı. Dolayısıyla bütün portföy yatırımları yani onların hepsine de "carry trade" dahi desanız -ki bir kısmı on yıl vadeli, beş yıl vadeli, iki yıl vadeli- bunların rezerv artışındaki payı üçte 1 düzeyinin altındadır. Uluslararası tanıma göre rezerv yeterliliğini sağlamış durumdayız. Son bir buçuk yılda ülke risk primimiz 450 baz puandan fazla düştü. Aynı dönemde, gelişmekte olan ülkelerdeki risk primindeki düşüş bunun onda 1'idir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bir program yoksa, program başarılı bir şekilde uygulanmıyorsa bir ülkenin risk primi kendisine benzer ülkelerden nasıl oluyor da aynı dönemde 10 kattan fazla düşüyor diye sormak lazım.

MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ (Batman) - Sayın Bakan, risk primi yüksek gösterildiğinde...

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Ben sizi bütün gün boyunca dinledim.

MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ (Batman) - Ha, şöyle, şöyle...

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Bakın, şu anda nezakete uymuyor.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Hayır, hayır; cevap yok, cevap yok...

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Ben sizi bütün gün boyunca dinledim.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) - Sayın Bakan, sadece kısa bir şey...

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Bütün gün boyunca dinledim yani beni dinlemek niye zorunuza gidiyor?

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) - Hiç bir sorun yok.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Niye zorunuza gidiyor? (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) - Hayır, Sayın Bakan, risk primiyle ilgili öyle bir şey yok ki. Risk primiyle ilgili niye daha önceki açıklamaları güvenilir bulmuyordunuz? (AK PARTİ sıralarından "Dinle!" sesleri)

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Bakın, bu program öncesinde...

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) - Lehinize olunca iltifat ediyorsunuz, aleyhinize olunca ses çıkarmıyorsunuz.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Bu program öncesinde on yıl vadeli gösterge tahvilimizin maliyeti yüzde 10'un üzerindeyken bugün yüzde 7 civarına düşmüş yani Türkiye'nin dış kaynak maliyeti yüzde 30 düşmüştür. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Reel sektör ve bankalarımız çok daha uygun koşullarda finansmana erişiyor, en önemlisi Türk lirasına güveni kazandırdık. Bakın, program öncesi yüzde 36 seviyesine düşen Türk lirası mevduatın toplam içindeki payı yüzde 57'yi aşmış durumda. Kur korumalı konusunda çok eleştiri geldi, tam altmış sekiz haftadır kesintisiz bir şekilde kur korumalı mevduat düşüyor. Kur korumalı mevduat stoku geçen sene zirve, 3,4 trilyon liraydı, bugün itibarıyla 1,2 trilyon liranın altına düşmüş durumda. 2024 yılına bir bakalım; mevduat faizi ortalama yüzde 54,6 ama kur artışı bunun yarısı bile değil.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Bu yanlış işte.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Dolayısıyla 2024 yılında devam eden KKM hesaplarından herhangi bir zarar söz konusu değildir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii ki programın bir unsuru da mali disiplini güçlü bir şekilde yeniden tesis etmektir. Deprem harcamalarına rağmen bütçe açığını kontrol altına aldık ve düşürmeye başladık. Depremin yaralarını sarmak için bütün imkânlarımızı seferber ediyoruz. Bakın, 2023 yılında ve 2024 yılında deprem yaralarını sarmak için bugünkü fiyatlarla 2,6 trilyon lira para harcadık, bugünkü kurla 75 milyar dolara denk geliyor. Dolayısıyla bütçe dengelerini bu çerçevede tabii ki değerlendirmek lazım. Aldığımız harcama ve gelir tedbirleriyle 2023 yılı bütçe açığını millî gelire oran olarak yüzde 5,2'de tuttuk. Gelişmekte olan ülkelerde bu oran geçen sene yüzde 5,3'tü, oralarda deprem yaşanmamış. Ki ülkemizde deprem hariç açığın millî gelire oranı geçen sene yüzde 1,6; gelişmekte olan ülkelerde yüzde 5,3. Bütçe açığının millî gelire oranını bu sene biz yüzde 4,9'a, 2025 yılındaysa yüzde 3,1'e indirmeyi hedefliyoruz. Finansman ihtiyacının azalmasıyla borç ve faiz yükü artışını da bundan sonra sınırlayacağız.

Evet, bu sene 3 büyük kredi kuruluşu tarafından notu 2 kademe birden artan dünyada tek ülkeyiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Şimdi, diyorlar ki...

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Kaç kademe düşmüş de kaç kademe ilerlemiş...

(AK PARTİ sıralarından "Saygı, saygı!" sesleri)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Biz çok saygılıyız...

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Bakın, bu kuruluşların raporlarını okuyun, bu kuruluşların raporlarında ne diyor biliyor musunuz? Ekonomide dengelenme, azalan cari açık, azalan dış finansman ihtiyacı, güçlenen rezervler, Türk lirasının göreceli istikrarı ve dezenflasyon süreci nedeniyle bu notları artırdık diyorlar; bunları ben söylemiyorum, raporlar her yerde var, açıp bakabilirsiniz.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Git onlara konuş.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Bakan, bunlar dış mihraklar, boş verin bunları. "Dış mihraklar" diyorsunuz; düşünce dış mihraklar, artırınca malzeme oluyor.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Ya, bizi düşüren neydi ki yükselten...

RESUL KURT (Adıyaman) - Dinle, dinle; ayıp ya!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Ya, bakın, biz sizi bütün gün boyunca dinledik; size yakışıyor mu?

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Dinlesen böyle mi konuşursun! Lütfettin sanki!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Evet, değerli arkadaşlar...

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Susturma yöntemi!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Bizim vekilleri dinlememişsin ama!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Şimdi, Sayın Başkan, böyle bir usul var mı?

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Var, var, var; daha beteri var, daha dur sen.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkan, Sayın Başkan...

BAŞKAN - Bir dakika Sayın Akbaşıoğlu, bir dakika...

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Akbaşıoğlu niye söz alıyor?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bakın, grubumuz adına samimiyetle bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN - Ben bir konuşayım. Siz buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Samimiyetle, sükûnetle dinleyelim Bakanlarımızı. Eleştiriler varsa zaten Grup Başkan Vekilleri söz alacak.

BAŞKAN - Çok yaratıcı bir öneride bulundun, otur. Çok sürpriz bir şey söyledin.

Sayın Bakanın süresini dondurun.

MAHMUT DİNDAR (Van) - Sizin vekillerin hiçbiri bizleri dinlemedi ama, yeni geldiler, dinlemediler ki.

BAŞKAN - Bir dakika arkadaşlar, bir dakika...

MAHMUT DİNDAR (Van) - Onların vekilleri bizim hiçbir tane arkadaşımızı dinlemedi, yeni geldi hepsi. Neredeydiler şimdiye kadar?

BAŞKAN - Arkadaşlar, daha bir şey demedim. Hele bir durun ya. Bir dakika...

Sayın Bakan bütün gün söylenenleri dinledi. Şimdi bütün bunlara bir cevap oluşturacak. Dolayısıyla belli bir ölçü içerisinde dinlemekte fayda var. Bu ufak tefek laf atmalar Parlamentonun şanındandır ama buna mukabele edince ortalık tam Kel Ali'nin başına dönüyor. O yüzden sükûnetle... Ve çoğunlukla da arkadaşlar, bağırdığınızı kendiniz duyuyorsunuz. Yani ne tutanaklara geçebiliyor... Tutanaktaki arkadaşlar gelip diyorlar ki: "Arkadaşlar hep bir ağızdan söyleyince söylediklerinin hiçbirini anlaşılmıyor." Sizin sesiniz kendinize geliyor ama buraya bir rabarba olarak geliyor.

Teşekkür ederim. Lütfen azami bir dikkatle dinleyelim. Söyleceklerimizi de söyleriz.

MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI (Batman) - Dinleyen laf atar, dinlemeyen laf atamaz Başkan. Dinliyoruz ki laf atıyoruz.

BAŞKAN - Buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Tüm bu kazanımlar sayesinde makro temellerimizi sağlamlaştırdık. Böylece programımızın iki önemli hedefi için gerekli zemini oluşturduk. Birincisi, fiyat istikrarına ulaşmaktır yani hayat pahalılığı sorununu kökten çözerek kalıcı refah artışını sağlamak. Bu, birinci hedef. Tabii ki, ikincisi, bütün bu kazanımları kalıcı hâle getirmek için ülkemizin yapısal dönüşümünü hızlandırmaktır. Elbette bu programı uygularken küresel ekonomideki gelişmeleri de yakından takip ediyoruz çünkü etkileniyoruz. Küresel koşullar programın başında zorluydu...

BAŞKAN - AK PARTİ sıraları, Bakan konuşuyor.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - ...çünkü geçen sene küresel faizler yükseldi, küresel ticaret artışındaki artış zayıftı ve ticaret ortaklarımızın büyümesi oldukça düştü. Ancak 2025 yılında küresel koşullar program açısından çok daha elverişli hâle gelecek çünkü 2025'te ticaret ortaklarımızın büyüme performansının iyileşmesi bekleniyor. Bu yıl faiz indirimlerine başlayan gelişmiş ve gelişmekte olan ülke merkez bankalarının önümüzdeki dönemde de indirimlere devam etmesi yani küresel finansal koşulların daha elverişli olması bekleniyor. Emtia fiyatlarının düşük seyredeceği tahmin ediliyor. Bütün bunlar program açısından olumlu.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanımızın liderliğinde AK PARTİ hükûmetleri olarak her zaman daha müreffeh bir Türkiye inşa etme hedefiyle çalıştık. Cumhuriyetimizin ilk yüzyılında yıllık ortalama yüzde 4,8 büyüdük reel olarak, son yani AK PARTİ hükûmetleri döneminde 2003-2023 döneminde ise ortalama yüzde 5,4 büyümüşüz. Tabii ki makroekonomik dengesizlikleri gidermek için uyguladığımız politikalarla 2024 yılında iç talep yavaşlamış ve ekonomide bir yeniden dengelenme başlamış, dezenflasyon sürecinde büyüme öngörümüz doğruğultusunda belki biraz daha yüksek oranda kısa vadede yavaşlamaktadır ancak bu geçicidir.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Biz bu kadar büyüyorsa halk nasıl fakirleşiyor?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Sanayi üretimindeki sınırlı daralmaya bakarak genel ekonomik gidişata ilişkin yorum yapmak bir eksiklik olacaktır çünkü ekonominin geri kalan yaklaşık yüzde 79'u büyümeye devam etmektedir. Bakın, bunun bir göstergesi: Ekim ayında son bir yıllık istihdam artışı 1 milyon kişinin üzerindedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Önümüzdeki yıl daha destekleyici olacak olan küresel koşullarla birlikte dezenflasyon sayesinde oluşacak elverişli yurt içi finansal koşulların ve artan reel sektör güveninin ekonomik aktiviteyi olumlu etkileyeceğini bekliyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sürdürülebilir yüksek ve kapsayıcı büyümenin ön koşulu fiyat istikrarıdır yani tek hane düşük enflasyondur. Yüksek enflasyon nedeniyle bozulan gelir dağılımını ancak fiyat istikrarıyla düzeltebiliriz. Uyguladığımız politikalar sayesinde kasım ayında yıllık enflasyon 2022 ve 2023 sonuna göre yaklaşık 18 puan düşmüştür. Bu yılın mayıs ayındaki zirve seviyesine göre de 28 puan gerilemiştir. Dezenflasyona yönelik politikalara daha geç tepki veren ve geriye dönük fiyatlamaların olduğu hizmetlerde enflasyon yüksek seyretmektedir. Diğer taraftan, mallarda ve temel mallarda yıllık enflasyon sırasıyla yüzde 39 ve yüzde 29 seviyesine inmiştir. Vatandaşlarımız müsterih olsun. Gıdadan dayanıklı mallara, eğitimden ulaştırmaya birçok alanda enflasyonda hissedilebilir bir yavaşlama başladı, 2025'te devam edecektir. Enflasyonu kalıcı olarak düşürmek için gerekli zemini oluşturduk. Çerçeve şekillendi.

2025 yılında 4 temel faktör nedeniyle enflasyon düşmeye devam edecek. Birincisi, para politikasının gecikmeli etkisi daha belirgin hâle gelecek. İkincisi, bütçe açığını azaltarak kamu maliyesinin enflasyonla mücadeleye daha güçlü destek vermesini sağlayacağız. Üçüncü olarak, bütçe imkânları çerçevesinde bazı yönetilen ve yönlendirilen fiyatları enflasyon hedefiyle uyumlu bir şekilde belirleyeceğiz. Son olarak da gıda, konut ve enerji gibi temel alanlarda arzı artıracak proje ve reformlara hız vereceğiz.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Hangi reformlara? Sermaye...

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; program başlangıcında -az önce de ifade ettim- yaklaşık 56 milyar dolar olan cari açık bugün yaklaşık 8 milyar dolar seviyesine düşmüştür. Bu, bizim öncelikli bir hedefimizdi. Evet, enerji fiyatları burada etkili oldu, altın ithalatına yönelik aldığımız tedbirler etkili oldu, ekonomideki yavaşlama tabii ki etkili oldu ama şu bir gerçek: Türkiye, ödemeler dengesi riskleri, ona ilişkin riskleri ciddi bir şekilde bertaraf etmiştir ama bu yetmez, sizinle hemfikiriz. Cari açığı iyileştirmeyi kalıcı hâle getirmek için yapısal reformların hızlandırılması lazım. Peki, ne yapıyoruz? Bakın, iş ve yatırım ortamını iyileştiriyoruz. YTAK ve HIT-30 gibi programlarla yüksek katma değerli üretimi güçlü bir şekilde destekliyoruz. Sermaye piyasalarının derinleştirilmesi için gereken adımları atıyoruz ama en önemlisi, enerjide dışa bağımlılığı azaltmak için yenilenebilir kaynaklara yatırımları önceliklendiriyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - AKP Grubu da inanmadı, çok düşük bir alkış bu.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Özetle, yapısal reformlarla tarımda daha verimli, enerjide daha bağımsız, ulaştırma ve lojistikte daha entegre, dijital dönüşüm, yeşil dönüşüm ve yapay zekâda daha atik bir Türkiye hedefliyoruz.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Enflasyon hedefi yüzde 43 oldu Bakanım. Nasıl oldu bu? Neyi tuttu?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kamu maliyesi alanında yapısal reformlarımıza gelince burada dört ana başlık karşımıza çıkıyor. Birincisi, kayıt dışılıkla mücadele kapsamında izaha davet, hasılat tespiti ve artırılmış cezalar gibi birçok düzenlemeyi hayata geçirdik. İkinci olarak, kamuda harcama disiplini sağlayacak adımları attık. Üçüncü olarak Kamu İhale Kanunu'nda çok kapsamlı bir revizyona gittik, buna ilişkin düzenlemeleri grubumuza gönderdik.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Kamuyu saray da kapsıyor mu?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Son olarak, KİT Yönetişim Reformu konusunda da yapısal reformu tamamlayıp yine taslağı partimizin yetkililerine ilettik.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Saraydan ne kadar tasarruf ettik Sayın Bakan?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kamuda tasarruf ve verimlilik paketini, evet, uygulamaya koyduk, harcama disiplini sağladık ve bütçe açığını kontrol altına aldık. Size şöyle bir perspektif vereyim: Son on yıla bir bakalım yani 2013-2023 dönemine bir bakalım. Faiz dışı harcamalarda bütçe hedeflerine göre yıllık ortalama yüzde 9,1'lik fazla harcama yapılmış on yıllık dönemde her yıl.

HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Kocaeli) - CHP mi iktidardı?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - 2024 yılında bu sapmanın sifıra yakın olarak gerçekleşmesini bekliyoruz yani son on yıllık ortalamalara göre 2024 yılında 814 milyar lira harcama disiplini sağladık.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Trilyondan fazla bütçe açığı verdiniz, nasıl oldu o zaman?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kamu finansmanındaki gelişmelere gelince, az önce de bahsettim, ülkemizin toplam borçluluğuna bir bakalım. Bakın, Uluslararası Finans Enstitüsü verilerine göre 60 gelişmiş ve gelişmekte olan ülke arasında -onlar 60 ülkenin verilerini yayınlıyorlar- en düşük kamu borcuna sahip 6'ncı ülkemiz çünkü kamu borcuna millî gelire oranı olarak bakmanız lazım. 2024 yılının ikinci çeyreği itibarıyla Avrupa Birliği tanımına göre Türkiye'nin -kamudan bahsediyorum- iç ve dış borcunun millî gelire oranı yüzde 26'ya gerilemiştir. Bakın, bu, verilerin açıklandığı günden bu yanaki en düşük düzeydir. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Kamu sektörünün dış borcunun millî gelire oranına bakarsak 2002 yılında yüzde 27,1'miş kamunun dış borcu, bu yılın ikinci çeyreği itibarıyla yüzde 17,5'a düşmüş.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Özel sektör de dâhil mi? Özel sektör üstünden borçlanmalar da dâhil mi?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Bakın, toplam borçluluk, hane halkı borcu, şirketlerin borcu, finans sektörünün borcu ve devletin borcu, bütün borcu alalım. Bütün bu borcun millî gelire oranı Türkiye'de yüzde 95, bize benzer ülkelerde yüzde 245, dünya ortalaması yüzde 326. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Dolayısıyla borç konusuna millî gelire oran olarak bakmamız lazım.

Şunu söyleyeyim, borçlanma politikamızı dört önemli stratejik ölçüt çerçevesinde şekillendiriyoruz. Öncelikle, borç stokunun kur riskini azaltmak amacıyla ağırlıklı olarak Türk lirası cinsinden borçlanıyoruz. TL cinsi borcun stok içindeki payını 2023 yılı sonuna göre 6 puan iyileştirerek yüzde 42'ye çıkardık. İkincisi, borcun vadesini uzatarak stokun refinansman riskini azaltıyoruz.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Yap-işlet-devret modelleri de TL'ye dönüyor mu Bakanım? Garantiler TL'ye mi ödenecek?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Vadesine bir yıldan az kalan senetlerin stok içindeki payını son bir yılda 7 puan azaltarak yüzde 16 seviyesine düşürmüştük. Üçüncü olarak, faiz riskini azaltmak için değişken faizli borçlanmanın payını sınırlıyoruz. Son olarak da tabii ki güçlü nakit rezervi tutuyoruz, piyasa koşulları ve olası şoklara karşı likidite ve refinansman riskini yönetiyoruz. Merkezî yönetim borç stokunun yüzde 70'i sabit faizli borçlardan oluşuyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; amacımız tabii ki vergi adaletinin güçlendirilmesi; bu, bizim en temel önceliklerimizden birisidir. Tabii ki amacımız, çok kazananın çok, az kazananın az vergi almaktır. Bu konuda yüce Meclisimizin desteğiyle uygulamaya aldığımız bazı düzenlemeleri hatırlatmak istiyorum.

Birazdan, son bir yılda yaptıklarımızı anlatacağım ama önce, müsaade ederseniz, AK PARTİ hükümetleri döneminde yapılmış bazı düzenlemeleri sadece hatırlatmak babında... Bakın, asgari ücrete kadar tüm ücretlerden vergi almıyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) - CHP sayesinde oldu Sayın Bakan, CHP'nin programında vardı. Biz bastırmasak, ısrar etmesek olmayacaktı. "Biz yaptık." diye anlatmanıza gerek yok.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Ne veriyorsunuz ya!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Gelir vergisi tarifemizi artan oranlı uyguluyoruz yani çok kazananın çok, az kazananın az alıyor.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Allah Allah! "Az" dediğiniz vergileri de açıklayın, Cengiz Holdingin vergilerini nasıl affettiğinizi de açıklayın.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Hükümetlerimiz döneminde en üst dilimdeki vergi oranını yüzde 35'ten yüzde 40'a çıkardık, en alt dilimdeki vergi oranınıysa yüzde 22'den yüzde 15'e indirdik.

CAVİT ARI (Antalya) - Bizim sayemizde asgari ücret kadar gelir elde edenden vergi kaldırıldı.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Böylece dar gelirli vatandaşlarımızın vergi yükünü hafiflettik. Esnaf muafiyetini genişlettik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Esnaf bitti, bitti; iflas etti, iflas!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Bakın, basit usule tabi 850 bin esnafımızı vergiden istisna biz ettik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) İş kuran gençlerimizin kazancının belli bir miktarını üç yıl boyunca vergiden istisna ettik.

MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI (Batman) - Bu enflasyonu kim yükseltti?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çiftçilerimizi desteklemek için yem ve gübrede KDV'yi kaldırdık.

SERKAN SARI (Balıkesir) - 550 bin esnaf kepenk kapattı, onlardan mı bahsediyorsun?

CAVİT ARI (Antalya) - İş yeri açan 3 esnaftan 1'isi kapatmak zorunda kaldı Sayın Bakan.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Ya, çiftçi de öldü, çiftçi de öldü!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Bakın, bu düzenlemenin 2025 yılı maliyeti tam 114 milyar milyar lira, çiftçimize helal olsun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Ya, çiftçiler intihar ediyor ya!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Gıda ürünlerinin tamamında ve sosyal konutta KDV'yi yüzde 1'e indirdik.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Tarlada bırakılan tarım ürünlerinden bahset Bakan. Sayın Bakanım, tarlada kaldı ürünler.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Bu düzenlemelerin maliyeti 322 milyar lira. Ayrıca eğitim, sağlık, giyim, tarım makineleri, tarımsal sulama, evlerde kullanılan elektrik, turizm, yeme-içme hizmetleri gibi birçok alanda indirimli KDV oranları uyguluyoruz. Bunların maliyeti 185 milyar lira.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Çiftçimiz, köylümüz çocuğunun yüzüne bakamıyor.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Yakın zamanda çok kazananlardan çok vergi alınmasını sağlayan birçok düzenleme yaptık.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Yalan!

SERKAN SARI (Balıkesir) - Domates üreticisi, biber üreticisi, kavun üreticisi; hepsi tarlada bıraktı hasadını.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Bakın, şirketler için kurumlar vergisi oranını yüzde 20'den yüzde 25'e çıkarttık. Banka ve finans kuruluşları için kurumlar vergisi oranını yüzde 25'ten yüzde 30'a yükselttik. Yap-işlet-devret ve kamu-özel iş birliği projeleri için kurumlar vergisini yüzde 25'ten yüzde 30'a yükselttik. İlk defa çok uluslu şirketlerden asgari yüzde 15 kurumlar vergisi alınmasını sağladık. Yine, ilk defa yurt içindeki şirketlere asgari yüzde 10 kurumlar vergisi getirdik. Bütün bunları son bir yıl içerisinde yaptık, son bir yıl içerisinde. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Peki, işçi sınıfının ücreti niye artmıyor, asgari ücret niye artmıyor?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Bakın, artık kâr edip vergi verilmemesi durumu tarihe karışıyor. Yatırım, fon ve ortaklıklarının kazanç istisnasını kaldırdık. Kur korumalı mevduatın kazançlarındaki kurumlar vergisi istisnasını kaldırdık.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Büyüme hedefiniz yüzde 4, gerçekleşen yüzde 2. Bu mu başarı?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Dinle ya!

SERKAN SARI (Balıkesir) - Bunların cevabını bekliyoruz. Bakan konuşurken anlatsın, söylesin bunları da. Yüzde 4'le yola çıktınız, yüzde 2... (AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Bireysel kur korumalı mevduata stopaj uygulamasını getirdik. Vadeli mevduat ve fonların bütün gelirlerini stopaja tabi tuttuk, yükselttik. Şirketlerin taşınmazlarındaki, taşınmaz satışlarındaki istisnaları kaldırdık. İştirak hissesi satışlarındaki istisnayı daralttık. Serbest bölgelerdeki istisnaları ihracat geliriyle sınırladık.

Bakın, bütün bu tedbirlerden maksadımız ne? Daha adil olduğunu düşündüğümüz doğrudan vergi gelirlerinin payını artırarak vergide adaleti güçlendirmektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vergi harcamalarını, başta vergi adaleti olmak üzere ekonomik, sosyal ve çevresel hedefleri desteklemek için tabii ki etkin bir politika aracı olarak kullanıyoruz. Evet, ülkemizin büyüme potansiyelini artıran ve istihdama katkı sunan yatırım, üretim, AR-GE, ihracat faaliyetlerine vergisel teşvikler yapıyoruz, bizden önceki hükümetler de yapıyordu; buna biz "vergi harcamaları" diyoruz. Vergi harcamalarının sadece sermaye kesimine sağlandığı yönündeki iddialar da gerçeği yansıtmıyor. Bakın, en büyük vergi harcama kalemi nedir biliyor musunuz? Asgari ücretten vergi almamamızın 2025 yılındaki maliyeti tam 853 milyar lira, bütün vergi harcamalarının neredeyse üçte 1'i.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Ya, işçiler aklıktan ölüyor, onu da sadaka gibi veriyorsunuz.

SERKAN SARI (Balıkesir) - 17 bin liraya mahkûm ettiğiniz asgari ücretliden mi bahsediyoruz?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - AR-GE faaliyetleri ve istihdam sağlayacak yatırımlar için 683 milyar lira vergi harcaması öngörüyoruz. Biz yatırımları desteklemeyelim mi, AR-GE'yi desteklemeyelim mi? Bakın, engelli, yaşlı, şehit, dul ve yetimlerine yönelik düzenlemeler kapsamında 259,2 milyar lira vergiden imtina ediyoruz. Tarımsal destekler kapsamında -az önce de ifade ettim- 199,8 milyar lira teşvik sağlıyoruz.

Değerli Başkan, değerli milletvekilleri; mali disiplinin sağlanmasında önemli bir bileşen de tabii ki kayıt dışılıkla mücadeledir. Biz tabii ki kayıt dışılığı kastediyoruz verginin tabanını büyütmekten, yoksa hiçbir şekilde... Gördüğünüz gibi, uygulamalarımızın tamamında biz aslında o kesimlere yönelik vergileri indirmişiz veya istisna etmişiz.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Ülke kara para aklama yeri olmuş.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Bakın, burada usulsüzlük, özel usulsüzlük cezalarını artırdık; başkasına ait pos cihazı, IBAN kullananlara, ödemeleri başkalarının hesabına yapılan havaleler gibi, bütün bunlara ağır cezalar getirdik. Yüksek gelir elde edip de beyan etmeye yönelik ciddi incelemeler başlattık ve denetimler yapıyoruz.

Bakın, belirlediğimiz risk parametreleri çerçevesinde 2024'te ne yapmışız, size sadece bir örnek vereyim: Büyük mükellefleri incelemeye aldık. Lüks araç ve tüketim incelemelerini başlattık. Lüks yat ve tekne satışları ile kâr payı transferleri, ikinci el araç ve gayrimenkul ticareti, kira denetimleri, kuyum sektörü, altın ticareti, alkol, tütün, akaryakıt sektörleri, sosyal medya kazançları, gelir beyanı olmayan yüksek tutarlı kredi kartı harcamaları, sahte belge düzenleme ve kullanımı gibi birçok alanda yaygın ve yoğun denetimi 2024 yılında yaptık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SERKAN SARI (Balıkesir) - Artık vergi affı yapmayacaksınız yani.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Bakın, sürekli zarar beyan eden ve sektör ortalamalarına göre aşırı düşük kâr beyan eden mükellefleri tespit edip incelemeye alıyoruz, denetimleri yürütüyoruz. Yüksek para hareketleri karşısında herhangi bir belge düzenlemeyen, kayıt ve beyan dışı bırakılan tahsilatlara yönelik çapraz denetimlerimiz devam ediyor. KDV oranlarını istismar edenleri tespit ederek gerekli denetimleri yapıyoruz. Elektronik defter ve belge kullanımını yaygınlaştırıyoruz. "İzaha davet" müessesesini oldukça yoğun bir şekilde kullanmaya başladık. Vergi kaybına yol açtığı değerlendirilen mükellefleri tek

tek izaha davet ediyoruz. Aslında, biz hiçbir mükellefimize ceza kesmek istemiyoruz, vergide gönüllü uyumu tercih ederiz. Bunu sağlamak için de saha denetimlerini artıracamız, kayıt dışılıkla mücadelemize kararlılıkla devam edeceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gün içinde birçok değerlendirme yapıldı, saygı duyuyorum ama bir tane değerlendirme var ki hiçbir şekilde gerçeği yansıtmıyor, bu da vergi borçlarının silindiği yönündeki iddialardır. Daha önce de defalarca belirttim, vergi borçlarının silindiği yönünde yapılan paylaşımlar hiçbir şekilde gerçeği yansıtmamaktadır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Uzlaşma, uzlaşma... Sayın Bakan, 2 bin lira ile 5 milyon lira arasındaki uzlaşmaları konuşacaktık.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Müsaade ederseniz anlatayım.

Bakın, tahakkuk etmiş yani ödenmesi gereken hâle gelmiş vergi borcunu, bir vergi cezasını veya bunların zamlarının faizlerini hiç kimse, hiçbir makam -Türkiye Büyük Millet Meclisimiz hariç- silemez.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Uzlaşma komisyonları da mı yapamıyor onları?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Geleceğim, geleceğim.

Meclisimizin kanun düzenlemesiyle ancak alacaklar silinebiliyor.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Onu biliyoruz Başkanım, uzlaşma komisyonlarından bahsedin.

RESUL KURT (Adıyaman) - Sen ne anlarsın vergiden ya, sen ne anlarsın! Çok biliyor gibi konuşuyor ya! Ayıp ya!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Uzlaşma konusuna gelince... Bunu daha önce de açıkladım, uzlaşma konusunu daha önce defalarca yüce Meclisimizde açıkladım.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Uzlaşıyorsunuz, hepsini siliyorsunuz.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Vergi sistemine uzlaşma 1963 yılında giriyor, bütün hükûmetler döneminde uygulanıyor ama biz önemli bir adım attık.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sizde olduğu kadar hiçbir zaman olmadı.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - 1963'ten beri uygulanan bir şeyi -tabii, yüce Meclisimizin takdirinde olan bir konuydu, ben teşekkür ediyorum- artık, yanlış rapor dahi olsa hiçbir şekilde hiçbir kurumun anaparada uzlaşmaya gitmesini kaldırdık; dolayısıyla bu konu kapanmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Enflasyonist bir ülke burası, değeri mi kalıyor?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; "Bu kimin bütçesi?" diye çok soruldu. Bakın, bu bütçe öncelikli olarak eğitimin yani geleceğimizin teminatı olan öğrencilerimizin bütçesidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) 2025 yılında tam 2 trilyon 181 milyar lirayla bütçede en büyük payı eğitim alıyor.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Personel giderleri de içinde onun.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Bu bütçe, aynı zamanda vatandaşlarımızın sağlık hizmetine erişimini sağlayan bir bütçedir. 2025 yılında tüm vatandaşlarımızın sağlık hizmetine erişimi için ayırdığımız kaynak 1 trilyon 106 milyar liradır.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Yenidoğan çetesini ne yaptınız peki?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Bir de Sosyal Güvenlik Kurumundan yapılacak sağlık harcamalarını da dikkate alırsak sağlık alanına kamu kaynaklarından ayrılan tutar tam 2 trilyon 435 milyar liradır. Gördüğünüz gibi, en büyük kalem sağlık ve eğitimidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Faiz kadar yani!

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Paralar özel hastanelere akıtılıyor yenidoğan çeteleriyle!

SERKAN SARI (Balıkesir) - İlacın KDV'sini yüzde 1'e indirin o zaman!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Bu bütçe, aynı zamanda kuşatıcı, sosyal destek sistemine kaynak aktaran, kimseyi geride bırakmayan, toplumun her kesimini gözetten bir bütçedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - O bütçeler nereye gidiyor?

SERKAN SARI (Balıkesir) - İlacın KDV'si niye yüzde 1'e inmiyor? Kaç defa önerge verdim!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Engelli kardeşlerimize, 65 yaş üstü büyüklerimize, dar gelirli ailelerimize...

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Daha Fatih Terim çetesini...

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Engin-Dilan Polat'ı açıklayın!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - ...sosyal güvencesi olmayanlara, evlatlarımıza verilen desteklerden aile birliğini korumaya kadar geniş bir perspektifle sosyal yardımlarımızı artırdığımız bir bütçedir. 2025 yılında sosyal yardımlar için ayırdığımız bütçe 651 milyar liradır.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Engelli maaşı ne kadar Sayın Bakan?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Bu bütçe, vatandaşlarımıza enerji desteğini içeren bir bütçedir. Buna siz "görev zararı" diyorsunuz, biz "vatandaşımıza enerji desteği" diyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) 2024 yılında mesken abonelerinin doğal gaz faturalarının yüzde 65'ini, elektrik faturalarının ise yüzde 60'ını yani vatandaşlarımızın her 100 liralık doğal gaz faturasının 65 lirasını, 100 liralık elektrik faturasının 60 lirasını hazine ödüyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu kapsamda, enerji desteği olarak 2025 yılında bütçede 472 milyar lira kaynak ayırdık.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Yüksek telefon faturası, yüksek enerji faturası...

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu bütçe, deprem yaralarının sarılması için gerekli olan yatırımları önceliklendiren bir bütçedir. 2025 yılında yatırımlar için 1 trilyon 565 milyar lira ayırdık.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Kaşıkla verip kepçeyle alıyorsunuz!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Bakın, kamu yatırımlarında 4 önceliğimiz var:

- 1) Deprem bölgesinde hayatın normale dönmesi için gerekli olan yatırımlar.
- 2) Belirli bir aşamaya gelmiş sulama yatırımları.
- 3) OSB'ler ile limanları demir yoluyla bağlayacak yatırımlar.
- 4) Sanayi altyapısının hızlı tamamlanmasına yönelik yatırımlar.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, bu bütçe aynı zamanda çiftçimizin bütçesidir.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Bu bütçe çiftçinin de değil, emekçinin de değil, kadının da değil, engellinin de değil, emeklinin de değil.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - 2025 yılında destek programları, yatırımlar, kredi sübvansiyonu, tarımsal KİT'lerin finansmanı, ihracat destekleri için tarıma toplam 705,6 milyar lira ayırdık ve bu, millî gelire oran olarak yüzde 1,15'e denk geliyor.

SERKAN SARI (Balıkesir) - İhracat için mi, ithalat için mi?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Biz çiftçilerimizi destekliyoruz tabii ki. Bakın, 2004'ten bu yana AK PARTİ hükümetleriyle başladı, hazine ve kâr payı destekleri kredi imkânı sağlıyor.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Hangi ülkede yaşıyorsunuz?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Bakın, çiftçimizin kullandığı kredilerin faizinin yüzde 70'ini devlet olarak biz ödüyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) - Siz çiftçiye borçlandırdınız.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Ve bu destek, bakın, bu destek son yani 2004'ten bu yana reel olarak tam 22 kat artmış, reel olarak 22 kat ve yararlanan çiftçi sayımız 5 kat artmış.

Benzer şekilde, esnafımız da aynı şekilde... Esnafımızın kullandığı kredilerin faizinin yüzde 50'sini hazine olarak biz ödüyoruz.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Ya, kepenk kapattı esnaf; iflas etti, iflas!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Bakın, bu sene 197 bin esnaf yararlanacak. 96 milyar liralık sübvansiyonlu kredi kullanılmış. Bizim, bakın, 2024 yılında verdiğimiz faiz, kâr payı desteği 38 milyar lira iken gelecek sene 60 milyar lirayı aşacak.

SERKAN SARI (Balıkesir) - 550 bin esnaf kepenk kapattı, 1.350 şirket konkordato için sırada bekliyor.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu bütçe emeklilerimizin mali haklarını içeriyor; ödeme gücü olmayan vatandaşlarımızın primlerini karşılıyor ve verdiği teşviklerle istihdamı destekliyor. 2025 yılında sosyal güvenlik transferleri için bütçeden 2 trilyon 188 milyar lira kaynak ayırdık, çalışanlarımızın ve emeklilerimizin her zaman yanında olduk. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - 12.500 lirayla siz geçinin!

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Hep şak şak! Tencere boş.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Aylık ve ücretlerinde iyileştirmeler yaparak enflasyon üzerinde artış yaptık. Bakın, son yirmi iki yılda en düşük memur maaşı reel olarak yüzde 231 artmış, dolar cinsinden 238 dolardan 1.127 dolara çıkmış. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Asgari ücret reel olarak yüzde 206 artmış ve dolar cinsinden 112 dolardan 489 dolara çıkmış.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Valla, ben yüksek matematik okudum ama işin içinden çıkamadım, bu nasıl bir hesap?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Bakın, en düşük emekli aylığı ise reel olarak yüzde 529 artmış ve 40 dolardan 360 dolara çıkmış. Biz çalışanlarımızı enflasyona ezdirmedik, emeklilerimizi ezdirmedik, ezdirmeyeceğiz ve bu programa başladığımızdan bu yana da değişmedi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Peki, peynir kaç lira olmuş? Yumurta, yumurta... Yumurta kaç lira olmuş?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Bakın, 2023 yılında enflasyon yüzde 64,8 değil mi?

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - O zaman 12.500 lira kalsın emekli maaşı da!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Bakın, 2023 yılında en düşük memur maaşı yüzde 142 artmış yani enflasyonun 2 katından fazla artmış. Asgari ücret yüzde 107 artmış, neredeyse 2 katı kadar artmış. En düşük emekli aylığı yüzde 114 artmış yani enflasyonun neredeyse 2 katı artmış.

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Alım gücü nasıl, alım gücü?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Gördüğünüz gibi, bütün bunlar enflasyonun 2 katı. Peki, 2024'te ne olmuş? 2024'te, bakın, enflasyon şu anda yüzde 47, yıl sonu muhtemelen yüzde 45 olacak.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Vereceğiniz zam yüzde 23.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Bu yıl en düşük memur maaşı artışı yüzde 78. Bakın, enflasyonun 1,7 katı. En düşük emekli aylığı yüzde 67 arttı, enflasyonunun 1,5 katı.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Asgari ücreti söyleyin! Kaç olmuş asgari ücret? 35 bin(!)

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Asgari ücret de muhtemelen enflasyonunun üzerinde seyredecek.

SERKAN SARI (Balıkesir) - 2025 yılında yüzde 75 zam yapıyor muyuz Bakanım? Emekliye, memura, işçiye, çalışana yüzde 75 zam var mı?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son olarak, bugün bütçenin faiz yükü konusunda birçok değerlendirme yapıldı. Faiz harcamalarını, tabii, nominal değerler üzerinden analiz etmek takdir edersiniz ki sağlıklı değil. Değerlendirmenin gerçekçi olması için millî gelire oran olarak bakmamız lazım. Bakın, Grup Başkan Vekilimiz de söyledi, 2002 yılında millî gelirin yüzde 14,3'ü kadar bütçeden faiz gideri vardı, bugün yüzde 2,9. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - O rakamlar sokakta başka bir şey söylüyor. Rakamlar mutfaklarda başka; yangın var mutfakta, yangın!

SERKAN SARI (Balıkesir) - Çalışana müjde mi, yüzde 50 bir zam var mı?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gördüğünüz gibi bu bütçede öğrencilerimiz var, gençlerimiz var, engelli kardeşlerimiz var, 65 yaş üstü büyüklerimiz var, çiftçilerimiz var, esnafımız var, sanatkârlarımız var, çalışanlarımız var, emeklilerimiz var, toplumun bütün kesimleri var. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Kocaeli) - Hepsi var ama para yok!

SERKAN SARI (Balıkesir) - Ama değer veren kimse yok, emeğinin karşılığını alan kimse yok.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son bir buçuk yılda ekonomide kırılanlıkları iyileştirmek, dayanıklılığımızı artırmak, makro temellerimizi sağlamlaştırmak hususunda önemli mesafeler katettik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERKAN SARI (Balıkesir) - Niye tasarruf sadece işçiye kalıyor?

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Halkın sırtından çıkıyor bu ya!

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Küresel ekonomide karşı karşıya kaldığımız meydan okumaların ve ülkemizdeki yapısal sorunların kolay çözümü olmadığını biliyoruz, kabul ediyoruz.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Evet, barış olursa bütün sorunlar çözülecek.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Bu sorunları çözmek için uyguladığımız bir program var, bunu kararlılıkla uygulamaya devam edeceğiz çünkü amacımız bir taraftan makrofinansal istikrarı tesis etmek, bir taraftan tabii ki temel sorunları çözmektir.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Savaş biterse ekonomi düzelir.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Tasarrufu niye emekli ile emekçi yapıyor?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Kaynaklarımızı daha verimli kullanarak yatırımı, istihdamı, üretimi ve ihracatı artıracamız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Milletimizin en büyük derdinin hayat pahalılığı olduğunu biliyoruz.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Kaynakları bugüne kadar heba ederken neredeydiniz?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Ya, arkadaşlar, bırakın...

SERKAN SARI (Balıkesir) - 12.500 lira emekli maaşı mı olur Bakanım ya! 12.500 lira emekli maaşı mı olur ya!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Ya, Başkan, sürekli böyle bir...

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Söyle, söyle yalanları! Ya, matematiği katlettin, matematiği!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Bakın, milletimizin en büyük derdinin hayat pahalılığı olduğunu biliyoruz.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Neden pahalı peki, neden?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Dar gelirli, asgari ücretli ve emeklilerimizin refahını kalıcı bir şekilde artırmak için tabii ki fiyat istikrarını sağlayacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Yaşa! Tek doğru söylediğin laf bu, hayat pahalılığı.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Fiyat istikrarı sadece maaşlarda sağlandı. Bir yıldır zam yapmadığınız asgari ücret var, bir yıldır zam yapmadınız.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Bitirmek üzereyim Sayın Başkanım.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Pahalılığın kaynağı ne Sayın Bakan, bu politikalar değil mi?

BAŞKAN - Son defa açıyorum.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Ya, böyle bir usul var mı Sayın Başkan?

SERKAN SARI (Balıkesir) - Gerçekten istikrar maaşlarda var!

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Pahalılığın kaynağının sebebini açıklayın Bakan Bey.

BAŞKAN - Siz devam edin.

Buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, dünyada olduğu gibi Türkiye'de de enflasyonu düşürmek zaman alıyor. Enflasyon yeni bir sorun değil; 70'lerde de sorundu, 80'lerde de sorundu, 90'larda da sorundu; sadece AK PARTİ hükümetleri döneminde -yani yakın dönemi konuşuyorum- tek haneye indirmiştik, tekrar tek haneye indireceğiz ve bu tek haneye gelene kadar çalışacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Tek haneyi görene kadar emekçileri sömüreceğiz(!) Emekçiler duysun, işçileri sömüreceğiz(!) Patronları zengin edeceğiz(!)

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Evet, 2025 yılı enflasyonun düşmeye devam ettiği bir yıl olacak. Bu süreçte para politikasına destek olmak için mali disiplini güçlendirirken aynı zamanda arz yönlü politikaları da devreye alacağız; evet, arz yönlü.

SERKAN SARI (Balıkesir) - "Ekonomiyi mahvettik, artık düzelterecüz" mi diyorsunuz?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Kalıcı refah artışı için verimliliği ve rekabet gücümüzü artırmak dışında çok fazla bir seçeneğimiz yok. Bunun için yapısal reformları hızlandıracamız. Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde Türkiye Yüzyılı vizyonumuzla ekonomideki kazanımlarımızı korumaya ve artırmaya, geleceğe taşımaya kararlıyız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SERKAN SARI (Balıkesir) - Ekonomide kazanım size; emekçiye yok, emekliye yok. Kazanan ne işçi ne emekçi ne emekli.

HAZİNE VE MALİYE BAKANİ MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Sözlerime burada son verirken tekrar, bütçe sürecinde emeği geçen herkese teşekkür ediyor; bütçemizin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Şimşek.

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan, AK PARTİ Grubu Bakan Nebati'yi de böyle alkışlıyordu, kayıtlara geçsin.

BAŞKAN - Yürütme adına ikinci söz Ticaret Bakanı Sayın Ömer Bolat'a aittir. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

ERHAN USTA (Samsun) - AK PARTİ Grubu, irrasyonel politikaların uygulayıcısı Sayın Nebati'yi de böyle coşkuyla alkışlıyordu, yine alkışlıyorlar.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Tabii, tabii, hiç fark etmez; gelen de alkışlanır, giden de alkışlanır;

hiç fark etmez, hiç fark etmez.

ERHAN USTA (Samsun) - Kayıtlara geçsin. Alkışlamıyor muydunuz? İkaz ediyordum sizi, yanlış yapıyor diyordum. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Buyurun, başlayın.

TİCARET BAKANİ ÖMER BOLAT - Sayın Başkan, Gazi Meclisimizin değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen kıymetli vatandaşlarımız; bugün Ticaret Bakanlığı ile bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarımızın 2025 yılı bütçesini ve 2023 yılı kesin hesabını Gazi Meclisimize arz edeceğiz. Bu vesileyle sizleri şahsım ve Ticaret Bakanlığımız adına sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Ticaret Bakanlığımız bütçesi üzerinde görüş beyan eden, yapıcı eleştirilerde bulunan sayın milletvekillerimize teşekkürler ediyorum.

Ticaret Bakanlığı olarak 16.500 kadari gümrük idarelerimizde olmak üzere toplamda 24 bin civarında çalışanımızla ihracatımızı sürdürülebilir bir şekilde artırmak, yerli üreticimizi ithalat ve haksız rekabet baskısına karşı korumak, gümrüklerimizin etkinliğini artırmak, iç ticaretimizin istikrarlı ve adil rekabet şartlarında işlemlerini sağlamak, esnafımızı ve KOBİ'lerimizi güçlendirmek ve tüketicilerimizi korumak için var gücümüzle çalışmaya devam ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Rusya-Ukrayna savaşıyla derinleşen kriz ortamı, kuzeyimizdeki ve güneyimizdeki sıcak savaşlar dünya ekonomisini de durgunluk sürecine sürüklemiştir. Jeopolitik gerilimlerin yanı sıra ticaret politikalarında yükselen korumacılık eğilimleri dünya genelinde büyük belirsizlikler ortaya çıkarmıştır. Dünya ekonomisi 2023 yılında yüzde 3,3 büyüyerek tarihsel ortalama olan yüzde 3,7'nin altında bir performans göstermiş, ticaret hacmi de yüzde 1,1 oranında daralmıştır; 2023'te dünya ihracatı da yüzde 4 küçülmüştür. Türkiye ekonomisi 2023'te zayıf dış talep ve 6 Şubat'taki çok yıkıcı deprem felaketine rağmen yüzde 5,1 oranında büyümeyi başarmış, güçlü bir performans sergilemiştir. Ülkemiz, OECD ülkeleri arasında 1'inci, Avrupa'da 2'nci, G20 ülkeleri arasında da 3'üncü sırada yer almıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) 2023 yılında nominal gayrisafi yurt içi hasılamız 1 trilyon 130 milyar dolara ulaşarak cumhuriyet rekorunu yenilemiştir, kişi başına düşen millî gelir de aynı yıl yüzde 24 artışla 13.243 dolara ulaşmıştır. Ekonomimiz 2024'ün ilk dokuz ayı itibarıyla yüzde 3,1 oranında büyüme kaydetmiştir ve bu büyümenin içinde 1,9 puanlık katkı, net mal ve hizmet ihracatından gelmiştir; dış ticaret, büyümenin temel sürükleyicisi olmuştur. İlk dokuz ay sonu itibarıyla millî gelirimiz 1 trilyon 260 milyar dolar rekor seviyeye yükselmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Küresel ticaret daralırken, küresel ihracat yüzde 4 civarında düşerken ülkemizin mal ihracatı 2023'te bir önceki yıla kıyasla yüzde 0,6 artışla 255,6 milyar dolar seviyesine yükselmiştir.

SERKAN SARI (Balıkesir) - 21 milyon icra dosyası ne olacak Bakanım?

TİCARET BAKANİ ÖMER BOLAT (Devamla) - 2002'de dünya mal ihracatının sadece yüzde 0,55'i olan payımız 2023'te yüzde 1,07'ye yükselmiştir. 2024'ün ikinci çeyreğinde de yıllıklandırılmış bazda yüzde 1,8 paya yükseldik. 2002'de dünya hizmetler ihracatı içinde yüzde 0,78 olan payımız da 2023'te yüzde 1,35'e yükselmiştir. Bu yıl kasım ayında son on iki aylık toplamlara göre mal ihracatımız bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 2,3 oranında artarak 261,4 milyar dolara yükselmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu rakam geçen sene kasım ayında 255,6 milyar dolardı, son bir yılda 5,9 milyar dolar mal ihracat artışı kaydettik.

SERKAN SARI (Balıkesir) - 46 milyar lira Trendyol'a hayırlı olsun!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - İhracatın niteliğinden de bahsedin biraz. Hangi nitelikteki ihracat?

TİCARET BAKANİ ÖMER BOLAT (Devamla) - İhracatımızın yüzde 93'ü sanayi ürünleridir ve biz bu ihracatımızın yüzde 60'a yakınına gelişmiş Batılı ülkelere yapmaktayız ve ihracatımız içinde orta yüksek ve yüksek sanayi ürünleri ihracatımızın payı tam 100 milyar dolar civarındadır.

Ticaret Bakanlığı olarak 2023 yılında illerimizin üretim potansiyelini açığa çıkardık ve 2024 yılı başında faaliyet bazlı il ihracat istatistiklerini yayınlamaya başladık. Ocak-Kasım döneminde, bu yıl tam 30 ilimiz 1 milyar doların üzerinde ihracat yapmayı başardı, 59 ilimiz de ihracatlarını artırdılar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu dönemde Kocaeli, Çorum, Hatay, Sakarya, Eskişehir ihracatını değer olarak en yüksek düzeyde artıran illerimiz olmuşlardır. Tebrik ediyoruz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - ZİM firmasıyla yaptığınız iş birliğiyle mi?

TİCARET BAKANİ ÖMER BOLAT (Devamla) - Mal tarafındaki bu görünümün yanı sıra, hizmetler ihracatında da güçlü bir artış gözölüyor.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Terörist ZİM firmasına bak.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Sadece ilk on ayda 1.350 firma konkordato başvurusu yaptı. Bu firmaların hakkını kim savunacak?

TİCARET BAKANİ ÖMER BOLAT (Devamla) - 2023 yılında hizmet ihracatımız yüzde 14 artışla 106 milyar dolar rekor seviyeye yükselmişti. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SERKAN SARI (Balıkesir) - Firmaların hakkını kim savunacak? 550 bin esnaf kepenk kapattı, bunların hesabını kim verecek?

TİCARET BAKANİ ÖMER BOLAT (Devamla) - Böylece hizmetler ihracatında tam 56,7 milyar dolar gibi rekor bir fazla vererek cari işlemler dengesine önemli bir döviz katkısı yapmıştır. Ülkemiz hizmetler ihracatında bu yılın ilk on ayı itibarıyla yüzde

7,2 artışla 97 milyar dolar hizmet ihracatı başarmıştır. Yıllıklandırılmış bazda ise ekim ayında 105 milyar dolar hizmet ihracatımız var, son on iki ay itibarıyla da 7,6 milyar dolar artışla 112,5 milyar dolara yükselmiştir. İlave olarak, mal ve hizmetler ihracatında gösterdiğimiz bu başarıyla, ekim ayı verilerine göre, son bir yılda, son on iki ayda mal ve hizmetler ihracatından ülkemiz 374,7 milyar dolar döviz geliri kazanmış bulunmaktadır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Dünyada kaçınıcsınız Sayın Bakan, dünyada kaçınıcsınız?

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - 2023 yılında mal ithalatımız ise yüzde 0,5 azalışla 362 milyar dolara gerilemişti. Bu yıl kasım ayı itibarıyla son on iki ayda ithalatımız yüzde 6,8 azalışla 340,8 milyar dolar seviyesine gerilemiştir. Burada tüketim maddeleri ithalatında yüzde 13'lük bir artış olduğu gerçektir ancak bu artışın, 5 milyar dolarlık bu ilave artışın 3 milyar dolarlık fazla kısmı mücevher ve kuyumcu ithalatından kaynaklanmaktadır çünkü ihracat amacıyla ham madde olarak getirilen bu ürünleri işleyerek ihraç etmektedirler. Ayrıca, mobil et ithalatı ve et ithalatıyla alakalı da halkımız daha ekonomik, daha makul fiyatlarda et tüketsin diye büyükbaş hayvan ve karkas et ithalatı da yapılmaktadır.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sayenizde gayet pahalı et tüketiliyor!

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - Dış ticaret açığımıza gelince, geçen sene kasım ayında yıllıklandırılmış olarak 110 milyar dolardı, son bir yılda kasım ayı itibarıyla dış ticaret açığımız 79,3 milyar dolara gerilemiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Böylece 30,6 milyar dolar azalma sağlamış bulunmaktayız.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - İnsanlar ayda bir kez bile et yiyemediğini söylüyor, ne ticareti!

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - Mal ve hizmetler ticaretindeki tüm bu olumlu gelişmelerle birlikte cari işlemler hesabımız da ekim ayında 1,9 milyar dolar fazla vermiştir.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Et ithalatıyla mı övünüyorsunuz! Hayvancılık bitti, et ithalatıyla övünüyorsunuz.

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - Böylece, son beş yıldır ilk defa üst üste beş ay cari işlemlerde fazla vermiş bulunuyoruz. 2024'ün ilk on ayında cari işlemler açığımız 32,8 milyar dolar azalmış ve sadece 3,3 milyar dolara gerilemiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Son on yedi aylık dönemde cari işlemler açığımız yıllıklandırılmış 55,6 milyar dolardan, 48 milyar dolar azalışla 2024 Ekiminde yıllık 7,7 milyar dolara gerilemiştir.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Sanayicimiz vize alamıyor Bakanım!

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - Mal ve hizmet dengesinde elde ettiğimiz bu önemli başarılar sayesinde bu yıl cari işlemler açığının gayrisafi yurt içi hasılanın yüzde 1'inden daha düşük olacağını tahmin ediyoruz. İhracatımızı artırmak amacıyla pazara giriş, pazarda derinleşme, lojistik zincir ağırları, markalaşma, Turquality, Yeşil Dönüşüme Uyum Paketi, Responsible (Sorumluluk) Programı, dijital dönüşüm, e-İhracat gibi alanlarda ihracat firmalarımızı 42 adet destek programıyla destekliyoruz. Bu alanlarda 2024 yılında 21.545 ihracatçı firmaya 15,3 milyar dolar tutarında destek sağlanmıştır. İhracatın sürdürülebilirliğini sağlamak, pazar çeşitliliğini artırmak üzere Uzak Ülkeler Stratejisi, İslam İşbirliği Teşkilatıyla ihracatı artırma stratejisi, Afrika inisiyatifi, Asya inisiyatifi, Avrupa Birliğiyle gümrük birliğinin güncellenmesi gibi stratejilere yönelik çalışmalarımız titiz bir şekilde devam ediyor. İhracat Akademisiyle mevcut 140 bin ihracatçı firma sayısını 2030'a kadar 200 bine yükseltmeyi hedefliyoruz. Yeşil dönüşüme uyum çerçevesinde, dijital dönüşümle bağlantılı olarak firmalarımızı stratejik alanlarda özel desteklerle destekliyoruz. AB'yle Yeşil Mutabakat'a uyumun altyapısını hazırlıyoruz. Sektörlerle koordinasyon içinde çalışıyor, EXIMBANK kanalıyla finans destek paketi sağlıyoruz. Kolay İhracat Platformu ve e-Kolay İhracat Platformu'yla ihracat yapmak isteyen firmalarımıza çevrim içi rehberlik ediyor, danışmanlık hizmetleri veriyoruz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - İhracatçılar hiç sizin anlattığınızı anlatmıyor, hep şikâyet ediyorlar Sayın Bakan!

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - Hizmetler ihracatımızda da bugüne kadar verdiğimiz destekler 10,1 milyar Türk lirasına ulaştı, 2024 yılı içinde tahsis edilen 5,1 milyar liralık destek bütçemizi firmalarımıza ödedik. Desteklerden yararlanan firma sayısı da 3.272'ye yükseldi.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin ihracat odaklı büyüme stratejisine katkı sağlamak üzere TÜRK EXIMBANK'ın sermayesi tam 3 katına yakın artırıldı ve 2023'te ihracatçılarımıza 42 milyar dolar finans ve sigorta desteği sağlarken 2024'ün ilk on bir ayında 43,7 milyar dolar tutarında destekle ihracatçılarımızın yanında olmaya devam ettik. 2022 yılında kredi garanti ve kefalet uygulamaları ile İGE AŞ vasıtasıyla ihracatçılarımıza 90 milyar liralık kredinin 78,5 milyar lirası için kefalet desteği sağladık.

Serbest bölgeler de ihracatımızı artırmak için önemli bir fonksiyon icra etmektedir. Geçen sene 19 serbest bölgemizde 12,7 milyar dolar ihracat yapmıştık ve bunların içinde ileri teknoloji ürünlerin payı yüzde 10,5 oldu. 527'si yabancı yatırımcı, toplam 2.100 firmanın faaliyet gösterdiği serbest bölgelerde 97.298 kişiye istihdam sağlanmıştır. En son, İzmir Bergama'da Batı Anadolu Serbest Bölgesi'ni 18 Mart 2024'te hizmete açtık ve serbest bölgelerde yatırım ortamını iyileştirmeye yönelik çalışmalarımız devam ediyor. Bu yılın ilk on bir ayında serbest bölgelerden 10,8 milyar dolar ihracat yaptık ve 3,7 milyar dolar dış ticaret fazlası elde ettik.

Yerli sanayimizi, ticarete haksız rekabete neden olan dampingli ve sübvansiyonlu ithalat veya artan ithalat kaynaklı zarar ve tehditlere karşı da en fazla koruyan ülkeler arasında yer alıyoruz. Hâlihazırda 130 adet damping ve sübvansiyona karşı tedbirimiz, 115 adet önlemlerin etkisiz kılınmasına karşı tedbirlerimiz yürürlükte. 10 ürün grubunda da "safeguard" dediğimiz korunma tedbirlerimiz bulunmaktadır.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Ruhsatsız, kaçak çalışan Suriyeliler için...

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - 2024'te binek otomobil ve altın ithalatını azaltmaya yönelik etkili tedbirler aldık. Çelik sektörümüzü haksız ticari uygulamalara karşı korumak üzere antidamping ve korunma tedbirleri uyguladık. Tekstil, konfeksiyon, çelik, ayakkabı, güneş paneli, seramik, polyester, yassı çelik, filmaşın gibi sanayi ürünleri ile ceviz, badem, melas başta olmak üzere birçok tarım ürününde yerli üretimimizi, sanayimizi, istihdamımızı, ülkemizi, ticaretini korumaya hizmet eden etkili kararları hayata geçirdik.

Ürün güvenliği ve ticari kalite denetimlerini risk esaslı olarak yürüttüğümüz TAREKS'le yapay zekâ teknolojilerini kullanarak kapsamı genişlettik ve E-Ticarete Ürün Güvenliği Projesi'ni de başlattık.

Ticari diplomasi faaliyetleriyle, Türkiye olarak mal ve hizmet ihracatlarımızı artırmaya gayret ediyoruz. Bu çerçevede, Türk Devletleri Teşkilatı, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı, İslam İşbirliği Teşkilatı, D8 bünyesindeki çalışmalarımızı etkin bir şekilde sürdürdük. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İki yılda bir ev sahipliği yaptığımız Türkiye-Afrika Ekonomi ve İş Forumu'nu 2025'te de yapmak üzere hazırlıklarımızı başlattık. 2024'ün ilk on bir ayında ticari diplomasi faaliyetlerimizin ve ihracata desteklerimizin de sayesinde ihracatımızda İslam İşbirliği Teşkilatı üyelerine yüzde 6,2; Türk Devletleri Teşkilatı üyelerine yüzde 13,1; Körfez Arap Ülkeleri İşbirliği Konseyi üyelerine yüzde 9,1; Kuzey Amerika'ya yüzde 9,2 oranında ihracatımızı artırdık. Türkiye-Avrupa Birliği ticaret hacmi 2024'te de yüzde 4 artışla 216 milyar dolar seviyesine yükseldi.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Filistin diye gösterilen, İsrail'le yapılan ticareti açıklayın. Niye oraya gelmiyorsunuz? İsrail'le ticareti açıklayın Sayın Bakan!

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - Gümrük birliği güncelleme çalışmalarımızı hızlandırdık. Başta vize engeli, ulaştırma, tır geçiş belgeleri, serbest ticaret anlaşmaları uyumsuzluğu gibi konularda haklı taleplerimiz için görüşmeler yapıyoruz. Türkiye-Avrupa Birliği Yüksek Düzeyli Ticaret Diyaloğu'nu Bakanlar düzeyinde ilk kez 8 Temmuz 2024 tarihinde Brüksel'de başlattık. Avrupa Birliği'nin yeşil ve dijital dönüşüm süreçlerini sektörlerimizle çalışıyoruz.

Gümrüklere gelince... Dış ticarete ihracat ve ithalat işlemlerinin kolaylaştırılmasını teminen gümrük işlemleri ve bu işlemlere ilişkin yenilikler ile yasa dışı ticaret ve kaçakçılıkla mücadele faaliyetlerimizi sizlerle paylaşmak istiyorum.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Gümrüklerde İsrail'in ZIM firmasının gemileri cirit atıyor Sayın Bakan! Gümrüklerde İsrail'in gemileri dolaşıyor! Açıklamıyorsunuz ZIM firması!

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - 2024'te, bugüne kadar, yaklaşık 11,2 milyon araç, 7,4 milyon konteyner, 163,7 milyon yolcunun işlemleri, 2,7 milyon ithalat beyannamesi, 4,5 milyon ihracat beyannamesi işlemleri gerçekleştirildi. Vergi gelirlerimizin yüzde 23,75'ini gümrüklerimizde tahsil edip Maliyeye teslim ettik. Ülkemizde şu ana kadar 18 adet kara gümrük kapımızı en modern şekilde yeniledik. 2024 yılı içinde Şanlıurfa Ceylânınar Gümrük Kapımızda kalıcı tesisler inşa ederek resmî açılışını yaptık. Ağrı Doğubayazıt Gürbulak Gümrük Kapımızda yenileme çalışmalarımız devam ediyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - İsrail'e giden petrolden varil başına 1 dolar 27 sent alıyorsunuz, hangi ticaret hanesine yazıyorsunuz Sayın Bakan?

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - Tır işlemlerinin yürütüldüğü bölümü mayısta faaliyete aldık. Yenileme çalışmalarımız 2024'ün ilk yarısı sonunda inşallah tamamlanmış olacak.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - İsrail'in uçaklarına petrolü siz veriyorsunuz. Varil başına 1 dolar 27 sent hangi ticaret hanesine yazılıyor?

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - Tekirdağ Marmara Ereğlisi Gümrük Müdürlüğünü, Adana Çukurova Limanı Gümrük Müdürlüğünü, Bilecik Bozüyük Gümrük Müdürlüğünü hizmete açtık.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Avrupa ülkelerinin de dâhil olduğu ve ihracatımızın yaklaşık yarısını yaptığımız, 36 ülkeyle uçtan uca entegrasyon sağlayan Ortak Transit Sistemi'nin güncellenmiş versiyonunu da 17 Kasım 2024'te devreye aldık.

Değerli milletvekilleri, Sayın Başkan; burada vergi gelirlerimizin yüzde 23,75'ini tahsil eden gümrük idarelerimiz sadece ticaretin akışını düzenlemekle kalmıyor, yasa dışı ticarete karşı da bir güvenlik kalkanı vazifesi yapıyor.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - O zaman sinyallerini kapatıp İsrail Hayfa'ya giden NISSOS DELOS gemisinden bahsedin. Yasa dışı ticaret işte budur.

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - 2024'te bugüne kadar gerçekleştirilen fedakârane çalışmalarımız sonucu yapılan yakalamalar neticesinde 300 farklı olayda 29,7 milyar Türk lirası değerinde 23,6 ton uyuşturucu madde yakalandı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ayrıca, 21,2 milyar lira değerinde kaçak ve yasa dışı ticari eşya ele geçirildi. Toplamda 6.881 farklı olayda 51 milyar 304 milyon lira değerinde kaçak eşya ve uyuşturucu yakalaması gerçekleştirilmiş bulunmaktadır. Bizim birlikte çalıştığımız arkadaşlarımız vicdanlı, donanımlı ve görevlerini, sorumluluklarını müdrik insanlardır. Ticaret Bakanlığımızca yürütülen başarılı operasyonlar neticesinde, 2024 yılında 456 milyon lira değerinde elektronik sigara yakalandı. Ayrıca, 424 farklı olayda 3 milyar 246 milyon lira değerinde, tam 1 ton 200 kilogram ağırlığında kaçak altın yakalaması gerçekleştirildi.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dış ticareti geliştirmenin yanında, adil, şeffaf, güvenilir, rekabetçi, istikrarlı bir iç ticaret ortamı tesis etmek amacıyla da sürekli icraatlarda bulunuyoruz. Otomotiv sektöründe aldığımız tedbirlerle istikrar sağlandı...

SERKAN SARI (Balıkesir) - Haksız rekabete engel oluyor musunuz Sayın Bakan?

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - Özellikle otomotivde, ikinci elde, birinci elde satışlar istikrara kavuştu. Getirdiğimiz yönetmelikler ve yasal düzenlemelerle ve takiplerle, denetimlerle bu düzenlemeyi, bu istikrarı getirdik. Otomotiv ve emlak sektöründe yaptığımız düzenlemelerde ilan platformlarında yükümlülükler getirdik, Elektronik İlan Doğrulama Sistemi'ni devreye aldık ve güvenli ödeme sistemini yılbaşından itibaren getiriyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) - Sayın Bakan, 3 sınır kapısına en yakın olan il hangisi, açıklar mısınız? 3 sınır kapısı var, 3 sınır!

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - Böylece, emlakta yetkisiz kişiler 1 Ocaktan itibaren taşınmaz ilanı veremeyecekler.

ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) - Kim ticaret yapıyor orada? Halk 2 kilo çay getiremiyor!

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - Bunun yanında, evden eve satış, maketten satışlar, devre mülk, lokanta, pastane, kafe, yenilenmiş elektronik ürünler, marketlerde gıda ürünlerinin satışı, hallerdeki satışlar gibi birçok alanda yasal düzenlemeler çıkardık. Türkiye'de Perakende Ticaret Kanunu vardır, o Kanunu 2015 yılında AK PARTİ iktidarı çıkarmıştır ve zaman içinde bazı kanun değişiklikleriyle de yasal düzenlemeler devam etmektedir. (DEM PARTİ sıralarından gürültüler) Aynı şekilde,

Türkiye'mizde Hal Kanunu da vardı, 1960'ta çıkarılmıştı, ondan sonraki ilk büyük revizyon 2012'de -AK PARTİ iktidarı döneminde Hal Kanunu çıkarıldı- ve daha sonraki yıllarda bazı revizyonlar yapıldı. Bizim dönemimizde de 29 Mayıs'ta Türkiye Büyük Millet Meclisimiz -sizlerin oylamasıyla, teşekkür ediyoruz- Perakende Ticaret Kanunu'nda ve Hal Kanunu'nda tüketicilerimiz lehine yeni düzenlemeler getirdi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) - Sınır kapılarındaki memurlar nasıl zenginleşti; Sayın Bakan, onu da anlatın!

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - Burada fahiş fiyat cezasının üst sınırı 1 milyona, stokçuluğun üst sınırı 12 milyon liraya çıkarıldı; stokçuluk yapanların altı güne kadar iş yerlerinin kapanması da kurala bağlandı.

Diğer taraftan, bu yılın başından itibaren yiyecek içecek hizmeti sunan işletmelerde de tarife ve fiyat listesi bulundurma ve kapının önüne asma zorunluluğu getirildi ve tam 251 bin iş yeri denetlendi ve kurallara uymayan işletmelere 323 milyon lira idari para cezası uygulandı. (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

Aldatıcı reklamlara karşı 17.436 adet dosya Reklam Kurulu tarafından görüşüldü ve 224 milyon lira para cezası uygulandı ve 133 adet dosyada da reklamlara erişim engeli getirildi.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - GSM operatörlerinin fahiş fiyatlarını da anlatın.

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - Bunun dışında elektronik ticaretle ilgili olarak fahiş fiyat ve haksız fiyat denetlemeleri, otomotiv, emlak, zincir marketler, ulusal marketler, yerel marketler, stokçuluk gibi denetlemelerimizin toplamı şudur: 81 ilimizde bu yıl 425.737 işletme denetledik, tespit edilen aykırılıklar için 4 milyar 750 milyon liranın üzerinde idari para cezası uyguladık ve bunlar tahsil ediliyor.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Ne oluyor, tahsil edilen paralar nereye gidiyor?

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - Ayrıca, Rekabet Kurulu, 2024'te, bugüne kadar 520 dosyada nihai karar verdi; idari para cezasına konu 46 adet dosyada 7,7 milyar Türk lirası idari para cezası uyguladı.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Denetimsizliğiniz yüzünden 200 bin hacı mağdur oldu!

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - Elektronik ticaretle alakalı da şunu söylemek istiyorum: 2023'te 1 trilyon 850 milyar lira olarak hacim gerçekleşti, bu yıl bunun 3,5 trilyon lira civarında olmasını bekliyoruz. E-ticaretin perakende ticarete oranı yüzde 20,3'e yükseldi; 2019'da, Covid'den önce sadece yüzde 9,8'di bu oran. Bir de Elektronik Ticaret Bilgi Sistemine, kısaca ETBİS'e kayıtlı işletme sayısı da 35.500'e ulaştı. Bu noktada, özellikle pazar yerlerinin rekabet gücünün artırılarak yurt dışı menşeli pazar yerlerine karşı rekabet edebilirliği; istihdam seviyesinin artırılması, ihracata dayalı büyüme stratejimiz bağlamında sınır ötesi e-ticaret pazarında tacir ve sanayicilerimizin yanı sıra, esnaf, sanatkâr ve kadın kooperatiflerimizin de etkin rolü olması için Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'da önemli bir değişiklik geçenlerde Meclisimizce yapıldı. Bu çerçevede, elektronik ticaret pazar yerleri için belirlenen parasal eşiklerle uyumlu olacak şekilde piyasa hâkimiyetini kati suretle engelleyecek ilave yeni bir eşik değer daha belirlendi. Elektronik ticaret hacminin yüzde 20'sini geçmeyecek şekilde ilk defa belirlenen bu eşik değer aşılmaması hâlinde önceki düzenlemede yer alan net işlem hacmi limitlerinin de geçerliliği ve uygulanması aynen devam edecektir, tanınan istisnaların hiçbirinden faydalanılamayacaktır. Bu düzenlemeyle öncelikle e-ticaret pazar yerlerinden on binlerce şirketin, KOBİ'nin, esnafın çıkarılması engellenmiş oldu, büyük bir istihdam ve üretim kaybının engellenmesi mümkün oldu. İhracatın e-ihracat yoluyla artırılması için ve yüksek teknoloji odaklı yatırımların desteklenmesi için bu yapıldı. Yeni kanuni düzenlemeden sonra e-ticaret pazar yerleri arasında rekabet hızlandı, hatta sektörün iki büyük grubuna da 1,5 milyar dolara yakın sermaye getiren yabancı yatırımcılar ortak olma anlaşmaları yapmışlardı.

Diğer taraftan, esnaflarımız için, bizim son beş yıllık, dönemde, baktığımızda, 1 milyon 517 bin tescil işlemi varken 550 bin terkin işlemi yapıldığını görüyoruz, olumlu fark 967.548'dir ve 1 Ocak-30 Kasım 2024'te de 250.742 açılış; 102.054 kapanış işlemi yapılmıştır, olumlu fark 148.688'dir. Bugün kredi ve kefalet kooperatiflerimizin sayısı 972'dir. Yüzde 50 faiz indirimli kredi şahıs üst limiti 750 bine yükseltilmiştir. Etnaf ve sanatkârlarımıza da iş yeri ve taşıt alımları için 1,5 milyon liraya kadar yüzde 50 faiz indirimli kredi sağlanmakta; usta girişimci, genç girişimci, kaybolmaya yüz tutan meslekler için açılan esnaflarda ise sıfır faizle, faizsiz 162 milyon lira kullanılmıştır. 2002'den bu yana 4 milyon 321 bin esnafımıza toplam 553 milyar lira kredi kullanılmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Kaç esnaf ödeyemedi, kaç esnaf iflas etti, kaç insan o borçlardan dolayı intihar etti, haberiniz var mı?

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - 2023'te 164 milyar, 2024'te 104 milyar lira kullanılmıştır. Esnaflarımızın kredilerini geri ödeme oranı yüzde 99,2 gibi yüksek bir seviyededir. Esnaflarımıza şükranlarımızı sunuyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ayrıca, yeni müjdeler verdik geçen Antalya'da, inşallah yeni yılda bunu uygulayacağız. Esnaflarımızın bu kredilerinde geri ödeme vadesini otuz altı aydan kırk sekiz aya yükseltiyoruz Halk Bankası kredileri olarak.

CAVİT ARI (Antalya) - Zaten öyleydi, indirdiniz.

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - Bunun yanında, kredilerin geri ödemesinde üç ay olan azami taksit ödeme süresini isteğe bağlı olarak altı aya da yükseltiyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Bakan, zaten öyleydi, üç aya indirdiniz seçimde, 1 Nisanda.

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - Etnaf kredisi alabilmek için de altı ay esnaflık yapmış olma şartını üç aya düşürmüş olduk. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) - Seçim geçer geçmez, ertesi gün, 1 Nisanda indirdiniz. Kendi indirdiğiniz şeyi anlatıyorsunuz.

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - Değerli hazırun, Helal Akreditasyon, Bakanlığımızın ilgili kuruluşudur.

CAVİT ARI (Antalya) - 3 esnaftan 1'i dükkân kapatıyor Sayın Bakan.

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - Helal Akreditasyon Kurumu (HAK) helal belgesi veren bir kuruluş değildir, helal belgesi veren kuruluşlara akreditasyon veren bir kuruluştur.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Sana hakkımı helal etmiyorum.

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - Bugüne kadar HAK, akreditasyon için başvuran 66 kuruluşun 96 başvurusunda "kabul" vermiştir ve tam 2 binin üzerinde tesisin helal belgesi, akreditasyon güvencesi altına alınmıştır.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Kurum bekleneni veremedi Sayın Bakan; Anayasa Mahkemesi haram yediğini söyledi, Anayasa Mahkemesi huzur hakkının yasal olmadığını söyledi.

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - Konuşmamın son bölümünde İsrail'in Filistin'e olan saldırısı konusunda şunu söylemek istiyorum: 7 Ekim 2023'ten sonra İsrail'in Gazze'ye yönelik saldırıları bir katliam ve soykırıma dönüştü. Burada çoğu çocuk ve kadın olan yaklaşık 50 bin masum Filistinli kardeşimiz şehit düştü, 106 binden fazlası yaralandı. Şehit düşen kardeşlerimize Rabb'imden rahmet, yaralı kardeşlerimize acil şifalar diliyoruz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Âmin!

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - Saygıdeğer Cumhurbaşkanımızın Başkanlığında Hükûmetimiz, bütün ilgili ikili forumlarda, çok taraflı platformlarda, ülkeler bazında İsrail'in katliamını durdurmak, ateşkesi sağlamak, Filistinli kardeşlerimize yardımları ulaştırmak konusunda dünyada en önde gelen ülke olmuştur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Terörist İsrail'i protesto eden gençleri niye gözaltına alıp, tutuklayıp çıplak arama işkencesi yaptınız o zaman, onu açıklayın. İsrail'le yapılan ikili anlaşmaları niye iptal etmiyorsunuz?

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - Ve İsrail aleyhine Birleşmiş Milletlerde karar tasarıları kabul edilmiştir, Uluslararası Ceza Mahkemesinde İsrail yöneticileri tutuklama kararıyla karşılaşmışlardır.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Aylarca ticareti devam ettirdiniz ve sürdürüyorsunuz. İspatladık size burada. Sayın Bakan, ispatladık size.

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - Türkiye olarak Gazze'ye, Batı Şeria'ya, Lübnan'a en fazla yardım gönderen ülke konumundayız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Onu biliyoruz, onu geçin lütfen.

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - Değerli milletvekilleri, şu tabloyu şunun için göstermek istiyorum: 1948'de yeşil renkler Filistin'di.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - İsrail'e yardım ettiniz Filistin halkını katletsin diye!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Onu biz biliyoruz Sayın Bakan, geçiniz onu. İsrail'le ticareti açıklayın.

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - 1947'deki bölünme planı, 1967'deki durum, 1949-1967 ve 2008, günümüzde...

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Ya, İsrail Şam'a kadar toprak genişletti, ne anlatıyorsun?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Onu biz biliyoruz, sizin işiniz değil o iş.

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - 1993 Oslo Anlaşması'yla ve 1994 Paris Protokolü'yle şu gördüğümüz yeşil yerler bugünkü Filistin Devleti, gördüğünüz burası, ada gibi, açık hava hapishanesi gibi bir konumdaydı; Gazze de burasıydı.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sizin konunuz değil o mesele.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Yeter ya, artık yeter ya; laf ebesi olmuştunuz hepiniz!

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - Uluslararası anlaşmalara göre İsrail, Filistin'e ancak Hayfa ya da Aşdod Limanı'ndan girebilecek ihracat ve ithalat ürünlerini Filistin'e göndermek zorundaydı, gümrüklerden kendi komisyonunu aldıktan sonra yüzde 70'lik bölümünü Filistin Hükûmetine ödeme taahhüdü altındaydı.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Tarihi biliyoruz, biliyoruz; geçin onları!

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Filistin dikenli teli ne yapıyor? Dikenli teli Filistin ne yapıyor, çeliği ne yapıyor?

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - 7 Ekimdeki İsrail'in saldırılarıyla beraber, 7 Ekimden sonra Gazze'ye yönelik büyük bir katliam ve vahşet başlatıldı ve Gazze büyük bir yıkıma uğradı.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Bakan Bey, sadece kendiniz inanıyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MUSTAFA KÖSE (Antalya) - Dinle ya, yeter; sus! (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Sus be, sus! Terbiyeli ol!

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - Bunu niçin söylüyorum? Gazze'nin, Filistin'in limanı, gümrüğü, polisi, askeri bulunmamaktadır.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sayın Bakan, yıkılmış Gazze'ye giden çelik ve çimentodan bahsedin; nasıl gider bu kadar çelik ile çimento, aklınız alıyor mu?

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - Dolayısıyla burada biz Türkiye Cumhuriyeti olarak 7 Ekimde İsrail'in saldırıları başladıktan sonra yardımlar ulaştırdık, ateşkes sağlamak için çok uğraştık ve bu süreçte de Birleşmiş Milletler tarafından tanınan ambargolara uymakla mükellefiz dedik.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Binalar azalıyor, giden çelik, çimento artıyor; bu nasıl iş?

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Yalanın filmini çektiniz ya! Bu kadar olur ya!

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - 15 Aralık tarihinde, üç yüz altmış beş gün önce ben bu kürsüde dedim ki: "İsrail'le ticareti özel şirketler, uluslararası şirketler yapıyor; devlet yapmıyor, Ticaret Bakanlığı yapmıyor." (AK PARTİ sıralarından alkışlar, DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Hep manipülasyon!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Devam ettiriyorsunuz.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Ticaret Bakanlığı ne ticareti yapacak, ticareti kontrol edecek. Kontrol ettiğiniz ticaret İsrail'e yapılıyor! İsrail'le ticaret sizin kontrolünüzde!

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT (Devamla) - Bugün de söylüyorum ki bizim bu çabalarımız sonuç vermedikten sonra, biz 9 Nisan 2024 tarihinde 54 gümrük faslı 1.109 ürün başlığında İsrail'e ihracatı durdurduk; bunu yapan ilk ülkeydik, tek ülkeydik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - İletişim Başkanlığının yalanını ispat ettim az evvel.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Ticaretin azaldığı ürünleri durdurdunuz, ticaretin arttığı ürünlerde bir sınırlama yok, ticaretin arttığı ürünlerde sınırlamanız yok.

TİCARET BAKANİ ÖMER BOLAT (Devamla) - İsrail'i ateşkese zorlamak için diğer dünya ülkeleri de bu konuda bizim yanımızda yer alsınlar diye aldığımız bu karardan sonra İsrail'in kategorik olarak ateşkesi reddetmesi ve Gazze'ye hiçbir yardımı ulaştırmaması karşısında 2 Mayıs 2024 tarihinde Cumhurbaşkanımızın başkanlığında Hükümetimiz, İsrail'e ihracatı da ithalatı da tamamen durdurdu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Hayır, seçim yenilginiz nedeniyle ilan ettiniz. Seçimde yenildiniz, sözde önlemler aldınız, sözde İsrail'e sınırlama getirdiniz. (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

TİCARET BAKANİ ÖMER BOLAT (Devamla) - Ve bu, dünyada çok büyük yankı yaptı, takdir gördü çünkü Türkiye bu alanda öncülük yaptı.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Siz inanıyor musunuz buna? Sayın Bakan, bu söylediğinize inanıyor musunuz? 23 Ekim açıklamanızda inanmadığınızı beyan ediyorsunuz.

TİCARET BAKANİ ÖMER BOLAT (Devamla) - Filistin Hükümeti 7 Haziranda bize geldi, dedi ki: "Biz Türkiye'den yılda 2 milyar dolara..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Bakan Bey, "Guguk Kuşu" diye bir film var, Jack Nicholson oynuyor, izleyin. Deliler bile Amerikan Başkanının nasıl yalan söylediğini izleyince gülüyorlar. Size tavsiye ediyorum, Guguk Kuşu'nu izleyin.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

TİCARET BAKANİ ÖMER BOLAT (Devamla) - Filistin Hükümeti, Filistin'e yönelik ihracat ve ithalat işlemlerinin devamının Filistin ekonomisini ayakta tutmak için zaruri olduğunu söyledi.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Filistinli insanlar ölüyor, ne ekonomisi!

TİCARET BAKANİ ÖMER BOLAT (Devamla) - Biz de onlarla beraber bir mutabakata vardık, "Alış yeri, varış yeri Filistin olmak kaydıyla, alıcılar Filistinli olmak kaydıyla ve Filistin Millî Ekonomi Bakanlığının onaylı belgesi bize ulaşmak kaydıyla buna izin vereceğiz." dedik.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Onun yalan dolan olduğu ortaya çıktı.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Azerbaycan petrolünün Türkiye üzerinden İsrail'e gidişi karşılığında aldığınız komisyonu açıklayın. Ne kadar komisyon alıyorsunuz, ne kadar?

TİCARET BAKANİ ÖMER BOLAT (Devamla) - Nitekim bunu uyguladık ve burada, Filistin'de, gördüğünüz gibi, Filistin'le olan bugüne kadar toplam ticaret sadece 700 milyon dolardır, ocaktan bu yana. Daha önceki ticaret rakamlarına baktığımızda, biz İsrail'le Filistin de dâhil olmak üzere ticareti durduğumuz zaman feragat ettiğimiz rakam...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Hiç tatminkâr değil bu laflar, hiç tatminkâr değil!

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Yalan söylemeyin!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bir saniye, Sayın Bakanım, kesildi...

TİCARET BAKANİ ÖMER BOLAT (Devamla) - Sayın Başkanım, çok önemli bir konu, üç dakika rica ediyorum. Bakın, on üç saat bekledik.

(AK PARTİ ve DEM PARTİ sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN - Bir dakika ya! Allah Allah! Hepinizin içinden bir ergen oğlan çocuğu çıktı ya!

Sayın Bakan, bu şöyle bir şey, şuna benziyor: Mesela benim "En düşük emekli aylığı alanlara 3 puan daha verin." demem ne kadar yasal bir zeminse sizin üç dakika daha istemeniz o kadar yasal bir zemin.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Eğer 3 puan veriyorsa üç dakika verin Başkanım. On dakika da konuşma verin Başkanım, on dakika.

BAŞKAN - Verin, ona göre gene Sayın Şimşek söz versin "En düşük emekli aylıklarına 3 puan daha vereceğiz." diye, süre vereyim.

Son bir dakika...

Buyurun, bitirelim.

ERHAN USTA (Samsun) - Bize vermediniz Sayın Başkan.

TİCARET BAKANİ ÖMER BOLAT (Devamla) - Bizim bu çabalarımız için Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas 16 Ağustos 2024 tarihinde bu kürsüde dedi ki: "Türkiye, Filistin için 10 milyar dolardan feragat etti. Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan'a, Hükûmete ve Türk halkına teşekkürler ediyor, şükranlarımızı sunuyoruz." (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Filistin Millî Ekonomi Bakanı aynı demeci verdi.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Azerbaycan Gümrük Komitesinin azalan rakamlarını da siz ayarladınız sanırım! Azerbaycan eylüldeki rakamları niye ekimde azalttı?

TİCARET BAKANİ ÖMER BOLAT (Devamla) - Bakın, biraz ileride Filistin Büyükelçiliği var; gidin, Filistin Büyükelçisinden bilgi alın, bu kadar basit. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Biz biliyoruz, biliyoruz!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Filistinli şirketler üzerinden İsrail'e gidiyor! Şirketler üzerinden İsrail'e gidiyor, bilmiyor muyuz bunu?

TİCARET BAKANİ ÖMER BOLAT (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime son verirken, Ticaret Bakanlığımızın sizlere takdim olunan amaç ve faaliyetleri doğrultusunda kullanılmak üzere 2025 yılı bütçesi toplam 56 milyar 233 milyon 383 bin Türk lirasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - İsrail'le ticareti açıklayamadan gidiyorsunuz.

RESUL KURT (Adıyaman) - Anlamıyorsun kardeşim, anlatıyor ya!

BAŞKAN - Sayın Bakan, teşekkür ederiz.

TİCARET BAKANİ ÖMER BOLAT (Devamla) - Ticaret Bakanlığımızın bütçesi, birlikte çalışacağımız tüm paydaşlarımıza ve vatandaşlarımıza daha kaliteli hizmet sunabilmek amacıyla kullanılacaktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bakan, teşekkür ederiz.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Ya, Bakanlarınız hiç bir şeye cevap veremedi!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Hiç bir şey açıklayamadı, hiç bir şey açıklayamadı! İsrail'le, siyonist İsrail'le ticaret devam ediyor işte; yazıklar olsun!

RESUL KURT (Adıyaman) - Anlamıyorsun, anlamıyorsun!

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Cevap veremiyorlar, cevap veremiyorlar!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkan, bir dakika daha... Bitirsin.

TİCARET BAKANİ ÖMER BOLAT (Devamla) - Benim size bir sorum var: Filistin bize şükranlarını sunuyor, teşekkür ediyorsa siz kimden yanasınız? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bakan, teşekkür ederiz.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Hamaset yapma!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Siz siyonist İsrail'den yanasınız, ticaretiniz devam ediyor. Ne kadar komisyon alıyorsunuz, onu bir açıklayın hele! Ne kadar komisyon alıyorsunuz?

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, son söz olarak, aleyhte Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen konuşacak.

Buyurun Sayın Başevirgen. (CHP sıralarından alkışlar)

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün halkımızın geleceğini doğrudan ilgilendiren 2025 yılı bütçesini görüşüyoruz. Bu bütçe teklifi aslında mevcut sistemin tek adam karakterini de ortaya koyuyor. (CHP sıralarından alkışlar) Bakınız, bütçe teklifinde "Cumhurbaşkanı" 69 kez, "Cumhurbaşkanlığı" 61 kez, "Cumhurbaşkanı yetkilidir." ibaresi 17 kez geçiyor. Plan ve Bütçe Komisyonunda tek bir virgölün dahi değiştirilmediği, halkın hiçbir söz sahibi olmadığı bu bütçe halkın bütçesi değildir. Bu bütçe Cumhurbaşkanının bütçesidir, sarayın bütçesidir, tek adam sisteminin bütçesidir. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, bu bütçe milyonların ihtiyaçlarını değil saraya yakın çevrelerin çıkarlarını koruyor, bir avuç yandaşın cebini doldurmayı hedefliyor. Bu bütçede eğitime, sağlığa, sosyal yardımlara, halkın yaşamını doğrudan kolaylaştıran alanlara ayrılan paylar tamamen gözden çıkarılmış, yap-işlet-devret projelerine ayrılan faiz ve rantın kaynakları ise artırılmıştır. Bu da adaletsizliği, ekonomik eşitsizliği, toplumsal vicdanı yaralamış ve derinleştirmiştir.

Değerli milletvekilleri, bizler asgari ücretle geçinmeye çalışan vatandaşlarımızın, her gün biraz daha artan faturalarla boğuşan ailelerimizin, tarlasında emeğinin karşılığını alamayan çiftçilerimizin, günlük ihtiyaçlarını karşılayamayan yoksullaşmış, aç kalmış halkımızın sesiyiz. Bütçenin gerçek sahibi olan halkımız adına soruyorum: Nerede halkın bütçesi, nerede halkın bütçe hakkı? (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, halkın vergi yükü artarken alım gücü günden güne düşüyor. İktidar bütçenin açığını yine dar gelirlilerin sırtına yüklüyor. Büyük şirkete sağlanan teşvikler, vergi afları devam ediyor. Küçük bir kesim sefa sürsün diye 80 milyon insanımız yoksullaştırılıyor. Bu iktidar yirmi iki yılda 10 trilyon 950 milyar lira vergi topladı, kuruş kalmadı. Yılın ilk on bir ayında dakikada 16, saatte 972 milyon; günde 26, ayda 780 milyar, ilk on bir ayda ise 8 trilyon 580 milyar lira vergi ödedik. Yine yetmedi, yine yetiremedik.

Değerli milletvekilleri, bu iktidar okulları bile temizletmiyor, çocuklara 1 öğün ücretsiz yemek veremiyor. Yenidoğan bebekler hastanede, çocuklar okulda, kadınlar sokakta güvende değilse bugüne kadar toplanan vergiler nerede Sayın Bakan? (CHP sıralarından alkışlar) Sağlık sistemi ranta, eğitim sistemi tarikat ve cemaatlerin eline bırakılmışsa, huzurevleri tika basa dolu, yaşlılarımız yaşam savaşı veriyorsa bugüne kadar toplanan vergiler nerede Sayın Bakan? Çiftçi üretmiyor, vatandaş alamıyorsa, buna rağmen ülke her gün yeni vergilere uyanıyorsa bugüne kadar toplanan vergiler nerede Sayın Bakan?

Sayın Bakan, toplanan vergiler nerede, biliyor musunuz? Siz hiç aramayın, ben size söyleyeyim: Toplanan vergiler yandaşların, yandaş müteahhitlerin cebinde. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, milyonlarca insanımız açık sınırının altında yaşarken saray ne diyor? Saray "İtibardan tasarruf olmaz." diyor. Cumhurbaşkanının koruma harcamaları altı yılda 23 kat arttı. Korumaya ayrılan bu bütçeyle aylık 20 bin kişinin emekli maaşı, 15 bin kişinin asgari ücreti ödenebilirdi. Saltanat bu sene de devam ediyor. Cumhurbaşkanının sadece koruma gideri bir yılda 293 bin emeklinin, 169 bin asgari ücretlinin maaşını yutacak. Bu bütçe emeklinin de asgari ücretlinin de bütçesi değildir; bu bütçe sarayın, tek adamın bütçesidir.

Değerli milletvekilleri, ülkede en büyük sorun açık ve yoksulluk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

BEKİR BAŞEVİRGEN (Devamla) - TÜİK'in makyajlı rakamlarıyla bile gıda enflasyonu yüzde 50'ye dayandı; çiftçi ürettiğinden para kazanamazken, vatandaş tezgâhlara yanaşamıyor, et ve süt ürünleri evlere girmiyor çünkü sorun üretimden, ithalata bağımlı hâle getirdiğiniz tarladan başlıyor. AKP iktidara geldiğinden beri nüfus 25 milyon arttı ama 500 binin üzerinde çiftçi üretimi bıraktı. Çiftçilerimizin bankalara borcu 768 milyar lira, çiftçilerimize ödenmeyen para 853 milyar lira yani iktidar, çiftçiye borcunu ödeseydi, çiftçilerimiz bugün bankalara borçlu olmayacaktı.

Değerli milletvekilleri, bu bütçe çiftçinin de bütçesi değil, üreticinin de bütçesi değil; bu bütçe ithalat lobilerinin, sarayın ve tek adamın bütçesidir. Biz bu bütçeye "hayır" diyoruz, "hayır" diyoruz! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Başevirgen.

Sayın milletvekilleri, yedinci turdaki konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi otuz dakika süreyle soru ve cevap işlemi yapacağız. Bu sürenin on beş dakikası sorulara, on beş dakikası ise cevaplara ayrılacaktır.

İlk soru, Kütahya, Mehmet Demir...

MEHMET DEMİR (Kütahya) - İlk sorum Ticaret Bakanımıza: Sayın Bakanım, seramiğin başkenti Kütahya'dan, Kütahyalı bir vekil olarak soruyorum: Rusya-Ukrayna savaşı nedeniyle etkilenen seramik ham maddesinde ülkemizde üretim yapan firmaların ham maddeye ulaşımında ne gibi tedbirler alındı?

İkinci sorum ise, otomotiv piyasasında elektrikli araç ekosistemine yönelik attığınız adımlar nelerdir? BYD firmasına ne tür imtiyazlar tanınmıştır?

Diğer sorum ise Hazine ve Maliye Bakanımıza: Sayın Bakanım, yasa dışı bahis sorunu kapsamında Bakanlığınızca yapılan çalışmalar nelerdir? Gençlerimiz başta olmak üzere tüm kesimler açısından önemli bir sorun oluşturan yasa dışı bahisle mücadele kapsamında yaptığımız çalışmalarla ilgili bilgi verebilir misiniz? Sayın Bakanım, bölgesel gelişmişlik farkları muhalefetin iddia ettiği gibi arttı mı?

Her iki Bakanımıza da 2025 bütçesinin hayırlı olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Mehmet Celal Fendoğlu...

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Maliye Bakanım, deprem bölgelerini yakinen ilgilendiren mücbir sebep, komisyondan geçti; Genel Kurula geldiğinde oylanıp yasalaşacak ve yetkiyi size verecek. Esnafımız, dar gelirli vatandaşlarımız ve deprem bölgesi, bu gece vereceğiniz cevabı uzun süreden beri bekliyor. Sayın Bakanım, mücbir sebep yasalaşırsa mücbir sebep hâli, ilan edilen deprem bölgelerinde ne kadar uzayacak; altı ay mı, bir yıl mı? Eğer uzatılırsa esnafımıza ve vergi mükellefine şartlar gelecek mi, varsa detayları nelerdir? Mücbir sebep hâli kaldırılırsa veya devam etse bile vergi, SGK, prim alacaklarının tahsiliyle ilgili teminat istemeye devam edecek misiniz? Buna ek olarak taksit sayısı otuz altıya çıkarılacak mı?

Teşekkür ediyorum.

Bütçemiz hayırlı olsun.

BAŞKAN - Sayın Yılmaz Hun...

YILMAZ HUN (İğdir) - Ticaret Bakanına... Seçim bölgem Iğdır ili, üç ülkeyle sınırı olmasına rağmen sadece Nahçıvan'la sınırlı bir ticari ilişkiye sahip. Ermenistan, İran ve Nahçıvan ülkeleriyle birlikte oluşturulacak serbest ticaret bölgeleri sayesinde hem şehir hem de bölge halkının ekonomik olarak rahatlatacağı ortadadır. Ermenistan sınır kapısı olan Alican Sınır Kapısı tamamen kapalı durumundadır. Alican Sınır Kapısı'nın Ermenistan tarafı tam olarak hazır olduğu hâlde Türkiye kendi tarafını hazır hâle getirmemektedir. Sınır kapısının işlevsel hâle getirilmemesinin gerekçesi nedir? Alican Sınır Kapısı'nın açılması için Bakanlığınızca yapılan herhangi bir çalışma var mıdır? Sınır kapılarını açın, bölge ticareti gelişsin. Bölgedeki sınır kapılarının engellemesinin sebebi nedir? Sınır ve gümrük kapıları günlük bavul ticaretinin yanı sıra kültürel ve sosyal olarak da farklı halkların etkileşimini sağlayan önemli ticari alanlardır. Sınır kapılarının açık olduğu bölgelerde halkın refahının yükseldiği bilinen bir gerçekliktir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Derya Ayaydın...

DERYA AYAYDIN (İstanbul) - Teşekkürler Sayın Başkan.

İlk sorum Sayın Maliye Bakanımıza: Sayın Bakanım, enflasyon 2025 yılında baz etkisinin ötesinde düşecek mi? Vatandaş nasıl ikna edeceksiniz? Sayın Bakanım, bir başka sorum: Güneydoğu'ya yatırımlar daha az mı yapılıyor?

Diğer sorum da Sayın Ticaret Bakanımıza: Sayın Bakanım, TİM ve İhracatçı Birliklerine yönelik tasarruf tedbirleri konulu Bakanlık talimatı ihracata yönelik faaliyetleri olumsuz etkiliyor mu?

Teşekkür ediyorum.

Bütçemiz hayırlı uğurlu olsun inşallah.

BAŞKAN - Sayın Mehmet Zeki İrmez...

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Sayın Bolat'a... 2024'ün ilk dokuz ayında konkordato başvuruları geçen yılın aynı dönemine göre 2 kat arttı. İflas eden esnaf sayısı 2,5 milyona ulaştı. Hâl böyleyken, enflasyonun düşeceğini, yüksek büyüme sürecine girileceğini belirttiniz; bu söyledikleriniz ne zaman gerçekleşecek?

Sayın Şimşek'e... Bakanlığınız döneminde Cengiz, Kolin, Makyol, Limak ve Kalyon inşaata vergi muafiyeti uygulandı mı? Bu 5 şirketin son bir yılda ödediği vergi muafiyeti ne kadardır? Patronu zengin, emekçiyi fakirleştiren ekonomi politikanıza ne zaman son vereceksiniz? "Amacımız, vergilendirilmemiş bir alan bırakmamak." diye açıklama yaptınız; acaba aldığımız nefesten, soluduğumuz havadan ne zaman vergi alınacak?

Teşekkürler.

BAŞKAN - Sayın Ertuğrul Kocacık...

ERTUĞRUL KOCACIK (Sakarya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Hazine ve Maliye Bakanımıza soru yöneltmek istiyorum: Sayın Bakanım, ülkemizde dolaylı vergilerin toplam vergi gelirlerindeki payı oldukça yüksek, gelişmiş ülkelerde dolaylı vergilerin daha düşük olması gelir dağılımını olumlu etkiliyor; Türkiye'de dolaylı vergilerin oranını azaltıp doğrudan vergilere ağırlık vermeyi planlıyor musunuz, eğer planınız varsa bu geçiş için hangi adımları atacaksınız?

Sayın Bakanım, ikinci sorum: Kayıt dışı faaliyetlerin yarattığı haksız rekabeti gidermek ve devlet gelir kaybını azaltmak için vergi denetimlerinde hangi teknolojik ve hukuki adımları devreye almayı planlıyorsunuz?

Teşekkür ediyorum.

Bütçemiz hayırlı olsun.

BAŞKAN - Sayın Mervan Gül...

MERVAN GÜL (Siirt) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Hazine ve Maliye Bakanımıza tüm destekleri için teşekkür ediyoruz.

Sorumuz: Bölgemize yatırım yapan ve istihdam sağlayan firmalarımıza kredi garanti fonu teminatıyla uygun şartlarda kredi sağlanacak mı?

Sayın Ticaret Bakanımıza, KOOP-DES programıyla üretim ve istihdama yönelik verdiği destekler için teşekkür ederiz. Özellikle bölgemizdeki kadın kooperatiflerimiz için pozitif ayrımcılık yapılarak bu desteklerin artarak devam etmesini talep ediyoruz. Bu konuda çalışmalarınız var mı?

2025 yılı bütçemiz ülkemize ve milletimize hayırlı olsun.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Naci Şanlıtürk...

NACİ ŞANLITÜRK (Ordu) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Hazine ve Maliye Bakanımıza sormak istiyorum: Bankaların kredi kullandırırken aldıkları yasal faizin dışında, kredi tahsis komisyonu, limit hazırlama -açma- bedeli, kredi kullandırma bedeli, ipotek fek ücreti, abartılı ekspertiz ücretleri, teminat alırken gayrimenkulleri gerçek değerinin üçte 1'ine saymaları, hesap ücreti veya değişik adlarda ekstra ücret almaları, yüksek kredi kartı komisyonu, işletme ücreti, POS ücreti gibi uygulamaları engelleyebilecek ekstra önlemler almayı düşünüyor musunuz?

Kredi kartına çektirip yüksek komisyon karşılığında elden nakit veren işletmeler için caydırıcı önlemler almayı düşünüyor musunuz?

Küçük esnaf için çok önem arz eden 6183 sayılı Kanun'a göre borç yapılandırılmalarında vergi dairesi müdürlerine ve defterdarlara tanınan teminatsız yapılandırma limiti on yılı aşkındır 50 bin TL civarında, bunu güncellemeyi düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Saffet Bozkurt...

SAFFET BOZKURT (Zonguldak) - Ticaret Bakanlığımızın, Hazine ve Maliye Bakanlığımızın 2025 yılı bütçelerinin ülkemiz için hayırlı olmasını temenni ediyorum. Bakanlıklarımızın gayretli çalışmaları nedeniyle Sayın Bakanlarımıza ve değerli çalışma arkadaşlarına teşekkür ediyorum.

Hazine ve Maliye Bakanımız Sayın Mehmet Şimşek'e sorumu yöneltmek istiyorum: Sayın Bakanım, 2023 yılı Temmuz ve Kasım aylarında Zonguldak Ereğli Gölüç Deresi'nde meydana gelen sel taşkınları can ve mal kaybına yol açmıştı. Aciliyet arz eden dere ıslah çalışmalarının yapılabilmesi için gerekli olan kamulaştırma talepleri, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından Maliye Bakanlığına, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığına sunulmuştur. 2025 yılında (DSİ) Devlet Su İşlerinin aciliyet gerektiren kamulaştırma talepleri, tasarruf tedbirleri kapsamı haricinde değerlendirilip onay verilecek midir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Semih Işıkver...

SEMİH IŞIKVER (Elâzığ) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sorum Hazine ve Maliye Bakanımıza: Halkbank aracılığıyla kooperatifler tarafından esnafa verilen kredilerin bu yıl içerisinde faiz oranlarının artırılmasından dolayı seçim bölgem Elâzığ ilinde faaliyet gösteren küçük esnafımız büyük bir sıkıntıya girmişlerdir. Yaşadığımız pandemi ve iki büyük deprem sonrası çoğunluğu eski iş kapasitesini kaybeden esnafımız ayakta kalma mücadelesi vermektedir. Halkbank kredilerini alıp iş yerlerini onaran, makina teçhizatını yenileyen veya piyasa borçlarını kapatan esnafımız faiz oranlarının artışı sonucu örneğin, 10 bin lira taksit ödeyen esnafımız bir anda 16-17 bin lira ödemeye başlamıştır. Elâzığ ve depremden etkilenen bütün illerimizde küçük esnafımız için 2025 yılında can suyu niteliğinde yeni bir kredi planlanmakta mıdır? Yahut önceden kullanılan kredilerin faiz oranları yeniden düzenlenebilir mi?

Gereğinin yapılmasını arz eder, Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

BAŞKAN - Sayın Mahmut Dindar...

MAHMUT DINDAR (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

İlk iki sorum Maliye Bakanına. Bir: Van Çevre Yolu için yapılan düzenlemeler neden kamulaştırma kapsamında yapılmamıştır? Halkın arazilerinin hazineden bedeli ödenerek çevre yolunun tamamlanması planlanmakta mıdır?

İki: Kayyum gasbı yapılan belediyelerde 2016-2024 döneminde toplam ne kadar borçlanmaya gidilmiştir? Bu borçlanmalarda yasal limitlere uyulmuş mudur? Bu belediyelere ait taşınmazlar kaç kamu kurumuna devredilmiştir, satılmıştır? Bu satış ve devirlerde hangi yasalar ihlal edilmiştir?

Ticaret Bakanlığına... Bir: Kapıköy Sınır Kapısı'ndaki gümrük geçişlerinin hızlandırılması ve geçiş yapan turist yurttaşların temel ihtiyaçları için bir kampüsün yapılması planlanmakta mıdır?

İki: Van'da esnaflara verilen destek kredileri Türkiye'de verilen toplam destek kredilerinin ne kadarını oluşturmaktadır? Bölge illerine yönelik bu konudaki ayrımcılığı azaltmak amacıyla hangi tedbirleri alacaksınız?

Teşekkürler.

BAŞKAN - Sayın Serkan Sarı...

SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sorum Maliye Bakanına: En son Maliye Bakanlığıyla ilgili açıklama yaptıktan sonra iş yerlerime denetim yollanmıştı. Bugün yeniden kendisine sorular soruyorum. Nüfusumuzun yüzde 38'i yoksulluk sınırının altında, yüzde 60'ı ise açlık sınırının altında. İşsiz sayısı 3 milyonun üzerinde, iş bulma umudunu kesen vatandaş sayısı 4,5 milyonun üzerine gelmiş durumda. Bugün, TÜİK enflasyonu yüzde 47, sokağın, ENAG'ın enflasyonu ise yüzde 87. Gıda enflasyonu yüzde 48, açlık sınırı, yoksulluk sınırı yüzde 43 artmış durumda. Bugün asgari ücretle ilgili yüzde 23, yüzde 25 zam oranları konuşulmakta. Bu koşullar içerisinde asgari ücrete önümüzdeki yıl zam yapılmayacağı öngörülürse en az yüzde 75 zam yapılması ve 30 binlerin altında olmaması gerekmektedir. Emeklilerimizin de asgari ücretin altında bir paraya yaşaması mümkün değildir. Bu konuda herhangi bir düzenleme yapacak mıdır merak ediyorum ve kendisine soruyorum.

BAŞKAN - Sayın Nevroz Uysal Aslan...

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Şırnak'ta bilinçli yoksullaştırma ve sömürü politikalarınız nedeniyle yer altı ve yer üstü kaynağı bol olsa da yatırım ve fırsat eşitliği yok. En genç nüfus, en çok işsiz olduğu Şırnak'a dair aktif istihdam artırıcı bir planınız, programınız var mı?

Habur Sınır Kapısı, geçen yıl 3 milyon 946 bin 108 yolcu, 1 milyon 630 bin 925 araç geçişi olmasına rağmen yıllardır kronik sorunlarla boğuşuyor. Hak olmasına rağmen bir çay, bir şeker, bir telefon için saatlerce bekletilip eziyet ettirilen milyonlarca insan varken aynı sınır kapısında milyonlarca usulsüzlük yapıldığından haberdar mısınız? Yine, aynı sınır kapısında kafe ve otopark işletmesi defalarca kez talep edilmesine rağmen neden açılmıyor? Şoför araçlarının iki gün ile on üç gün içerisinde olan bekleme süresini kısaltmak için herhangi bir çözüm öneriniz var mı?

BAŞKAN - Sayın Reşat Karagöz...

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Ticaret Bakanı Sayın Ömer Bolat'a soruyorum: Zincir marketlerin kontrolsüzce açılması küçük esnafı bitirme noktasına getirmiştir, Bakanlığınız bu tekelleşmeye karşı küçük esnafı koruyacak adımlar atacak mı? Halkın vergileriyle oluşturulan bu bütçe neden büyük sermayeyi değil, halkı korumak için kullanılmıyor?

Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Mehmet Şimşek'e soruyorum: 2025 yılı bütçesinde faize ayrılan pay yaklaşık 1,5 trilyon lirayla bütün bakanlıkların bütçesinden daha büyük bir yer tutuyor. Faize ayrılan payın eğitime veya sağlığa ayrılan paydan fazla olması nasıl bir ekonomi politikasıdır? Halkın kaynaklarını faiz lobilerine aktarmaya ne zaman son vereceksiniz? KDV ve ÖTV'nin toplam vergi gelirleri içindeki oranının yüzde 65'in üzerinde olması dar gelirli vatandaşlarımıza ciddi bir yük oluşturuyor. Yoksulun sırtından gelir elde etmek yerine neden doğrudan vergiler yoluyla yüksek gelir gruplarından daha fazla katkı alınmıyor? Gelir adaletini sağlamak yerine vatandaşın cebini boşaltan bu anlayıştan ne zaman vazgeçeceksiniz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Rifat Turuntay Nalbantoğlu...

RIFAT TURUNTAY NALBANTOĞLU (İzmir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sorum Hazine ve Maliye Bakanımız Sayın Mehmet Şimşek'e: Yüksek enflasyon dönemlerinde bozulan bilanço değerlerini düzeltmek için icat edilen enflasyon düzeltmesi, geçtiğimiz yıl 31/12/2023 tarihli bilançolarda bir vergi etkisi olmadan hem tüccarı, sanayiciyi hem de uygulayıcıları, mali müşavirleri çok üzmeden yapıldı. 2024 yılı için de söz konusu düzenlemelerin hangi periyotta ve hangi ilkelerle yapılacağı bir türlü tespit edilememiş, üstüne üstlük bir de geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi gibi yapılması neredeyse imkânsız bir iş icat edildiği için yaşanmakta olan enflasyona ilave olarak mali müşavirler bir de enflasyon düzeltmesi zulmü yaşamışlardır. Bu enflasyonun düzelme ihtimali kalmadığı görüldüğü gibi, önümüzdeki dönemde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Son soru, Sayın Süreyya Öneş Derici...

SÜREYYA ÖNEŞ DERİCİ (Muğla) - Sayın Maliye Bakanım, yerel seçimler sonrası belediyelerin vergi ve SGK borçlarının tahsili için harekete geçildi ancak özel sektördeki büyük şirketlerin vergi borçları için herhangi bir adım atılmadığını görüyoruz. Türkiye'nin bütçesi için bu kadar hayati önemde olan vergi alacaklarıyla ilgili kamuoyunca bilinen büyük şirketlere ne zaman idari işlem başlatılacaktır? Belediyelerden tahsilat yapılırken aynı hassasiyet neden özel sektör için gösterilmiyor? Ayrıca emekliye ve asgari ücretliye istenen zammı "Kaynak yok." diyerek karşılayamayan Bakanlık, bir kalemde bu zamların çok daha fazlasını karşılayabilecek vergi alacaklarını büyük şirketlerden silerken hangi öncelikleri gözettiler? Vergide adalet sağlanması adına bu şirketlere yönelik somut bir planınız var mı?

BAŞKAN - Sayın Komisyon, nasıl cevaplayacaksınız?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - Ben başlayayım.

BAŞKAN - Hayır, Komisyon Başkanı söyleyecek.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET MUŞ (Samsun) - Sayın Başkanım, hayırlı akşamlar diliyorum.

Bu sorular bana gelmedi, doğrudan Sayın Bakanlara sorulduğu için Sayın Bakanlarımız cevap verecektir. Öncelikle Hazine ve Maliye Bakanımız sorulara cevap verecektir.

Buyurun Sayın Bakanım.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bakan.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan bütün sorular için.

En son sorulan sorudan başlayayım müsaade ederseniz. Bir kere, büyük şirketlerden alacaklarımızın tamamını takip ediyoruz. Tahsilatı için 40 bin kişilik Gelir İdaresi Başkanlığındaki bütün elemanlar geldiğim günden beri seferber, dolayısıyla takip edilmediği hususu yanlış bir değerlendirme.

Vergi alacaklarının silinmesini az önce ifade ettim. Maliye Bakanının vergi alacaklarından vazgeçme yetkisi yok. Bugüne kadar Maliye Bakanı asla vergi silmemiştir, silemez. Vergi alacaklarından vazgeçmek sadece ve sadece Yüce Meclisin yetkisinde olan bir husustur. Kesinleşmiş, tahakkuk etmiş vergi alacaklarından bir bakan tarafından hatta Cumhurbaşkanı tarafından vazgeçilmesi asla ve asla söz konusu olamaz. Dolayısıyla, bu hususları düzeltmemize rağmen tabii ki soruyorsunuz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Uzlaşmadan hiç bahsetmiyoruz değil mi?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - Şimdi, enflasyon muhasebesine gelince; yine, sondan devam edeceğim.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Uzlaşmadan bahsetmeyeceğiz, bu soruya cevap vermiş olacağız.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - Ama müsaade edin. Bakın...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - İyi de cevap vermiyorsunuz ya! Yani aptal değiliz burada, uzlaşmadan niye bahsetmiyorsunuz?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - Cevap veriyorum. Hayır, neye cevap vermediğime siz mi karar vereceksiniz?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Niye uzlaşmadan bahsetmiyorsunuz?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - Uzlaşmadan az önce bahsettim size.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - E, yani "Vergi silinmedi." diyorsun, ben şimdi örnek vereceğim size.
HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - Bakın, tekrar söyleyeyim, uzlaşma 1963'ten beri bizim mevzuatımızda ve ben...
GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Dolayısıyla geçmişten beri yapılıyordu yani.
HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - ...uzlaşmada da vergi ana...
NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Ne zaman geldiği değil, şu an nasıl uygulandığını soruyoruz.
HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - Bakın, böyle bir usul var mı?
SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Var tabii.
HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - Şimdi, hem soru soruyorsunuz hem de dinlemiyorsunuz. "Nezaket" diye bir şey var mı arkadaşlar? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)
GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Cevap verin, cevap; cevap almak istiyoruz.
HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - Bakın, yani gerçekten, soru soruyorsunuz, soruya cevap vereceğim. İstesem...
KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Bıktık yalanlarınızdan sizin, bıktık yalanlarınızdan!
HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - Siz yalan atıyorsunuz, burada yalan atan tek kişi varsa o da sizsiniz.
(AK PARTİ sıralarından alkışlar) Vallahi çok yazık, gerçekten.
KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Size yazık ya!
HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - Burada yalan atan bir kişi varsa o da...
KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Kim?
HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - ...sizsiniz çünkü siz öyle bir iddiada bulunuyorsunuz.
BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Bütün Bakanlar cevap veremedikçe saçmalıyor. AKP'nin Bakanları hiçbir şeye cevap veremiyor, veremedikçe batıyor.
ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Cennet ile cehennem arasında kalacaksınız.
HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - Şimdi, değerli arkadaşlar, soru sordunuz, sorulara cevap vereceğim. Yani bu nezaket nerede kaldı gerçekten?
GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sorulara gerçek cevaplar istiyoruz, gerçek cevaplar. Dolanarak değil gerçek cevap.
HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - Şimdi, sorulara gerçek cevap diye bir cevap...(DEM PARTİ sıralarından gürültüler)
MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Gerçek cevap veriliyor, gerçek.
HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - Bakın, anlatacağım, dinlemiyorsunuz.
GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yok, dinliyoruz, buyurun.
HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - Bakın, dinlemiyorlar.
GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Dinliyoruz da geçmiyorsunuz o bölüme. Tarhiyat yapılırsa silemezmiş, biliyoruz onu yani.
HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - Sayın Başkan, bakın... (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)
MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) - Sayın Başkan, bunlar böyle konuşursa Bakan nasıl soruya cevap verecek? Ama dinlemiyorlar, cevap veriyor. Biz soru sorduk, cevap bekliyoruz.
KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - İnsanlar bizden hakkını savunmamızı talep ediyor.
MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) - O zaman susun da bir cevap versin.
KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Bizden hakkının savunmasını talep ediyor.
MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) - Ya, sorularımıza cevap alacağız, bir izin verin ya!
(DEM PARTİ ve MHP sıralarından karşılıklı laf atmalar, gürültüler)
BAŞKAN - Arkadaşlar, bir dakika ya! Bir dakika... Herkes bir yerine otursun.
ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Yeter ya! Erkeklerin susturmasından bıktık ya!
KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Erkekler bizi susturamaz Başkan!
ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Eğer bu Mecliste erkekler bize "Sus." derse kavgaya çıkar.
MEHMET BAYKAN (Konya) - Ya, kafamız şişti, kafamız, kafamız!
KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Yeter ama yani!
ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Yeter ya, kadınlara "Sus, sus, sus sus!" Susmuyoruz. Hadi bakalım, susturun bakalım! Yeter ya!
BAŞKAN - Arkadaşlar...
MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) - Başkanım, bunlar böyle konuşursa Bakan hangi soruya cevap verecek?
BAŞKAN - Arkadaşlar, bir dakika, bir dakika...
HALUK İPEK (Amasya) - Ya şu bağırانlar, ne istiyorsunuz siz ya, amacınız ne?
(DEM PARTİ ve MHP sıralarından ayağa kalkmalar, karşılıklı laf atmalar)
KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Ayağa kalkmak yok, otur yerine! Evet ya! Kadınlara usul öğretmeyin! Ayağa kalkmadan konuşmayı öğrensinler.
BAŞKAN - Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 01.21

SEKİZİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 01.30

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Sibel SUIÇMEZ (Trabzon), Adil BİÇER (Kütahya)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 36'ncı Birleşiminin Sekizinci Oturumunu açıyorum. 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Soru-cevap işlemine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Sözü Sayın Hazine ve Maliye Bakanına veriyorum.

Buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Yasa dışı bahisle ilgili bir soru gelmişti. MASAK Başkanlığımız başta olmak üzere Bakanlığımızın ilgili birimleri, adli makamlarımız ve kolluk birimlerimizle yakın bir iş birliği içerisinde ciddi bir çalışma yapmaktadır. Öncelikle şunu söyleyeyim: 2023 yılından bu yana tam 17.304 kişiyi konu eden analiz çalışmaları yapılmış, adli makamlar ve kolluk birimleriyle düzenli bir şekilde paylaşılmıştır. Bu çerçevede 2 milyar lirayı aşkın işlemin gerçekleştirilmesi Bakanlığımızın kararlarıyla engellenmiştir.

Yine, Millî Piyango 2023 yılında 168.030 adet ve bu yılın ilk on bir ayında yaklaşık 222.554 adet site için BTK'ye ihbarda bulunmuş ve bu sitelere erişim engelinin getirilmesi sağlanmıştır. Dolayısıyla yasa dışı bahisle mücadele konusunda gerçekten bütün birimlerimiz yoğun bir şekilde çalışmaktadır.

Yine, özellikle bu bölgeler arası kalkınmışlık farklarına ilişkin epey soru geldi, değerlendirme yapıldı. Öncelikle şunun altını çizmek istiyorum, şöyle söyleyeyim: Kişi başı gelirden büyüme 2003-2024 yılları arasındaki dönemde Türkiye'de ortalama yüzde 106 iken DAP bölgesinde yüzde 117 olmuş, GAP bölgesinde yüzde 110'un üzerine çıkmış. Yine, burada yıllık ortalama büyüme Türkiye için yüzde 3,9 iken DAP bölgesinde bunun üzerinde, yüzde 4,2; GAP bölgesinde yüzde 4 olmuştur. Şunun bir kere altını çizmek istiyorum: Yine, 2003-2024 yılları arasında Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde sabit fiyatlarla kamu 1,1 trilyon lira yatırım gerçekleştirmiş ve bu yatırımların yüzde 14'ü tarıma, yüzde 12'si enerjiye, yüzde 11'i madencilik, yüzde 6'sı sağlık sektörüne; bu şekilde gidiyor. Özellikle sulamada... Mesela imalat sanayisinde 29 tane OSB açtık. Eğitimde 60 binden fazla derslik, 7 üniversitenin kurulması; ulaşımda, yine, bölünmüş yol uzunluğu 288 kilometreden 2.604 kilometreye yani 9 kat; yine, sağlıkta 50 milyar liranın üzerinde yatırım yapılmış.

Doğu Anadolu Bölgesi'nde de benzer şekilde. Bakın, toplam yatırım burada da -sabit fiyatlarla- 1 trilyon 40 milyar liradır. Bir de burada özellikle, mesela, tarımda Malatya, Elâzığ, Erzincan organize tarım bölgelerinin kurulması, sulama projeleri var. İmalat sanayisinde 20 tane OSB kurmuşuz. Yine, 46 bin derslik, 12 tane üniversitenin kurulması, bölünmüş yol, yine, 260 kilometreden 4.153 kilometreye... Bunları niye söylüyorum? Çünkü kalkınma için altyapı lazım, kalkınma için yetişmiş insan lazım. Bütün teşvik sistemlerinde bu bölgelere en yüksek teşviki veriyoruz. Dolayısıyla bu bölgelerde eğer yeterli düzeyde özel sektör yatırımı yoksa o zaman bizim sorunu terörde aramamız gerekiyor. Özetle, biz üzerimize düşeni yaptık, yapmaya devam edeceğiz çünkü bölgesel kalkınmışlık farklarını gidermek bizim en önemli hedeflerimizden bir tanesi.

Mücbir sebebe gelince... Şu anda tabii ki Komisyondan geçen bir düzenleme var, Hazine ve Maliye Bakanlığına yetki verilecek bir yıla kadar uzatma noktasında. Biz, çok büyük ihtimalle, oturup şirketlerin ölçeklerine göre, özellikle esnaf, küçük işletmeler, orta ölçekli işletmeleri kayıracak şekilde yani onları önceliklendirecek şekilde -etkilenmeyenlerden bahsediyorum- uzatacağız fakat büyük işletmeler ve etkilenmeyen işletmelere ilişkin de tabii ki uzatmama durumunu değerlendireceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - Ben cevap veririm.

BAŞKAN - Toplam dakikanız bu kadar, aranızda nasıl bölüşecekseniz bölüşün.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET MUŞ (Samsun) - Yarı yarıya bölüştürdük.

BAŞKAN - Siz konuşursanız Ticaret Bakanından keseceğim.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - Bir iki tane daha cevap vereyim.

BAŞKAN - Siz aranızda anlaşın.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET MUŞ (Samsun) - Bir dakika daha verelim.

BAŞKAN - Açalım Sayın Hazine ve Maliye Bakanının mikrofonunu, süreyi çalıştıralım.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - Dolayısıyla biz mücbir sebeple ilgili olarak... Deprem bölgesinde etkilenen bütün işletmelerimiz ve şahıslarla ilişkili olarak zaten mücbir sebep şu anda devam ediyor, mücbir sebep hiçbir zaman durmadı, sadece etkilendiğini ispat etmeyenlere yönelik süre doldu. Dediğim gibi, biz, ona ilişkin bir yasal düzenleme geldiğinde bütün boyutlarıyla değerlendireceğiz ama kolaylaştırıcı, elimizden gelen... Şu anda bütün spesifiklere girmek istemiyorum çünkü yasalaşınca oturup çalışıp değerlendirmelerimizi yapıp, gereken desteği vereceğiz.

Kayıt dışılıkla ilgili ben zaten konuşmamda epey detaylı bir şekilde anlattım. Önümüzdeki dönemde en büyük önceliğimiz kayıt dışılıkla mücadele edip, bütçenin gelirlerini artırıp açığımızı azaltmak. Yani en önemli hedeflerimizden bir tanesi budur ve bu konuda tabii ki büyük şirketleri, sermaye kesimlerini özellikle önceliklendirip inceleyeceğiz ama bütün...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET MUŞ (Samsun) - Yazılı alalım.

BAŞKAN - Sayın Ticaret Bakanı, siz kalan yerden devam edin.

Süreniz beş dakika kırk beş saniye.

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT - Çok teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Seramik sektörünün sorunu konusunda, seramik sektörü üreticileriyle İstanbul'da bir ay kadar önce yapılan UNICERA Seramik Fuarı'nda koordinasyon toplantısı yaptık; dile getirdikleri konuları çalışıyoruz onlarla beraber. Ayrıca, Brüksel'de seramik ihracatımızı kısıtlamaya yönelik alınan tedbirin kaldırılması konusunda da destek veriyoruz.

Alican Gümrük Kapısı'yla alakalı olarak... 1993'ten beri kapalı durumdadır Dağlık Karabağ işgali nedeniyle. Daha sonra, 2020 yılı Aralık ayında Dağlık Karabağ'ın işgali sona erdirildi Azerbaycan tarafından. Türkiye ile Ermenistan ilişkilerinin normalleşme

süreci özel temsilciler aracılığıyla yapılmakta. Bu çerçevede alınan bir kararla hava kargo ticareti başlatıldı. Kara sınırının açılması konusunda da Dışişleri Bakanlığıyla koordinasyon içerisindeyiz.

Van Kapıköy Gümrük Kapısı'yla ilgili soruyla ilgili olarak da... Bizim Van Kapıköy Gümrük Kapımız yenilenmişti. İranlı turistlerin yoğun olarak kullandığı bir kapımızdır. Bu noktada, oranın ticari araçların geçişine açılmasını biz çok istiyoruz. Geçen hafta çarşamba günü Tahran'da resmî ziyaretteydim, İranlı mevkidaşlarıma bu konuda özellikle istekte bulundum, onlar da bu 40 kilometrelik yolun yapımı konusunda çalışacaklarını söylediler. Biz bu konuda bastırmaya devam ediyoruz bu kapının açılması için.

TİM ve ihracatçı birlikleriyle ilgili tasarruf tedbirleri konusunda Mayıs ayından itibaren tüm kamu kurumları ve Bakanlıklar olarak kamuda tasarruf tedbirleri planlarımızı, tedbirlerimizi Strateji ve Bütçe Başkanlığına bildirdik ve bizimle ilgili kuruluşlar, bağlı kuruluşlar noktasında da benzeri bir çalışmamız oldu. Bu konu da ihracatın artırılmasını engelleyecek herhangi bir tasarruf tedbirleri değil, daha çok organizasyonlarla alakalı, yemekli programlarla alakalı bir tasarruf tedbiriydi. Biz Bakanlıkta uyguluyoruz, TİM'de de arkadaşlarımız sağ olsunlar, uyguluyorlar.

Bunun yanında, kooperatiflerle ilgili, kadın kooperatiflerine destek konusunda Mervan Gül Bey'in sorusu vardı. 2020-2023 yılları arasında 627 kadın kooperatifinin 666 projesini destekledik, hibe destekle 76 milyon lira sağladık. 2024'te de 147 kooperatifin 166 projesine destek verdik. Engellilerin ve gençlerin kurdukları kooperatiflere de KOOP-DES Programı çerçevesinde benzeri destekler vereceğiz. Kadınların üretime katılmaları ve kendi gelirlerini kazanmaları, hatta iç satış ve dış satış yapmaları konusunda bayağı faydalı bir program.

Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun 2015 yılının Ocak ayında yürürlüğe girmişti. Burada üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler arasındaki ticari ilişkiler düzenlenmekte, esnaf ve sanatkârlarımızı korumaya yönelik birçok düzenleme de içinde yer almaktadır. Burada zincir mağazalara açılış kriterleri getirilmesi konusunda Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ve TESK'ten de görüşler alınarak çeşitli çalışmalar yürütüldü. Tüketiciler ve tüketici kuruluşları ve dağıtım kanalı gibi kuruluşları üzerinde de etkileri olacak bu konuyla alakalı çok boyutlu bir çalışma devam etmektedir. Ancak Ocak 2024 tarihinde biz bu zincir marketlerin ve diğer marketlerin ödeme süreleri, tedarikçilere ödeme süreleri, haksız ticari uygulamaların neler olduğu ve bunların idari yaptırıma maruz kalacağı konularında ve glutenli ürünler konusunda önemli yasal düzenlemeler yaptık. Bunlar 1 Ocak 2024'te yürürlüğe girdi.

Diğer bütün sorulara yazılı olarak da cevap verip sizlere en kısa zamanda göndereceğiz.

Sabırla dinlediğiniz için çok teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, size de çok teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Şimdi sırasıyla yedinci turda yer alan kamu idarelerine...

CAVİT ARI (Antalya) - Zincir marketler esnafı batırdı Sayın Bakan, siz de film izler gibi izlediniz.

BAŞKAN - Efendim?

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Bakana diyorum. Zincir marketler esnafı batırdı, Sayın Bakanlar da film izler gibi izledi yirmi senedir.

BAŞKAN - Şimdi sırasıyla yedinci turda yer alan kamu idarelerinin bütçeleri ile kesin hesaplarına geçilmesi hususunu ve bütçeleri ile kesin hesaplarını ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Grup Başkan Vekillerine söz vermeyecek misiniz?

BAŞKAN - Söz verdik. Bir tek MHP ile İYİ Parti kalmıştı, 2 kez söz verdik.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, Bakanlar konuştuktan sonra usulümüz öyleydi de değiştiyse bilmiyorum.

BAŞKAN - Yok, 2 kez söz verdim Grup Başkan Vekillerine. İYİ Parti ve MHP söz almamıştı, onları da tamamladım, o fasıl bitti ama yine söyleyeceğiniz bir şey varsa buyurun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bir küçük şey söylemek isterim.

BAŞKAN - Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

36.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in 162 sıra sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 163 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütmeye adına ve soru-cevap kısmında yaptığı konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bu saatte bir polemik açmak derdinde değilim ama burada biz birbirimize somut rakamları somut verilerle paylaşmak zorundayız. Sayın Mehmet Şimşek'in de benim de bildiğim bir şey var, sözü döndürdü, dolaştırdı tarhiyata geldi. Vergi Uzlaşma Komisyonu ve Vergi Daireleri Koordinasyonu Uzlaşma Komisyonları marifetiyle 2013-2023 yılları arasında, Sayın Bakan, 2 milyar 587 milyon lira vergi borcu aslı silindi. Aynı dönemde 4 milyar 919 milyon lira silinen ceza var. Vergi borcu aslı ve ceza toplamı 7 milyar 506 milyon lira vergiyi sildiniz ve eş zamanlı olarak da vatandaşa motorlu taşıtlar vergisini 2'nci kere aldınız. Gerçekler bunlardır, laf dolaştırarak gerçeklerden kaçamıyorsunuz.

Teşekkür ederim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Temelli Bey, buyurun.

(AK PARTİ sıralarından "Bakan da cevap versin." sesi)

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Bakan cevap versin.

BAŞKAN - Yahu bir kere de işimizi öğretmeyin arkadaş ya! Bir kere kendi sorumluluğunuzu yapın, kendi işinizi yapın ya!

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Sayın Başkan, herkes dinliyor, sadece siz istiyorsunuz, niye... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - O zaman gel, sen idare et.

NURETTİN ALAN (İstanbul) - E, tamam. Çok şikâyetçiyseniz geleyim. Çok şikâyetçiyseniz gelelim.
BAŞKAN - Bir oturun ya!
NURETTİN ALAN (İstanbul) - Allah Allah.
BAŞKAN - Sayın Grup Başkan Vekili, ne olacak, biz nasıl idare edeceğiz?
MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Buyurun, devam edelim.
BAŞKAN - Onu ben devam ederim de herkesin iştahı geçti.
ABDULLAH GÜLER (Sivas) - Başkanım, devam edelim.
Arkadaş, tamam devam edelim. Başkan Vekilim, devam edelim; buyurun.
BAŞKAN - Sayın Temelli, buyurun.

37.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in 162 sıra sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 163 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına ve soru-cevap kısmında yaptığı konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de kısaca bir iki cümle söylemek istiyorum. Evet, burada anlatılanlar bize "Pes!" dedirtti, tepkilerin bir nedeni de buydu çünkü Sayın Şimşek saatlerce hiçbir şeyi dinlememiş, hiçbir şey cevap vermek niyetinde de değil, fakat cevap veremez hâlde devam ederken bir de milletvekillerine hakaret etmesi kabul edilebilir bir şey değil. Birçok bakan buraya geldi, birçok eleştiriyi dinledi ama hiçbir bakan da biz bu üslupı görmedik. Kendisini milletvekillerinden özür dilemeye davet ediyorum.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, buyurun.

38.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in 162 sıra sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 163 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına ve soru-cevap kısmında yaptığı konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Mehmet Şimşek Bey burada şunu söylemek istedi, milletvekillerinin "Bu bütçe kimin bütçesi?" sorusuna "Eğitim gören çocuklarımızın bütçesi." diyor. Millî eğitime en yüksek payı ayırdıklarını söylüyor. "Bu bütçe sağlık hizmetinde en iyi hizmeti alan vatandaşlarımızın bütçesi." diyor. "Tarım yapan, üreten çiftçilerimizin bütçesi." diyor. "Bu bütçe aynı zamanda emeklilerimizin bütçesi." diyerek ifade etti. Şimdi iyice kani oldum ki Sayın Bakanın bedeni her ne kadar burada ise de sanırım bu bir yanılsama zira kendisi -teşbihte hata olmaz ama- İngiltere'nin, İsviçre'nin Maliye Bakanı gibi konuşuyor. Bütçeden en yüksek payı Millî Eğitime veriyorsanız Millî Eğitim Bakanı bu paraları ne yaptı ki okulların temizliğini bile yapacak personel istihdam edemiyor? Bu paraları ne yapmış ki okullara sabun bile gönderemiyor? Nasıl bir bütçe ki taşınmalı sisteme ödenek bulamıyor, köy okullarını kapatıyor, öğretmen atamasını yapamıyor; sözleşmeli, ücretli öğretmenlerin maaşlarını ödemiyor; aynı zamanda, halk eğitimde çalışanların maaşları ödenemiyor?

Sağlık konusuna gelince...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kavuncu.

39.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Ticaret Bakanı Ömer Bolat ile Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in 162 sıra sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 163 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Önem verdiğimiz bir konunun altını çizmek istiyorum. Ticaret Bakanı eşik değerden bahsetti. Hatırlayın, Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun kapsamında bu Meclise bir kanun gelmişti ve bizim bütün şiddetli itirazlarımıza rağmen bu eşik değer yüzde 20 olarak belirlendi ve oraya da yangından mal kaçırılır gibi bu Çinli Trendyol firmasına bir imkân sağlamak için "Yüzde 15'in üzerindeki had aşımaları dikkate alınmaz." dendi yani pazar payınız yüzde 23'se, yüzde 22'yse bu indirimden faydalanabiliyorsunuz. Niye kanun maddesine direkt "yüzde 21" yazmadınız, niye "yüzde 22" yazmadınız? Yüzde 20 pazar payı ama yüzde 15 artarsa yani yüzde 23 olursa 45-46 milyar lisans ücreti indirimi yapılacak. Bunu konuşmanızda eksik bıraktınız, Mecliste aynı kanunun geçmesi gibi, uzlaşma komisyonundaki tavrın da aynı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Bakın, uzlaşma komisyonları suistimal edildi, 1963'den beri var ama hiçbir zaman sizin iktidarınızdaki kadar suistimal edilmemişti bu.

Teşekkür ederim. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kavuncu.

Buyurunuz Sayın Akbaşıoğlu.

40.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve 17 Aralık Şebiarus gününe ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün her iki Bakanımızı bütçelerini mehabette, nezaketle sunarken dinledik. Her iki Bakanımız da Türkiye Cumhuriyeti devletinin Bakanlarıdır. Herhangi bir atıf yapmak önce o atfı yapana yakışmaz. Bu mehabete herkesin uyması gerekir kanaatindeyim ve Sayın Bakanlarımı bu sunumları, bu millete hizmetleri nedeniyle tebrik ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Benzetme yapıyorum, "Kendisini herhâlde oranın Bakanı zannediyor." diyorum, yoksa "Oranın Bakanı." demiyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - 16 Aralıkta başladık, şu an 17 Aralık Şebiarus günü. Bu vesileyle "Ben yaşadıkça Kur'an'ın bendesiyim, ben Hazreti Muhammed Mustafa'nın ayağının tozuyum. Biri benden bundan başkasını naklederse ondan da bizarım, o sözden de bizarım." diyen Mevlâna hazretlerini rahmetle ve hürmetle yâd ediyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Komisyon cevap verecek mi yoksa siz mi cevap vereceksiniz?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - Evet.

BAŞKAN - İki dakika size süre veriyorum.

Buyurun.

41.- Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in, Muş Milletvekili Sezai Temelli, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - Teşekkür ediyorum.

Öncelikle bütün milletvekillerimiz saygıyı hak ediyor ve ben her zaman burada saygı ve nezaket çerçevesinde kendilerine de hitap ettim, sorularını da o şekilde cevaplamaya çalıştım. Bana oradan bağırıp "Yalan atıyorsun." dediler. Dolayısıyla ben yalan atmıyorum, size iade...

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Öyle denilmedi.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Öyle denmedi.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - Öyle dediler.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Denilmedi öyle.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - Kayıtlara bakarsanız görürsünüz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Dolayısıyla hiçbir şekilde ben yüce Meclisimizin hiçbir üyesine, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da saygısızlık etmem. Hepinize...

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Ama ciddiye de almıyorsunuz.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Evet, "Yalancı." dediniz.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - Siz bana "Yalan atıyorsunuz." dediniz.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Demedi, demedi.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Demedi diyoruz ya!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - Şimdi, değerli arkadaşlar, bu birinci husus.

BAŞKAN - Başka bir tartışmaya girmeyelim.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - İkinci husus: Ben tekrar asla bir saygısızlık etmek istemedim, böyle bir niyetim hiçbir zaman olmadı, bundan sonra da olmayacak. Biz size her zaman saygı ve nezaket çerçevesi içerisinde hitap ettik ve sorularınıza cevap verdik.

İkinci konuya gelince, tabii, ben o uzlaşma müessesesini de anlatacaktım ama müsaade edilmedi. Tabii ki uzlaşma müessesesi 1963'ten beri var. Yılda dönem dönem 10 bin, 15 bin tane uzlaşma yapılıyor; taşrada yapılıyor, merkezde yapılıyor. Asla bizim bir müdahalemiz söz konusu değil ama geçen sene bu hususlardan dolayı ben uzlaşmalarda hiçbir şekilde vergi borcunun aslının silinmesine, yasal olarak kaldırılmasına ön ayak...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, daha yeni yaptınız onu, niye rakam vermiyorsunuz o yılda ne oldu diye?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - Dolayısıyla net bir şekilde, bundan sonra asla ve asla vergi borcunun aslının hiçbir aşamada silinmesi söz konusu olmayacaktır.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Evet, 50 kere eleştirdiğimiz için sonunda yaptınız bunu yani. 50 kere eleştirdiğimiz için sonunda yaptınız.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - Bakın, ben sizi dinledim; mesela siz söylerken ben size cevap verdim mi?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Düzeltirken bile çarpıtıyorsunuz ama ya!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - Şimdi, Değerli Grup Başkan Vekili yani bütün mesele bu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

Bir dakika daha veriyorum.

HAZİNE VE MALİYE BAKANİ MEHMET ŞİMŞEK - Bakan, sabah 11'den beri nezaket içerisinde, hiçbir yorumda bulunmadan ve gerçekten elimden geldiğince dikkatle hepinizi dinledim, bu size saygımı gösterir çünkü siz saygıyı hak ediyorsunuz, siz milletin temsilcisisiniz fakat biz konuşmaya başlayınca siz başlıyorsunuz. Böyle bir usul yok. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Teşekkür ediyorum.

BURÇUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Bakan Bey, insicamınızı koruyun siz de.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bir buçuk saat konuştunuz, rakam vermediniz; biz eleştirdiğimiz için sonunda bunu yapmak zorunda kaldınız, bu kadar basit.

BAŞKAN - Teşekkürler.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:162) (Devam)

2.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2023 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 225 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2023 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2023 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/922) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 163) (Devam)

A) TİCARET BAKANLIĞI (Devam)

1) Ticaret Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ticaret Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) HELAL AKREDİTASYON KURUMU (Devam)

1) Helal Akreditasyon Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Helal Akreditasyon Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) REKABET KURUMU (Devam)

1) Rekabet Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Rekabet Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI (Devam)

1) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Gelir İdaresi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gelir İdaresi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (Devam)

1) Türkiye İstatistik Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İstatistik Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) SERMAYE PİYASASI KURULU (Devam)

1) Sermaye Piyasası Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sermaye Piyasası Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Devam)

1) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) KAMU İHALE KURUMU (Devam)

1) Kamu İhale Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu İhale Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU (Devam)

1) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Devam)

1) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - Ticaret Bakanlığının 2025 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

TİCARET BAKANLIĞI

1) Ticaret Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 56.233.383.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ticaret Bakanlığının 2025 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Ticaret Bakanlığının 2023 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Ticaret Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 21.127.646.329,94

Bütçe Gideri 20.907.390.442,46

Kullanılmayan Ödenek 220.255.887,48

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ticaret Bakanlığının 2023 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Helal Akreditasyon Kurumunun 2025 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

HELAL AKREDİTASYON KURUMU

1) Helal Akreditasyon Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 73.591.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 73.491.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Helal Akreditasyon Kurumunun 2025 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Helal Akreditasyon Kurumunun 2023 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Helal Akreditasyon Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 35.246.500,00

Bütçe Gideri 26.587.863,10

Kullanılmayan Ödenek 8.658.636,90

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 22.716.000,00

Bütçe Geliri 37.111.855,98

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 5.774,66

Net Bütçe Geliri 37.106.081,32

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Helal Akreditasyon Kurumunun 2023 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.
Rekabet Kurumunun 2025 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Genel toplamı okutuyorum:

REKABET KURUMU

1) Rekabet Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.278.253.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.278.253.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Rekabet Kurumunun 2025 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.
Rekabet Kurumunun 2023 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Genel toplamı okutuyorum:

2) Rekabet Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 868.823.000,00

Bütçe Gideri 629.415.424,91

Kullanılmayan Ödenek 239.407.575,09

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 559.953.000,00

Bütçe Geliri 729.666.108,00

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 2.575.630,80

Net Bütçe Geliri 727.090.477,20

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Rekabet Kurumunun 2023 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığının 2025 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI

1) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 6.598.875.177.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığının 2025 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığının 2023 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 2.686.578.387.496,29

Bütçe Gideri 2.658.402.537.940,98

Kullanılmayan Ödenek 28.175.849.555,31

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığının 2023 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Gelir İdaresi Başkanlığının 2025 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

1) Gelir İdaresi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 47.519.639.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir İdaresi Başkanlığının 2025 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Gelir İdaresi Başkanlığının 2023 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Gelir İdaresi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 19.389.972.116,70

Bütçe Gideri 18.955.016.906,67

Kullanılmayan Ödenek 434.955.210,03

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir İdaresi Başkanlığının 2023 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türkiye İstatistik Kurumunun 2025 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU

1) Türkiye İstatistik Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 5.126.038.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 5.126.038.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye İstatistik Kurumunun 2025 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Türkiye İstatistik Kurumunun 2023 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Türkiye İstatistik Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 1.778.184.409,80

Bütçe Gideri 1.657.848.304,57

Kullanılmayan Ödenek 120.336.105,23

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.244.245.000,00

Bütçe Geliri 1.734.059.053,09

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 100.509,85

Net Bütçe Geliri 1.733.958.543,24

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye İstatistik Kurumunun 2023 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 2025 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI

1) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 362.026.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 362.026.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 2025 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 2023 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 165.022.000,00

Bütçe Gideri 157.599.639,62

Kullanılmayan Ödenek 7.422.360,38

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 114.688.000,00

Bütçe Geliri 158.286.541,74

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 17.017,73

Net Bütçe Geliri 158.269.524,01

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 2023 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Sermaye Piyasası Kurulunun 2025 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

SERMAYE PİYASASI KURULU

1) Sermaye Piyasası Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 2.500.000.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 2.500.000.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sermaye Piyasası Kurulunun 2025 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Sermaye Piyasası Kurulunun 2023 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) Sermaye Piyasası Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 1.000.552.580,24

Bütçe Gideri 943.058.504,02

Kullanılmayan Ödenek 57.494.076,22

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 900.000.000,00

Bütçe Geliri 1.372.054.780,45

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 6.863.307,56

Net Bütçe Geliri 1.365.191.472,89

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sermaye Piyasası Kurulunun 2023 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun 2025 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum:

Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU

1) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 7.263.100.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 7.263.100.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun 2025 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun 2023 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 1.888.000.000,00

Bütçe Gideri 1.392.563.660,04

Kullanılmayan Ödenek 495.436.339,96

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.888.000.000,00

Bütçe Geliri 1.890.647.024,41

Net Bütçe Geliri 1.890.647.024,41

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun 2023 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Kamu İhale Kurumunun 2025 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

KAMU İHALE KURUMU

1) Kamu İhale Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.800.000.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.800.000.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kamu İhale Kurumunun 2025 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Kamu İhale Kurumunun 2023 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Kamu İhale Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 935.974.000,00

Bütçe Gideri 884.404.283,25

Kullanılmayan Ödenek 51.569.716,75

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 410.000.000,00

Bütçe Geliri 990.172.584,03

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 44.904.536,35

Net Bütçe Geliri 945.268.047,68

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kamu İhale Kurumunun 2023 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun 2025 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU

1) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 501.612.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 501.612.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun 2025 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun 2023 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 180.824.000,00
Bütçe Gideri 146.779.130,85
Kullanılmayan Ödenek 34.044.869,15
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 180.824.000,00
Bütçe Geliri 146.620.511,78
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 12.210,00
Net Bütçe Geliri 146.608.301,78
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun 2023 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunun 2025 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Genel toplamı okutuyorum:

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU

1) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 625.000.000
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 625.000.000
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunun 2025 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.
Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunun 2023 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 141.400.000,00
Bütçe Gideri 140.220.594,99
Kullanılmayan Ödenek 1.179.405,01
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 141.400.000,00
Bütçe Geliri 142.236.417,56
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 49,00
Net Bütçe Geliri 142.236.368,56
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunun 2023 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Böylece yedinci turda yer alan kamu idarelerinin bütçeleri ve kesin hesapları kabul edilmiştir; hayırlı olmalarını temenni ederim.

Sayın milletvekilleri, yedinci tur görüşmeleri tamamlanmıştır.

Programa göre kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesapları ile 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin maddelerini sırasıyla görüşmek üzere 17 Aralık 2024 Salı günü saat 11.00'de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

